

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

30'uncu Toplantı

31 Ocak 2023 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/4901) esas numaralı Kanun Teklifi'nin etki analizlerine ve teklifle ilgili ön toplantı yapılması hususuna ilişkin görüşme

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin ve Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ile 201 Milletvekilinin; Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4901)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

30'uncu Toplantı

31 Ocak 2023 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 11.10'da açılarak iki oturum yaptı.

(2/4901) esas numaralı Kanun Teklifi'nin etki analizlerine ve teklifle ilgili ön toplantı yapılması hususuna ilişkin görüşmeler yapıldı.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin ve Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ile 201 Milletvekilinin; Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4901) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 22.11'de toplantıya son verildi.

31 Ocak 2023 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.10

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, sayın teklif sahibi, çok değerli milletvekillerimiz, Kıymetli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 30’uncu Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde (2/4901) esas numaralı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin ve Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ile 201 milletvekilinin Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Görüşmelere bir sunumla başlayacağız. Daha doğrusu, önce bürokratlar ve Bakan Yardımcılarımız kendilerini bir tanıtsınlar istiyorum Komisyonumuza, ardından görüşmelerimize başlayacağız. Bakan Yardımcılarımızdan başlayalım.

Buyurunuz lütfen.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sunuma geçmeden önce bir söz talebi vardı, sanıyorum usul hakkında.

Buyurunuz Bülent Kuşoğlu Bey.

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/4901) esas numaralı Kanun Teklifi’nin etki analizlerine ve teklifte ilgili ön toplantı yapılması hususuna ilişkin görüşme

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, hepinize hayırlı sabahlar diliyorum.

Şimdi, Cemal Bey karşımda yine “Usulle ilgili söz almak usul oldu.” diyecek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, öyle.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ya Cemal Bey, Sayın Başkanım; usulle ilgili söz almak usul oldu, mecburen, utanarak sıkılarak alıyorum ama yani bu tekliflerle beraber bir etki analizi gelmez mi, bunu niye usul yapmıyoruz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok kapsamlı bir analiz var, onu hemen dağıtalım, geliyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Anormallik normali geçti, anormal olanlar normal oldu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani bunu söylerken utanarak sıkılarak söylüyoruz yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bayağı kapsamlı bir etki değerlendirme var, geliyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu konuda haklısınız. Gecikmiş ama geliyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Her defasında böyle oluyor; önce, teklifle beraber gelmesi lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Haklısınız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Biz Haziran 2021’de çıkardık hem SGK’yle ilgili hem Maliyeyle ilgili; kaç kişi yararlandı, kapsamda ne kadar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok kapsamlı bir rapor var, ben “Dağıtın.” demiştim girişte de yetiştiremedi arkadaşlar herhâlde. Hemen hızlıca dağıtalım arkadaşlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, ayrıca bu konuyla ilgili olarak, bizim milletvekillerimizin de -örneğin, Niğde Milletvekilimiz Ömer Fethi Gürer’in ve başka milletvekillerimizin- teklifleri var. Bunları şimdiye kadar birleştirmediniz ama birleştirilmesini tekrar teklif ediyoruz, teklifle birlikte ele alınmaları gerekir diye düşünüyoruz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, usul hakkında...

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Günaydın arkadaşlar.

Sayın Başkan, öncelikle on dakika geç başladık. İnanın biz buraya koştur koştur geliyoruz ama geç...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayı tamamlanmadığı için, ben odamda sayıyı takip ediyordum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bakın, sayıyı tamamlamak sizin göreviniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Benim görevim değil, üyeler gelecekler. Hatırlatma notları, mesajlar attık ama.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Sizin” dediğim yani Mecliste hep çoğunluktan bahsediyorsunuz ya, onların görevi. Bir mesaj atmanız bile uygun olurdu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mesaj attım ben.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kime? “Geç başlayacağız.” diye bize atmadınız Başkan, onu demek istiyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – AK PARTİ’lilere atıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz AK PARTİ’lilere attınız, anladım, tamam.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Vaktiniz çok değerli, bundan sonra dikkat ederim, tamam, peki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, Başkanım, şundan dolayı: Mesaj atarsanız “Geç başlayacağız.” diye biz de koştur koştur...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, bir geç başlama planımız yoktu Sayın Paylan. Yeter sayı oluşmadığı için bir on dakika gecikmiş olduk.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hiç yakışık almadı bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman daha ciddi olmaya davet ediyorum burada çoğunluğu sağlamakla görevli olan grupları Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama siz de bu salondan ayrılmazsanız sevinirim. Tartışmalar boyunca katkılarınızı bekliyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii tabii, buradayız. Biliyorsunuz, ben sekiz yıldır bu sandalyeden hiç ayrılmam, merak etmeyin.

Sayın Başkan, ikincisi, bakın, yasayla ilgili etki analizi şimdi geldi. Sayın Elitaş etki analizini tam 44 sayfalık bir destan yazmış. Bizim bu 44 sayfalık destanı okumamız, çalışmamız herhâlde en az bir iki saat sürer. Bu açıdan bunu en azından çalışabilmemiz için -geç verdi Sayın Elitaş, onu da büyük bir eksiklik olarak değerlendiriyorum, kendisini eleştiriyorum- bu 44 sayfalık destanı çalışmamız için Sayın Başkan... Şimdi çalışmamız gerekiyor bu etki analizini. Sayın Elitaş on beş dakika konuşacak, hemen sonra siz bize söz vereceksiniz ama çalışmadan konuşmuş olacağız. Bu açıdan bir ara verin, buna çalışalım diye öneriyorum Sayın Başkan. Bu da Sayın Elitaş'ın eksikliği olmuş olsun.

Üçüncüsü, Sayın Başkan, emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili ciddi bir belirsizlik var yasa teklifinde. Ya, bir hazırlık toplantısı yapmadık bununla ilgili -burada da belirsizlikler var ama- emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili -dün sunuldu biliyorsunuz- “Perşembe günü toplanılacak.” diye bir çağrı yaptınız. Oradaki belirsizlikleri de görüşmek için en azından grup sözcülerini bir toplantıya çağırmanızı veya Komisyonunda bir ön toplantı yapmanızı talep ediyorum Sayın Başkan. Orada ciddi belirsizlikler var. Bu prim ödeme gün sayısı için Sayın Vedat Bilgin burada, demişti ki: “99 önceki şartlar ne ise o olacak.” Şu koltukta otururken bunu söylemişti ama şimdi baktığımızda, prim ödeme gün sayılarının kademeli olarak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, usule ilişkin değil; ayrı bir kanuna ilişkin üstelik. Detaya inmezseniz... Onu sonra konuşalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, şunu söyleyeyim: Belirsizliği söylüyorum ki Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama içeriğe girmeyelim, rica ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, şimdi kamuoyunda çok ciddi tartışılan bir konu. Bununla ilgili bir bilgilendirme toplantısını önden yapmanızı talep etmek için...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, onu anladım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – ...bunu açmak için söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, onunla ilgili bir şey söylüyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hemen sözü kesiyorsunuz ya.

Bu anlamda belirsizliği giderirsek hep beraber, bu belirsizlik durumunu o güne bırakmazsak daha iyi olur diye öneriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun.

Usule ilişkin...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bizim bu kanun teklifini okurken aklımıza gelen birtakım sorular oldu, olmaya da devam ediyor. Eminim, bize dağıtılan şu belgenin içerisinde bu aklımıza gelen soruların cevaplarının önemli bir kısmı var. Dolayısıyla, bu çalışmanın verimli olabilmesi için -bu çalışma herhâlde bu sabah bitmemiştir, hafta sonu da bitmemiştir yani herhâlde geçen hafta içerisinde bu çalışma tamamlanmıştır- hafta sonu bize

verilseydi de biz bu kanun teklifiyle beraber bunu okusaydık ve şu anda sormamız gereken soruların bunun içinden cevabını alıp soruyu sormasaydık, zamandan tasarruf etseydik olmaz mıydı? Yani şu anda kör bir noktadayız, bunun bize bir faydası yok açıkça söylemek gerekirse.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cemal Öztürk, usule ilişkin...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bugün çok önemli bir kanun teklifini görüşüyoruz. Dolayısıyla salonumuzda da son derece, hem değişik gruplardan, sivil toplum kuruluşlarından insanlar var. Toplumumuzun beklediği önemli bir kanun teklifi, 24 maddelik. Her zaman olduğu gibi, Sayın Kuşoğlu'nun dediği gibi usul üzerine söz alıyoruz. Ama bugün Kuşoğlu'nun belirttiği bu, etki analizinin geç gelmesi bizim için de önemli bir işaret olsa gerek. Bundan sonra etki analizlerini daha önceden mümkünse kanun teklifini hazırlayan arkadaşların vermeleri uygun olacaktır Başkanım.

Ben teklifin kanunlaşmasına katkı verecek olan bütün gruplara, milletvekili arkadaşlarımıza ve Bakanlık yetkililerimize, teklif sahiplerine çok çok teşekkür ediyorum. Hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Üyemiz olmayan arkadaşlarımıza geneli üzerinde veya maddelere geçtiğimizde söz vereceğim.

Usule ilişkin bir talep görünüyor bende ama oraya geldiğimizde söz vereceğim.

Değerli arkadaşlar, usule ilişkin görüşlerimi ifade etmek isterim. Öncelikle, kapsamlı etki değerlendirme için teşekkür ediyorum. Hakikaten iyi bir çalışma yapılmış diye düşünüyorum, kapsamlı bir çalışma. Tabii ki hepimiz arzu ederiz daha erken bir zamanda elimize ulaşmasını ama genel uygulamamız da... Açıkçası bugüne kadar da çok, böyle, erken etki değerlendirme raporları gelmedi, biliyorsunuz. Görüşmeler başlarken genellikle ulaşıyor ve maddeler müzakere edilirken oralara bakarak üyelerimiz katkılarda bulunuyorlar. Bu yeni bir durum değil açıkçası. Ama daha erken gelebilir mi? Bunun yollarına elbette bakalım. Ona bir şey demiyorum.

Ön toplantı yapmadık bu kanunla ilgili çünkü bir bakıma standartlaştı gibi bu yeniden yapılandırmalar. Çok, böyle, farklı birkaç tane belki konu olabilir, onlar da izah edilir. Yani bu 9'uncusu herhâlde bizim dönemimizde, öyle hatırlıyorum, yirmi yıl içinde 9'uncu diye hatırlıyorum. Teklif sahibi daha sağlıklı bilgi verebilir. Yani bunlar hani hepinizin zaten defalarca bildiğiniz, tartıştığınız konular diye düşündüm açıkçası ama EYT'yle ilgili bir ön görüşme yapabilirsiniz elbette. Onu Sayın Akbaşıoğlu'yla da konuşuruz. Bir ön değerlendirmede ben de fayda görüyorum doğrusu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle: Sadece “Akbaşıoğlu” diye atıfta bulunduğu için bir açıklama yapayım müsaadenizle Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Akbaşıoğlu, usule ilişkin söz veremiyoruz.

Değerli arkadaşlar, EYT'yle ilgili teklif verildi, hayırlı olmasını diliyorum. Sayın Paylan, müsaade ederseniz perşembe günü görüşmeler yapılacak. Çarşamba günü sizler için de uygun bir saatte bir araya geliriz benim odada; hem çay kahve içeriz hem grup sözcülerine bir ön bilgilendirme yapabilirsiniz diye düşünüyorum.

Sayın Kuşoğlu, usule ilişkin ilave bir...

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, teşekkür ederim.

Etki analizi söyledikten sonra geldi ama mesela Maliye Bakanlığı ve SGK'nin rakamlarında toplam maliye alacağı 521 milyar lira görünüyor. Bunun ne kadarı aslı, ne kadarı feridir? Ya da SGK'nin 196 milyar görünüyor, onun ne kadarı aslı ne kadarı feridir?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onları maddelere geçince soralım isterseniz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunlar yapılmamış ama bunlar önemli çünkü asıl alacak ne kadar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Her zaman ilave sorular, bilgi taleplerimiz olabilir tabii.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dolayısıyla feriler yapılandırılıyor. Ne kadarı bu kapsama girecek, girmeyecek; onların bilinmesine ihtiyaç var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlarımız bunu da not etsinler, tartışmalar esnasında tekrar yönlendirelim, olur.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu detaylar önemlidir; bunların verilmemesi, bunların etki analizinin bugün bu saatte verilmesi sıkıntı yaratıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada rakam konuşacak ya. Biz de bunun için buradayız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, tabii. Gün boyu sorularla da açılabilir bazı kısımları.

Sayın Paylan, ilave bir şeyiniz mi vardı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, aynı şekilde... Galiba iyi çalışılmamış. Yani bu, etki analizinde 521 milyar TL alacağın ne kadarı donuk alacak, ne kadarı tahsili kabil alacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu görüşmelerde sorarsanız detaylarına girmiş oluruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama buna göre yorum yapacağız Sayın Başkanım. Yani bilgi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşte sorularla onları açabiliriz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açıklama o yönde yapılırsa iyi olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sağ olun.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

*1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin ve Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ile 201 Milletvekilinin; Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Ka-nunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4901)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi, teklif sahibine sunumlarını yapmak üzere söz vereceğim.

Teklifin ilk imza sahibi Sayın Mustafa Elitaş'a söz veriyorum.

Sayın Elitaş, süreniz otuz dakikadır.

Buyurunuz lütfen.

* (2/4901) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Çok değerli Komisyon Başkanımız, değerli Komisyon üyeleri, çok değerli milletvekili arkadaşlarımız, Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Muhalefet partilerinin usulle ilgili görüşmelerinde etki analizi konusunun değerli olduğunu görüyorum ama daha önce yapılan çalışmalarda da böylesine kapsamlı bir etki analizi de sunulmadı. Tabii ki eksikler olabilir fakat biz bu kanun teklifini, bu konuyu geçtiğimiz hafta pazartesi günü Sayın Cumhurbaşkanımızın kamuoyuyla paylaşması üzerine değerlendirme noktasına geldik. Perşembe günü Türkiye Büyük Millet Meclis Başkanlığına sunarken zaten etki analizimiz de mevcuttu ama bu etki analizini teferruatıyla biraz daha tartışabilmek için aslında “Pazartesi günü komisyonu toplayabilir miyiz?” düşüncesi oldu. Son zamanlarda, Kasım ayından bu tarafa Plan ve Bütçe Komisyonu yoğun bir çalışma içerisinde. Değerli Başkanımız parti gruplarına teklif etmeden “Bunu salı günü görüşelim.” diye ifade ettiler, kendilerine teşekkür ediyoruz.

Şimdi, bu kanun teklifi toplam 25 maddeden oluşuyor. “Bugüne kadar AK PARTİ iktidarı döneminde kaç tane kanun teklifi yapılmış?” diye maliyecî arkadaşlarımıza sorduk. İlki 25 Şubat 2023 tarihinde çıkardığımız 4811 sayılı...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – 2023 daha gelmedi ama...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 2003 tarihinde, 2023 mü dedim?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “2023” dediniz.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Şubatta bir tane daha çıkaracaksınız herhâlde Başkan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Zihnimden 2003 geçiyor da burada dil sürçüyor demek ki.

25 Şubat 2003 tarihinde “Vergi Barışı Kanunu” diye ifade ettiğimiz, bizim seçim beyannamemizde de bulunan “Vergi barışını yapacağız.” diye söylediğimiz kanun. Sonra, 2003 yılında, Nisan ayında bir düzenleme, değişiklik yapma ihtiyacı hasıl olmuş. İkinci barışımız 20 Şubat 2008 tarihinde. Arkasından, 2012 tarihinde yine bir şey yapmışız, 2013 tarihinde...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 2012...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 2012 mi, 2013’ mü?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, 2012 tarihinde amme alacaklarıyla ilgili, 6183’le ilgili bir düzeltme var; 2013 tarihinde esas sosyal sigortalar, genel sağlık sigortası, bu “varlık barışı” diyebileceğimiz kısım; 2014’te İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun; 2016’da Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun; 2017’de yine Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması; 2018’de Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması. Yani, temel olarak baktığımızda, 6736 sayılı Kanun 2016 yılında, 7020 sayılı Kanun 2017 yılında, 7143 sayılı Kanun 2018, 7256 sayılı Kanun 2020, 7326 sayılı Kanun da 2021 yılında olmak üzere toplam 9 tane temel vergi alacaklarının, bazı kamu alacaklarının yapılandırılmasıyla ilgili kanun teklifi görüşmüşüz; bu ara bazı kanunlarda da ilave şeyler yapılmış.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – 2011’de var, 6111.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 6111 var, söylemedim mi onu? Numarasını söylemedim ama tarihini söyledim. 6111, 2011 yılında var; 4811 ilki zaten bunun, 5811 büyük kapsamlı olan; 6111 de 2011’deki üç yıl sonra yaptığımız. Burada 16 tane var ama bunların içinde topluca bu kapsama yakın diye ifade edebileceğimiz 9 tane kanun tasarısı ve teklifi gündeme alınmış.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uzatmalarla 13 tane, bir de uzatmalar yaptınız..

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 16 tane, uzatma ve değişmelerle beraber 16 tane.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben eksik saymışım, 16 taneymiş, tamam.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sizin etki analizinizde eksik olmuş, onu da düzeltiyim ben sizin etki analizinizi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Toplam kaç tane kanun çıkmış? “Tasarı ve teklif” dediniz onları.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, bu konuyla ilgili toplam 16 tane ama bazı kanunlarda değişiklik yapan düzenlemeler var, kapsam olarak değil, temel olarak baktığımızda 9 tane, bu 9’uncusu, temel olarak baktığımızda.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kanun olarak çıkan kaç tane Sayın Bakanım?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 4811, ilk çıkardığımız vergi barışı; 5811, 2’nci; 6111, 3’üncü; daha sonraki, 6736, 7020, 7143, 7186, 7256, 7326. Kamuoyu ve uygulayıcıların esas itibarıyla gündeminde olan bu kanun tasarı ve teklifleri bunlar. Ondakiler aradaki yapılan değişikliklerle ilgili, mesela, uzatmalarla ilgili, Sayın Paylan’ın ifade ettiği... Hakkını kaybedenlerin yeniden kazanması için ihya ile ilgili 3 tane; bu 31/5/2012’de 6322, 6770 ve 7159’daki hakkını kaybedenlere yeniden ihya ile ilgili yapılan düzenleme var.

Kanun teklifimizi iki ana başlıkta anlatabiliriz. İlki, son derece geniş kapsamlı yapılandırma hükümleri; ikincisi ise vergi mevzuatında ve çeşitli kanunlarda düzenleme hükümleri.

Yapılandırma hükümlerine geldiğimizde, Cumhuriyet İttifakı olarak bugüne kadar vatandaşlarımızın tüm taleplerini dinledik, ihtiyaç duydukları tüm düzenlemeleri hayata geçirdik. Kamuya olan yükümlülükler konusunda tüm talepleri titizlikle inceledik, ihtiyaçları belirledik ve bu alanda da yapılabilecek düzenlemeleri hiç tereddütsüz yaptık. Bir süredir vatandaşlarımızın borçlarının yapılandırılması konusunda talepleriyle karşı karşıya kalıyorduk; bunu da kulak ardı etmeyerek bu kanun teklifini hayata geçirmiş oluyoruz.

Öncelikle, vatandaşların hangi türden olursa olsun vergi dairelerine tüm borçlarını yeniden yapılandırma kapsamına aldık. Tüm vergiler, vergi cezaları, trafik, askerlik, nüfus para cezaları, köprü, otoyol, kaçak geçiş ücretleri, daha önce hiçbir yapılandırma düzenlemesinde yer almayan adli para cezaları, üst kurullarca yani düzenleyici ve denetleyici kurullarca verilen idari para cezaları, 4207 sayılı Kanun kapsamındaki idari para cezaları, tüm idari para cezaları, öğrenim kredisi borçlarıyla ilgili Kasım 2022’de yaptığımız kanunda revize eden bir düzenleme...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eksiklik gideriyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Eksiklik değil, aslında açıklama doğruydum da o madde geldiğinde konuşuruz, bana göre madde doğru bir maddeydi, adil bir maddeydi ama bu, kamuoyundan gelen şeyler üzerine düzeltme gereğini hissettik.

Ecrimisiller, madenlerden devlet hakkı, kaynak kullanımı destekleme primi borçları gibi ne tür borç olursa olsun bu yapılandırma kapsamına almış oluyoruz. Gümrük müdürlerimizce takip edilen gümrük vergileri, idari para cezaları, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî alacaklar da yapılandırma kapsamında. Sosyal Güvenlik Kurumuna ilişkin sigorta primi, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi, isteğe bağlı sigortalılık primi ve topluluk sigortası primi, ön değerlendirme, araştırma veya tespit aşamasında olan eksik işçilik prim tutarları, idari para cezaları, gecikme cezası ve gecikme zammı, 5510 sayılı Kanun’un -kapsamında- ek 5’inci maddesi çerçevesinde süresiz olarak çalışanların sigortalılığında doğan prim borçları, yine, 5510 sayılı

Kanun'un ek 6'ncı maddesi kapsamında ticari taksi, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma araçlarında çalışanlar, Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenecek alanlarda kısmi süreli iş sözleşmesiyle çalışanların sigortalılığından doğan prim borçları, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamındaki sigortalılıklardan doğan primler, iş kazası, meslek hastalığı, malullük ve vazife malullüğü sonucunda doğan rücu alacakları, yersiz ödenen gelir ve aylıklardan doğan alacaklar kanun kapsamında yapılandırılarak ödenebilecek. Yine, belediyelere, gümrük müdürlüklerine, il özel idarelerine, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına, millî emlak müdürlüklerine ödenecek borçları da kapsama aldık. Belediyelere ödenmesi gereken emlak vergisi başta olmak üzere tüm vergiler, vergi cezaları, gecikme faizleri ve gecikme zamları, Belediye Gelirleri Kanunu kapsamındaki belirlenen ücret ve pay alacakları ile bunlara bağlı ferî alacaklar, belediyelerin tahsil ettiği idari para cezaları, su, atık su ve katı atık ücreti alacakları ile bunlara bağlı ferî alacaklar, belediyelerin sahip olduğu taşınmazlarla ilgili yaptıkları satış, irtifak hakkı ve kiralama işlemlerinden kaynaklanan kullanım bedelleri ve hasılat payları, kira ve irtifak hakkı bedelleri, kaynak sularının kira bedeli alacakları da yapılandırma kapsamında ödenebilecek. Büyükşehir belediyelerinin Çevre Kanunu'na göre aldığı katı atık ücreti alacakları ile buna bağlı ferîleri, su ve kanalizasyon idarelerinin su atık ve su bedeli alacakları ile harcamalara katılma payını da kanun kapsamına almış bulunuyoruz.

Teklif kapsamında yapılandırılarak ödenebilecek diğer bir alacak grubu da Millî Emlak Müdürlüğüne takip edilen alacaklara ilişkin. İlgili kanunlar uyarınca orman sayılan yerler, hazinenin özel mülkiyetinde veya devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar hakkında yapılan kesin izin, kesin tahsis, kullandırma kararı, irtifak hakkı, kullanma izni ve kiralama işlemlerinden kaynaklanan kullanım bedelleri ve hasılat ya da ticari kâr payları gecikme zammı, faiz gibi ferîler de yapılandırmadan faydalanacak.

Hazırladığımız teklifte 31 Aralık 2022 tarihini esas aldık ve alacakların türüne göre bu tarih esas alınarak düzenlemeler yaptık. Teklifte yer alan yapılandırma hükümleri kesinleşmiş alacaklar, kesinleşmemiş veya dava safhasında olan alacaklar, inceleme ve tarhiyat işlemleri devam eden alacaklar, pişmanlıkla ve kendiliğinden yapılacak beyanlar üzerinden ödenecek alacaklar şeklinde tasvir edilebilir. Bu, bir önceki yaptığımız, 2020'de yaptığımız kanunda da vardı, daha öncekilerde de varmış. Hem kesinleşmiş alacaklar hem dava safhasında olan alacaklar hem de inceleme-tarhiyat safhasında olan alacaklarla ilgili farklı farklı daha önce olanın benzeri bir yöntemi getirdik.

Ayrıca, matrah ve vergi artırımı, işletme kayıtlarının düzeltilmesine yönelik de düzenleme yapıyoruz. Kesinleşmiş alacaklarda borç asıllarından hiçbir şekilde vazgeçilmiyor. Borç asıllarına “gecikme zammı” “gecikme faizi” “gecikme cezası” “faiz” gibi adlarla uygulanan ferî alacakları yurt içi ÜFE olarak tanımladığımız bir oranda güncelliyoruz. Bunu şu şekilde değerlendiriyoruz: 1 Kasım 2016 tarihine kadar TÜİK verilerine göre yurt içi fiyat endeksleri aylık değişim oranlarını; 1 Kasım 2016 tarihinden önceki borçlar için TÜİK tarafından belirlenmiş yurt içi ÜFE oranlarını, 1 Kasım 2016 tarihinden itibaren ise yurt içi ÜFE'yi aylık 0,75 olarak değerlendiriyoruz. Yani şu andaki yurt içi ÜFE'yle değil, 0,75'le yapılandırma noktasına gidiyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 1 Kasım 2016...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 1 Kasım 2016 öncesini TÜİK tarafından açıklanan Yİ-ÜFE, 1 Kasım 2016'dan sonrakileri de 0,75 oranında değerlemeye tabi tutuyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Basit mi, bileşik mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Basit faiz. Yani dört yıl vade olduğunda 0,75'le 36 ediyor toplamında ödeyeceğiniz rakam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Altı yıl olduğunda, ne ise onunla çarpıyoruz, 54 yani.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Altı yıl mı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sunumu bir tamamlayalım arkadaşlar, sonra detaylara girelim, olmaz mı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Böylece, 1 Kasım 2016 öncesi ve sonrasıyla ilgili farkı da izah ettikten sonra daha düşük oranla güncellenmiş olunuyor. Hesaplama bu şekilde yapıldıktan sonra borç asıllarının tamamı ile yurt içi ÜFE tutarı usulsüzlük cezalarının yüzde 50'si, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından kesilen idari para cezalarının yüzde 50'si ödeniyor. Bunun karşılığında, gecikme zammı, gecikme faizi, faiz gibi ferî alacaklar, kalan cezalar ve vergiler için kesilmiş vergi cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçiliyor. Ayrıca, dava olunan vergi, idari para cezası, ecrimisil alacaklarında ihtilafları sonlandıran ödeme imkânı veriyoruz. Özellikle bu durumda olan alacaklarda davanın bulunduğu safhaya göre vergi asıllarının yüzde 90'ına varan indirimler yaparak ihtilafların sonlanmasını amaçlıyoruz.

Teklifte matrah artırımıyla ilgili olarak mükelleflere 2018 ila 2021 yıllarına ait gelir vergisi matrahlarının, kurumlar vergisi matrahlarının, gelir, kurumlar stopaj vergilerinin, katma değer vergilerinin, kanunda öngörülen oranlarda, asgari tutarlardan az olmamak kaydıyla artırımları ve belirli bir oranda vergi ödemeleri şartıyla artırımda bulundukları yıllar ve vergi türleriyle sınırlı olmak üzere vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacağı yönünde düzenleme yapıyoruz. Matrah artırım kapsamında hesaplanan vergiler peşin veya on iki ayda aylık taksitler şeklinde ödenebilecek. Matrah ve vergi artırım hükümlerine göre hesaplanan vergilerin peşin ödenmesi hâlinde vergi aslından yüzde 10 indirim yapılacak. Önceden olduğu gibi defter, kayıt ve belgeleri yok ederek tahribat yapanlar, sahte belge düzenleyenler, Vergi Usul Kanunu'nun 359 ç kapsamında -fıkrasında- düzenlediğimiz akaryakıt kaçakçılığıyla ilgili düzenlemeler, eroin ticaretiyle ilgili düzenleme filini işleyenler, terör suçundan hüküm giyenler, millî güvenliğe karşı işlenen suçlar nedeniyle haklarında soruşturma ve kovuşturma kapsamında vergi incelemesi yapılması, terörün finansmanı suçu veya aklama suçu kapsamında inceleme ve araştırma yapılması talep edilenler matrah ve vergi artırımından yararlanamayacaklar.

İşletme kayıtlarının düzeltilmesi konusu ise, işletmede mevcut olup kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar yani işletmesinde var olan, envanter yaptığında var olan fakat defter kayıt ve belgelerinde bulunmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar, yine kayıtlarda yer alıp tam tersi işletmelerde mevcut olmayan, envanterde yer alıp işletmede fiilen bulunmayan aynı unsurlar -emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar- kayıtlarda yer alıp işletmede mevcut olmayan kasa mevcudu ile ortaklardan alacaklara ilişkin kayıtlar da düzeltilebilecek.

Başvuru ödemeleri nasıl olacak? Kanun hükümlerinden yararlanmak isteyenler 30 Nisan 2023 tarihine kadar ilgili idareye başvuracak ve yapılandırma tutarlarını peşin veya taksitler hâlinde ödeyebilecek. İlk taksit ödemeleri de mayıs ayında yapılacak. Bu teklifte vatandaşlarımızın uzun taksit süreli isteklerini de yerine getiriyoruz. Bildiğiniz gibi, bugüne kadarki yaptığımız yapılandırmalarda, 2021'deki yapılandırmada otuz altı ay, 18 taksit şeklindeydi; şimdiki getirdiğimiz kanun teklifinde kırk sekiz ay, dört yıl olarak yani her ay ödeyebilme imkânı mevcut. Ayrıca, peşin ödemeleri de teşvik ediyoruz. Peşin ödeme hâlinde -biraz önce ifade ettiğim- yurt içi ÜFE tutarından yüzde 90 oranında indirim yapıyoruz. İdari para cezalarının peşin ödenmesi hâlinde ise aslından yüzde 25 indirim yapılıyor. Yapılandırılan borçların taksitle ödenmesinin istenmesi hâlinde ilk 2 taksitin süresi içerisinde ödenmesi şartı teklifimizde yine aynen korunuyor. Yani bu yapılandırmadan faydalanabilmek isteyen kişi öncelikle mayıs ve haziran aylarının taksitlerini aksatmadan ödemek mecburiyetinde. Önceki yapılandırma kanunlarında yine ilk iki ayı ödemek mecburiyeti vardı; birinci ayı ve ikinci ayı ödeyecek, kalan on aylık süre içerisinde 2 kere ihlal etme, aksatma imkânı varken bu dönemde 3 kere

aksatma imkânını getiriyoruz. Yani bir mükellef mayıs birinci ayı ve ikinci ayı peşin ödedikten sonra geriye kalan on aylık dönemde, farz edelim, beşinci ayı ödeyemedi, altıncı ayı ödeyemedi, sekizinci ayı ödeyemedi, son ayı takip eden aydan itibaren üçünü ödeme kaydıyla ihlal edilme sayılmayacağı hükmünü getirmiş oluyoruz.

Yine burada ilk defa yaptığımız bir düzenleme var. Sayın Cumhurbaşkanımızın Kabine toplantısında söylediği, kamunun 2 bin liraya kadar olan vergi alacaklarından vazgeçtiğiyle ilgili konu hakkında bilgi vermek istiyorum. Vergi dairelerine vergi ceza, vergi, ceza, faiz gibi hangi türden olursa olsun borcu bulunan vatandaşlarımızın 2 bin lirayı aşmayan borçlarını siliyoruz. Bir kişinin 31 Aralık 2022 tarihinden önce ödenmesi gereken borçlarının toplamı 2 bin lirayı aşmıyorsa bu düzenleme kapsamında bir defaya mahsus olmak üzere hiçbir şart aranmadan borçlarını siliyoruz, devlet olarak alacağımızdan vazgeçiyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Faiz dâhil mi, hariç mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, anapara değil, ferilerle beraber 2 bin lira. Toplamı 2 bin lira faiz dâhil.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Özel sektör dâhil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Nasıl?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Özel sektöre olan borçlar dâhil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok, özel sektörle alakası yok bu işin. Biz, özel sektörle ilgili borçları nasıl silelim? O zaman üstlenmemiz lazım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Elektrik dağıtım...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O başka. Onlar ihtiyariydi, bu zorunlu. O, icra iflas aşamasında olanlarla ilgiliydi, oradan özel sektöre olan borçların bir kısmını Hazine ve Maliye üstlendi, bir kısmını da GSM operatörleri...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şu ana kadar silinmedi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Nasıl?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şu ana kadar silinmedi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onun bir süresi var herhâlde, devam edecekler onun şeyinde. Biz zaten orada onların yapılmasıyla ilgili konuyu gündeme getiriyoruz. “Bir kişinin 31 Aralık 2022 tarihinden önce ödenmesi gereken borçlarının toplamı 2 bin lirayı aşmıyorsa...” diye ifade ettik.

Yine, Sosyal Güvenlik Kurumuna ve belediyelere olan borçlarla da terkin düzenlemesi yapıyoruz. 5510 sayılı Kanun kapsamından çıkarılan iş yerlerine yani kapanan işletmelere ilişkin olan ve iş yerine ait borçlanma süresinden borçlardan ödeme süresi 31/12/2020 tarihinden önce olan sigorta primi, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ve idari para cezası asıllarının toplamı 500 Türk lirasını aşmayan alacaklar ile tutarına bakılmaksızın bu alacaklara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı ferilerinin, aslı ödenmiş olan ferî alacaklardan tutarı 10 bin Türk lirasını aşmayanların tahsilinden vazgeçiyoruz.

Büyükşehir belediyeleri ve belediyelerin su ve kanalizasyon idarelerince 6183 sayılı Kanun’a göre takip edilmekte olan ve vadesi 31/12/2020 tarihinden -bu tarih dâhil- önce olan her bir alacağın türü, dönemi, asılları ayrı ayrı dikkate alınmak suretiyle tutarı 250 Türk lirasını aşmayan aslı alacakların ve tutarına bakılmaksızın bu asıllara bağlı ferî alacakların, aslı ödenmiş ferî alacakların tutarı 500 Türk lirasını aşmayanların tahsilinden vazgeçilmesi yönünde düzenleme yapıyoruz.

Teklifin vergi ve diğer mevzuatla ilgili kısmına geçmek gerekirse, Gelir Vergisi Kanunu'nda yer alan genç girişimci istisnasının tutarını arttırıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devam ediniz lütfen.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Mevcut düzenlemeye göre, istisna kapsamında, ilk defa işe başlayan gelir vergisi mükelleflerinin 3 hesap dönemi kazançlarının 75 bin Türk lirası gelir vergisinden istisnayı. Şu anda yapacağımız düzenlemeyle birlikte söz konusu tutarı 2023 yılı için 150 bin liraya çıkarıyoruz. Bundan önce sabitti, 75 bin lira sabitti, yükseltebilmek için kanun gerekiyordu ama bunu da bir istatistiğe bağlayarak, bir veriye bağlayarak eskale edilme imkânı vermiş oluyoruz. Her yıl gelir vergisi tarifesinin ikinci dilimi tutarındaki miktarı paralel olarak artırmış olacağız. Bu sene, biliyorsunuz, birinci dilim 32 bindi, ikinci dilim 70 bindi. Şu anda birinci dilim 70 bin, ikinci dilim 150 bin oldu. Bundan sonraki süreçte örnek 2024 yılında yeniden değerlendirme oranı çerçevesinde vergi dilimlerinde bir artış ortaya çıktığı takdirde bu 75 bin liralık rakam da kendiliğinden artmış olacak.

Biliyorsunuz, 2022 yılında kamuoyunda çok büyük ilgiyle karşılanan dar gelirli insanlarımıza TOKİ tarafından 250 bin, genel anlamıyla 500 bin konut, ilk etapta 250 bin konut yapılmasıyla ilgili, bu konutların ucuza mal edilmesi anlamında, bu yıl sonuna kadar Toplu Konut İdaresi tarafından ihale edilen işlerde damga vergisi uygulaması istinası getiriyoruz. Yani 31/12/2023 tarihine kadar hem sözleşme hem ilave sözleşme bedellerindeki damga vergisi oranını istisna etmiş oluyoruz. Böylece, özellikle alt gelir grubuna yönelik konutların daha uygun şartlarla üretilmesine imkân sağlamış oluyoruz.

Yaptığımız önemli bir düzenleme de, izaleiştüyu davaları var biliyorsunuz, “ortaklığın giderilmesi davaları” diye ifade edebileceğimiz davalarda gayrimenkul satışlarından alınan asgari maktu harcin toplamını belirli bir tutarla sınırlıyoruz. Bu izaleiştüyu davaları sonucundan, mahkeme kararı çerçevesinden birden fazla kişiye ait bir gayrimenkul, hissedarlardan bir veya birden fazla kişiye devredilmesi durumunda asgari maktu harç tutarı işlem adedine göre değil, işlem yapan kişi sayısına kadar yani alıcı ve satış sayısına göre hesaplanacak. Bugüne kadar kanun teklifimiz gelmeden önce bu davalarda, ortaklığın giderilmesi davalarında kişi sayısı değil, işlem sayısı ilişkiliydi. Bir kişi, başka kişilerin hisselerini toplarken her bir işlem için ayrı ayrı harç ödüyordu, şu anda kişi sayısı yaparak bayağı büyük bir tasarruf ediyor. Arkadaşlarımız örnekleriyle bu çalışmalarını yaptılar hatta öyle bir noktaya geliyormuş ki bu verilen harçlar kişinin sattığı gayrimenkulün değerinden fazla bir miktarda harç ödemeye karşı karşıya kalması ve bunun da ortaklığın...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Kişi sayısı ile işlem sayısının aynı olması lazım ama herhâlde bir bildiğiniz vardır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Nasıl?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ortaklığın giderilmesindeki tarafla, kişi sayısı ile işlem sayısının aynı olması lazım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok, öyle değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz bir tamamlayalım, maddelerine geldiğimizde detaylara gireriz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Öyle değil.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Durmuş Bey, bir kişi birden fazla hissedardan pay alabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddelere geldiğimizde detaylara girelim.

Başkanım, bir tamamlarsanız sunumunuzu...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katkı da sağlıyorlar Başkanım, sataşma yapmıyorlar, katkı sağlıyorlar; teşekkür ediyorum kendilerine.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Estağfurullah, sadece hani bir an önce başlayalım diye...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani bizim de biraz sonra soracakları soruları da zihnimizde bir bürokrat... Gerçi Nurhayat Hanım konuyu biliyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Aslında o müteahhitlere gidiyorlar, bir hisse alıyorlar, birden fazla kişi yine müteahhitlerin işine daha çok yarıyor; esas inşaat sektörüyle alakalı.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – O da oluyor tabii, doğru.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Esas amaç o yani.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Bir hissedardan pay aldı mı müteahhit, gerisi...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – AR-GE'nin tasarım ve destek personelinin merkez ve bölge dışı çalışma sürelerinin yüzde 100'e kadar çıkarılmasına imkân veriyoruz. Biliyorsunuz, kanunun ilk çıkardığımız metninde yüzde 50 idi, daha sonra yaptığımız düzenlemeyle pandemi döneminde yüzde 75'e kadar çıkarma yetkisini Sayın Cumhurbaşkanımıza...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İkinci otuz dakikadan devam ediyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Öyle mi? Başkanım, hızlandırıyorum o zaman öyleyse.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konuşurken zaman hızlı akıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüzde 100'e kadar çıkarılmasına imkân sağlayan düzenlemeyi yapıyoruz. İştirak hissesi ve pay alımı dolayısıyla yapılan finansman giderlerinin devir sonrası devir alan kurum tarafından gider yazılabilmesi imkânı getiriliyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne demek bu, anlamadık.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şöyle: Bir işletmeye iştirak hissesi satın aldığınızda...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şirket devirleri, ortaklar açısından...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Oraya geliyorum.

Bir işletmenin yüzde 50, yüzde 30, yüzde 90 hissesini satın alınız, iştirak sayılıyor bu vergi kanunları çerçevesinde. Bunun için, kullandığınız kredinin krediye ilişkin faizlerini ana işletmede gider olarak yazabiliyorsunuz. Fakat bu işletmeyi birleşme yaptığınız takdirde, devraldığınız takdirde satın alırken verdiğiniz kaynağın faizini satın aldıktan sonra, birleşme yaptıktan sonra şirket giderlerinden indiremiyorsunuz, kanunen “kabul edilmeyen gider” yazmak mecburiyeti vardı. Yani burada ikili bir yöntemi ortadan kaldırmak ve iştirak hissesinin devamlı olmasını engelleyebilmek için satın alıyorsa bünyesine alıp birleşmeyi de beraberinde gerçekleştirmesiyle ilgili uzun vadede kredi faiz oranları bittikten sonra yapmak yerine bir an önce iştirakler bünyesine katıp şirketi güçlendirme imkânı vermiş oluyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Geçici maddeyle ilgili bilgi verir misiniz Sayın Elitaş?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Duyamadım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Vergi kaçırarak, meşhur “pushed down” var ya, o herhâlde.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok, bu onunla alakalı değil, kanunda var olan bir şey.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, şirket birleşmelerinde gidecek krediyi alacak, faizlerini geri millete yükleyeceksiniz. Kim yaptı bunu, kim; nedir bu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sunumu tamamlayalım Başkanım, buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Elitaş, bununla ilgili bir geçici madde var, onu niye getirdiniz, bilgi verir misiniz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Gelince bakalım ona, şunu bitireyim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nereden geldi bu madde?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tamam, bitirince geleceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Maddeleere geçtiğimizde daha detaylı tartışırız.

Buyurun, tamamlayın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Eş değer eşya ve yeniden kullanılabilir parçaların sigorta sektöründe kullanılabilmesinin yolunu açıyoruz. Sürücülerin işledikleri kabahatler nedeniyle verilen ceza puanları belli şartlarda silinmek suretiyle bu kişilerin tekrar ehliyet almalarını temin ediyoruz. Tüzel kişiliği kaldırılan köylerden Emlak Vergisi Kanunu’na göre alınması gereken emlak vergisi ile Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınması gereken vergi, harç ve katılım paylarının alınmasına ilişkin süreci uzatıyoruz, 31/12/2025 tarihine kadar uzatıyoruz. Yine, aynı şekilde, bu yerlerden yani köyden mahalleye dönen yerler ile beldeden mahalleye dönen yerlerden içme ve kullanma suları için ücretin en düşük tarifesinin yüzde 25’ini geçmeyecek şekilde belirlenmesine ilişkin hükmün süresi ve tüzel kişiliği kaldırılarak tek mahalleye dönüşen beldelerde içme ve kullanma sularından alınacak ücretin mevcut en düşük tarifenin yüzde 50’sini geçmeyeceğine ilişkin hükmün süresini 2025 yılına kadar uzatıyoruz. Sayın Özgür Özel bunu görmüş, Twitter’da da paylaşmış, “İmzalayan milletvekilleri hadi, anladık, onlar bu işten anlamazlar ama Komisyonunda mı anlamıyor, Meclis Başkanlığı da mı yapmıyor?” diye. Bakın, değerli arkadaşlar, ne yaptığımızı, ne ettiğimizi çok iyi biliyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hayvanlara vatandaş nasıl su verecek? Köyde oturan vatandaş parayla mı verecek?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Dur, ona değil başka konuya giriyorum, başka konuyu söylüyorum, işte, onu düzeltiyoruz. Bu kanun teklifi perşembe günü...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Neresini düzeltiyorsunuz Başkan?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir açıklasın Mustafa Bey, sabredelim lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Perşembe günü İçişleri Komisyonunda...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Milyon dolarlık evlerden vergi almıyorsunuz bu şekilde. Örneğin, Akyarlar’da milyon dolarlık evler var, villalar var, orayı köy olarak tanımlamaya devam ediyorsunuz, çok büyük bir haksızlık bu.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya da Çankaya Alacaatlı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, Çankaya’yla alakası yok bu işin.

CAVİT ARI (Antalya) – Var Başkanım.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Gerçekten tarım ve hayvancılık yapanlar cezalandırılıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir izah etsin Mustafa Bey, müsaade edin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bu teklif sizden de geldi, onu birlikte değerlendirdik bu çerçevede yapıyoruz, bu teklif sizden de geldi bize. İçişleri Komisyonunda görüşülen kanun teklifinin 9’uncu veya 10’uncu maddesindeydi. Bu kanun daha önce çıkacağından dolayı, yürürlük tarihinin de 31/12/2022’de bitmesinden dolayı bunun 2025’e uzatılmasıyla ilgili o teklif metninden buraya aldık, İçişleri Komisyonunun da perşembe günü yapacağı toplantıda 9’uncu maddesini teklif metninden çıkarmak üzere milletvekili arkadaşlarımız onu değerlendirmiş olacak.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, bu konuda kaçınıcı ertelemeniz oldu?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 2017, 2022 bu da 2025’e kadar uzattığımızız...

CAVİT ARI (Antalya) – Geçici maddede kaçınıcı erteleme Başkanım?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İlki 2017’ydi, sonrası 2022 sonu dedik, şimdi de 2025 sonuna kadar uzatıyoruz.

Şimdi, Sayın Ari, bu sizden de gelen bir teklifti, belediye başkanlarınızla beraber gelen arkadaşlarımız bunu bize ifade ettiler. Grup Başkan Vekilleriyle konuşursanız o bizden geldi mi, gelmedi mi diye söylerler ama kayıtları yok tabii konuşmalarımızın.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Doğrudan eski hâline dönsek, bazı köylerde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir sunumu tamamlarsak, vakit iyice aşıldı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Değerli arkadaşlarım, son olarak, öğrenim kredisiyle ilgili düzenlemeyi Kasım 2022 tarihindeki yaptığımız düzenlemeden biliyorsunuz. Orada 2022 yılında takipte olan alacaklarla ilgili bir durum söz konusuydu. Oradan geri ödemeye başlamış olanlardan bir ilave gecikme zammı alınıyordu. “Bu gecikme zammının toplam bedeli ne kadar?” diye sordüğümüzda “4 milyar lira.” dediler. Zaten bu yapılandırmaya girdikleri takdirde, 4 milyar lirayı yapılandırmaya sokarsa, 7 milyon öğrencimizi yapılandırmaya soktuğu takdirde hemen hemen 4 milyar liranın 3 milyardan biraz daha fazla kısmından vazgeçilecek, 800 ila 1 milyar liralık kısım kalmış olacaktı. Şimdi, onun tamamen yapılandırma kapsamını değil, doğrudan doğruya geçmişteki o kasım ile kanunun yayımı tarihi arasındaki yaklaşık olarak hesabı ortadan kaldırmış oluyoruz. Bu çerçevede, kanun teklifimiz geçici maddeyle beraber, yürürlük, yürütme dâhil 25 maddeden oluşmaktadır.

Komisyonumuzun değerli üyelerinin bilgilerine saygıyla sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geneli üzerindeki sunumuzdan dolayı çok teşekkür ediyoruz Sayın Elitaş.

Maddelere geçtiğimizde detaylara girme imkânımız olacak ama önce geneli üzerindeki görüşmelerimizi yapacağız.

Değerli milletvekilleri, şimdi teklifin geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Usul olarak, şunu önden ifade edeyim: Öncelikle her gruptan bir arkadaşımıza söz vereceğim -grup adına genel bir değerlendirme yapmış olacaklar bir anlamda- bu arkadaşlarımıza vakit olarak da daha toleranslı davranacağım; şimdiden ifade edeyim, yanlış algılanmasın.

Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Bülent Kuşoğlu’yla başlıyoruz.

Süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

(Uğultular)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çok gürültü var salonda, sükûneti de temin etmemiz lazım galiba Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, salonda olabildiğince bir sükûnet olursa seviniriz, çok sayıda arkadaşımız var; özel görüşmeleri olanlar dışarıda yaparlarsa seviniriz.

Buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları, sivil toplum kuruluşlarının ve meslek kuruluşlarının değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar -bir seçim öncesi görüştüğümüz bu kanun teklifi- doğrudan doğruya vatandaşla, iş yerleriyle ve devletle ilgili bir kanun teklifi görüşülürken, burada yasama yapılırken bunun ne getireceği, vatandaşa ne getireceği, devletten ne götüreceği, kime faydasının olduğu, kime zararının olduğu, faydası ile zararının mukayesesi, bunlar üzerinde durulur; getirdiği götürdüğünden fazla mıdır, bunlara bakılır.

Şimdi, bu, vergiyle ilgili. Vergi, devlet egemenliğiyle ilgili bir konudur, çok önemli bir konudur; devletin ayakta durabilmesi, devlet egemenliği konusuyla ilgili. Biraz önce teklif sahibi Mustafa Bey anlattı, bu konu 16 kere gündeme gelmiş 2003'ten beri, 16 kere ve 10 kere kanun çıkmış bununla ilgili olarak; bu kanunların 6'sı ihyayla ilgili, uzatmayla ilgili.

Şimdi, bunun çok önemli bir götürüsü olur getirisinden ziyade; bunu düşünmemiz lazım. Evet, seçimdir, vatandaşlar da istiyor ama bizlerin düşünmesi gereken, bunun devlete olan, devlet kurumlarına olan, devlet egemenliğine olan zararlarıdır; bu tarafı üzerinde de hep beraber düşünmemiz lazım.

Şimdi, 16 kere kanun çıktı. Sayın Demiröz yanınızda oturuyor Sayın Elitaş, bundan önceki kanun teklifi hazırlanırken yasalaşmış ve daha önce Sayın Demiröz teklifin sahibiymiş, ilk imza sahibiymiş; o, açıklamalarda bulunmuştu, onlara baktım. Mesela, verdiğiniz etki analizine göre 521 milyar lira...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Asıl olarak, vergi aslı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Vergi aslı mıdır bu?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Alacak aslı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, bu tümü anladığım kadarıyla, tümüdür.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Alacak aslı bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Faizliyle beraber.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, bakın, bu 521 milyar lira... “Maliye Bakanlığının vergi dairelerine ödenmesi gereken toplam 521 milyar lira alacağı vardır.” diyorsunuz

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Faizi hariç.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Gecikme zammı hariç, evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama bu belirtilmiyor. Ne kadar?

Şimdi “Alaktan asla vazgeçmiyoruz; aslından vazgeçmiyoruz, ferilerinden vazgeçiyoruz.” dediniz. E, ne kadardır aslı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 521 milyar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Zannetmiyorum, hayır. Aslı mıdır bu? E, peki ferileri ne kadardır? Yani bizim burada yapılandıracağımız rakam ne kadardır Sayın Başkanım? Şimdi, burada “Ferilerini yapılandıracağız.” diyoruz “Ferilerini kaldıracağız, yeniden yapılandıracağız.” diyoruz -meslektaşlarımız var, Uğur Bey de burada- ne kadardır bu meblağ; ben soruyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Söyleyeyim mi Sayın Başkanım?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – E, tabii, bunları bilmemiz lazım Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, arkadaşlar, bakın; 521,2 milyar lira alacak aslı var; 316,1 milyar lira gecikme zammı var; toplam 837,3 milyar lira alacak girmektedir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama bu yok etki analizinde Sayın Başkan, bunlar yok, bunları nereden... Şimdi, bunlar önemli konular, bunları bilmemiz gerekiyor. Ne kadar dediniz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu alacakların yaklaşık yüzde 60'ının tahsil kabiliyeti kalmamış. Biliyorsunuz, bu amme alacaklarında...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 896 milyar mı oluyor?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 837 milyar.

Yani yüzde 60'lık kısmının, 500 küsur milyar liraya yakın kısmının tahsil kabiliyeti kalmamış. Burada 300 ila 350 milyar liralık bir kısmın bu barış kapsamına gireceğini düşünüyoruz. Aslında, bu zaman aşımını -biliyorsunuz tahsil zaman aşımını vesaire gibi konular var ama- bazı yerlerde durduran hususlar var, siz de çok iyi bilirsiniz bu konuyu, Sayın Hamzaçebi de bilir bu meseleyi. Yani bu durduran hususlar çerçevesinde artık donuk alacak hâle gelmiş alacaklar var, her seferinde bunlar girer...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne kadardır donuk alacaklar?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İşte, 500 milyar civarında diyorum bu “donuk alacak” diye ifade edilen, çok önceden gelen miktar.

Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgili konuyu da söyleyeyim: Sosyal Güvenlik Kurumunun 196 milyar lira alacak aslı var, 166 milyar lira da gecikme zammı, gecikme cezası olmak üzere toplam 362 milyar lira alacak bu sistemle yapılandırmaya girmektedir.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bu, bunun içinde mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 837'nin içinde değil o.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bir de 3'üncü maddede 181,7 milyar var...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onlar davalık olan kısımlar, kesinleşmemiş olanlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Bülent Bey, devam etsin.

Buyurun.

(Uğultular)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, tekrar sükûneti temin ederseniz, yine fısıldaşmalar var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Vallahi, ben uyarıyorum ama biraz da takdir vekillerimizin. Sükûnete davet ediyorum tekrar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çünkü sorulması gereken çok soru var.

Sayın Elitaş, mesela, bu kadar kanun teklifi var, bu kadar kanun çıktı; bunların ne faydası oldu? Yani biz bunları yaptık da bu yirmi yıl içerisinde 10 kanun çıktı, 6 da uzatma, ihya çıktı; peki, bunların sonucu ne oldu? Yani bunların sonucunda maliyenin, SGK'nin, kamunun alacakları azaldı mı? Şimdi, ben bakıyorum, geçen sefer Vedat Bey'in teklifi sırasında 401 milyarmış bu 521 milyar olan, verilen

rakamlar doğruysa. E, ne oldu? Bir buçuk yılda 401 milyar 521 milyara çıkmış, azalmamış. O zaman yani bunun kamuya, maliyeye, vergiye ne faydası var? Ayrıca, bunun gerçekten ne kadarı vergidir, ne kadarı vergidir bunun? Bir faydası yok gördüğüm kadarıyla, artıyor, azalmıyor...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Kuşoğlu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Not edip topluca cevap verirsiniz, sonunda size söz vereceğim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Peki Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çünkü diğer türlü ilerlememiz zor olur.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım, acemiliğimize geldi, kusura bakmayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Estağfurullah.

Notlarımızı alalım, herkes geneliyle ilgili konuştuktan sonra topluca bir değerlendirme için size söz vereceğim; siz bir cevap, değerlendirme yapacaksınız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Ağbaba burada bulunduğuna göre bir şey var yani, Ağbaba niye burada, bunu merak ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Tecrübeyle sahip, sen varsan mutlaka bir inlik cinlik var, katakullî var mutlaka; araya bir şey sıkıştırır, dikkat edin. Onun için geldim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sen benden sorumlu genel başkan yardımcısı mısın?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Onun için geldim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kuşoğlu, devam edelim.

Soruları not alalım arkadaşlar, teklif sahibine bilgi iletilmesi gerekiyorsa iletelim, en sonunda topluca bir cevap vermesini talep edeceğiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım, beş dakika süresini aldı sayın hatibin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu ilave edeceğim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Elitaş, şimdi, geçen sefer mesele SGK’de 16 milyon kişi ve iş yeri varmış, bu sefer düzenlemeyle borcu bulunan 3 milyon 277 bin iş yeri ve 14 milyon sigortalının kuruma olan borçları yapılandırılacaktır. Yani daha önce 16 milyonmuş, şimdi 18 milyona çıkmış. Kimse borcunu ödemiyor o zaman. Yani iş yeri sayısı itibarıyla da bakınca, sigortalı itibarıyla da bakınca, vergi borcu olanlar itibarıyla da bakınca maliyeyi kapatsak da olabilir yani akaryakıt istasyonlarından aldığımız, sudan, elektrikten aldığımız vergiyle...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Zaten açıktan alıyorlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani Maliye Bakanlığını bitiriyor bu kanun. Bu tarafını düşünmemiz gerekmiyor mu? Yani yirmi yılda çıkarılan 16 tane kanun ve Maliye Bakanlığı bitmiş bu rakamlara göre.

Ben, şunları da bilmek isterim, sizin de merak ettiğinizi düşünüyorum. Şimdi, bu rakamlar hangi vergiler itibarıyla söz konusudur? Bunların tümü vergiyle ilgili değil, parafiskal gelirler de söz konusu, içerisinde var ama mesela bunun ne kadarı KDV’dir, ne kadarı kurumlar vergisidir, ne kadarı gelir vergisidir? Bunlarla ilgili...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Biraz sonra söyleyeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz onları bir hazırlayın.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, siz konuşmanızda dediniz ki: “Böyle kapsamlı, güzel bir etki analizi.” Zarfa bakınca öyle görünüyor ama mazruf öyle değil, maalesef.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Takdir sizin, ben yorum yapmayacağım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, bunların bir de bölgesel dağılımı var Sayın Elitaş. Şimdiye kadar bu yapılan yapılandırmalarda bölgesel olarak durum nedir? Hangi bölgelerden daha çok, hangi illerden daha çok alacak var, hangi iller vergisini ödüyor, hangi iller ödemiyor, hangi iller ödememeyi alışkanlık hâline getirdi, bu sektörel olarak nasıldır? Sektörler itibarıyla bunları da bilmemiz gerekir. Hangi sektörler borç ödemiyor, hangi sektörlerde sorun var, sıkıntı var? Ekonomiyi bu rakamlarla öğreneceğiz, buna göre bu kanunu çıkaracağız. Bunlar bilinmesi gereken rakamlardır. Muhakkak sizin, teklif sahibi olarak bilmeniz gereken, bize de aktarmanız gereken rakamlar, Plan ve Bütçe Komisyonu bunlar üzerinden yorum yapacak. Yoksa prensip olarak kimse bir seçim öncesinde hele böyle bir af kanununa karşı çıkmaz ama hiçbir şekilde bu konuları bilmemek, bunların aslı ne kadardır, ferî ne kadardır, hangi vergilere aittir, hangi parafiskal gelirlerdir bunlar? Bunlar iller itibarıyla miktar olarak nedir, sektörler itibarıyla nedir? Bunları bilemiyorsak bu kanunu çıkarmayalım. Burası iş yapmıyor demektir, hiçbir anlamı yoktur ve şimdiye kadar yapılan bu düzenlemeler, çıkan af kanunları demek ki çok büyük sorun, sıkıntı getirmiştir Maliye Bakanlığına ve Maliye Bakanlığının işlevini yok etmiştir. Maliye Bakanlığının vergi toplama işlevi yoksa devlet de yoktur. Maalesef, öyle arkadaşlar. Devleti yok etmişiz, bu tespiti yapmamız lazım

SGK’de çok önemli bir sıkıntı var. Perşembe günü görüşeceğimiz EYT sonrasında SGK’nin 2023 bütçesine göre hazineden alması gereken yardım 582 milyar liradır. Bu tabii, iyimser bir rakamdır, bu 1 trilyonu bulacaktır. EYT sonrası da bu, çok daha fazla artacaktır. Bunlarla ilgili neler yapılıyor? Bunlarla ilgili falan hiçbir bilgi yok maalesef, bunlar hiç düşünülmeden, devletin geleceği düşünülmeden yapılan düzenlemeler.

Şimdi “2 bin liradan vazgeçiliyor.” dediniz. 2 bin lira hangi yıldan gelirse gelsin aslı ve ferîleriyle beraber hesaplanıyor. Yani bazı kişilerin 100 lirasını affediyoruz, bazı kişilerin 1.500 lirasını affediyoruz, bir eşitsizlik söz konusu. Zaten böyle bir konuya girince bir eşitsizlik söz konusu oluyor. 2 bin liradan vazgeçilmesinin sebebi büyük ihtimalle bunların takip edilmesinin masrafının, maliyetinin daha yüksek olmasıdır. Yani 2 bin lirayı takip etmek için yaptığınız iş, harcama, tebligat vesaire daha fazladır, o nedenle vazgeçiliyor ancak bu da bir haksızlık doğuruyor, onu da kabul etmek lazım.

Ayrıca mesela stok beyanı getiriyorsunuz, yüzde 3’tü alınacak vergi değil mi? Mesela ben müteahhit olsam bünyemde olmadığı hâlde 100 milyon liralık demir, çimento gösteririm, yüzde 3 vergisini öderim, 3 milyon.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Stok beyanında katma değer vergisinin yarısı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – E, işte bunu öderim, ondan sonra da daire satışlarını yaptığım zaman maliyeti olarak dikkate alınır. Bu şekilde çıkarsa yani yasal olarak vergi kaçırmasına da müsaade etmiş oluyorsunuz. Bunun ayrıntılarına da dikkat etmek lazım yani çıkarılan kanun vergi kaçakçılığına ya da vergi düzenlemelerine sebep olabiliyor, bunların ele alınması lazım.

Şimdi, geçen sefer, SGK’de... 196 milyar şu anda alacak var ya, bununla ilgili 47,8 milyar tahsilat yapılması bekleniyor. Yani 196 milyar alacak var; 47,8; bu tahsilat da ferîleriyle beraber herhâlde. Ya, dörtte 1’in altında, nedir bu beklenti? Niye bu kadar düşük? Geçmiş yıllardaki uygulama sonuçlarını bir verebilir misiniz?

Sayın Başkan, “Bunların zamanı gelince, sırası gelince cevap verin.” dediniz ama bunlara cevap verilmeyecek, şimdiden biliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hem genelinin sonunda hem de her bir maddede detayları konuşacağız ve cevaplar isteyeceğiz tabii.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani 196 milyarlık bir alacak söz konusu olacak da beklenti 50 milyarı bile bulmayacak, ya, nedir bu? Nedir sebebi? Geçmişteki uygulama örneklerini bilmemiz lazım.

Sayın Elitaş, geçmişte yapılan, mesela, en son hiç olmazsa 2021'deki yapılandırmayı, affı çıkarırsak, sonuçlarını görürsek bunları hiç olmazsa değerlendirelim, sonuçlarını görelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 6111'den bu tarafa olan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu geçmiş uygulamanın sonuçları herhâlde, onu bir dağıtalım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Değerli arkadaşlar, bu kanunun çıkarılmasının sebebi seçim öncesi vatandaşın yükünü azaltmak ama mesela en fazla şikâyet edilen, muzdarip olunan konulardan bir tanesi de köprü geçiş borçları. Özellikle, özel sektörün KÖİ projeleri kapsamında yapılan yollarda, köprülerde kamyoncuların çok önemli borçları var. Yani kamyonun fiyatı kadar borcu olanlar var, bunlar kapsamda değil, bunların da dikkate alınması lazım Sayın Elitaş. Yani diyeceksiniz ki: “Bunlar kamunun değil.” ama bunlar sonuçta kamundur. Nasıl KKM'yle özel bankalar para veriyor mudilerine, hazine den karılıyor, Merkez Bankasından karılıyor, buna da bu şekilde itiraz edemezsiniz, bunların da ödenmesi gerekir. Yani af çıkarıyorsak, amaç bu tür borçları hafifletmekse, vatandaşın borçlarını bunun da çıkması lazım. Yani özel köprü geçişlerinin, yol geçişlerinin borçlarının da bu kapsama alınması lazım.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – İcra takip dosyaları 2 bin liraya kadar kaldırıldı...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Eğer özel sektöre onlar da girmeyecek demektir. Mesela, kamyonun bedeli 300 bin lira, 300 bin lira kapsama girmiş; trafik cezalarında benzer durum var, tüm trafik cezaları girmiyor. Yani özellikle, mala ve cana kast edilmemişse...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Alkol, uyuşturucu, drift ve ölümlü trafik cezalarında olanlar giriyor mu onların içine?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani kasıt yoksa aslında girmemesi lazım. Eğer bir kasıt yoksa cana, mala kastı yoksa kişilerin o zaman hepsini kapsama almamız gerekir diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, bu, 22'nci maddeydi zannediyorum, köy tüzel kişiliğiyle ilgili konu da şöyle: Mesela, Ankara bir büyükşehir, Ankara'nın hemen yakın çevresinde köyler var, bunlar köy olarak geçiyor, Bağlıca köyü, Hacılar köyü falan ama buralar köy olmaktan çıktı, buralar köy değil, buralar lüks villaların olduğu, herkesin, aşağı yukarı Ankara'nın zenginlerinin yaşadığı yerler; buralarda tutup da biz nasıl su parasını, vergiyi, belediye gelirlerini yüzde 50 azaltırız, bu doğru bir şey değil; oralar köy değil çünkü, köy olmaktan çıkmış, neden bunu yapıyoruz ki? Mesela, Bodrum'da köy görünen yerler var, köy değil oralar, lüks yerler. Şimdi, buraları nasıl köy kabul ederiz de vergiyi, su parasını düşürürüz, bunu anlamak mümkün değildir, farklı bir kriter konması lazım. Eğer köyler için bir iyilik yapmak istiyorsak kriterin çok farklı olması lazım. Hani, şuradaki, Gölbaşı'nın civarındaki köylere bakın, birçoğu tarımla uğraşmıyor ve tamamen iskân alanı hâline gelmiş lüks yerler; oralarda yanlış...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlarsak sevinirim, maddelerde detaylara girebiliriz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, maddelerde detaylarına girelim inşallah ama bu, biraz önce söylediğim bilgilerin verilmesi lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geçmiş uygulamaların sonuçları dağıtılıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederim.

Sayın Paylan, geneli üzerinde.

Buyurunuz lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri, sivil toplum kuruluşlarının değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Elitaş, kapitalist bir düzende adaletten bahsedemeyiz -bunu siz de biliyorsunuz- kapitalist bir düzende kazananlar ve kaybedenler vardır. Değerli arkadaşlar, kapitalist düzende yüzde 1 kazanır, toplumun yüzde 5'i kazanır, geri kalanlar kaybeder.

(Uğultular)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, herkes ayakta, ne oluyor ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir sükuneti sağlayalım, hatibi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kapitalist düzenlerde dahi adaleti sağlamak için bir mekanizma vardır yani sosyal adaletin daha hâkim olduğu ülkelerde bir mekanizma vardır. Kazananlar ve kaybedenler arasındaki dengeyi sağlayacak mekanizma nedir Sayın Elitaş? Vergi mekanizmasıdır; çok kazananın çok vergi alır, adaletli vergi alır, kazandığı kadar vergi alır ve sosyal politikalarla bunu yoksullara aktarır ve böylece adaleti sağlar.

Peki, Sayın Elitaş, ben size soruyorum: Siz, bu vergi affı yasasını niye getirdiniz, niçin getirdiniz? “Covid-19” deseniz, Covid-19’un üzerinden geçeli çok oldu. Başka sebepler... Bir “savaş” diyorsunuz, bilmem ne... Savaşın Türkiye’yi olumlu etkilediğine dair pek çok iddia var. Peki, ben size göstereyim, niye getirdiğinizin gerekçesi burada, bakın, bu tabloda; bu tablo neyi gösteriyor biliyor musunuz? Gayrisafi hasıladan patronların aldığı payı ve işçilerin aldığı payı gösteriyor; 2022 yılında patronların aldığı pay yüzde 40’tan yüzde 55’e yükselmiş, işçilerin aldığı pay 38’den 25’e düşmüş ve yine 2022 yılında patronların toplam servetten aldığı pay artmış Sayın Elitaş. Niye? Çünkü gayrimenkul fiyatları arttı, borsa değerleri arttı, şirket değerleri arttı, şirketler kârlarına kâr kattılar, bankalar kârını yüzde 500 artırdı, şirketler kârını yüzde 1.000 artırdı; e, siz ne diyorsunuz? “Bir dakika; ey patronlar, sen vergini ödemedin ya, vergini finansman aracı olarak kullandın ya, ben sana bir de af getireyim. Enflasyon yüzde 150, yüzde 200’ken yüzde 0’la vergi yapılandırması getiriyorum.” diyorsunuz, sıfır sayılır, binde 9, peşin ödediğin takdirde binde 9. “Sıfıra yakın bir farkla gel arkadaş, vergini öde.” diyorsunuz. Gelir ve servet eşitsizliğinin bu kadar yüksek olduğu bir ülkede vergi afları neye yol açar Sayın Elitaş? Bakın, OXFAM bir rapor açıkladı -okudunuz mu bilmiyorum- ne diyor biliyor musunuz? “Türkiye’de 13 kişinin serveti -13 kişi- toplumun yüzde 50’sinin servetinden daha fazla.” diyor. Hadi buyur! “Toplumun yüzde 1’inin serveti yani patronların serveti geri kalan yüzde 90’ının servetinden daha fazla.” diyor. Hadi buyur! Böyle bir ülkede, böyle bir ülkenin Meclisinde vicdanlı milletvekilleri varsa ne yapar? Patronların vergisini mi affeder yoksa patronlardan daha fazla vergi almaya bakıp, yoksullara, dar gelirliyle, işsizlere gelir transferi mi yapar?

Sayın Elitaş, vergi nasıl toplanır? Siz patronsunuz tabii, siz bilmezsiniz. Vergi nasıl toplanır? Ben, Gelir İdaresine soruyorum: Nasıl toplanır vergi arkadaşlar? Bir; toplumda yaratılan vergi ahlakıyla yaratılır değil mi? Vergi ahlakı. Yani Kuzey Avrupa ülkelerine gidin, bir insan vergi kaçırmayı düşünemez bile çünkü bir vergi ahlakı vardır, bu birinci esastır. Yaratılması gereken vergi ahlakıdır. Yani “Zenginden, kazananın vergilerini alıyoruz, sosyal politikalara yatırıyoruz.” denilerek bir şekilde vergi ahlakı oturmuştur, insanlar vergi kaçırmayı düşünmezler. Ama ikinci bir konu daha vardır: Demokratik ülkelerde, insanlar vergi idaresinden korkar bilir misiniz? Gidin; Amerika’da, Allah’tan korkmuyorsa bile bir Amerikan vatandaşı IRS’ten korkar bilir misiniz? Amerika’da inanan da vardır, inanmayan da vardır ama herkesin korktuğu bir kurum vardır; IRS, vergi mekanizması. Hiç kimse vergi

kaçırmayı düşünemez çünkü IRS o vergi kaçıranı yakaladığında anasından emdiği sütü burnundan getirir. Avrupa'daki vergi mekanizmaları, insanlar o vergi mekanizmalarından korkar, sıkıysa vergi kaçırırsın.

Ya, ben buradaki değerli vergi bürokratlarına, Maliye Bakanlığı bürokratlarına sorarım: Sizden korkan bir tane patron gördünüz mü ya? Bir tane patron gördünüz mü sizden korkan? Yok.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Niye korksunlar?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz olmasanız da hiçbir şey değişmeyecek, niye biliyor musunuz? Sayın Elitaş her yıl vergi affı getiriyor, son on yılda 8 tane vergi affı getirmiş. Vergini ödeme arkadaş, sıfır faizli bir kredi var -bankalardan kredi alamıyor millet- nerede? Sayın Elitaş sıfır faizli kredi veriyor. Ödeme vergini, enflasyon bir yılda yüzde 100, yüzde 150 olsun, bir yıl sonra getir, aynı parayı ver; e, ne güzel! Sıfır faizli kredi, yüzde 30, yüzde 40 faizle kredi almana gerek yok. Sayın Elitaş, bu mudur sağlayacağınız adalet?

Şimdi, diyorsunuz ki “Arkadaş, biz af getiriyoruz, herkese af getiriyoruz, 2 bin lira da yurttaşlarımıza af getiriyoruz.” Ağızlarına bir parmak bal çalyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Neyi affediyoruz, neyi affediyoruz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, o 2 bin lirayı yapmamız lazım, o 2 bin lirayı affetmemiz lazım ama Sayın Elitaş, öbür taraftan, siz heybedeki turpun büyüğünü anlatmıyorsunuz. Bak, yandaşlarınızın üst kurullara ödeyeceği milyarlarca liralık cezaları affettiğinizi anlatmıyorsunuz, yandaşlarınızın ödemediği milyarlarca liralık vergileri sıfır faizle ödeyeceklerini anlatmıyorsunuz.

Bakın, bu getireceğiniz vergi affı yasası neye yol açacak biliyor musunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, algı oluşturmaya çalışıyor...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, size söz verdiğimde izah edersiniz, karşılıklı konuşmayalım, söz verdiğimde izah edersiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Zaten yok olmuş vergi ahlakını daha da fazla yok edecek, daha da fazla yok edecek vergi ahlakını.

Sayın Elitaş, bak, ne yapıyorsunuz biliyor musunuz?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Canlı yayın yapıyor ama söyledikleri, söylediği şeylerin hiçbirini doğru değil ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, arkadaşlar bir beklesin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Doğruyu söylemeye davet ediyorum sizi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hakikatleri söyleyince rahatsız oluyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sıra geldiğinde siz de görüşlerinizi ifade edin, her parti kendi görüşünü ifade ediyor.

Rica ediyorum...

Değerli arkadaşlar, sıra size geldiğinde...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Doğruyu söyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yaşar Bey...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben size söyleyeyim mi? Siz bu yaptığınız uygulamalarla ne yapıyorsunuz biliyor musunuz? Dürüst olmaya çalışan mükellefleri dahi yoldan çıkarıyorsunuz, iddiayla söylüyorum. Dürüst kalmaya çalışan çok sayıda mükellef var ya, çoğunluğu da böyleydi, siz bozdunuz onların ahlakını; Sayın Vedat Demiröz bozdu, Sayın Elitaş bozdu ahlaklarını.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne ayıp şey ya!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye? Niye olduğunu söyleyeyim: Çünkü vergisini dürüst ödeyen yurttaşlarımızı keriz durumuna düşürüyorsunuz ya, keriz durumuna düşürüyorsunuz, keriz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşı olabilir insanlar bu düzenlemelere.

Rica ediyorum...

Değerli arkadaşlar, sıra geldiğinde fikrinizi ifade edin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, sizin uygulamalarınızda her yıl bir vergi affı var, her yıl bir vergi affı var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herkes desteklemek zorunda değil, karşı olan olabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne oluyor biliyor musunuz, ne oluyor? Ne oluyor size söyleyeyim: Vergisini dürüst ödeyen yurttaşımıza öbür mükellef gidiyor ne diyor biliyor musunuz? “Ne ödüyorsun arkadaş ya, keriz misin sen? Nasıl olsa seçim geliyor, vergi affı çıkacak, sıfır faizli kredi var.” Başka bir şey daha oluyor, ne oluyor biliyor musunuz? Diyelim ki adam -veya kadın- 100 milyon lira kazanmış, tamam mı. “Ya, sen 100 milyon lira bildirme, 1 milyon lira bildir. Niye 100 milyon lira bildireceksin ya? Keriz misin sen? Düşük bildir, kötü örnek oluyorsun.” diyor. “Nasıl olsa Sayın Mustafa Elitaş seçime doğru matrah artırımı yasası getirecek. Sen 100 milyon lira kazanmışsın, bunu 1 milyon bildir. 1 milyonu 1 milyon 200 bin yaparsın ve vergiden yırtarsın.” diyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sen çıraklık zamanını anlatıyorsun Sayın Paylan, şimdi öyle bir şey yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hadi, buyurun; hadi, buyurun. Oldu mu Sayın Elitaş? Oldu, dedikleri çıktı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Aydemir, size söz vereceğim, o zaman cevap verirsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dürüst yurttaşlarımızı yoldan çıkardınız ve getirdiğiniz yasayla da dürüst yurttaşlarımızı keriz durumuna düşürüp onları da yoldan çıkarıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, ya, şöyle bir adaleti kurt yapar mı ya: 2016’da Maliyeye 100 lira borcum var, bugünkü değeri kaç para? TÜİK’in rakamlarına göre bile 700 lira yani yurt içi ÜFE’ye göre, gecikme faizine göre değil. 2016’daki 100 lira bugün 700 lira eder. Ne diyor biliyor musun Sayın Elitaş? “103 lira ver yeter.” diyor. Arkadaşlar, 2016’daki 100 lira, şimdiki 700 lira, “100 liraya 103 lira ver, yeter.” diyor. Böyle bir adaleti kurt yapar mı ya? Böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle bir şey yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Böyle bir şey var, böyle bir şey var arkadaşlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yok öyle bir şey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Yıllık yüzde 9.” diyor, “Peşin ödersen yüzde 90’ını affedeceğim.” diyor yani “Yıllık binde 9’la altı yıllık borcunu ödeyeceksin.” diyor. Böyle bir adalet olur mu ya? Buna “evet” mi diyeceksiniz siz? Okumamışsınız Uğur Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kanun teklifini hazırlayanlardan birisi de benim, okumak değil hazırlayanlardan birisiyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet! İyi çalışmamışsınız.

Bakın, değerli arkadaşlar -Sayın Elitaş beni dinlemiyor ama- yıllardır vergi affı yasalarını konuşuyoruz ve yıllardır her Maliye Bakanı “Bu son.” dedi değil mi? Siz bu sıralarda oturmadınız mı? Sayın Unakıtan -tabii, o dönemde olan vekil yok burada- “Son vergi affı.” dedi, Sayın Mehmet Şimşek her getirdiğinde “Son.” dedi, Sayın Naci Ağbal her getirdiğinde “Son.” dedi, şimdi de Sayın Nebati getirmiş “Bundan faydalanın, bu son.” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, not olarak verirsek Sayın Elitaş’a hatipleri dinlemesi bakımından.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Soruları cevaplamaya çalışıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Biliyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Size inanan bir mükellef var mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, toparlayın lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Değerli arkadaşlar, Sayın Elitaş; bakın, size bir örnek daha vereceğim getirdiğiniz yasayla ilgili. Uğur Bey, siz de dinleyin. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez -ya, Sayın Elitaş- ne getirdiniz diyorum biliyor musunuz? Daha beyannamesi verilmemiş vergi dönemine af getirdiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Mesela?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - 2022 yılının gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannameleri verildi mi? Verilmedi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ona nasıl af getiriyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - 2022 yılıyla ilgili diyorsunuz ki: “Kasa affı getiriyorum ve stok affı getiriyorum.” Bu neye yol açacak biliyor musunuz arkadaşlar? Bakın mali müşavirler burada, onların başı yanacak? Ne olacak biliyor musunuz? Ben kötü niyetli birisi olsam ne yaparım biliyor musunuz... Ben alaylı bir insanımdır, vergi ahlakı olmadığı zaman piyasada ne döndüğünü çok iyi bilirim, neler olduğunu. Ne yaparsınız biliyor musunuz: Kasanda diyelim ki paran gözükmüyor, tamam mı, yok. Kasa affına gir; efendim, istediğin gibi yaz 1 milyon, 5 milyon, 10 milyon kasana, yüzde 3’ü yaz bilançona, bir anda o parayı temize çıkardın, vergisini vermene gerek yok ki, yüzde 20, 30, 40. Başka bir şey; ne yaparsın biliyor musun: Stokunda diyelim ki 10 milyon, 20 milyon, 50 milyon liralık stok var, bunu yükle maliyetine, vergi vermeye gerek var mı? Yükle maliyetine... Değil mi, Uğur Bey iyi bilir bu işleri? “Maliyete yükle.” diyecek. Niye? Çünkü mükellef gelecek Uğur Bey’e diyecek ki: “Bende stok var ya, bunu maliyete yükle, ne gerek var benim vergi vermeme.” Yükleyecek, ondan sonra ne yapacak? Stok affıyla stokunu tekrar yerine koyacak. Arkadaşlar, böyle bir şey olabilir mi, daha bilançosu verilmemiş vergi dönemine af geldiği nerede görülmüş. Bilançosu verilmemiş, daha 2022 yılının kasası belli değil, Maliye bilmiyor... Maliye biliyor mu? Bilmiyor, daha beyanname yok, stoku verilmemiş. “İstediğin gibi stokta oyna, kasada oyna; vergi verme.” diyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, oyna da ne kadar vergi verdiğini gör.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Siz insanları Sayın Elitaş, vergi ahlaksızlığına itiyorsunuz. Böyle bir şey olabilir mi ya! Ya, bu maliye idaresi niye var? İnsanlara diyecek ki: “Matrah artırımıyla ben sana 3 kuruşluk bir artış bildireyim.” Ondan sonra da “Arkadaş, ne bildirirsen bildir, devam et yoluna.” diyorsunuz.

Sayın Elitaş, memlekette iki kuyruk var farkında mısınız? Biri lüks araba kuyruğu, biri de ekmek kuyruğu. Bu sizin düzenlemeniz neyi getirir biliyor musun? Lüks araba kuyruklarını uzatır, aynı zamanda ucuz ekmek kuyruklarını da uzatır. İnsanları vergi ahlaksızlığına itiyorsunuz. Maliye idareimizi tamamen boşa çıkarıyorsunuz. Zaten maliye idaresinin hiçbir etkinliği yok, bitirdiniz. Ben bürokratları suçlamıyorum bu anlamda, sizi suçluyorum; sizin çıkardığınız yasalar yüzünden vergi ahlakı yok oldu ülkede, zaten olmayan vergi ahlakını tamamen yok ettiniz.

“Nereden buldun?” diye bir yasamız var mı arkadaşlar? Var mı “Nereden buldun?” diye bir yasamız?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sayın Bakan Yardımcısı, size soruyorum: Var mı “Nereden buldun?” diye bir yasamız? İstedğin gibi oyna bilanço kalemlerinde Maliye ne diyor biliyor musun? “Ben seni incelemeyeceğim. Matrah artırımını yap, istersen 1 milyar, 10 milyar kazanmış ol; 10 milyon kazancını 11 milyon, 12 milyon yap; milyarlarca liralık gelirini incelemeyeceğim, servetini incelemeyeceğim.” diyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle bir şey demiyor, öyle bir şey yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Ya, tüyü bitmemiş yetimin hakkından bahsediyorsunuz, böyle bir şey olabilir mi değerli arkadaşlar, böyle bir şey olabilir mi? Bu yaptığınız uygulamalarla en çok mali müşavirleri zor durumda bırakacaksınız, iddiayla söylüyorum. Niye? Çünkü bu konuda baskıyla karşı karşıya kalacaklar, müteselsil sorumlular bir de maalesef. Çünkü onları bu baskıyla karşı karşıya bırakan mükellef değil, sizlersiniz. Bu çıkardığınız yasalar insanları kötü yola itiyor ve kötü yola iterken de mali müşavirleri de ateşin altına atıyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne baskısı olacak?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Bu, kabul edilemez, diyorum ya, matrah artırımını, stok affı, kasa affı. Daha bilanço verilmemiş, istendiği gibi buralarda oynanabilir. Bunlar üzerinden böyle işlemler yapılması baskısıyla, mobbingiyle karşı karşıya kalınacak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle yaparsa ne kadar vergi verecek biliyor musun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, size söyleyeyim, “KDV”yle ilgili” diyeceksiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet.

Vergi ne verecek?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – KDV’nin yarısını ödeyecek, ona da zaten indirilebilir KDV ekleyecek, bir şey değişmeyecek.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamamını ödüyor Sayın Paylan, tamamını ödüyor, yarısını değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, bakın, ne önerdiğimizi söyleyeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, on beş dakika oldu, toparlarsanız sevinirim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

Oturalım, bu vergi affı yasasını yeniden çalışalım, bir ara versin Başkan, çalışalım. Önerdiğimiz şu: Belli bir rakama kadar vergi affına sokalım yani küçük esnafları, KOBİ’leri koruyacak belli bir rakam, 50 bin lira olur, 100 bin lira olur, bunu tartışabiliriz, bu rakamlarda bir affa sokalım, yapılandırmasını yapalım ama büyük rakamları affa sokmayalım. Niye milyarlarca liralık cezaları affediyoruz ya? Niye servetine servet katmış patronların milyarlarca liralık vergisini affediyoruz Sayın Elitaş? Gelin, bir

üst limit koyalım, diyelim ki: 100 bin liraya kadar olan vergilerde yapılandırmayı affa sokalım. Niye böyle yapıyorsunuz? Çünkü siz, patronlardan yanasınız, sizi çok iyi biliyoruz, üst kurul cezalarını niye affettiğinizi çok iyi biliyoruz, onların milyarlarca liralık cezasını affedeceksiniz.

Başka ne öneriyoruz biliyor musunuz? Gelin, vergi affı yasalarına son verecek bir mekanizma kuralım diyoruz, mekanizma kuralım. Bak, bir, ödemeyenler var -Uğur Bey, biliyorsunuz- yani kötü niyetli olarak ödemeyenler var, olduğu hâlde ödemeyenler, bir de ödeyemeyenler var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Biliyorsunuz.” diyorsunuz ya, bilmiyorum, kayıtlara “Biliyorum.” diye geçmesin, ben bilmiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş, bu yasa teklifinizle ödemeyenler ile ödeyemeyenleri ayırmamışsınız; gelin, ayıralım diyorum. Bunu nasıl ayırırız? Bir mekanizma kuralım, özerk bir vergi ombudsmanlığı mekanizmasını kuralım. Zor durumda olan bütün yurttaşlarımız gitsin o mekanizmaya başvursunlar, vergileri yapılandırılсын ama o mekanizma “Sen zor durumda değilsin arkadaş, senin evin var, tarlan var, hanın var, hamamın var, servetin var, yurt dışında servetin var.” diyorsa onun vergisini yapılandırmasın, tam tersine çanına ot tıksın; böyle bir düzenleme yapalım. Siz, ödemeyenler ile ödeyemeyenleri ayırmıyorsunuz ama vicdanlı bir Meclisin milletvekilleri ne yapar? Ödemeyenler ile ödeyemeyenleri ayırır. Biz bunu yapalım diyoruz.

Değerli arkadaşlar, ödeyenleri “keriz” durumuna düşüren, vergi ahlakını ve vergi barışını bozan, toplumsal adaleti bozan bu düzenlemeye karşı çıkma çağrısını yapıyorum; gelin, birlikte çalışalım, adaletli bir vergi yapılandırması yapalım diyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmuş Yılmaz, geneli üzerinde buyurunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, bir dakika bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz, Bülent Bey’in kısa bir sorusu var.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Başkanım, müsaadenizle, Sayın Bakanım, dağıttığınız, 2011-2021 yılları arasında yayınlanan yapılandırma sonuçları tablosu var ya; şimdi, buradaki toplam yapılandırma sayıları, rakamları doğru değil herhâlde, bize daha önce -tutanaklara bakıyorum- bildirilen rakamlar bunlar değil. Mesela “155 milyar 980 milyon” deniyor, orası 401 milyar olarak bize beyan edildi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O 401 milyar borç tutarı yapılandırmaya müracaat edenleri karşılıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Borç tutarı nedir, onu da bilelim yani şu anda...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hani diyorsunuz ya, Sayın Paylan şunu diyor ya: “400 milyar lira....”

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yapılandırmaya müracaat eden; 155 milyarlık müracaat yapıldı, 80 milyar tahsil edildi, öyle mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, kapsama giren ne kadardı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “401 milyar” dediniz ya.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onları da o zaman bir sütun olarak gösterirsek...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Zenginlerin parasına...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, öyle yapıyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 401 milyarlık kısmın 155 milyar lirası müracaat etmiş ama 250 milyar liralık zenginler gelmemiş.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İşte, gelmeyenleri de bilmemiz lazım; zengin midir, fakir midir onları...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, izin verirsiniz şunu söyleyeyim...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir de ayrıca, SGK'nin de olması lazım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Var, var, onu da gönderdim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, SGK yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geldi ama size verilmedi mi?

SGK notunu da dağıtalım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Kuşoğlu, şunu da söyleyeyim: Siz bu konuyu çok iyi bilen arkadaşlarımızdan birisiniz -Bülent Bey'e onu da gönderin- arkadaşlarımıza da katkı sağlamak adına söyleyeyim: 2022 yılı tahakkuk-tahsilat oranı yüzde 93.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vergi nedir?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Vergi işte ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O, indirimden dolayı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, kardeşim, başka bir şey diyorum: Diyelim ki, 2022 yılında 3 trilyon lira tahakkuk etmiş, bunun oranı yüzde 90 yani 2,7 trilyon lira vergi tahsil edilmiş. Hani “300 milyar lira arttı.” diyorsunuz ya, “Tahakkuk tahsilat oranı yüzde 10.” dediğimiz zaman zaten böyle oluyor, yüzde 93 tahakkuk ettiği vergiyi ödüyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Cari yılı alırsanız öyle yani geçmişte...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Geçmişte ortalaması yüzde 90.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yüzde 50'lerde, 60'larda...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır efendim, yüzde 90.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha sonra bu tartışmaya devam ederiz. Şimdi, Durmuş Bey'e söz vereceğim Bülent Bey.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tartışmanın şeyi olsun diye söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 300 milyar az mı Sayın Elitaş?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama yüzde 10 diyorum bunun şeyini.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Az mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Durmuş Bey'e şimdi geneli üzerinde söz vereceğim.

Sayın Durmuş Yılmaz, geneli üzerinde buyurun lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Garo, sen de ne dediğinin farkında değilsin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 300 milyar az mı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüzde 100'ünü de ödeyemiyor vatandaş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Durmuş Yılmaz, geneli üzerinde buyurunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Siz hani diyorsunuz ya “Batan şirketler, şunlar, bunlar...” falan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii, tabii ondan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Durmuş Bey’e müsaade edersek...

Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli hazırun, basınımızın değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz yasa teklifinin genel gerekçesine baktığımızda gerçekten fantastik ve sürreal bir gerekçe görüyoruz. Ne olmuş? 2022 yılında ekonomimiz güçlü bir performans göstermiş, bütçe açığının gayrisafi milli hasılaya oranı yüzde 1 olmuş, dört yıl sonra ilk defa faiz dışı fazla elde etmişiz ve G20 ülkeleri arasında 2022’nin üçüncü çeyreğinde 6,2’lik büyüme sağlamışız; bu performansımız ve bunun arkasından da önemli bir mali alan çıkmış. Bu verdiğim rakamlar yanlış mı? Yanlış değil; bu, devletin ürettiği rakamlar, şu andaki bütçe. Fakat bu yanlış değil ama eksik; mesela bizim BOTAŞ’ın 20 milyar dolar borcu ertelenmeseydi, onun karşılığı olarak finansman için ihtiyaç duyduğumuz Türk lirası ne kadardı ve bu Türk lirası nereden gelecekti ve bütçenin neresine yazılacaktı, o zaman bütçe açığı ne olacaktı? Bunun bir hesabı kitabı var mı? Elbette sizde var ama bizde yok; bunu söyleyebilir misiniz?

Kur korumalı mevduata ek bütçeyle 40 milyar TL ödenek yazdık ve bunu “hane halkına yapılan ödeme” diye yazdık, “faiz” diye yazmadık; bunu yazsaydık sonuç ne olacaktı? 2022 yılında Merkez Bankasından aldığınız yedek akçe olmasaydı ve Merkez Bankasının değerlendirme hesabındaki negatif değer muhasebe standartları değiştirilerek artıya geçmeseydi ve oradan gelen 40 milyar TL’ye yakın ilave, bütçeye aktarılan tutar olmasaydı bunlar ne olacaktı? Eğer bütün bunlar... Elbette bambaşka bir resimle karşılaşacaktık.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bütçe açığı sıfır olacaktı.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Nasıl sıfır olurdu? Olmasaydı sen bütçe açığının ne olduğunu görürdün.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bütçeden ödedik.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Biraz akıllı ve mantıklı olalım, kusura bakmayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, sıra gelince görüşlerimizi ifade edelim. Diyalog usulümüz yok, rica ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi, bütün bunların doğru olduğunu kabul etsek Sayın Elitaş, böyle bir ortamda siz diyorsunuz ki örneğin, “Yakaladığımız yüksek büyüme hızını desteklemek ve vatandaşlarımızın kamuya olan borcunu, yükümlülüklerini hafifletmek, ödeme kolaylığı getirmek suretiyle yatırımı, üretimi, ihracatı destekleyeceğiz.” Yani diyorsunuz ki: “Vatandaşın alıp kamuya geçecek olan değerleri, tutarları yurttaşın elinde, reel sektörde, ekonominin karşı tarafında bırakarak toplam talebi destekleyeceğiz. Bu da ekonomiye bir katkı sağlayacak ve dolayısıyla büyüme olacak.” Doğru mu? Mantık olarak elbette doğru, işleyiş böyle. Eğer böyle bir şey var ise, mali alan varsa, gereğinden fazla vergi toplandıysa, gayet rahat isek, bütçe açığı yoksa, bütçe açığı kontrol altındaysa o zaman yapılması gereken, adaleti sağlamak için herkes mükellefi olduğu, ödemek zorunda olduğu vergiyi ödesin. Gelin o zaman bir kanun teklifi getirin, deyin ki: “Biz iç talebi desteklemek ve dolayısıyla büyümeyi desteklemek için şu, şu, şu vergi oranlarında...” Bütün yurttaşları eşit görelim ve vergi oranlarında indirimle gidelim. İç talebi böyle desteklemek daha doğru değil mi? Hem de vergi

adaletini bozmamış oluruz; ödeyen ile ödemeyeni de aynı anda cezalandırmış olmayız. Ödeyen yurttaş sıkıntı çekecek ama ödemeyen yurttaş burada ödüllendirilecek; böyle bir şey söz konusu değil. Eğer gerçekten şu söylediğiniz sözlerde samimiyseniz, ortaya çıkan, beklenenden fazla gelir toplandıysa ve bunun sonucunda bir mali alan yaratıldıysa o zaman bunu gelir vatandaşa gelir vergisinde, kurumlar vergisinde, ÖTV’de, KDV’de, özellikle alt gelir gruplarının toplam talebini besleyecek vergi indirimlerine girelim. Niye bunu yapmıyoruz da ödeme kabiliyeti olan insanlar da dâhil olmak üzere bu vergileri almaktan vazgeçiyoruz? Bunun böyle yapılması daha doğru değil mi?

Tabii, burada, yapılan düzenlemelerde ödeme kabiliyeti olanlar ile ödeme kabiliyeti olmayanlar arasında herhangi bir şey yok kategorik olarak, tarih itibarıyla, 31/12 itibarıyla borcu olanlara bir düzenleme yapılıyor. Dolayısıyla -benden önceki arkadaşların dediği gibi- bunu adalet açısından belli bir seviyede tutup, onun altını ödemeye zorlayıp üst kısmını öde desek daha da adil bir iş yapmış olmaz mıyız? Ve gördüğümüz de şu: Eğer böyle bir şey olsaydı, gerçekten yaptığımız düzenlemeler bir işe yararmış olsaydı 16 tane düzenleme getirmemeniz gerekirdi ve bundan sonra gelmeyeceğinin teminatı da yok. Dolayısıyla, yaptığımız iş, gerçekten günü kurtarmak, uzun vadeli bir iş yapmıyoruz; ekonomimize, ülkeye ve topluma bir katkı sağlamıyoruz, işlerimizi kolaylaştırmıyoruz. Günübirlik, ortaya çıkan taleplere tepki veriyoruz, bunu hallediyoruz; arkasından, bir müddet sonra tekrar aynı sorunla karşılaşılıyor, ikinci, üçüncü... Bundan sonra böyle bir düzenlemeyle ilgili yasanın gelmeyeceğinin hiçbir garantisi yok, geçmişte olmadığı gibi.

Benim önerim şu: Gelin, eğer gerçekten bu ülkede bir mali alan yaratıldıysa, verdiğiniz rakamlar doğruysa -ki doğru- ve bunun da gerekçesi ekonominin güçlü olmasıysa o zaman, mademki büyümeyi hızlandırmak için toplam talebi desteklemek istiyorsunuz, bütün bunları ödeyemeyecek olanı bir muntaka temizliği yapalım. Dolmuş alacakları, 2 bin liralara, 3 bin liralara vesaireleri; dosyaları vergi dairelerinde dolap dolap yığmak yerine bunları temizleyelim, tertemiz bir durumla başlayalım; onları envanterden düşelim, silelim ama geriye kalanlar ödemeye devam etsinler çünkü sizin dediğinize göre, yüzde 1 bütçe açığı olan, beklenenden fazla vergi toplayan, G20 ülkeleri arasında yüzde 6,5 büyüme sağlayan ve dolayısıyla sorunu olmayan bir ekonomide yurttaşların ödeme gücünde bir sorun yoktur. Ödeme gücünde sorunu olmayan yurttaşların borçlarını ödemelerini sağlayalım ve dolayısıyla da vergi ödeme ahlakını da bundan sonra bozmayalım.

Önerim şu, tekraren söylüyorum: Bu kanunu yeniden düzenleyin ve toplam talebi desteklemek için kurumlar vergisi, gelir vergisi ve diğer ÖTV’de, KDV’de vesairede bir vergi indirimine gidelim ve özellikle de dar gelirli kesimi destekleyelim ve toplam talebi bu şekilde destekleyelim diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım, bir açıklama yapmama izin verir misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Vakti verimli kullandığınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Otuz saniyelik bir şey söyleyeceğim, sonra Vedat Bey devam edecek.

Biraz önce Garo Bey “Bu üst kurulların vergisini affediyorsunuz, cezalarını affediyorsunuz.” dedi. Bakın, üst kurulların cezasında vade farkı, faiz diye bir şey söz konusu değil. Ne yazıldı? 100 milyon lira yazıldı. Şu anda üst kurullara, yazılan cezayı peşin ödediği takdirde yüzde 25 indirim yapıyoruz, ona da bir yapılandırma imkânı getiriyoruz yani neyini affediyoruz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yüzde 25’ini affediyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, peşin öderse affediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, öder.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Peşin öderse. Öbüründe zaten taksit imkânı var. Takside bağladığı takdirde 0,75 artırıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama orada enflasyon farkı alıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, Garo Bey “Affediyorsunuz, affediyorsunuz.” diye ifade ediyor da...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Affediyorsunuz tabi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – ...yani kamuoyunu yanıltmakta mahir bir arkadaş, yanıltma pazarlamacılığını iyi yapıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok efendim, onu en iyi siz yaparsınız, o işin ustası sizsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın İsmail Faruk Aksu, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Siz sermaye düşmanısınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz emekten yanayız. Siz sermaye dostu musunuz?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, söz verdim İsmail Bey’e, rica ediyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Siz düşmanı mısınız?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Düşmanı değiliz ama siz dostusunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Emekten yanayız, sermaye...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, söz verdim İsmail Bey’e, rica ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, biz emekten yanayız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Biz de emekten yanayız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz emekten yana değilsiniz, siz patronlardan yanasınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, devam ederseniz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Laf atıyor, oraya söyleyin bir de.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Atmadım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yapmayın Yaşar Bey.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Başkanım, ben bir şey yapmıyorum ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yapıyorsunuz, kusura bakmayın da yapıyorsunuz yani.

Buyurun İsmail Bey.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Toplumsal geniş kesimlerin beklentisi olan bir kanun teklifini getirdikleri için öncelikle teklif sahibi arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Dünya bir pandemi dönemini yaşadı, biz de bundan etkilendik. Tam “Bu süreç bitmiş.” derken devamında da bir Ukrayna-Rusya savaşıyla hemen yanı başımızda cereyan eden, küresel ekonomiyi de olumsuz etkileyen birtakım gelişmeler tüm dünya gibi bizi de etkiledi kuşkusuz. Her iki sürecin de yönetiminde Türkiye yaptığı atılımlarla, aldığı tedbirlerle, ekonomi politikalarıyla dünyada pozitif yönde ayrılan ülkelerden biri oldu. Bununla beraber, bazı kesimlerin sıkıntıları oldu, bunlara ilişkin devlet destekleri oldu. Maliyenin devre dışı kaldığı fikrine katılmak mümkün değil. Öyle olsaydı içinde bulunduğumuz yıl içerisinde bütçe performansı bu kadar iyi olmazdı, açığımız bu kadar azalmazdı, faiz dışı fazla verilmezdi, vergi gelirleri bu kadar artmazdı. Özellikle kurumlar vergisindeki artış aynı zamanda çarkların döndüğünü, üretimin arttığını da bize gösteriyor.

Peki, bunlar varken niye bu düzenleme yapılıyor? Söylediğim gibi, bu sürecin sonucunda böylesi bir düzenlemeye de ihtiyaç vardı. Bunun içerisinde kamu alacaklarının yeniden yapılandırılması, bazı alacaklardan vazgeçilmesi, matrah artırımı, işletme kayıtlarının düzenlenmesi hakkı, ayrıca bazı işlerde vergi istisnası getirilmesi; BOTAŞ, TOKİ, AR-GE teşvik yatırımları gibi yatırımlarla ilgili olarak bazı vergi indirimlerinin, istisnaların getirilmesi son derece önemli. Trafik cezalarının affı konusunda toplum vicdanını yaralayacak bazı hususların kapsam dışı bırakılmasını da oldukça önemli olarak değerlendiriyoruz. Bu kapsamda tüm vergiler, vergi cezaları var. Trafik, askerlik, nüfus para cezaları; köprü, otoyol kaçak geçişleri var; adli para cezaları var, gümrük cezaları var, Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçlar var, belediyelere ödenmesi gereken borçlar var, ayrıca belediyelerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ve benzeri borçları var, Milli Emlakin alacakları yani ecrimisil borçları var. Tabii, burada farklı olarak, 2021 yılında yaptığımız düzenlemeden farklı olarak ikişer ay hâlinde otuz altı ay iken geri ödeme süresi, bu defa her ay ödemek kaydıyla ve kırk sekiz ay olarak tanzim ediliyor. Yine, aynı şekilde, ödemeye ilişkin ayrı bir endeks düzenleniyor bu defa. Bütün bunlar da yeni gelişmeler.

Burada teklif sahibi Vedat Bey’e bir şeyi sormak istiyorum: Biliyorsunuz, bu 7254 sayılı Kanun ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’na bir ek 3’üncü madde eklemiştik. O tüzel kişiliği kaldırılan köylere belediye meclislerinin kararı ve büyükşehir belediyesinin de onayıyla “kırsal mahalle” tanımı yapılmıştı bunlara ilişkin. Şimdi, biz bu süreyi 2025’e kadar uzatıyoruz yani oradaki elektrik, su ödemeleri veya harçlar vesaire. Burada iki madde arasında bir çelişki oluyor mu olmuyor mu? Ben şöyle baktım: Eğer süreyi uzatırsak vatandaşımızın lehine olan bir durum oluyor bir kısım ödemeler bakımından ama sanki bir kısım ödemeler bakımından da bu 7254’le yaptığımız düzenleme lehine oluyor. Bundan tam emin değilim, lütfen arkadaşlar bir baksınlar. Eğer böyleyse hangisi uygulanacak gibi bir şey ortaya çıkabilir, ona dikkatinizi çekmek istiyorum.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu kanun teklifini desteklediğimizi ifade ediyoruz. Tekrar, hazırlayanların eline sağlık, emeğine sağlık diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum. Vakti verimli kullandığınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

AK PARTİ grup sözcüsü olarak Sayın Uğur Aydemir.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımız, vekillerimiz, çok Değerli Bakan Yardımcılarımız, çok değerli bürokratlarımız, sivil toplum kuruluşlarımızın çok değerli temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün görüştüğümüz kanun teklifi; mükelleflerden, vatandaşlarımızdan, meslek mensuplarımızdan gelen talepler doğrultusunda bir çalışma yaptık ve teklifimizi hazırladık ve bugün huzurunuzdayız. İnşallah Plan ve Bütçe Komisyonunda üyelerimiz de uygun görürlerse bu teklifini bugün inşallah bu Komisyondan geçirerek Genel Kurula sevk edeceğiz.

Tabii, teklifimize gelene kadar Türkiye’de neler yaşandı, neler oldu, onlara bir değinmek istiyorum. Evet, değerli arkadaşlar, 2019’da başlayan Covid-19 süreci 2020’de pik yaptı zaten ve bu pandemi küresel ekonomiyi olumsuz yönde etkiledi, bu malumunuz. Bununla da kalınmadı Rusya-Ukrayna savaşının devam etmesi, küresel iklim krizi ve gelineen noktada gördüğümüz üzere, bildiğimiz üzere küresel ekonomide büyük bir daralma yaşandı. Hatta, 2020 yılında küresel ekonomi yüzde 3,4 daralırken biz yüzde 1,8 büyüdük. 2021 yılında da son elli yılın en büyük büyüme hızını yakaladık yüzde 11’le, 2022’de de ilk üç çeyrekte yüzde 6,2 büyüyerek rekorları kırmaya devam ettik. “Bunları yaptınız da neden bu kanun teklifini getirdiniz? Türkiye bu kadar büyüyor, her şey güzel, güllük gülistanlık kanun teklifini niye getiriyorsunuz?” Az önce çok Kıymetli Grup Başkan Vekilimiz Sayın Elitaş da bahsetti. 2022 yılında cari döneme baktığımızda, tahakkuk/tahsilat oranına baktığımızda yüzde 93’ler seviyesinde bir oran yakalamışız. Bu çok büyük bir başarı, büyük bir oran. Yüzde 93’ü yakaladık tahakkuk/tahsilatta da yüzde 7’yi görmezden mi geleceğiz? Hayır, bunu yapma şansımız yok. Bizler milletvekiliyiz, yüzde 1’i dahi düşünmek zorundayız. Sayın Paylan’ın her defasında ifade ettiği gibi “Sizler yüzde 1’in iktidarısınız.” diyerek bizi suçlamasını kabul etmemiz mümkün değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynen öyle, aynen öyle.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Niye mümkün değil, neden mümkün değil? Böyle bir algı oluşturunuz ama olgudan bahsetmiyorsunuz. Mesela, biz eğer yüzde 1’in iktidarı olsaydık... Asgari ücrette, memur ve emekli maaşlarında biz önemli artışlar sağladık, asgari ücreti vergi dışı bıraktık. Yüzde 1’in iktidarı olan bir iktidar bunu yapabilir mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açlık sınırının altına düştü.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bununla da yetinmedik, diğer ücret gelirlerinde de asgari ücret kadar kısmı vergi dışı bıraktık. Bunlar takdir edilecek veya sizin hayal edemediğiniz konular, kanun teklifleri.

Basit usule tabi olan mükelleflerimizi vergiden istisna hâle getirdik, beyanname de vermiyorlar. Bu basit usuldeki vergi mükelleflerini yüzde 1’in içine mi alıyorsunuz bilmiyorum. Yüzde 1’in içine mi alıyorsunuz bunları?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Millet niye perişan?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz basit usuldeki vergiyi kaldırmamıza karşı mısınız, onu söyleyin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Millet niye ucuz eklemek kuyruğunda?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, siz konuştunuz, şimdi dinleme sırası sizde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Önce onları uyarın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onları da uyardık.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çiftçilerimize yapılan destek ödemelerindeki gelir vergisi stopajını kaldırdık. Buna da mı karşısınız? Memurlarımıza ek gösterge 3600’ü getirdik biliyorsunuz. Elektrikteki KDV’yi yüzde 18’den yüzde 8’e indirdik. Yüzde 1 bundan faydalanmıyor, toplumun tamamı faydalanıyor. Kaldı ki gıda ürünlerinde KDV’yi yüzde 8’den yüzde 1’e düşürdük. Bunlar hep vergi oranlarındaki düşüş, bakın bunları anlatıyorum. Konutlarda doğal gazı yüzde 75 sübvans ediyoruz. Sadece yüzde 1’i buraya dâhil etmedik; tüm konutlarda, zengin fakir ayrımı yapmadan... Şimdi, yüzde

99'u düşünüyoruz diyelim, yüzde 1'i siz düşünebilirsiniz ama yüzde 99'u düşündüğümüz için teşekkür etmek yerine bizi eleştirmeye kalkıyor. Bize teşekkür edin, arkadaki Hükümetimize. Arkadaşlar, yüzde 99'u düşünen bir iktidar teşekkürü hak eden bir iktidardır ama bizler de bunu göremiyoruz. Elektrikte birinci kademede yüzde 50 sübvans ediyoruz. Bu da toplumun tamamını ilgilendiriyor ama siz yüzde 1'e takılmış kalmışsınız, yüzde 1'de devamlı dönüp duruyorsunuz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Oyları o kadar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, değerli arkadaşlar, vergi dilimlerinden bahsetti arkadaşlarımız az önce, “Vergi dilimlerindeki oranları düşürelim.” dediler, zaten AK PARTİ bunu yapıyor. Arkadaşlar, bakınız, 2002 yılında yüzde 22 olan gelir vergisindeki alt dilim oranını yüzde 15'e düşürdük, yüzde 7 puan avantaj sağlamışız. Bu yüzde 1'in oranı mı, yüzde 1'i mi koruyoruz burada, yüzde 1'i mi düşünüyoruz burada?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dilimleri de azalttın Uğur Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kaldı ki kurumlar vergisi 2002 yılında yüzde 33'tü, biz bunu şu anda yüzde 20'lere kadar indirdik. Finans...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam işte, patronlara indirdiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – E, bütün şirketleri patron olarak mı görüyorsunuz? Yani bütün...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Patron olmazsa çalışan nasıl olacak?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İşçi olmazsa patron olmaz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, ihracatçı ve imalatçı firmalarımızda bu oranı yüzde 1 puan daha indiriyoruz.

Ve ben size şunu söyleyeyim: Bankalarda ve finans kuruluşlarında kurumlar vergisi oranı yüzde kaç biliyor musunuz? Kaç? Söyleyin canım, kayıtlara girsin. Biliyorsunuz, yüzde 25. Demek ki bak, yüzde 20'ydi, 5 puan daha fazla onlara ne yapmışız değerli arkadaşlar, vergi oranını yükseltmişiz.

Evet, bakınız, az önce Sayın Yılmaz ifade ettiler, bütçe rakamlarından bahsederken “Madem bunlar doğruysa...” diye ifade etti. Arkadaşlar, doğruysa değil, doğru bunlar yani bütçe açığımızın 139 milyara düşmesi doğru. Yani nereden...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bir dakika, tutanaklara bir bak ne demişim. Arkasından ne söyledim, bir bak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, “doğruysa” kelimenden bahsetmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, hepimiz sıramız geldiğinde söyleyelim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sıram geldi ama tutanağa baksın, beni dinlememiş.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 278 milyar bütçe açığımızı değerli arkadaşlar, neye düşürmüşüz? 139 milyara düşürmüşüz. Bunlar bence Türkiye adına hepimizin gururlanması gereken işler, konular. Dolayısıyla, karalar bağlayıp burada oturacağınıza, kendi etrafınızı, kendinizi karartacağınıza bence şöyle başınızı bir kaldırm, Türkiye nereye gelmiş, nereye koşuyor bakalım, ona göre daha çok mutlu olalım ve sinerji oluşturalım hep beraber. Bu ülkede birlikte yaşıyoruz.

Kamu borç stokumuza baktığımız zaman değerli arkadaşlar, nereden nereye gelmişiz. Kamu borç stoku 2002 yılında yüzde kaçmış, şimdi nereye getirmişiz? Yüzde 71,5'lardan yüzde 34,8 seviyelerine düşürmüşüz. Faiz oranlarına geldiğimizde kaçta düşürmüşüz? Hepsine bakın.

Şimdi, diğer bir konu arkadaşlar, bakınız, Türkiye son yirmi yılda... Avrupa'yla kıyaslayın Türkiye'yi, hep beraber kıyaslayalım; yanlışımız varsa bizi eleştirin, biz eleştiriye açık partiyiz, milletvekilleriyiz. Son yirmi yılda Avrupa'da yapılan yatırımlara bakın, Türkiye'de yapılan yatırımlara bakın. Mesela altyapı yatırımları; son yirmi yılda İsviçre'de altyapıya, yollara, otobanlara, köprülere ne kadar yatırım ayırmışlar, Türkiye'de ne kadar ayırmışız? 2002 yılında emekli olan İsviçre'deki bir vatandaş sosyal sağlık primi yatırmadan muayene olabiliyor mu, Türkiye'de nasıl muayene olabiliyor? Bunlara bakalım, bunları değerlendirelim, Türkiye'nin geldiği noktayı hep beraber ortaya koyalım; yine eleştirelim hep beraber, eleştirmeyelim demiyorum.

Şimdi, yapılandırmayla alakalı diyorsunuz ki efendim, “Yüzde 1’i düşünüyorsunuz, şu oluyor, bu oluyor.” Bakınız, yapılandırmadan faydalananak kişi sayısı, kimse, kim müracaat ettiyse, eğer düzenli mükelleflerse bunlara biz zaten diyelim ki matrah artırımında 5 puan vergi avantajı uyguluyoruz, yüzde 20’ye oran yüzde 15’e indiriyoruz arkadaşlar. Kaldı ki Sosyal Güvenlik Kurumunda düzenli olarak borçlarını ödeyen, primlerini ödeyen mükelleflere 5 puan prim indirimi sağlıyoruz. Yani yüzde 37,5 prim oranı varsa -işte, mali müşavirler bunun hepsini bilirler- 5 puan indirdiyseniz bu 5 puan indirim yüzde kaç tekabül ediyor arkadaşlar, Sayın Paylan? Yüzde 13’e tekabül ediyor. Yani biz düzenli ödeyen mükelleflerimizi zaten koruyoruz, zaten kolluyoruz. Vergide de 5 puan indirim sağlıyoruz zaten düzenli ödeyen mükelleflerimize. Dolayısıyla, bu yaptığımız işlemlerde biz herhangi bir vergi kaybı, düzenli ödeyen mükelleflere haksızlık yapmak istemiyoruz, yapmıyoruz da, onları zaten kolluyoruz, kollamaya da devam ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Üst limit koyalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, fikirlerinizi ifade ettiniz, rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Stok affını diyorsunuz. Bakınız, mali müşavir arkadaşlar çok iyi bilirler, stok affında eğer stokta, kayıtlarında yoksa... Tabii, uzak kaldınız mali müşavirlikten, belki bilmeyebilirsiniz “Uğur Bey iyi biliyor.” dediğiniz için söylüyorum. Kayıtlarda olup da stokta olmayan şeyleri kayıttan çıkartmak isterse yüzde 18 hesaplanan KDV ödeyecek, ödenecek vergi çıkartacak. Bakınız, bu adam niye kayıtlarında tuttu bunu, niye fatura kesmedi? Yüzde 18’den kaçsın diye kesmedi. “Gel, bak devlet artık büyüdü, vergi dairesi elektronik sisteme geçti, senin her anını görüyor, yarın buraya baskın yapabiliriz. Gel, zor durumda kalma, şu yüzde 18’ini öde, kayıtlarını düzelt.” diyoruz. O günde kesseydi faturasını yüzde 18 KDV ödeyecekti, bugün de kesti yüzde 18. Ne kolaylığı sağlıyoruz Sayın Demiröz buna? Ne kolaylığı sağladık ya? Bir bakın arkadaşlar. Şimdi, canlı yayında ekrana konuşurken “Zenginler işte, şu kadar vergi kaçırdı, onu yaptı.” Arkadaş, bak, ben mali müşavirim, bir avantaj sağlamıyor. Adam boşuna yükünü çekmiş olacak bugüne kadar. Yüzde 18’i ödeyecek ve vergilerden de muaf olmuyor değil mi arkadaşlar? Bak, mali müşavirler, söyleyebilirsiniz; böyle yapıyor “Vergiden de muaf değil.” diyor. Hem kurumlar vergisini ödeyecekler hem gelir vergisini ödeyecekler, bir avantaj sağlamıyoruz. “Uğur Bey iyi biliyor.” dediğin için söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Stoka yedirirse Uğur Bey... Stoku maliyete yedirirse ne olacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayın lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yok, yok, öyle bir şey yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl olmaz ya, nasıl olmaz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Onlar senin anlattığın gibi değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, müsaade ederseniz tamamlasın Uğur Bey. Sürekli müdahale ediyorsunuz Garo Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, şimdi, çıkan bu kanunların şu faydası var: Mükelleflerimizi sistemde tutmak istiyoruz. Biz -çok affedersiniz ama- yumurtlayan tavuğu kesmek istemiyoruz. Dışarıda yüzde 7 de kalsa biz diyoruz ki: Bir şekilde sistemin dışında kalmıştır, borcu ödeyememiştir, başına bir iş gelmiştir, o olmuştur, bu olmuştur; gel, sana biz bir avantaj sağlıyoruz, bu avantajdan faydalanan, tekrar sisteme devam et, işini bozma. Devlet zor durumda kalana yardım etmesin mi? Bunu istemiyor muyuz hep beraber? Zor durumda kaldıysa mükellefler biz ona yardım ediyoruz. “Efendim, siz milyarlarca vergiyi affediyorsunuz.” Sayın Paylan, burada af diye bir şey yok. Bakınız, algı oluşturmayın. Bizim bu getirdiğimiz kanun teklifi tamamen yapılandırma kanunu, kamu alacaklarının yapılandırılması.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Enflasyon yok mu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, ben mali müşavirlere soruyorum: Bugüne kadar bir af oldu mu arkadaşlar vergide, silindi mi vergiler? Verginin silinmesi söz konusu değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Paranın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, gerçekten abarttınız, rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 93 diyorum, bak; tahakkuk/tahsilat oranına yüzde 93 diyoruz, yüzde 7 kaldı, bu yüzde 7’ye ödeme kolaylığı, yapılandırma getiriyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Enflasyon yok!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama tabii, değerli arkadaşlar, sizlerin bu kanun teklifine dair bir konuşmanız lazım, konuşmak için de çaresiz kaldığınızda “O onu çok iyi bilir, bu bunu çok iyi bilir.” diyerek sataşıyorsunuz.

Bakınız, dünya resesyona girerken -ben az önce Avrupa’dan örnek verdim- kaç tane şehir hastanesi yapmış Avrupa, bir bakın ya, kaç tane organize sanayi fabrikası açılmış, bir bakın arkadaşlar, kaç tane fabrika var, istihdam oranı yüzde kaç olmuş; 31 milyonun üzerinde istihdam oranı çıkarmışız. E, nasıl çıkardık bunu, nasıl çıkardık arkadaşlar bunu? Yatırım, istihdam, üretim, ihracat dedik. Yapmadık mı, başarmadık mı? Başardık. E, bunlara teşekkür edin, başardığımız için ama benim gördüğüm kadarıyla, arkadaşlar, teşekkür etme cimriliği, pintiliği yapıyorsunuz; bu, ne size fayda getirir ne de bize fayda getirir.

“Siz isim vererek mükellefleri dürüstlükten uzaklaştırıyorsunuz, hilekâr olmaya davet ediyorsunuz.” diye bir söz söylediniz; bunu kabul etmemiz mümkün değil arkadaşlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru, aynen öyle.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Maliye senin çıraklığın dönemindeki Maliye gibi değil, Maliye adamın evinden çıktığından itibaren yani beşikten mezara kadar vatandaşı, mükellefi takip ediyor arkadaşlar. Hiç kimseyi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vergi affı...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bakın, vergi affı değil bu arkadaşlar. Tekrar “vergi affı” diyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Matrah artırımı ne?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Barış, vergi barışı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu, yapılandırma.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Matrah artırımı ne?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz diyoruz ki: Eğer stoklarında matrah artırımı varsa, eğer riskli bir durumun varsa -sen bunu çok iyi biliyorsun; şu kadar mükellefimiz var- ihtiyacın varsa ihtiyari, yoksa yapmayacak, kimseyi zorlamıyoruz zaten. Matrah artırımı yapmak istemeyene silah dayayıp matrah artırımı yaptırmıyoruz. Buyur, gel diyoruz, bunlardan faydalanabilirsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Din kardeşi değiliz ama doğruyu savunuyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, biz vergi indirimi yaparak, vergi oranlarını azaltarak, hatta ve hatta asgari ücretteki vergiyi kaldırarak, ücret gelirlerindeki vergiyle beraber 374 milyar liradan -yüzde 1’den değil bu, 1 milyar değil, 2 milyar değil, 3 milyar değil, sayarsan bir seneni alır, 374 milyar liradan- Maliye vazgeçti. Saymaya çalış, 374’e kadar kaç dakika tutacak? Bunlardan kim vazgeçti? Bugüne kadar -kaç yaşındasın, benimle hemen hemen aynı yaştasın Sayın Paylan- hayatında böyle bir şey gördün mü? Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı hayatında böyle bir şey gördü mü arkadaşlar? Ben haksızlık yapmayayım Maliye Bakanlarımıza; bizden önceki iktidarlar böyle en cin gibi adamları Maliye Bakanı yaparmış. Neden? Vergi türetsin diye, yeni vergi oranları koysun, yeni vergiler çıkarsın diye. Biz vergileri kaldıra kaldıra vergi toplamıyoruz artık ya, vergi kalmadı, bitti hepsi. Hangi vergiyi çıkardık en son, söyleyin bakayım, hadi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Patronlara vergi...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Katma değeri indirmişiz, yükseltmiyoruz. Neye rağmen? Bu kadar krize rağmen. Vergi oranlarını düşürmüşüz. Neye rağmen? Bu kadar krize rağmen. Asgari ücretten vergiyi kaldırmışız. Neye rağmen? Dünya nereye koşuyor? Bak, bir de Türkiye’ye bak Sayın Paylan. En ucuz doğal gazı hangi ülke tüketiyor? Bir bakın; teşekkür etmezseniz etmeyin ama bakın, öğrenin bunları. Bunları öğrenmenizi, değerli arkadaşlar, sizlerden rica ediyorum.

Bir de arkadaşlar, bu devleti bitirmek için... Sayın Kuşoğlu da bunu söyledi: “Bu devlet bu şekilde biter.” Şimdi, ben bakıyorum, 2011 yılında milletvekili oldum, Sayın Kalaycı’nın oturduğu yerde otuyordum, karşınızda da Sayın Şener’in oturduğu yerde Mevlüt Aslanoğlu oturuyordu. Geldik EYT diye bir şey, dövizle geldik, EYT, E-Y-T, emeklilikte yaşa takılanlar. Hep beraber, bütün toplumla sizler her gün bu EYT’den bahsetmediniz mi, bizi zorlamadınız mı? Biz ne yaptık? Bütçemize baktık ve ekonomiye baktık, duruma baktık, bugün getirmenin daha uygun olduğunu, münasip olduğunu düşündük, bugün de getirdik, seçim için bir şey yapmıyoruz ki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapma!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz ne yapıyoruz? Biz nesiller için siyaset yapıyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Ya, bırak Allah aşkına! Bu hikâyeleri başka yerde anlat sen, bize yutturma.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama siz tabii ki...

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Genel Başkanımızın ısrarla dile getirmesi sonucunda getirmek zorunda kaldınız.

CAVİT ARI (Antalya) – Sen bu hikâyeyi başka yerde konuş, bize anlatma şimdi yani bize anlatma şimdi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sıra geldiğinde fikirlerinizi ifade edersiniz, rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, seçimler için söylediğimde... Çok güzel, çok güzel bana pas atıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – On beş dakikayı geçtiniz, toparlarsanız sevinirim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Seçimler için değil.” dediğimde gülüyorsunuz, ben size şunu söyleyeyim: Ben size 2011 yılından beri gülüyorum o zaman.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 2008’de de 69’u getirdiniz kademeli olarak.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Onu da yarım yamalak getirdiniz, bu sefer prime takıldı insanlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır, siz şimdi gülüyorsunuz ya ben size “Seçimler için siyaset yapmıyoruz.” dediğimde, ben 2011 yılından beri size gülüyorum. Niye? 2011 yılından beri tribüne oynuyorsunuz, hep tribüne oynuyorsunuz. Yapmayın bunu böyle arkadaşlar. Biz söyleyince, biz yapınca seçimler için, siz yapınca “Vatandaşın gelen talepleri yerine getiriyoruz.” diyorsunuz. Çelişki yaşamayın kendi içinizde.

CAVİT ARI (Antalya) – Bugüne kadar yapmadığınız için söylüyoruz. Yapamadınız, yapmadınız, yapmak istemediniz, bugünü beklediniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dolayısıyla, arkadaşlar, kılı kırk yararak bütün mükelleflerimizi, bütün vatandaşlarımızı düşünerek cumhuriyet tarihinin en büyük yapılandırmasını yapıyoruz ve bu teklifi hazırlayan -ben de çalıştım teklifte- emeği geçen bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum, Allah hepsinden razı olsun diyorum ve teklifimiz hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Tekrar saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Aydemir.

Değerli arkadaşlar, bir anonsum olacak. Saat iki gibi ara vermeyi düşünüyorum, hem vekillerimiz hem bürokratlar için aşağıda yemek hazırlığımız vardır, aşağıdaki restoranda yemek yiyebiliriz. Saat iki gibi ara vereceğim, geneli üzerindeki görüşmelere o saate kadar devam edeceğiz. Usul olarak şöyle yapacağım: Bir partideki üyelerimizden söz talebi varsa öncelikle üyelerimize söz vereceğim, değişik partileri dolaşarak söz vereceğim. Bir partiden, tabii, talep yok şu anda, diğer partiye geçerek devam edeceğim.

Şimdi geneli üzerinde Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Bekaroğlu’na söz veriyorum.

Süreniz on dakikadır, süreye hassasiyetinizi bekliyorum.

Buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanımız 16 Kasım 2019 tarihinde demiş ki: “Biz böyle saçma şeyler yapmayız, seçimi kaybetsek de EYT’de yokuz.”

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne zaman?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 2019’da efendim. Şimdi vakti geldi yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi 2023.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir şey demiyoruz yani. O zaman seçimi kaybettikten sonra söylemiş. İstanbul gitti, Ankara gitti, ondan sonra söylemiş...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ona rağmen söylüyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Her neyse yani yapılır, seçim dolayısıyla da bazı işler yapılır; iyi ki yapıyorsunuz bazı şeyleri, millet istifade ediyor, şu kadar zamandır EYT mağdurları var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama siz mutlu olmuyorsunuz, siz de mutlu olun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlarım, vergi affı -hiç böyle kızmanıza, coşmanıza gerek yok- çıkarılır yani vergi affıdır. Efendim “Yapılandırma yapıyoruz, vergi barışı...” Ya, yapmayın arkadaşlar, vergi affı. Zaten Türkiye’de “af” kelimesi 1974’ten bu yana resmî olarak hiç kullanılmamış. En son 1974 Millî Selamet Partisi ve Ecevit’in, CHP’nin çıkarmış olduğu affın adı af. Diğerlerinin hepsi bir şekilde, infazda şöyle... Neyse, siz de af çıkarmıyorsunuz, vergi barışı yapıyorsunuz. Yapılır ama bir şeyi vardır yani işler iyi gitmiyor, problemler, kriz vardır, başka bir sıkıntılar vardır, pandemi vardır filan, çok sayıda vergi mükellefi mağdurdur, bunların çekilmesi -aileleri filan bir tarafa- ekonomimize ciddi zarar verecektir, bunları düzeltmek için vergi affı çıkar yani yapılır; vergi barışı, neyse, yapılandırma olur. Bazen de devlet yani böyle durumlarda çok şeydir, toplayamıyordur, vatandaş ödeyemiyordur; bir amaç da yani devletin gelirlerini artırmaktır, bu da normal yani. Bunlara “Niye böyle devletin gelirlerini artırdın?” diye kızacak falan değiliz, öfkenizi anlamıyorum ben. Bir defa iktidar partisi biraz sabırlı olur ya, muhalefeti dinler sabırla yani böyle olur. Niye, böyle hemen karayemişe atlıyorsunuz arkadaşlar? Ben anlamıyorum. Kızmayın, olabilir yani. Ha, bir de seçim dolayısıyla... Bugün yapılan af, en azından takvim ve zamanlama açısından çok açık belli ki seçim... Arkadaşlarımın söylediği çok da doğru; bu konuyla ilgili, mali aflarla ilgili, imar affıyla ilgili o kadar çok makale, o kadar çok yazı var ki değerli arkadaşlarım. Gerçekten toplumsal barışı bozuyor yani kısa vadede birtakım şeyler elde ediliyor, devletin geliri biraz artıyor, bir miktar para toplanıyor... Ki toplanan paralar da çok az yani SGK primleri falan çok az toplanmış, en son 2021’de yüzde 16’sı filan alınabilmiş. Toplanır yani bunlarla ilgili bir şey de demiyorum fakat değerli arkadaşlarım, bu olay, vergi affı, gerçekten toplumsal barışı, gelir dağılımını ciddi bir şekilde olumsuz etkiliyor. Hadi vergi ahlakını diyelim...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Olmasın mı?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, bir dakika kardeşim ya! Ne oldu sana ya? Arkadaşlar, götürün, biraz dışarıda dolaştırın, bir çay, kahve falan, benden olsun. Ne oldu bu Uğur arkadaşına ya?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ama çok yanlış bir tabir.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bozuyor şeyimizi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hatibe müsaade edelim lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, elbette bu şeyler olur, “Olmaz.” diye, “Vergi şeyi olmayacak.” diye kimse bir şey söylemiyor fakat değerli arkadaşlarım, gerçekten, sadece diyelim ki vergi ahlakı, toplumda, insanların bir kısmında -affedersiniz, kusura bakmayın- “Keriz miyiz biz?” yani falan... Ve bakın, şu arka arkaya gelen 13 tane af ve giderek yapılan tahsilattaki azalmalar çok açık, net bir şey gösteriyor ki gerçekten milletin faydasına bir şey yapmıyoruz yani borçlananların faydasına da bir şey yapmıyoruz değerli arkadaşlarım. Bu ciddi bir şekilde toplumsal...

Başka aflar da getiriyorsunuz; şimdi, trafikte af, iyi yani trafik... Kim? Ölümlü şeye sebebiyet vermeyen filan, bunları çıkarıyoruz. Peki, arkadaşlar, trafikte neler yaşanıyor, bunlar nasıl etkileyecek? Bunların değerlendirmesini yapmak lazım yani. Siz ki övünüyorsunuz, gelmiş geçmiş en büyük iktidarsınız “Türkiye’de toplumsal barışı kurduk. Şu kadar işte kalkınma yaptık. Şunları yaptık, bunları yaptık.” filan diyen bir iktidar nasıl bunları hiç düşünmeden... Ha, niye yapıyorsunuz? Ben size söyleyeyim: Siz de şu anda “benden sonra tufan” ekonomisini uyguluyorsunuz. Ya, Uğur Bey’in falan kızmasının, işte, böyle bağırmasının çağırmasının altında bu var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır, bağırmadım, yanlış anlamışsınız; benim konuşma tarzım öyle.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bakın, bu Komisyonunda birkaç kere söyledim, bir daha söylüyorum: Şevki Yılmaz; ilahiyatçıdır, siyasetçidir, dedi ki size, televizyona çıktı dedi ki: “Ya, ne yapıyorsunuz? Aptal mısınız siz? 700 ton altın var Merkez Bankasında.” Nereden çıkardıysa 700 tonu! “Ya, bunu bozdurun, kime bırakacaksınız? Onlara mı bırakacaksınız?” diyor “Onlara” derken muhalefeti gösteriyor. Yani demek istiyor ki: “Alıp, götürün. Yunanlılar, birisi, düşmanlar gelecek işgal edecek onlara mı bırakacaksınız?” Yani Yunanlılar niye gelsin ki işgale? Benden sonra tufan...

Neler yapmadınız ki değerli arkadaşlarım yani yaptığınız şeyler... Bakın, burada var, TOKİ'yle ilgili sınırlı mı soracağım madde geldiği zaman. TOKİ bütünüyle korunmuş bir şirket, büyük bir devlet şirketi ve ekonomik operasyonların, siyasi operasyonların aracı hâline getirdiniz. Nitekim, sizin dar gelirliilere konut projeniz iflas etmiş olmasına rağmen çıktınız, dediniz ki 2019-2020’de, Cumhurbaşkanı çıktı, koca ülkenin Cumhurbaşkanı, Bakan çıktı, anlattı “Şu kadar yapacağız, ilk planda 50 bin, sonra 100 bin, şu kadar konut yapacağız, şu kadar para toplayacağız.” Ya, şu anda binlerce, on binlerce insan mahkemelik oradan değerli arkadaşlar, hiçbir şey yapmadınız. Şimdi, çıktınız, 8 milyon, 7 milyon insanı umutlandırdınız. Burada bir şey getiriyorsunuz, tekrar TOKİ’ye bir muafiyet daha getiriyorsunuz, dünya kadar muafiyeti var, bir muafiyet daha getiriyorsunuz ama bu TOKİ, Emlak Konutun da en 1’inci ortağıdır, sahibidir ve Türkiye’nin en lüks konutlarını yapıyor, en büyük firmalarla rekabet eden bir şey. Bu nasıl bir ekonomi anlayışı? Bunu da ayrıca konuşmak, tartışmak gerekiyor yani yaptığımız işler...

Ha, bir de gerekçeler yazmışsınız, ya, kargalar güler arkadaşlar, kusura bakmayın yani. Her şeye “Efendim, Rusya ile Ukrayna’da savaş var. Emtia, enerji fiyatları şöyle oldu. Şoklar geldi, bilmem ne oldu, dünya yüzde 5 küçülürken biz böyle uçuyoruz.” filan. Uçtuğunuz falan yok. Yani siz gerçekten bir iflase doğru gidiyorsunuz, benden sonra gerçekten tufan... Ya, değerli arkadaşlar, görmüyor musunuz ülke ekonomisinin bu kadar bağırmanıza çağırmanıza, “yeni ekonomik modeller” demenize rağmen ne hâle geldiğini? Bir defa durgunluk var -konumuz o değil, vaktimiz de yok- çok belirgin bir şekilde durgunluk var; Sanayi Üretim Endeksi biliyorsunuz düştü, geçen seneye göre de düştü, geçen ayda da düştü; dış ticaret dengelerinde çok ciddi problem var. “İhracat...” Ya, bir tane de ithalattan söz edin arkadaşlar. Yani “254 milyar dolar ihracat oldu.” filan; peki, 364,5 milyar dolar ithalat nedir arkadaşlar? Cumhuriyet tarihinin görülmemiş dış ticaret açığı 110 milyar dolar nedir değerli arkadaşlarım? Nasıl bir ekonomi tekrar dağıtacaksınız da yapacaksınız, edeceksiniz? Hayır, sizin uyguladığınız ekonomik model kesinlikle “benden sonra tufan ekonomisi” modelidir, başka da hiçbir şey değil. “İhracat” filan dediğiniz şeylerde de çok ciddi problemler var değerli arkadaşlarım, ciddi bir şekilde duraklamıştır, bunu çok iyi bilirsiniz aslında; en basit, elektrik üretimi ve talebinde ciddi bir düşüş var yani Türkiye’deki duraklamaya örnek olarak. Göz boyamak için bazı şeyler yapıyorsunuz ve TÜİK de bunları besliyor.

İşsizlik “Efendim, işsizliği tutuyoruz; 10,2 düzeyine inmiş işte, neredeyse tek haneli rakamlara...” filan... Ya, sizin rakamlarınızla, TÜİK’in rakamlarıyla 3 milyon 567 bin yurttaşımız işsiz; kadınlarda yüzde 13,1 -sizin rakamlarınız- gençlerde yüzde 26,6 değerli arkadaşlarım. Cari açık on bir ayda 41,8 yani 47-48 milyar dolarla kapanacak. Ya, nereden söz ediyorsunuz, hangi ekonomi uçuyor? Değerli arkadaşlarım, yok öyle bir şey. İşte “Asgari ücrete şu kadar verdik...” Kredi Garanti Fonu’na ne kadar vereceksiniz, ne yapacaksınız? Bakın, Şevki Hoca size şey dedi ya: “700 ton altın var.” Ya, var olanları, hazineye olanları bitirdiniz, ihtiyat akçesini bile alıp kullandınız. Değerli arkadaşlar, şu anda doları neyle dengelemeye çalışıyorsunuz? Gerçek net rezerv eksi 46,5 milyar dolar. Siz, swapla, borçla, yüksek faizlerle aldığınız parayla her gün piyasaya dolar vererek doları dengelemeye çalışıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bekaroğlu, süreniz doldu, maddelerde açabilirsiniz.

Son bir cümle alayım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “128 milyar dolar” diye tarihe geçti yani belki de 200 milyar filan. Bunları harcamaya devam ediyorsunuz.

Özet olarak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitirelim ya, bir dakika daha konuşalım, ne olur yani? Bütün maddelerde konuşmayacağım, söz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Söz veriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz verdiniz, evet.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bakın, bunlar, seçim sonucunda, ülkenin önüne... Kim iktidara gelirse gelsin, ki çok açık, çok net ki, bu yaptığımız düzenlemeler de gösteriyor ki siz... Çünkü “Herkes yaptı.” filan diyorsunuz ama öyle değil gerçekten -maddeler gelince söyleyeceğim- yandaş filan son kıyakları yapıyorsunuz; gideceğiniz belli. Ama kim iktidara gelirse gelsin ülkenin önünde çok ciddi ekonomik bir tablo var yani tarihinde görmediği, büyük bir ekonomik tablo var. Biz, bu ekonomiyi, gerçekten kamucu, hakkı, hukuku, adaleti öne çıkaran tedbirlerle inşallah düze çıkaracağız. Maddeler gelince de bu şeyin gerçekten sizin son af teklifiniz olduğunu... Ama bir şey daha söyleyeyim ben: Böyle bir af teklifi zaten bir daha gelmesin; bu aflar zararlı aflar, hiç kimseye bir faydası yok. Bu, narkoz etkisi, ağrı kesici sadece, hâlbuki enfeksiyon vücudu sarmış gidiyor; “sepsis” diyoruz, sepsis, kana geçmiş, hasta ölmek üzere, septik şoka girmiş, siz ağrı kesici veriyorsunuz; başka hiçbir şey değil bu.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Naci Cinisli, buyurunuz.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcım, kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; ben de sizleri saygıyla selamlıyorum.

Evet, yine bir -af demeyelim, peki- yapılandırma üzerine konuşuyoruz. Son üç yılda 2’nci yapılandırma, hatta 3’üncü yapılandırma diye biliyorum. Bu yasama döneminde de bir hayli yapılandırmalar yaptık. İşin esasından aslında kopuyoruz, bu yapılandırmalarla biraz detaya giriyoruz; işin esası tabii ki kötü ekonomi ve yüksek enflasyon. Bu yapılandırmalar da bu kötü ekonomi ve yüksek enflasyondan bunalan vatandaşımızın borcunu ödeyememesinden dolayı son çare olarak bizim artık başvurmak zorunda kaldığımız bu tip -ne diyelim- çareler, son çare olarak başvurduğumuz adımlar.

Bir rakam verdi Sayın Elitaş, yüzde 93 oranında vergi topladığımıza dair. Ben buna inanmıyorum veya şöyle bir hesap yapıldı muhtemelen: Dolaylı vergilerle beraber bu rakam verildi çünkü dolaylı vergileri çıkardığınız zaman bu yüzde 93’ün çok daha altında bir tahsilat oranı olduğunu biliyoruz. Zaten AK PARTİ yönetimlerinin amacını, artık, dolaylı vergiler üzerinden devleti finanse etmek olarak görüyoruz, ki tabii, devletimiz korkunç bir israf içindeyken... Özellikle, bu itibar için yapılan masraflar artık haddi aşmış durumda. Sayın Uğur Aydemir dediler ki: “Seçimler için yapmıyoruz bunu.” Hayır, seçimler için de yapılabilir, bu demokrasinin çok tabii bir gereği.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 2021’de de yapmışız.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) - Hayır, tabii, yani hepimiz seçilmek için çalışıyoruz ama bunun seçime üç gün kala olmaması lazım. Tabii ki seçimler için hepimiz çalışıyoruz, hepimiz kendimizi milletimize göstermeye gayret ediyoruz. İşte, bu, son dakikaya gelindiğinde, vatandaşın artık nefes alamayacak duruma gelmesinden sonra yapılmasa keşke, vatandaşı nefes alacak hâlde bıraksak ve vergi otoritesini bu kadar zayıflatmasak.

Devletin 2 temeli var; birisi vergi, devletin fonlanması için tabii, bir de ordusu. Bu 2 temele biz zarar verdiğimiz zaman devletimizi de layığıyla yürütemeyiz ve devletin bu ciddi yüzünü, otoriter yüzünü hatta... Her zaman şefkatli bir devletimizin olması lazım tabii ama bir yerde de bu vergi ödemelerinde de insanımızın kendi içinde yaşadığı bu çatinın onarılması için, harcamaları için vergi vermesi gerektiğinin de bilincinde olması lazım. Ama bu vergilerin de insani boyutlarda da olması lazım tabii, çok yüksek bazı vergi kalemlerini de görüyoruz. Ayrıca da son derece adaletsiz bir vergi toplama sistemimiz var, özellikle bu dolaylı vergilerle zengin de fakir de aynı oranlarda vergiler ödüyorlar. Artık yüzde 70'lere varan -bildiğim kadarıyla- dolaylı vergilerle devletimizin fonlanması yakışık alır bir durum değil.

“Ekonomi” dedik, ekonomide işte daha yeni bütçeyi yaptık, 650 milyar lira bütçe açığı, 566 milyar lira bir faiz ödemesini daha yeni geçirdik. Ve doğrular da söylenmiyor. İhracata dayalı büyümeden bahsediyoruz. Hangi ihracata dayalı? Tamam, ihracatımız var ama ithalatı kimse görmüyor. Son, daha doğrusu, AK PARTİ döneminde diyeyim, 2022 döneminde bizim dış ticaret açığımız 1 trilyon 300 milyon dolar. Bu büyüme ihracatta nasıl olabilir ki? 1 trilyon 300 milyon dolarlık bir dış ticaret açığının olduğu bir ülkede büyümenin ihracatta olduğunu söylemek akla zarar, birbirimizi kandırıyor oluyoruz, bundan da uzaklaşmamız gerektiğini düşünüyorum.

Çok uzatmak istemiyorum sözlerimi. Bu yapılandırmanın karşısında değiliz fakat prensip olarak yapılandırmalara ihtiyaç duyulmayacak bir ekonomi yönetimine ülkemizin ihtiyacı var. İnsanımızın vergisini ödeyememenin, primini ödeyememenin mahcubiyetini yaşamaması gerekiyor.

Ayrıca, benim merak ettiğim bir şey daha var. Bu kadar yapılandırma sonrası, bu son yapılandırmaya girecek olan şirketlerden, kişilerden bundan önceki yapılandırmalardan da faydalanıp borcunu ödemeyenler muhakkak ki vardır, bununla ilgili bir çalışma var mı? Kaç kişi, kaç şirket bundan önceki yapılandırmalara girdi ve borcunu ödemedi ve bu bir alışkanlık hâline muhtemelen geldi ve tekrar bu yapılandırmadan faydalanacak? Ve maalesef öyle bir sistem oluştu ki Sayın Başkanımız oturumu açarken, hakikaten, çok doğru bir tespit yaptı “Standartlaşan bir kanun teklifine çalışacağız.” dedi, hakikaten standartlaşan, bu da demek oluyor ki sıradanlaşan aslında. Burada bu hassasiyete dikkat çekmek isterim, bundan önce de faydalanan kişilerin ve kurumların rakamını ve hatta sayısını ve bundan faydalanan verginin oranını, sigorta priminin büyüklüğünü de bilebilirsek galiba bu...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Burada var.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) - Onu demiyorum ben, ondan bahsetmiyorum. Şu anda faydalanan kişi ve kurumların bundan önceki yapılandırmalardan...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Onun hesabını yapamayız.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Yapılır, neden, neden yapılasın? Bütün rakamlar, devlet, elinizin altında.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Kimin faydalanacağını nereden bileceğiz?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Şu anda ödeyemeyenlerden görüyorsunuzdur.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Bakacağız, hepsi talep edecek mi bakalım?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Peki, yani lütfen, bu ciddi bir yönetim anlayışını yansıtmıyor, kusura bakmayın ama bunların hesaplanmış olması lazımdı.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Kimlerin yararlanacağını nasıl bileceğiz şu saatte?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Maksimumun hesaplanmış olması lazımdı Beyefendi, yani maksimumunu en azından hesaplamış olmanız lazımdı. Hepsi faydalananak diye düşünerek bunların yapılması lazım. Yani niye faydalanmasın ki?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Tamamladınız mı?

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederim.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bürokrasinin değerli temsilcileri; bu teklif AK PARTİ'nin 14'üncü af teklifi, 14'üncü af yasa teklifi olarak önümüze gelmiş bulunuyor. Tablo önünde, ismine ister "af" deyin ister "barış" deyin ister "yeniden yapılandırma" deyin; devlet, alacağının bir bölümünden vazgeçiyor ise bunun adı "af"tır. Bu 14'üncü düzenlemedir, 14'üncü düzenleme olarak... 14 tane yasayı sayarken varlık barışı ve matrah artırım yasalarını da bunun içerisine dâhil ediyorum.

AK PARTİ iktidarları vergi ödeme ahlakını yok etmiştir, vergi ödeme bilincini yok etmiştir. Sayın Uğur Aydemir çok güzel ifade etti, aslında bunu bir olumluluk olarak söyledi ama siz... Vergi sisteminin genel görünümünü şu şekilde söyledi: "Vergiler kalmadı arkadaşlar artık, vergi bitti." Evet, gerçekten doğru, bugün vergi kanunları artık vergi almak için değil, vergi almamak için var. Bir kısım mükellef grubu, kurumsal yapılar, vergi kaçırma imkânı olmayan yapılar bu yasalara göre beyanname verip vergilerini ödüyorlar; tüketiciler kaçınılmaz bir şekilde tüketim vergilerini ödüyorlar; ücretliler kaçınılmaz bir şekilde vergilerini ödüyorlar; gariban esnaf vergisini ödüyor veya ödeyemiyor -gariban esnafın vergi borcunun yeniden yapılandırılmasını asla eleştiri konusu yapmıyorum- ama sıra, o, çok kazanıp da vergi ödemek istemeyenlere gelince AK PARTİ iktidarları onlara bir can simidini atıyor, "Ödemeyin." diyor. Bu kaçınıcı matrah artırımdır? Matrah artırımlarıyla, varlık barışlarıyla, vergi aflarıyla vergi sistemi tahrip edilmiştir. 2000'li yılların başında, tahakkuk eden her 100 liralık verginin 90 ila 92 lirası tahsil ediliyordu, 2007'ye kadar bu süreç devam etti. 2008'den itibaren rakamlara bakın, bu tahsilat oranı kademeli bir şekilde, sistemli bir şekilde aşağı doğru inmiştir. Bugün, tahakkuk eden her 100 liralık verginin sadece 80 lirası tahsil edilmektedir. Bu düzenlemeden sonra bu oran kaçına iner, bilemiyorum. Böyle 93'lük gibi bir oran gibi bir şey duydum ama baş kısmını yakalayamadığım için buna ilişkin bir değerlendirme yapamıyorum; böyle bir oran yok, böyle bir oran yok.

Size vergi sisteminin nasıl tahrip edildiğini, vergi denetiminin nasıl yok edildiğini birkaç rakamla göstermek istiyorum. 2009 yılı rakamlarını vereceğim önce: 2009 yılında Maliye Bakanlığında vergi denetim elemanı sayısı 3.629'dur; 28.873 mükellef denetlenmiş ve 95 milyar liralık matrah farkı bulunmuş, bugünkü rakamla 29 milyar liralık vergi tarh edilmiş. Yıl 2021, vergi müfettişi sayısı yüzde 114 artmış, sayı 7.776; 54 bin mükellef incelenmiş, incelenen mükellef sayısı aşağı yukarı 1 kat artmış yani 2 kata yükselmiş; bulunan matrah farkı 2009'a göre üçte 1 oranında azalmış, 66 milyar liralık matrah farkı bulunmuş; tarh edilen vergi ise 24 milyar lira yani 2009 yılının altında bir vergi tarhiyatı yapılmış.

Sayın Başkan, devam ediyorum herhâlde değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani konu bütünlüğünü bozmak istemiyorum ama olabildiğince hızlı toparlarsanız memnun olurum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, 2009 yılında denetim elemanı başına düşen incelenen mükellef sayısı 7,95; 8 diyelim buna. Bu oran 2021 yılında 6,95’e inmiş, 7’ye inmiş. Denetim elemanı sayısı 2 katın üzerine çıkmış ama incelenen mükellef sayısı azalmış. İnceleme elemanı başına düşen tarhı gereken vergi 2009 yılında 8 milyon TL iken 2021 yılında bu rakam 3 milyon TL’ye inmiş. Peki, ben sormak istiyorum: Bu kadar vergi inceleme elemanına niye ihtiyaç duyuyorsunuz? Bir vergi inceleme ordusu var, bir vergi denetim ordusu var ama bu denetim ordusunun yapacağı denetim alanını yok ettiniz, matrah artırımlarıyla bu insanların, bu denetim elemanlarının, Vergi İnceleme ve Denetim Koordinasyon Kurulunun denetim elemanını ortadan kaldırdınız.

Yapılan şudur: İktidara yakın iş adamlarına “Önemli değil, verginizi ödemeseniz de olur; nasıl olsa matrah artırımını çıkaracağız.” diyorsunuz. Aydemir’in dediği gibi de değil; gariban esnafa “Matrahını artır.” diye zorlama yapıyor, telefonlar ediliyor vergi dairesinden, “Matrahını artır yoksa seni inceleriz, seni mahvederiz.” mesajı veriliyor. İktidara yakın o adamlara bu telefonlar edilemiyor çünkü onlar zaten “Matrah artırımını çıkacak.” diye ödemeleri gereken vergileri ödemediler, beyan etmediler daha doğrusu, beyan etmedikleri için incelenmediler de incelemeler durduruldu. Seçim dönemi yaklaşıyor veya Sayın Erdoğan talimat veriyor kendine yakın adamlara yönelik bir inceleme tehdidi olduğunda “Sakin bunları incelemeyin.” deniliyor ve incelemeler durduruluyor.

Bu idarenin eski bir mensubu, eski bir yöneticisi olarak gururla görev yaptım; Gelirler Genel Müdürlüğüne vergi memuru olarak girdim, en son, yirmi yedi yıllık hizmetimin sonucunda Gelirler Genel Müdürü olarak o görevden ayrıldım. Bu teşkilat fedakâr bir teşkilattır; idarecisinden, başkanından en ücra köşedeki memuruna, bütün mensuplarına kadar hepsi fedakârane çalışmaktadır ama bu idarenin elemanlarını, daha doğrusu bu güçlü idareyi yok ettiniz. Vergi denetimini yok ettiniz, vergi ödeme bilincini yok ettiniz. Bugün, artık, vergi kanunları vergi ödemek için değil, ödememek için var; yazık oldu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok özür dilerim, çok kısa bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Bütçede, Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesi görüşülürken vergi müfettişlerinin özlük haklarıyla ilgili bütçedeki rakamlara baktığımızda, o zaman da -kayıtlarda vardır, tutanaklarda- söylemiştim, muhtemelen, biz bir karar almışız ve dolaylı vergi haricindeki diğer vergiler artık gözden çıkarılmış. Yani vergi müfettişlerinin özlük hakları bile artık gözetilmemektedir şu anda. O zaman “Hiç uğraşmayın, sizinle bizim işimiz yok.” demek oluyor ki bu, çok sıkıntılı bir durum ortaya çıkıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim, sağ olun.

Sayın Rıdvan Turan, buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hazırnu saygıyla selamlıyorum.

Bu vergi meselesi, aşağı yukarı milattan önce 2300'lü yıllarda ilk kayda geçmiş arkeoloji açısından konuşulduğunda. Fakat devlet olmanın en önemli alametifarikalarından bir tanesi vergi toplayabilmek. Tabii, o zaman süregelen, sistematik, öngörülebilir bir vergilendirmeden ziyade baştağının adamlarının toplamış olduğı ve son derece rastlantısal bir vergi toplama söz konusu. Modern devletin gelişimi esasen verginin de gelişimi yani verginin belli bir standarda göre, belli bir hukuk normuna göre, öngörülebilir, adaletli bir biçimde toplanması 1600'lerle birlikte, modern kapitalist devletin de doğumuna işaret ediyor. Fakat burada, son yıllarda yapılan bütün bu vergi düzenlemeleriyle yani vergi aflarıyla biz başlangıca dönmüş oluyoruz. Devlet böyle bir yerden kaynaklandı, neşet etti. Süregelen, sistematik, planlı programlı ve öngörülebilir olması gereken vergi sistemi günün sonunda, iktidarın 2002'den bu zamana kadar yapmış olduğı vergi aflarıyla birlikte öngörülemez, süregelen ve sistematik olmayan, ne zaman, neyin, nasıl olacağı belli olmayan, tam tersine siyasi atmosfere göre belirlenen –şu anda seçim bunu belirliyor- bir hâle büründü. Dolayısıyla neredeyse devlet olarak başlanılan yere dönülen bir şey söz konusu oldu.

Bakın, geçen, 2021-2023 arasındaki Orta Vadeli Plan'daki öngörü bir daha vergi affına gidilmeyeceğı yönündeydi, yaklaşım bu doğrultuydu. 2021-2023'ü kapsayan Orta Vadeli Plan 2020 yılında 8 Ekimde yayınlanmıştı ama ondan sonra "Bir daha vergi affı olmayacak." denirken şimdi adı "vergi affı" olmayan başka bir şeyle karşı karşıya kaldık.

Söylendi iktidarın başından bu zamana kadar kaç tane vergi affı yaptığı, o nedenle tekrar etmeyeceğim fakat en azından, teorik olarak ufkumuzun ne kadar farklı olduğına ilişkin bir vurgu yapayım, sonra metne geleyim. Biz HDP olarak diyoruz ki: Vergi adaleti... Mesela, artan oranlı vergiden bahsediyoruz. Bu artan oranın başka biçimde ele alınması gerektiğini, oranların daha hassas ele alınması, değerlendirilmesi gerektiğinden bahsediyoruz. Örneğın, servet vergisi, kâr vergisi, rant vergisi gibi vergilerle sermayenin daha fazla miktarda vergilendirilmesinden yanayız. Yanayız da aslında vergiyi toplarken sözünü ettiğimiz bu şey yani yüksek gelirlielerin daha fazla vergilendirilmesi meselesi aslında meseleyi tam çözümüyor. Buna Marksist emek-değer teorisinden bakınca şöyle bir şey görünüyor: Mal sahibi, mülk sahibi; hani bunun ilk sahibi? Yani sermaye sahibinin sermayesinin kaynağı ne? İki tane kaynağı var; bir, çalışanların karşılığı ödenmemiş artı değeri, bunun sömürüsü, ikincisi de doğanın sömürüsü. Dolayısıyla "vergide adalet" diye -tırnak içinde- söylediğimiz ve bizim de parti olarak savunduğumuz mesele bile aslında vergi adaletini falan sağlamıyor çünkü burada değeri yaratanlar sermaye kesimi falan değil; değeri yaratanlar ücretliler, emekçiler, işçiler, kamu çalışanları, beyaz yakalılar, üretim aracı sahibi olmayan doktorlar, mühendisler, bunlar esas olarak değeri yaratan. O sebeple, bunu bu şekilde tartışmak bizim için biraz zül ama ne yapalım, cari siyaset böyle, o yüzden böyle tartışıyoruz.

En azından tartışılan biçimiyle devam edecek olursak az önce Garo Vekilimiz konuşurken "yüzde 1'in partisi" diye sözünü ettiğı şey bence son derece mekanik algılanıyor. Yani şunu yaptık, bunu yaptık; peki, bir bütün olarak iktidarın bu zamana kadarki konumu... En azından şunu söyleyeyim ya: Geçen bütçede asgari ücretin vergi dışı bırakılması bir kenara çıkarılacaksa "vergi harcamaları" adı altında 994 milyar liralık değer nereye gitti? Bu kimlerin vergisiydi? Bu nereden kaynaklandı? İşte, bu, sermayeden alınması vazgeçilen vergi. Yani devletin ve iktidarın sınıf karakterini tartışacak olursak söyleyeceklerimiz buradan Fizan'a kadar yol yapar. O sebeple, tartışmanın öyle çok anlamı yok, bizim açımızdan çok sabit bir mesele bu, çok net bir mesele. Burada da onu görüyoruz zaten yani bu şeyin içerisinde onu görüyoruz.

Bir defa, bu teklifte o kadar çok şey var ki bence şu ana kadarki en kapsamlı vergi affı. Hayra delalet edebilecek bir şey var; o da 2 bin liraya kadar olan vergi borcunun silinmesi biçiminde yani düşük gelirli kesimlerin işine yarayacak bu. Onun haricinde, buradakilerin tümü esasen kâr, rant, faiz gibi sermaye geliri elde eden kesimleri rahatlatacak nitelikte, bunun da seçimle ne düzeyde bir alakası olduğunu hepimiz biliyoruz.

Bakın, önceki yapılandırmalarda süre otuz altı ay yani üç yıl olarak değerlendirilirken burada kırk sekiz aya çıkmış; hatta, bazı istisnalarda yüz yirmi aya çıkmış durumda ve taksit sayısı da 2’den 3’e çıkarılmış durumda. Yine enteresan bir şey var, bu teklif kapsamında kanunun yayımlanma tarihinden önce başlanmış olan vergi incelemelerinin kanunun yayımlanmasını izleyen yedi iş günü içinde sonuçlandırılması, aksi takdirde denetlemeye devam edilemeyeceğine ilişkin bir belirleme var. Yani dolayısıyla, aslında bu yedi günlük zaman içerisinde hiçbir denetleme sonlanmayacağı için bu konuda da kamuca yapılması gereken vazifelerin yapılamayacağı ve burada da herhangi bir denetime takılmaksızın, özellikle, matrah ve vergi artırımı durumunda bu kesimlerin ellerinin çok rahatlayacağı görülüyor.

Yine, faiz uygulamaları; şimdi, bunların hepsi, bakın, sermaye için güzel olan şeyler. Ya, siz aylık 0,75 faiz hiç gördünüz mü bir yerde? E, yok böyle bir şey yani yıllık yüzde 9’a tekabül ediyor, aylık 0,75. Yani devletin TÜFE’si bile aylık olarak 5,18 değerlendirildiğinde bunun altında 1’inden daha az bir miktar öngörülmüş bu borçların yapılandırılmasında uygulanacak faiz oranı dikkate alındığında. Bu, adaletli değil. Yani ihtiyaç kredisi, konut kredisi, otomobil kredisi faizleri; bunlardan hiç bahsetmiyorum. Yani devletin TÜFE’si bile dikkate alındığında böyle bir durum var. Ya, bunlar, doğrusunu isterseniz, kabul edilebilir şeyler değil.

Burada peki ne oluyor yani sonuçta neyle karşı karşıya kalıyoruz? Bu iş böyle; artık devletin vergi toplama ciddiyetinin ortadan kalktığı, kamunun, özellikle daha fazla vergilendirilmesi gereken kesimlerin yani sermaye geliri elde edenlerin, faiz, rant vesaire geliri elde edenlerin daha az vergilendirilmesi... Her dönemde mutlaka ve mutlaka bir mali müşavirin “Ya, vergi vermeye ne gerek var, nasıl olsa af çıkacak.” söylemiyle birlikte giderek kamu bu yeteneğini tahmin edilenin tam tersine kaybetmeye başlıyor yani vergi toplayamaz niteliğe geliyor. E, vergiyi veren de “Niye vereyim ki?” diye bakıyor çünkü daha sonra vergi vermeyen daha kârlı bu işte, böylece o da kendisine oradan bir rant elde etmiş oluyor ve toplamda vergi sistemi tam olarak bozuluyor. Bu vergi sistemi bizim arzu ettiğimiz vergi sisteminin ucundan bile yaklaşıyor, alakası bile yok ama bu hâliyle bile çok yazık. Yani bu hâliyle bile çok yazık ve burada insanların geniş bir kesimi vergi veriyor olmaktan dolayı cezalandırılmış oluyor. Şöyle bir liste var önümde; iktidar sözcülerinin “Bir daha vergi affı ya da yapılandırma -ya da ne derseniz- olmayacak.” diye o kadar çok lafı var ki yani rahmetli Unakıtan’dan bu zamana kadar bu lafı söylemeyen kimse kalmamış.

Peki, ne arkadaşlar? Yani bu, gerçekten, mesela kamu maliyesini güçlendirecek bir faktör mü? Ya, olmadığını hepimiz biliyoruz; biz burada oturuyoruz şimdi karşılıklı, kimse kimseyi bu konuda kandırmasın. Yani her tuşa birden basma duygusu var iktidarda. Yani iktidarda kalabilmek açısından, kamu maliyesini berhava etmek adına, para politikalarını berhava etmek adına, birçok açıdan ülkenin standardını bozmak adına bu yola tevessül edilmiş durumda ve görüyoruz ki seçime kadar bu doludizgin böyle gidecek bizden sonrası tufan biçiminde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alırsak...

RIDVAN TURAN (Mersin) – Son birkaç cümlemi söyleyeyim.

Dolayısıyla dürüst mükellefi bile bile yoldan çıkarması hasebiyle, vergi idaresinin tahsil gücünü zayıflatması sebebiyle ve buna benzer daha pek çok sebeple bunun haksız ve adaletsiz bir teklif olduğunu bir kez daha kayıtlara geçirmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Son sözü Süleyman Bey’e vereceğim, sonra yemek arası, dönüşte Okan Bey’e de ilk sözü vermiş olacağım.

Buyurun Süleyman Bey.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Yine bir vergi affına ilişkin kanun teklifini görüşüyoruz. “Hiçbir sorun onu yaratan bilinç düzeyiyle çözülemez.” Einstein’ın bu sözüyle başlamak istiyorum çünkü içinde bulunduğumuz pek çok soruna neden çözüm üretemediğimizi çok iyi açıklıyor. Değerli arkadaşlar, sorunların yaratıcısı olan iktidar bu sorunları çözemez. “Vergi ve SGK borçlarının yapılandırılacak olması günümüz ekonomik koşullarında, esnaflarımız için hayati ihtiyaç olmasına rağmen, önceki yapılandırma sonuçlarına ilişkin gerçekleştirmeler nedir? Kaç mükellefin hangi vergi türünden ne kadar vergi borcu vardır? Böyle bir düzenlemenin bütçe, mükellef, ekonomi üzerindeki muhtemel etki ve sonuçları neler olabilir. İçinde bulunulan ekonomik koşullar böyle bir teklifin uygulanabilirliğini ne ölçüde mümkün kılmaktadır?” gibi soruların yanıtı yoktur. Gerçekten ödeme güclüğü çekenlere destek olunmalı, ödememeyi alışkanlık hâline getirenlere değil. Bunun ayrımı teklifte yapılabilir mi, o da belli değil. Pandemi sürecinden çıkan ve kendini ekonomik kriz içinde bulan, yüksek enflasyon nedeniyle kiralarnı bile ödeyemez hâle gelmiş mükellefler için böyle bir yapılandırma elbette yapılır, yapılmalıdır da ama bir de madalyonun bir diğer yüzü var, o da vergisini düzenli ödeyen mükellefler.

Bakın, bir mükellef bana el yazısıyla şu notu yazmış, diyor ki: “Sayın Vekilim, sık sık gelen vergi aflarıyla, bizim gibi düzenli ve zamanında vergisini ödeyen vergi mükellefleri âdeta enayi yerine konulmuş olmuyor mu, suçumuz ne acaba? Gerekirse kredi kullanıp vergi borçlarımızı ödedik, öyle yetiştik. Vergi aflarıyla düzenli vergisini veren mükellefler cezalandırılmış olmuyor mu? Hakkaniyetli davranılsın, düzenli vergisini ödeyen mükellefler için de indirim uygulansın, bir sene boyunca yüzde 25 indirimli ödesin düzenli vergi ödeyen.” Tabii, bunu böyle söyleyince “uyumlu mükellef” tabirinden bahsedilebilir ancak bunların da şartlarının çok ağır olduğu söyleniyor, SGK’de bunun daha kolay olduğu söyleniyor, bu kapsamda da mükellefler bu cevabı bize kendisi zaten veriyor.

Değerli milletvekilleri, yok hâliyle bir yerlerden bulup buluşturup gerekirse kredi çekip vergisini düzenli ödemeye çalışan vatandaşın ne kabahati var? Amaç, eğer düzenli vergi ödemeyi teşvikse düzenli ödeyenlere yönelik de bir düzenleme yapılmalıdır. Pekâlâ, bu teklifte var mıdır? Yok. Yine, her zaman olduğu gibi, arkanızda mağdurlar yaratmadan bir işi çözme yetiniz yok. “Elinizi cebinize atın, son kalan paraları da verin.” deniliyor âdeta.

Vergi politikaları iflas etti, ortalama on üç on dört ayda bir vergi affı çıkarılmaktadır. Dürüst mükellefin devlete ve vergi sistemine inancı âdeta kalmamıştır çünkü her vergi affı öncesi Sayın Maliye Bakanları yapılanın yanlış olduğunu kabul ederek “Bu son kez.” mazeretine sığınmışlardır, vatandaşa da sürekli “Bu son af, bundan sonra af yok.” diyen Maliye Bakanlarına artık ne yazık ki kimse inanmıyor. Oysa hazineyi yani beytûlmali teslim ettiğiniz kişilere güvenmeniz gerekir veya bu kişilerin sözünün arkasında durması beklenir. Mevcut durumda “Bu son af.” diyenler artık yalancı çobana dönüşmüştür.

Bu kadar sık af çıkarmak devlete olan güveni, adalet sistemini, vergi sistemini bozmakta ve pek çok alanda onarılamaz tahribatlara yol açmaktadır. Verginin zamanında ödenmesi enayilik olarak görülmeye başlanmıştır; toplumda vergi ahlaki erozyona uğramakta, vergisini ödememek olağan ve sıradan, hatta ödüllendirilen bir durum hâline maalesef gelmektedir.

Vergi afları ödeme güçlüğünde olanlardan çok ödememeyi, vergi kaçırmayı alışkanlık hâline getirenlere yarayan bir kısır döngü hâline gelmemelidir. Son yıllarda, mükellefler normal vergi borçlarını ödemekten çok yapılandırma borçlarını ödemenin telaşındadırlar. Aflar nedeniyle idarenin tahsil gücü zayıflamaktadır, vatandaş daha bir önceki yapılandırma bitmeden sonraki yapılandırma taksitlerine başlamak zorunda kaldığı için güncel borçların tahsil kabiliyeti tamamen azalmaktadır. “Verene eziyet, vermeyene meziyet” hâline dönüşen; “ödemeyeni affet, ödeyen mahvet” anlayışıyla çıkarılan vergi afları uzun vadede toplumsal ve bireysel anlamda vergi ödeme hassasiyetini ciddi anlamda tahrip etmiştir.

Adaletsiz, gerçeklikten kopuk, vergiyi belli bir kesimin üzerine yıkan, dolaylı vergi ağırlıklı vergi sistemleri meşruiyetini yitirmiş vergi sistemleridir. Adaletsiz vergi sistemlerindeki adaletsizlik koyulaşarak arttığı sürece de işinin, emekçinin, memurun, bütün ücretlilerin payına yoksulluk, imtiyazlı grupların payına ise tüketemeyecekleri kadar zenginlik düşmeye devam edecektir. Kısacası, bir konuya hangi saiklerle olursa olsun bir çözüm getirecekseniz terazinin hassas tartması lazım; karar verirken, çözüm üretirken ortaya koyduğunuz formül birileri için ödül niteliğinde olurken birileri için ceza olarak algılanmayacak hassasiyetle üretilmelidir, tıpkı vergi affı yasa teklifinde ve EYT yasa teklifinde olduğu gibi; aksi takdirde yeni mağdurlar yaratırsınız, bu da toplumsal huzuru bozar ve toplumda adalet duygusunu zedeler.

Değerli milletvekilleri, madem yapılandırma kapsamında esnafımızın sorunlarını da konuşuyoruz, bir parantez açarak kamuoyunun gündeminde olan bir noktayı da vurgulamak istiyorum: “Emeklilikte yaşa takılanlar” düzenlemesi kapsamında esnaf ve sanatkarların sosyal güvenlik sorunlarının da çözülmesi gerekiyor. Sabahın seherinden gecenin geç saatine kadar on sekiz saat çalışan esnaf ve sanatkarlar “sosyal güvenlik” şemsiyesi altında olmalarına rağmen, bugüne kadar norm birliği sağlayamadığı için EYT’den yararlanamıyor. Ayrım yapılmadan, “sosyal devlet” ilkelerine göre aynı haktan esnaf da yararlanmalı.

Emeklilik için gereken prim gün sayılarındaki farklılık Anayasa’nın “eşitlik” ilkesine aykırıdır; EYT düzenlemesi kapsamında bu farklılık mutlaka ortadan kaldırılmalıdır. Bununla birlikte, esnaf ve sanatkarlarımız 9000 prim gün sayısı ile emekliliğe hak kazanabiliyorken sigortalılar 7200 prim gün sayısı ile emekli olabiliyor. BAĞ-KUR emeklilik prim gün sayısı 9000 gün değil, sigortalılarda olduğu gibi 7200 gün olmalı ve bu konuda bir düzenleme yapılmalıdır.

2000 yılından önce oda, sicil ve vergi kaydı olduğu hâlde BAĞ-KUR kaydı olamayan ve bu konuda mağdur olan çok sayıda esnafa bu sürelerinden faydalanma imkânı verilmelidir. Öte yandan, esnaf ve sanatkarlarımız 60 gün sigorta primini yatırmayınca muayene olamıyor, ilacını alamıyor. İki yıldır hastaneye gitme imkânı sağlandı ancak eczaneden ilacını alıp tedavisini olamama problemi devam ediyor. Sosyal güvenlik primini esnaftan, cezalı da olsa, devlet olarak alıyorsanız eğer sağlık sigortasından da faydalandırılmalısınız.

Değerli milletvekilleri, son olarak, yaklaşık 120 bin serbest muhasebeci ve mali müşavir, yanlarında çalıştırdıkları personel ve stajyerlerle beraber yaklaşık 1 milyon kişilik bir camia, ekonominin kayıt altına alınması, kamu finansman ihtiyacının karşılanması, teşvik ve desteklerin uygulamaya girerek tüm kesimlerin bunlardan faydalanabilmesi için var güçleriyle çalışmaktadır. Görüşmekte olduğumuz teklifin yasalaşması hâlinde iş yine mali müşavirlere ve oradaki personele

düşecek; normalde iş takvimlerinde yer almayan bu konularla ilgili yine gecelerini gündüzlerine katarak çalışacaklardır. Pandemi döneminde sokağa çıkma kısıtlamalarından muaf olarak çalışan mali müşavirler ve birlikte çalıştıkları personeller sayesinde kısa çalışma ödeneği, ücretsiz izin desteği gibi pek çok düzenleme kusursuz bir şekilde uygulanmıştır ancak tüm bu özverili çalışmaları gerçekleştiren mali müşavirlerimizin sorunları devam etmektedir.

1) Mali müşavirlik ve muhasebe ücretlerinde yüzde 18 olan KDV indirilmelidir. Mali müşavirlik ve muhasebe işlemleri KDV mükelleflerine sunulmaktadır yani mali müşavirler tarafından hesaplanan KDV, müşterileri tarafından “indirilebilir KDV” niteliğindedir; dolayısıyla, mali müşavir tarafından hesaplanan KDV müşteri tarafından indirim konusu yapılmakta ve doğrudan hazinenin kasasına yansımamaktadır. Mali müşavirlik ve muhasebe hizmetlerinde KDV’nin indirilmesi, tahsilat zorluğu yaşayan mali müşavirleri KDV’nin finansmanı yükünden kurtaracaktır.

2) KOSGEB ve benzeri kamu kurumları tarafından sağlanan desteklerden mali müşavirler de yararlandırılmalıdır.

3) Yeşil pasaport hakkı mali müşavirlere de verilmelidir; böyle bir talep bize gelmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayın lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Özellikle, yabancı sermayeli şirketler ve ihracatçı şirketlerle çalışan mali müşavirler için yeşil pasaport bir zorunluluktur. Bu konuda da bu düzenleme yapılmalıdır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, saat ikiye geliyor.

Saat 14.45’te kaldığımız yerden devam etmek üzere birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.59

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.50****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 30’uncu Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sayın Okan Gaytancıoğlu’na söz vermiştik onunla başlayalım diye; müsaadenizle Okan Bey’e söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, iğneden ipliğe kadar her şeyi affediyoruz gördüğümüz kadarıyla; trafik cezaları, motorlu taşıtlar vergisi, bina vergileri, su borçları, belediyelerin borçları ama ben burada aradım, aradım bir tane çiftçi borcu görmedim. Türkiye’de sayıları ailesiyle birlikte 15 milyon civarında olan 2 milyon çiftçinin hiç mi borcu yok, bunlar için hiç mi af düşünülmüdü? Yani bu çiftçiler ki üretiyorlar, gübreyi pahalıya alıyorlar, mazotu pahalıya alıyorlar, yemi pahalıya alıyorlar, ürünleri satarken de piyasa ekonomisinde satıyorlar; hiçbir destekleme doğru dürüst yok. Dolayısıyla çiftçilerin de bu kapsama alınması gerekir. Tarım Kredi Kooperatiflerine, Ziraat Bankasına, özel bankalara ciddi borçları var.

Son on yılda 7 tane yapılandırma çıktı, bu 8’incisi; zaman zaman çiftçilere de kısmi yapılandırmalar çıktı ama sorun çözülmedi çünkü siz nedense çiftçinin faizini silmeyi düşünmüyorsunuz yani “Faize karşıyız.” diye iktidara geldiniz ama faizi silmiyorsunuz, yapılandırmalarda faiz eklemesi yapıyorsunuz. Çiftçi de borcunu öderken inanın tarlasını ipotek ediyor, traktörünü ipotek ediyor, çiftçi eşinin bileziklerini satıyor -kaldı ki bilezik falan da kalmadı artık- dolayısıyla çok zorlanıyor. İktidara geldiğinizde çiftçi borcu 1 milyar liraydı, 270 milyar lirayı aştı. Şimdi bize diyorsunuz ki: “Çiftçi borcunu ödüyor.” Ödüyor ama inanın sadece faizini ödüyor hem anapara hem faiz katlanarak artıyor. Her çiftçinin cebinde dörder beşer tane kredi kartı var; bunlarla mazot almaya çalışıyor, gübre almaya çalışıyor, ilaç almaya, tohum almaya çalışıyor; inanın bu böyle gitmiyor.

Bir de işin başka boyutu var: Siz çiftçinin üretim yapmasını da ciddi anlamda engelliyorsunuz, hasat zamanı gümrük vergilerini sıfırlıyorsunuz; şu anda birçok üründe hâlâ gümrük vergileri sıfır. Canlı hayvanda sıfır, kırmızı ette sıfır, tahıllarda, buğdayda, arpada, yulafta, mısırdaki ve en son çeltikte, pirinçte de sıfırladınız, yağlı tohumlu bitkilerde de sıfırladınız. O zaman çiftçiye diyorsunuz ki: “Sen Rus çiftçisiyle, Bulgar çiftçisiyle, Yunan çiftçisiyle hatta -yani kapımızda Yunanlılar olduğu için söylüyorum- savaştaki Ukrayna çiftçisiyle, Amerika çiftçisiyle, Orta Doğu’daki, Uzak Doğu Asya’daki çiftçilerle rekabet et.” Gümrük vergisi ne için konuyor? Rekabetten korumak için yani “Dışarıdan gelen ürünler pahalı olsun, üretici ürününü rahatlıkla satsın.” diyorsunuz. Burada, gümrük vergilerinde de ödemeyen şirketlere af var; çiftçiye gelince gümrük vergisinden dolayı fiyatlar ciddi anlamda düşüyor çünkü çiftçi rekabete giriyor. En son bunu yaşadık yani çeltik üreticileri birazcık yüksek bir fiyat gördüler, ürünleri yaklaşık 18-20 liralara kadar çıktı ama şimdi düştü. Niye? Yüzde 34 olan çeltikteki, yüzde 45 olan pirinçteki gümrük vergisini sıfırladınız. O zaman ne oluyor? İthalatçı iç piyasadan alacağına dışarıdan ucuz olan ürünleri hatta kalitesiz olan ürünleri satıyor. Biz şu anda pirinç

ithal ediyoruz, soya ithal ediyoruz; mısır, ayçiçeği, nohut, buğday, arpa, canlı hayvan, tütün, şeker, fasulye, mercimek, pamuk daha sayamayacağımız bir sürü üründe net ithalatçınız. Demek ki gümrük vergilerini sıfırlamakla bu işler olmuyor; ne et fiyatları düşüyor ne süt fiyatları düşüyor.

Bakın, bugün, Ulusal Süt Konseyi süt fiyatlarını yeniden belirleyecek. Son dört aydır Ulusal Süt Konseyi devre dışı kaldı çünkü 8,5 lira bir fiyat belirledi, bu fiyatla piyasayı kontrol edemiyor, piyasada süt arzında sıkıntılar başladı. İnanın, demek ki yapılandırmalarla bu iş olmuyor, çiftçiye yeterli desteği vermiyorsunuz, kaldı ki çiftçi borçlarında bir yapılandırma da yok. Yani burada, bu yapılandırma yasasında 2 milyon çiftçi ailesinin de Ziraat Bankasına olan borçlarının, Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının hatta özel bankalara borçlarının en azından faizlerinin silinip ana paranın da dört yıla, beş yıla ya da şu an çıkan yasada olduğu gibi kırk sekiz aya bölünüp üç ayda bir ödemeli taksitlerle -ki çiftçi üç ayda bir ödeyemez, seneden seneye ödeyebilir- ödenebileceği böyle bir yapılandırma yapmış olsaydınız, geniş bir halk kitlesini de en azından yanınıza katmış olurdunuz, biz de size destek vermiş olurduk.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Emine Gülizar Emecan, geneli üzerinde, buyurunuz lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, yine bir vergi ve SGK borç yapılandırmasıyla ilgili bir düzenlemeyi görüşüyoruz. Tabii, borç yapılandırması dışında farklı bazı düzenlemeler de içeriyor kanun teklifi ancak ben genel gerekçe üzerinden bir genel durum değerlendirmesi yaparak başlamak istiyorum.

Şimdi, genel gerekçede şunlar sıralanıyor: Covid-19 salgını, Rusya-Ukrayna savaşı, emtia ve enerji fiyatlarındaki şoklar, küresel düzeyde yaşanan enflasyonist baskıların etkilerini azaltmak filan. Şimdi, bunlardan bahsedilirken ondan sonra da şöyle bir bilgi veriliyor: Bütçe açığının gayrisafi millî hasılaya oranını yüzde 1 seviyesine düşürdük, 2022 yılının ilk üç çeyreğinde kaydettiğimiz büyüme yüzde 6,2 oranında güçlü ve dengeli büyüme. Yani genel gerekçedeki kanun teklifinin getirilişiyle ilgili mazeretler ile sizin mevcut ekonomik duruma yapmış olduğunuz tanımlama arasında bir çelişki görünüyor ancak aslında bir çelişki de yok. Sonuçta, küresel anlamda diğer ülkeler ile Türkiye’de yaşanan enflasyonist baskıyı karşılaştırdığımız zaman Türkiye’de çok ciddi bir enflasyon baskısının vatandaşlar üzerinde yarattığı etkiyi görüyoruz; bunu vatandaş yaşıyor zaten.

Bir de şu bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranıyla ilgili ben bir örnek vermek istiyorum: Sayın Elitaş, bunu buraya yazmışsınız ancak şimdi, evet, bizim bütçe açığımız 2022’de 139 milyar TL’ydi ama şunu da burada eklememiz gerekiyor; eğer BOTAŞ, Rusya’ya olan borcunu ödemiş olsaydı bu borç çok daha yüksek olacaktı, o zaman da bu millî gelire oran yüzde 1 olmayacaktı. Aslında bir borç batağının içinde olduğumuzu rakamlar bize çok net bir şekilde gösteriyor. 139 milyar bütçe açığına rağmen 2022’deki net borçlanmamız ne kadar oldu? Yaklaşık 469 milyar TL civarında, 2023’te de 660 milyar TL civarında bir net borçlanma görünüyor. Böyle bir borç batağının içinde aslında şu yorumu yapmak istiyorum: Bu düzenleme, evet, getirilmiştir ama şimdi kendi ellerinizle ekonomiyi daralttınız ve bir krize soktunuz. Şimdi de seçime gidiyoruz, bu seçime giderken çok geniş kapsamlı bir “yapılandırma” adı altında aslında bir vergi affı niteliğini taşıyan düzenlemeyi de tekrar Türkiye Büyük Millet Meclisine getirmiş bulunuyorsunuz. Bunun bir vergi affı olduğuyla ilgili yorumları tabii ki vergi uzmanları, vergi üstatları da çeşitli şekillerde dile getiriyorlar; bizim tek başımıza siyasetçiler olarak yorumumuz değil bu. Yani bunun bir yapılandırma, aslında, gerçekte bir vergi affı olduğunu da vergi uzmanları dile getiriyorlar.

Şimdi, bu nedenle aslında bu yapılandırmaya, hani, direkt karşı çıkmıyoruz, çıkamıyoruz çünkü vatandaşın ne kadar zor durumda olduğunu da görüyoruz. Ancak siz yine konuşmalarınızda söylediniz, çeşitli yıllarda toplam 8 tane düzenleme yapıldı bu konuda. Aslında iktidarınız boyunca yaklaşık iki yılda bir vergi affı, vergi yapılandırması düzenlemelerinin yapıldığını da görüyoruz; bu da 9’uncu düzenleme. Ancak dağıtmış olduğunuz dokümanlara baktığımızda Sayın Elitaş, özellikle 2011-2021 yılları arasında yayınlanan yapılandırma sonuçlarına baktığımızda mesela gelir vergisi ve kurumlar vergisi oranlarının, tahsilat oranlarının çok da yüksek olmadığını görüyoruz; SGK’de bu daha da kötü. Şimdi, 2011 yılında mesela tahsilat oranı yüzde 66,7 iken 2017’de yüzde 43,5’e düşmüş; 2020’yi çok göz önüne almıyorum, Covid-19 nedeniyle tahsilat oranının çok düşük olması... Ama SGK verilerine baktığımızda 2011 yılında çıkan 6111 sayılı Kanun’da yapılan düzenlemelerde tahsilat oranı yüzde 55’ken bu düşe düşe her yıl...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlarsanız, süreniz doldu...

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sürem on dakika değil mi? Pardon...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aa, pardon, beşle karıştı, affedersiniz.

Devam edin.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – 2021 yılında 7326 sayılı, bu bir önceki yaptığımız düzenlemedeki tahsilat oranının yüzde 16,72 olduğunu görüyoruz. Yani yapılan bu yapılandırma ve vergi afları uygulamalarının aslında tahsilatlara hiç de bir faydası olmadığını gösteriyor bu veriler bize.

Şimdi, ben, şuradan devam etmek istiyorum kanun teklifiyle ilgili. Bu vergi afları ve vergi yapılandırmaları aslında olağanüstü durumlarda uygulanması gereken düzenlemeler ama bizde artık iki yılda bir uygulanarak olağan hâle getirilmiştir. Nedir bu olağanüstü hâller ve durumlar? İşte doğal afetler, savaş hâlleri, derin ekonomik kriz, büyük salgın durumları. Sizin de dediğiniz gibi, bu durumlarla ilgili yirmi yılda 9’uncu vergi affı düzenlemesini şu anda görüşüyoruz. O nedenle vergi afları bu ülkede bir süreklilik kazanmıştır. Vergi uyumu ve vergi barışının da bozulduğunu hep birlikte aslında görüyoruz, birçok konuşmacı arkadaşım da bu konuda bir değerlendirme yaptı.

Şimdi, evet, sürekli değerlendiriyoruz. Toplumda sürekli bir vergi affı beklentisi oluşturduunuz. Evet, bu uygulamaya çok büyük itirazımız yok ama vergi affı düzenlemesi beklentisi oluşturmanıza itirazımız var. Vergi huzurunu bozdunuz, ödemeyenleri ödüllendirdiniz, vergisini düzenli ödeyen mükelleflerde de “Ben enayi miyim ki vergimi sürekli, düzenli bir şekilde ödüyorum!” duygusu yarattınız. Aslında ortaya çıkardığınız gerçek bu, böyle bir söylem ortaya çıktı.

Şimdi öncelikle şunu söylemek istiyorum: Vergiye uyumlu mükelleflerin vergilerini ödemelerini daha teşvik edici düzenlemelerin bu getirdiğiniz kanun teklifinde eksik olduğunu görüyoruz. Aslında eksik olan şu: Bugüne kadar bu kadar çok yapılandırma kanunu getirdiniz, vergi affı uyguladınız; hiçbir vergi affından sonra vergi afları yapılanmasına gerek kalmayacak şekilde önleyici düzenlemeleri hayata geçirmediniz. O nedenle de bu düzenlemenin içerisinde en azından vergiye uyumlu mükelleflerle ilgili biraz daha ödüllendirici bir maddenin olmasını beklerdik.

Bakın, dört buçuk yıldır, 27’nci Dönemde getirilen bütün vergiyle ilgili kanun düzenlemelerinde biz hep şunu söylüyoruz: Aslında yapılması gereken, kapsamlı bir vergi reformudur. Az kazananan az, çok kazananan çok vergi alınmasına, bu uygulamaya sebep olacak şekilde daha adil, daha düzgün bir

vergi düzenlemesi şarttır diyoruz. Ama hiçbir şekilde vergi reformuyla ilgili hiçbir şey getirmediğiniz, hep ama hep palyatif çözümler üzerinden kanun düzenlemeleri görüştük. Bu süreçte de tabii ki zorunlu vergi tahsilatlarıyla gelir seviyesi düşük vatandaşlarımız sürekli vergilerini ödemek zorunda kaldılar.

Şimdi, bu noktada, bu vergi adaletinin bozulmasıyla, vergi ahlakının bozulmasıyla ilgili TÜRMOB'un şu dağıtmış olduğu notlarda bir anket dikkatimi çekti, çok kısa, hemen 2 maddesine de değinmek istiyorum. TÜRMOB'un meslek mensupları arasında yaptığı bir ankette bu vergi aflarıyla ilgili şöyle sonuçlar çıkmış: Meslek mensuplarının yüzde 86'sı vergi aflarının vergilerini düzenli ödeyen mükellefleri rahatsız ettiğini söylemişler. Yine, meslek mensuplarının yüzde 67'si vergi aflarının vergi kaçırmayı da teşvik ettiğini belirtmiş. Aslında bu anket sonuçları da bu durumu çok net bir şekilde ortaya koyuyor.

Şimdi, evet, çok kapsamlı, çok geniş bir düzenleme. Vergi dairesine ödenmesi gereken hangi tür borç olursa olsun yapılandırma kapsamı altına alınmış. Evet, çeşitli zamanlarda, seçim olmasa bile vergi affı düzenlemeleri... Sayın Aydemir, biraz önce "Bu seçim düzenlemesi değil." dediniz. Evet, başka düzenlemeler olmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlarsanız Emine Hanım...

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamamlıyorum, son cümlem.

Ama kapsamına baktığımız zaman, o kadar geniş kapsamlı bir düzenleme ki ve bu ekonomik krizde bu tam da seçime yönelik bir vergi yapılandırması.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 2021'de de yaptık Emine Hanım, 2021'de seçim yoktu.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Hayır, ben söyledim sizin söylediğinizi şimdi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Söylediniz mi? Tamam.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Seçim olmamasına rağmen, evet, yapıldı birçok kez. Bu da aslında sizin bir vergi reformu yapmak yerine kolaycılığa kaçmanızdan kaynaklıydı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kolaycılık değil de yüzde 7'yi koruyoruz, yüzde 93 ödüyor ya.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bu da bir seçim yatırımıdır; onu da belirtiyim.

Bu arada, tahsilat oranlarıyla ilgili yapmış olduğum yorumlar üzerine, buradaki beklenti ne olacak, nasıl yansıyacak? Örneğin, 2023 bütçesi görüşülürken vergi harcaması tahminleriyle ilgili de bütçe geneli üzerinde veriler var. Bu vergi harcaması tahminlerine nasıl bir etkisi olacak tahsil edilmeyen vergilerin? Bununla ilgili de rakamsal olarak bilgi alabilirsek memnun oluruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Maddelerle ilgili çok çeşitli düzenlemeler var tabii. Yani, yeniden yapılandırma, matrah vergi artırım, stok affı, SGK'nin prim alacakları, işte, genel sağlık sigortası.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddelere gelince onların detayına girilebilir.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bunlarla ilgili, maddeler üzerinde görüşürken yorumlarımızı yaparız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, teklifin geneli üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi görüş, öneri ve eleştirilere cevap vermek üzere teklifin ilk imza sahibi Sayın Mustafa Elitaş'a söz vereceğim. Soru soranların maalesef bir kısmı burada yoklar; artık tutanaklardan takip ederler diye düşünüyorum, yapacak bir şey yok.

Buyurunuz lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarımızın çok değerli, çok kıymetli eleştirileri, önermeleri var; onlara teşekkür ediyorum. Herkes kendi penceresinden bu konuyu değerlendiriyor. Yani, biz de buradan yürütmeye organıyla bütçe imkânları doğrultusunda ne yapabileceğimiz konularını değerlendirmeye çalışıyoruz.

Şimdi, özellikle altını çizmemiz gereken nokta şudur ki biz bu kanun teklifini görüşürken, hayata geçirirken Maliye Bakanlığına sorduk ve tahakkuk-tahsilat oranının yüzde 90'ları geçtiğini ifade ettik. Şimdi arkadaşlarımızdan gelen bilgiye göre Türkiye'de tahakkuk-tahsilat oranı yüzde 93. Demek ki biz bu yapılandırmayı yüzde 7'lik kısım için yapıyoruz. Her yıl yüzde 7'lik kısım ile ilgili yapılandırma yapıldığı takdirde birikiyor. Biraz önce Sayın Emecan çok önemli bir noktaya dikkat çekti, Sayın Paylan ve Sayın Kuşoğlu da söylediler, dediler ki: “2021 yılındaki yapılandırmada 401 milyar liralık bir alacak vardı, şimdi bu alacak 300 milyar lira civarında arttı. Niye böyle oluyor?”

Şimdi, bakın, değerli arkadaşlar, bizim 2021 yılındaki yapılandırmamızda 401 milyar liralık gecikmiş, vergi dairesine ödenmemiş borçlar var. Başvuran mükellef sayısı 5 milyon 876 bin. Az önce benim size verdiğim 16 milyon kişiyle ilgili olan o etki analizinde, 16 milyon kişiden 5 milyon 876 bin kişi başvurmuş. 401 milyar liralık borçlu olan kişilerden de 156 milyar liralık kısım “Ben bu yapılandırmaya gireyim, öderim.” niyetiyle girmiş ama -7326 sayılı Yasa'yla ilgili konuşuyorum bunu- bu 155 milyar 980 milyon liralık yapılandırma için girenlerin 80 milyar 727 milyon liralık kısmından tahsilat gerçekleştirmişiz; oran yüzde 51,8 olmuş. Yani, yapılandırma niyetiyle sisteme girenlerin, bundan faydalanmaya çalışanların ancak yüzde 50'si bundan faydalanıyor. Hani sunumda ifade etmiştim ya, 837 milyar liralık kısmın 500 milyar liralık kısmı donuk alacak şeklinde. 300 milyar liralık kısmı yapılandırmadan belki bir kaynak elde edebileceğimiz kanaatiyle ortaya çıkan ve 2021 verilerine göre bu rakam herhâlde 200 milyar liralık, 250 milyar liralık bir kısımdı ki ancak 155 milyar liralık kısım ortaya çıkmış. Bizim burada 300 milyar liralık yapılandırmadan faydalanabileceğini düşündüğümüz bir rakam hasıl olduğu takdirde onlardan da belki 200 milyar liralık bir yapılandırmaya giren 200 milyar liralık yapılandırmada bu dönemde biraz daha geniş kapsamlı aldığımız için herhâlde bu tahakkuk-tahsilat oranının yüzde 52'yi geçeceğini tahmin ediyoruz. Yani bundan önceki mesela, 7256'da 26,3'tü. Niye 26,3'tü? Orada bazı oranlar çok yüksekti. O bazı oranlar yüksek olunca, 7326'daki oranları düşürdük. Mesela, katma değer vergisi oranı 7256'da yüzde 10'du -yüzde 18'lik katma değer vergisinin emtia, bulunmayan emtiayla ilgili fatura kesmek, biliyorsunuz, “muhtelif müşteriler” diye fatura kesiyorsunuz- orada yüzde 10 katma değer vergisi ödemek mecburiyetiniz vardı, şimdi yarisına düşürdük 7326'da. O yüzde 1'lik puan biraz daha katkı sağlamış oldu. Şimdi, burada biz yapılandırmayla vatandaşın maliyeye, devlete olan borçlarını ödeme kolaylığı getiriyoruz. Tıpkı öğrencilerin burs paralarıyla ilgili yaptığımız konu gibi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynı şey değil ya.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, benzer bir iş. O da borç, o da borç.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bir patronla bir öğrenci...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya, iyi de şimdi, Garo Bey, patron ödeyen... Yüzde 93'ü ödüyor, yüzde 7'si ödeyemiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O da doğru değil, söyleyeceğim şimdi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bize gelen bilgi bu, “Yüzde 93’ü ödüyor, yüzde 7’si ödeyemiyor.” Yani her sistemde hayır, devlet memuru olup da kazancı yerinde olup da şeyini ödeyemeyenler de var ama bu çerçevede biz bu yapılandırmayı yaparken o yüzde 7’lik veya 10’luk kısma bir kolaylık yapmaya çalışıyoruz. Burada vergi affıyla ilgili konu... TÜRMOB da muhakkak açıklamıştır size o düzenlemelerinde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeye geçince TÜRMOB’a söz vereceğim, geneli üzerinde söz vermedim, maddelerde söz vereceğim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani TÜRMOB şeyini yapmamış ama 2 veya 3 konuda şöyle bir şey olur mu diye söylüyor. Bizim burada “vergi affı” diyebileceğimiz -af değil de- konu şu olabilir: 2018 yılından itibaren matrah artırımı; mesela bir arkadaşımız dedi ki: “Ya, bu matrah artırımını 2018’i yüzde 35 yapmayalım da daha düşük yapalım, ödenebilir hâle gelsin.” Yanlış mı hatırlıyorum bilmiyorum, arkadaşımızın biri öyle söyledi. Şimdi, bu 2018 yılında yüzde 35, 2019 yılında yüzde 30, beşer puan gelerek en son yüzde 20’lik dilim hâlinde geliyor. Yani 2021 yılının matrahını arttırmak istediğiniz takdirde siz yüzde 20 artırım yapacaksınız ve onun vergisini ödeyeceksiniz.

Yani 2’nci konu, bu envantere olup da işletmede bulunmayan, işletmede olup da envantere olmayan emtialar, makine-teçhizat ve demirbaşlarla ilgili kısım; belki bu bir af olabilir vergi affı şeklinde değerlendirilebilir, o da inceleme sonunda ortaya çıkabilecek bir durumdur. Vergi idaresinin inceleme oranlarına baktığımız takdirde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Matrah artırım yapıyorsunuz, incelemeyecek misiniz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır hayır, şöyle: Eğer bunu biz bunun içine koymadığımız takdirde, işte TÜRMOB burada, vergi mükelleflerinin inceleme oranları belli. Türkiye’deki mükellef sayısının tamamını inceleyebilmeniz mümkün değil; o da bilgisayar içerisinde, eskiden farklı olurdu, şimdi herhâlde bir sistem dâhilinde hangi şehirde kimlerin inceleneceği konusunda bir analiz yapılıyor, onlara gidiyor, tesadüfî örneklemelerle bu incelemeler yapılıyor, herhâlde doğru söylüyorum, risk analizi çerçevesinde bu incelemeler gerçekleştiriliyor. Şimdi, bizim burada o mükellef demirbaşını faturasız sattıysa, yakalarsak şu ceza var. O mükellefe diyoruz ki: “Bak, ben seni inceleme moduna girmeyeyim. Gel, demirbaşın eksikse bu demirbaşla ilgili faturanı kes, kestiğin fatura karşılığında da şu kadar prim öde, vergi öde; biz seninle bu konuda barışalım.” İncelenmemiş mükelleflerle ilgili, emtiayla ilgili durum varsa o konuyla ilgili yapılan düzenlemeler yani burada “vergi affı” diyebileceğimiz kısım o, 2’nci kısım. 1’inci kısımda kesinlikle af yok, sadece taksit var kesinleşmişlerle ilgili. Mesela, şu anda gelen bilgi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Enflasyon yok mu Sayın Elitaş, Allah’ınızı severseniz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Enflasyon var tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eee?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, envantere olmayan emtiayla ilgili enflasyon başka bir iş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, vergiyi affediyorsunuz işte.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, vergi affetmiyoruz ya. Sayın Paylan, birinci bölümde yapılandırmada af yok, vade uzatımı var. İkinci bölümde diyoruz ki: “Eğer işletmede olmayan bir emtia varsa, malı faturasız sattıysan bunu faturalandır, katma değer vergisini öde, üzerinden de vergisini öde, kazanç vergisini de öde; bunu meşrulaştır.”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – KDV’yi yüzde kaçtan alıyorsunuz? Yüzde 9’dan alıyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır ya...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Katma değer vergisini yüzde 9’dan alıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gördünüz mü Uğur Bey, çalışmamışsınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Girişi yüzde 9 ama çıkışı yüzde 18.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, bakın, değerli arkadaşlar, mükellefte incelenme sayısını diyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çalışmamışsınız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkasına “Ben konuşurken beni dinle.” diyorsunuz, ben konuşurken başkalarına sataşmayı da âdet hâline getiriyorsunuz.

Şimdi, bakın, incelenme oranlarıyla ilgili, 2017 yılında incelenen mükellef sayısı 44.182 -toplam 3,5 milyon mükellefimiz var- 2018 yılında 44.376; 2019 yılında 40.763; 2020 yılında 47.597; 2021 yılında 54.065; 2022 yılında 77.610. Şimdi, inceleme sonucunda, rapor sayısı da hemen hemen 2 katına çıkmış, yakın bir artış ortaya çıkmış. Mesela, 2017 yılında bulunan matrah farkı 23 milyar 153 milyon lira, 2022 yılında bulunan matrah farkı 52 milyar lira. 2021 yılında bulunan matrah farkı da 66 milyar lira.

Şimdi, kesilen cezalar, 23 milyar liraya karşılık 20 milyar lira ceza kesilmiş, 52 milyar liraya karşılık 76 milyar liralık ceza kesilmiş. Toplam inceleme elemanı sayımız 8 bin ile 7.500 arasında değişiyor yıllar itibarıyla. Müfettiş başına düşen vergi ve ceza 2017 yılında 2 milyon 456 bin iken 2022 yılında 10 milyon 293 bin müfettiş başına yaptıkları denetimin sonucunda ortaya çıkan durum.

Bir de bu, üst kurulların yazdığı cezayla ilgili -tekrar altını çizerek söylüyorum- üst kurulların yazdığı cezada, ceza nominal değerle gerçekleşiyor. 10 milyon lira ceza yazdı, 1 milyon lira ceza yazdı. 10 milyon liralık cezayı tahsil için belirli bir zaman geçiyor. Orada faiz, vade farkı diye herhangi bir durum söz konusu değil. Şimdi, idarenin peşin ödediği takdirde, bu cezalardan yüzde 25 indirim yapma imkânı veriyoruz. Eğer yazılan cezayı “Ben peşin ödemek istiyorum. Mahkeme aşamasını da ortadan kaldırmak istiyorum...” Çünkü onun da çeşitli evreleri var biliyorsunuz, mahkeme aşaması var. O mahkeme aşamasından da ben buradan kurtulmak istiyorsam tıpkı şeydeki gibi, hani, inceleme safhasında olan mükelleflerle ilgili, davanın birinci aşamasında olan mükelleflerle ilgili çeşitli oranlar koyduk ya, ileride gelecek maddeler geldiğinde, burada da varsa idari para cezasıyla ilgili, peşin ödediğin takdirde yüzde 75’ini ödeyeceksin, yoksa dört yıllık yapılandırma imkânına girmiş olacaksın diye ifade ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Elitaş, bazı detayları maddelere bırakırsanız...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım, zaten bitirdim bu aklımda kalanlarla ilgili konuyu.

Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekillerimize katkıları için çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben bir şey söyleyebilir miyim, bir yorum sadece.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım’ın bir ilave sorusu var galiba.

CAVİT ARI (Antalya) – Bizim belediyeyle ilgili konu Başkanım, belediyelerle ilgili bir belge vermiştim ya size.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, belediyelerle ilgili hususu...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu 2 maddeyle ilgili söylediniz ama ben birbiriyle bağlantısını tam göremedim. Arkadaşlara bir incelettireyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir incelesinler arkadaşlar.

CAVİT ARI (Antalya) – İnceletelim Başkanım onu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani biri 7186 sayılı Kanun, biri 6360. 6360 ve 7186, bağlantı kuramadım ikisiyle. Bir bakayım Cavit Bey ona.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, sizin ilave bir sorunuz var galiba.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şimdi, Sayın Elitaş, teşekkür ederim.

Tahakkuk tahsil oranının yüzde 93 olduğunu söylediniz. Geri kalan yüzde 7’yi aslında biz yapılandırıyoruz, doğru mu?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Geçmişteki birikintileri diyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – “Geçmişteki birikimlerin yüzde 7’sini yapılandırıyoruz.” dediniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O yıllık, bir de kümülatifi var onun tabii.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – “Tahsilat oranını da yüzde 52 bekliyoruz.” dediniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, şöyle...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Doğru anlayalım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru şöyle, bakın, mesela, 2021 yılında yüzde 90 ödemiş, yüzde 10 ödememiş.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama 2022 yılında yüzde 90’ın içindeki 1 kişi ödeyememiş, yüzde 10’un içine girmiş; yüzde 10’un içindeki 1 kişi de gelmiş yüzde 90’ın içine girmiş.

Şimdi biz yapılandırmaya gidiyoruz, 401 milyar liralık alacağımız var. Bu sene vergiyle ilgili söylüyorum, 837 milyar lira alacağımız var; 401 milyar liralık kısım ile 155 milyar liralık kısım “Yapılandırma istiyorum.” demiş ama 155 milyar liralık kısmın ancak yüzde 54’ü yapılandırmada gerçekleştirebilmiş. Yani burada af yok, onu demek istiyorum. Şimdi burada yüzde 7 birikintili bunlar. Yıllar itibarıyla hatta çok geçmişe doğru giden alacaklar var. Aslında arkadaşlarımızın söylediği doğru, o çok geçmişe giden alacakları, tahsil zaman aşımının durduğu alacakları, yurt içinde tahsil zaman aşımı beş yıl hiçbir hareket olmazsa fakat ilgililerden “Ben bunu icra safhasına vermedim, dava safhasına vermedim sorumlu olur muyum?” kaygısıyla “Herhangi bir denetimde bana burada zimmet yazarlar mı?” kaygısıyla tahsil zaman aşımını uzatarak bunların artık ilanihaye ve faiz oranları da çok yükselerek... Geçen gün birisi söyledi 10 liralık rakam 96 bin lira olmuş tarih kaç bilmiyorum ama 2000 küsüden 10 liralık bir rakam 96 bin lira olmuş yani enteresan rakamlarla karşı karşıya kalıyoruz.

Teşekkürler Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Elitaş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, maddelerde sorabilir misiniz, yoksa burada mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Burayla ilgili, çok kısa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Her torbada böyle, af torbasında çiftçi borçları hep olurdu. Neden çiftçi borçları bu torbaya girmedi? İlk imza sahibi olarak size soruyorum bunu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şöyle söyleyeyim: Çiftçi borçlarıyla ilgili kısım ziraat odalarında var. Ziraat odalarını Sayın Kalaycı söyledi, biz aslında onu ihmal etmişiz bu şeyde, şöyle yapmıştık daha öncekinde: Odalar bizden talep etmişlerdi; mesela, koyarken, biz koymuştuk dediler ki x oda “Ben yapılandırma istemiyorum.”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ona bağlı değil ki, biz ona bağlı olmamalıyız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir tamamlasın Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O odaların kendi gelirleri olduğu için bu odaları ama bir kanun gereğince bir usul çerçevesinde tahsil etmek zorundalar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Meslek kuruluşlarına da zaten böyle bakıyoruz, talepleri varsa kendisi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bir de çiftçinin talebi varsa ona bakmak lazım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Çiftçi, hayır, ziraat odalarınınki çiftçinin ziraat odasına borcu, çiftçinin gelir vergisi borcu varsa zaten burada.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yo, yo. Çiftçinin ziraat odalarına borcu varsa...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İşte onu yapıyoruz şimdi. Sayın Kalaycı söyledi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çiftçinin vergi prim borcu da bu kapsamda değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır hayır. Çiftçinin odalara prim borcu bu kapsamda değildi. Mustafa Bey söyledi onu koyuyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sulama birlikleri...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sulama birlikleriyle ilgili çalışıyorlar o da kendi içlerinde sulama birliklerinin çünkü bu kamu alacağı değil, sulama birliklerinin sulama birliğinden faydalananlarla ilgili; onunla ilgili arkadaşlar çalışıyorlar.

Şimdi, biz o gelen talepleri de bundan öncekileri de talepleri değerlendirerek yaptık. Dedik ki: Ya, biz bunu koyalım istemeyen varsa bize yazılı dilekçe versin. Daha önce koymuştuk, çıkardık -Başkanım da çok iyi hatırlıyor- şimdi o çerçevede sulama birlikleriyle ilgili arkadaşlar çalışıyorlar biz değerlendiriyoruz onu da.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, teklifin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul Edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Kapsam ve tanımlar

MADDE 1- (1) Bu Kanun hükümleri;

a) Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince tahsil edilen;

1) 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren;

(aa) 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önceki dönemlere, beyana dayanan vergilerde bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları (gelir veya kurumlar vergisine mahsuben 2022 yılında ödenmesi gereken geçici vergi hariç),

(bb) 2022 yılına ilişkin olarak 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce tahakkuk eden vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları,

(cc) 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce yapılan tespitlere ilişkin olarak vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları,

2) 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce verilen idari para cezaları,

3) Yukarıdaki bentler dışında kalan ve 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında tahsil dairesine takip için intikal etmiş olan asli ve fer'i amme alacakları,

4) İşletmede mevcut olduğu hâlde kayıtlarda yer almayan ya da kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede bulunmayan emtia, makine, teçhizat, demirbaşlar ile kasa mevcudu ve ortaklardan alacakların beyanı,

b) 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve ilgili diğer kanunlar kapsamında gümrük yükümlülüğü doğan ve Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil daireleri tarafından 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilen gümrük vergileri, idari para cezaları, faizler, gecikme faizleri, gecikme zammı alacakları,

c) Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı tahsil daireleri tarafından 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen ve bu Kanunun yayım tarihine veya bu Kanunun ilgili hükümlerinde belirtilen sürelerin sonuna kadar tahakkuk ettiği hâlde ödenmemiş olan;

1) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılık statülerinden kaynaklanan, 2022 yılı Aralık ayı ve önceki aylara ilişkin sigorta primi, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı alacakları,

2) 2022 yılı Aralık ayı ve önceki aylara ilişkin isteğe bağlı sigorta primleri ve topluluk sigortası primi ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı alacakları,

3) 31/12/2022 tarihine kadar (bu tarih dâhil) bitirilmiş olan özel nitelikteki inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin yapılan ön değerlendirme, araştırma veya tespit sonucunda bulunan eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primi ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı alacakları,

4) 31/12/2022 tarihine kadar (bu tarih dâhil) işlenen fiillere ilişkin olup ilgili kanunları uyarınca uygulanan idari para cezaları ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı alacakları,

5) İlgili kanunları gereğince takip edilen 2022 yılı Aralık ayı ve önceki aylara ilişkin damga vergisi, özel işlem vergisi ve eğitime katkı payı ile bunlara bağlı gecikme zammı alacakları,

ç) İl özel idarelerinin 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen ve vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan asli ve fer'i amme alacakları,

d) Belediyelerin;

1) 213 sayılı Kanun kapsamına giren ve 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önceki dönemlere, beyana dayanan vergilerde bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları, 2022 yılına ilişkin olarak 31/12/2022 tarihinden

(bu tarih dâhil) önce tahakkuk eden vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları, bunların dışında kalan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan asli ve fer'i amme alacakları,

2) 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 97 ve mükerrer 97 nci maddelerine göre tahsili gereken ve vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan ücret ve pay alacakları ile bunlara bağlı fer'i alacakları,

3) 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamındaki belediyelerin vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan su, atık su ve katı atık ücreti alacakları ile bunlara bağlı fer'i (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) alacakları,

4) Büyükşehir belediyelerinin, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 11 inci maddesine göre vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan katı atık ücreti alacakları ile bunlara bağlı fer'i (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) alacakları,

e) 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamındaki büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerinin, vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan su ve atık su bedeli ile harcamalara katılma payı alacakları ve bu alacaklara bağlı faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) alacakları,

f) Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarının (YİKOB) vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen asli ve fer'i amme alacakları, hakkında uygulanır.

(2) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Vergi: 213 sayılı Kanun kapsamına giren vergi, resim ve harçları,

b) Gümrük vergileri: İlgili mevzuat uyarınca eşyanın ithali veya ihracında uygulanan ve Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil daireleri tarafından takip ve tahsil edilen gümrük vergisi, diğer vergiler, eş etkili vergiler ve mali yüklerin tümünü,

c) Beyanname: Vergi tarhına esas olan beyanname ve bildirimleri,

ç) Yİ-ÜFE aylık değişim oranları: Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği 31/12/2004 tarihine kadar toptan eşya fiyatları endeksi (TEFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2014 tarihinden itibaren yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranlarını, 1/11/2016 tarihinden itibaren aylık %0,75 oranını (bu Kanunun yayımlandığı ay dâhil),

d) Geç ödeme zammı: Bu Kanuna göre ödenmesi gereken tutarlara, ödemede gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak zammını,

ifade eder.

(3) Bu Kanun, bazı alacakların yapılandırılmasına ilişkin hükümler ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına ve yeni hükümler ihdasına ilişkin hükümleri kapsar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 1’inci madde 31/12/2022 tarihinden önceki dönemlere ait kamu alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin.

Mustafa Bey, bu konuda bir izahat verebilir misiniz 1’inci maddeyle ilgili?

Ardından STK’lerin görüşlerini alacağım, sonra sizin görüşlerinize açacağım.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, 1’inci madde çok geniş bir madde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İlave bir şeyiniz varsa...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Az önce sunuşta yaptığım gibi yani yaklaşık 15-20 milyon kişiyi kapsayan trafik puanlarının silinmesiyle ilgili kısım 2,5 milyon kişiyi kapsıyor, 2 bin liranın altındaki alacaklarla ilgili kısım da 7,5 milyon kişiyi kapsıyor. Burası çok teferruatlı. Zaten sunuşta bu teferruatı açıklamıştım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman, meslek kuruluşlarından söz talep edenlere söz verelim.

TÜRMOB’un bir söz talebi var, buyurun lütfen.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Komisyon üyeleri, hepinizi TÜRMOB adına saygıyla selamlıyorum.

Aslında şöyle, bu maddenin ötesinde daha geniş perspektifle bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, görüşünüzü ifade edin.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ - Son yirmi yılda yaklaşık 13, bazı bakış açısına göre 16 olmuş bu yapılandırmalardan sonra aslında biraz da rutin hâline gelmiş oldu ve bununla birlikte, vergi mükellefleri de bir ezber oluşturmaya başladı. Biz de aslında Komisyon üyelerine dağıttığımız görüşte de bahsettik; bir anket yaptırmıştık bizim uygulayıcılar olarak meslek mensuplarına. Meslek mensuplarından yüzde 80’inden, 85’inden fazlası bunun vergi adaletini zedelediğini, mükellefin vergi ödeme alışkanlıklarını olumsuz yönde etkilendiğini o ankette de tespit ettik; bunu aktarmak isterim.

Bununla beraber, vergisel yükümlülükleri düzenli olarak yerine getiren mükellefler için uyumlu mükellef indirim şartları kolaylaştırılmalı ve genişletilmeli diyoruz. Sosyal Güvenlik Kurumu bu mekanizmayı kullanıyor, “Yüzde 5 puanlık bir indirim.” diyoruz ama aslında o primde 15 puanlık bir indirime denk geliyor. Söz gelimi, asgari ücretliler için 3.500 lira şu an prim, yaklaşık 500 liralık bir indirim yapıyor. O da Sosyal Güvenlik Kurumunun aslında tahakkuk-tahsilat aralığının sürekli yüksekte kalmasını sağlayan mekanizmalardan bir tanesi.

Aynı şekilde, vergi mükellefleri için de sadece kurumlar ve gelir türlerinden değil, KDV ve muhtasar gibi vergi kolaylığı yapılandırması ya da matraha artırımına konulan vergi türlerinden de bu kapsamda uyumlu mükellefler için bir indirim olmasının olumlu olacağını düşünüyoruz.

Ayrıyeten, çok önceki yıllarda vardı, yaklaşık yirmi sene önce mevzuatımıza bir girdi çıktı, vergisini erken ödeyene de aslında idare bir iskonto yapar idi vadesinden önce ödeyene; belki böyle bir şey de düşünülebilir.

Onun dışında, bir de stoklarla ilgili şeyimiz var ama onu baştan söyleyeyim mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu maddesine gelince söyleyelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Stoklar burası.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Yok, bu kesinleşmiş alacaklar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Stoklar maddesi, emtia diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu kesinleşmiş alacaklarmış Garo Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama madde gerekçesine bakın.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Tamam, kapsamı konuşuyoruz daha, şeye gelmedik evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kapsamı konuşuyoruz.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Tamam, teşekkür ederim.

Arz ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konu gelince yine fikirlerinizi ifade edersiniz.

Meslek kuruluşlarından başka söz isteyen? Yok diye görüyorum.

Mustafa Bey, sizde “Tamam.” dediniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Cavit Bey’e bir şey söyleyecektim ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Cavit Bey, gönderdiğiniz kanunda, 6360 sayılı Kanun’da bir değişiklik yapıyoruz, diyoruz ki: Geçici 1’inci maddesinin 15’inci fıkrasının son cümlesini yürürlükten kaldırıyoruz. O maddeye de 6360 sayılı Kanun’un geçici 1’inci maddesine de 30’uncu fıkra ekliyoruz. Yani şu getirdiğiniz 30’uncu fıkra ile 6360 sayılı Kanun’un 15’inci fıkrası birbiriyle bağlantılı değil, onun son cümlesini çıkarmışız. 30’uncu fıkra farklı bir şeyi düzenliyor. Sizinle konuşalım onu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu teknik arkadaşlar belki özel izah etseler iyi olur.

CAVİT ARI (Antalya) – Bir anlayalım Başkan yani belediye başkanları soruyor bunu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O başka bir şey yalnız. O belediyelerin bütçelerinden kamulaştırmazsınız el atmalarla ilgili olabilir; -tam emin değilim, sanıyorum- belediyeler, bu kamulaştırmazsınız el atmalarından, haciz konulunca dedi ki: “Kamulaştırmazsınız el atma olduğu takdirde bütçelerinden yüzde 1 olarak kaynak aktarılır, onlar ona ödenir.” diye bir şey koymuştuk; Belki o olabilir, emin değilim, incelettiririm.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teknik arkadaşlar Cavit Bey’i ayrıca bilgilendirirlerse iyi olur.

Şimdi, maddeyi görüşlerinize açıyorum.

Söz talebinde bulunan Sayın Paylan, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Elitaş, öncelikle şunu söyleyeyim: Bu “Tahsil oranımız yüzde yüzde 90-93.” diyorsunuz ya, bu tahsil ettiğiniz verginin yani idarenin tahsil ettiği verginin yüzde 70’inin dolaylı vergiler olduğunu biliyorsunuz herhâlde.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onun da mükellefi var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kim ödüyor?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Beyannameyle oluyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mükellef ödemiyo, vatandaş ödüyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Verginin mükellefi vatandaş değil mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arabayı aldığınızda ÖTV’yi kim ödüyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dolaylı vergileri söylüyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Paylan, verginin mükellefi katma değer vergisinde vatandaş, sorumlusu iş adamıdır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru, doğru, iş insanı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Mükellef ödüyor onu da. Ama aracı olarak alan kişi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam efendim. Ben de diyorum ki mesele şudur: Bir devlet “Vergi alıyorum.” diyorsa dolaylı vergilere bakmayacak, dolaylı vergilere bakmayacaksınız. Gelir ve servet üzerinden alınan vergilere bakacaksınız. Gelir vergilerine bakalım, geri kalanın yüzde 30’un içinde olan gelir vergilerine bakalım: Gelir vergilerinin de yüzde 90’ı stopaj yani işçilerin maaşından alınan vergilerin stopajı veya diğer kira stopajları gibi stopajlar. Yani gerçek anlamda gelir üzerinden aldığınız vergiler, patronların serveti ve geliri üzerinden aldığınız vergiler yüzde 5’i geçmez, yüzde 5’i bulmaz bile. Yani bu açıdan baktığınızda “Ya, ben, yüzde 90’ını topluyorum, yüzde 7’yi affediyorum, yüzde 10’u affediyorum.” dediğinizde doğru bir şey söylemiş olmuyorsunuz. Zaten memlekette gelir ve servet üzerinden alınan vergiler son derece düşük Sayın Elitaş; bunu biliyorsunuz. Siz patronlarla çok görüşüyorsunuz, biliyorsunuz, gelir ve servet üzerinden vergi ödüyor mu patronlar? Yani gerçek anlamda geliri üzerinden vergi ödüyor mu? Ödemiyo.

Bir de yaptığınız bu matrah artırımlarıyla, aflarla vergi ahlakını tamamen bozmuş oluyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Servet üzerinden ödenen vergiler nelerdir?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gayrimenkul vergileridir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Emlak vergisidir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Emlak vergisidir ama 1.000 evi olan da 1 evi olan da binde 2 vergi ödüyor, bu kabul edilebilir mi? Bu hakka, adalete uyuyor mu? Uymaz. O açıdan gelir ve servete orantılı olarak adaletli bir vergi sistemi yapalım. Bir de nereden buldun yasasını çıkarmadığınız sürece vergi adaletini sağlamanız mümkün değil, idarenin kaçakları yakalaması mümkün değil. O açıdan siz: “Efendim, ben, yüzde 10’unu affediyorum.” dediğinizde doğru bir şey söylemiş olmuyorsunuz.

Sayın Elitaş...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kurumlar vergisini kim veriyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kurumlar vergisini şirketler veriyor ama ne üzerinden veriyor? Ciddi anlamda...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – 2022’de ne kadar olmuş?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bu epistemolojik politikalar şirketlerin kârlarını patlattı, bunu biliyorsunuz yani.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Demek ki patronlar ödemiş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama patronların kârları patladı. Sıkıntı şu: Patron kazandığının 5’te 1’ini vergi veriyor biliyorsunuz, yüzde 80’i kendisine kalıyor. Bu da ne oluyor? Lüks araba kuyruklarını yaratıyor. Bir de orada düşük gösterme diye bir uygulama var, biliyorsunuz yani esas mesele şu, yaptığınız vergi aflarıyla, matrah artırımları şunu yaratıyorsunuz yani dürüst mükellefe de şunu söylüyorsunuz Sayın Elitaş, diyorsunuz ki: “Vergini düşük göster, nasıl olsa af gelecek, boşu boşuna vergi kredisi ödeme.”

(Uğultular)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Herkes konuşmada...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz, mükellefe “Boşu boşuna yüksek vergi verme, vergini düşük göster, nasıl olsa Elitaş af çıkarır.” diyorsunuz; bu kadar açık Sayın Elitaş yani lütfen on yılda sekizinci vergi affını çıkarıyoruz, böyle bir şey olabilir mi? Vergi ahlakını nasıl sağlayacağız?

Bakın, size tekrar öneriyorum, gelin bu yasa teklifini geri çekin. Ne yapalım biliyor musunuz? Bu sefer 100 bin liraya kadar vergiyi yapılandıralım biz, büyük borçlar yapılandırılmasın. Hadi var mısınız? Diyorsunuz ya... Cezaları, bilmem neleri kestiniz ya bu üç harfli marketlere milyarlarca lira ceza, e onlar yararlanacak bundan, patronlar yararlanacak, zenginleşenler yararlanacak; gelin, bu yasadan yararlanma üst sınırını 100 bin lira yapalım, hadi sizin için 250 bin lira yapalım. Siz biraz daha... Patronlar ile sizin için 250 bin lira yapalım, daha fazlasını yapmayalım. Büyük sermayeyi affetmeyin, küçük esnafı affedin, küçük esnafı affedelim, küçük esnafa destek olalım, KOBİ'lere destek olalım. Üst sınır koyalım, üst sınır var mı yasa teklifinizde?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hâlâ ısrarla af değil, yapılandırma diyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Af, bu af.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bunların ki af değil...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya Sayın Elitaş, 2016 yılındaki 100 lira, bugün kaç lira? Hadi, buyurun, siz tüccarsınız, bilirsiniz, 2016'daki 100 lira, bugün kaç lira? En az 700 lira, 800 lira.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 700, 800 lira olmuştur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Elitaş, sonunda topluca cevaplarsanız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Laf atıyor Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 2016'daki 100 lira karşılığında kaç lira vergi alıyorsunuz? Hadi, buyurun söyleyin, peşin yatıracağım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

104 lira, 105 lira vergi alıyorsunuz; bu hak mıdır, adalet midir? Yani ana parasının 7'de 1'ini alıyorsunuz, “af değil” diyorsun ya. Sayın Elitaş, din kardeşi değiliz ama Allah'tan korkun yani. Lütfen, 700 lira karşılığında 100 lira alıyorsunuz; böyle bir şey olmaz ki. Bu adalet değil yani vergi ahlakını, vergi barışını bozan bu düzenlemeye karşıyız, bunu geri çekin, üst limitini koyalım. 100 bin lira veya 250 bin liraya kadar vergiyi affedelim ve vergi ombudsmanlığı düzenlemesini getirelim. Zora düşen esnaf, KOBİ, sanayici gitsin oraya, efendim fors majör mü olmuş, su mu basmış, hastalığı mı çıkmış, zor bir duruma mı girmiş, alacağını mı alamamış; gitsin oraya başvursun, vergisi yapılandırılsın. Aksi takdirde vergi ahlakını bozarsınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, siz, hazır mısınız?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, hazırım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan, zaten bir önceki konuşmada ben de yüzde 93 oranına takıldım açıkçası yani yüzde 93 oranında bir vergi tahsilatı var; biz sadece yüzde 7'cik bir oranla ilgili uygulama yapıyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tahakkuk, tahsilat diyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tahakkuk, tamam, birikmiş birikmiş, ödememiş; faizi büyümüş büyümüş; şimdi o faizi siliyoruz; enflasyonu ayda 0,75 oranında uyguluyoruz falan; küçültüyoruz. Fakat Sayın Elitaş, -bu küçük, az miktarda- sizin küçük gördüğünüz yapılandırma oranının vergi mükellefleri üzerindeki etkisinin ne kadar büyük olduğunu aslında TÜRMOB yetkililerinin anketi de ortaya koyuyor, bizim söylediğimiz konular da. Bugün biz bu kadar, vergi ahlakından, vergiye uyumlu mükellefin itirazlarından ve rahatsızlığından bahsediyorsak demek ki burada o kadar da küçük bir kesimi desteklemek için küçük bir yapılandırma yapılmıyor yani.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – TÜRMOB demirbaş ve emtia şeyini istemiyorsa değerlendirelim onu.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Hayır, şimdi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, “İstemiyoruz.” demiyorlar da, “Uyumlu mükellefe de teşvik getirin.” diyorlar.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – TÜRMOB bize gönderdiği yazıda öyle söylüyorsa bakalım ona bir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok. Düzenlemelere itirazı yok Başkanım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şimdi, burada adaletten bahsediyoruz, vergi tahsilatında adaletten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sadece, uyumlu olana da teşvik talep ediliyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben konuşmamın içinde de buna değindim. Şu anda uyumlu olan mükellefin uyumunu teşvik edecek düzenleme...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüzde 5 var efendim, teşvik.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – İşte, o yüzde 5 demek ki artık yeterli olmuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O sigortada var da vergide yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Vergide de var, yüzde 5 vergide de var.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Sayın Başkanım...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Olmazsa, bu konuda TÜRMOB yetkilileri bir görüş bildirsınler Sayın Başkanım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kurumlar vergisinde uyumlu mükellefler yüzde 5 indirim alıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kurumlar vergisinde.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gelir vergisinde de alıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Gelir vergisinde de var, kurumlar vergisinde de var ama bir sınır var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – TÜRMOB bunu niye talep ediyor bu durumda?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Biraz daha artır.” diyor.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Şimdi, Sayın Başkanım, şöyle ki: Sosyal Güvenlik Kurumu da “yüzde 5 puan” dediği zaman yüzde 15’e denk geliyor ödenecek... 5 puan düşük.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yetersiz buluyorsunuz bunu.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Bir de üst sınır var “1,5 milyondan daha fazlasına vermem.” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama bir teşvik var yani bir teşvik var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama arkadaşlar da onu istiyorlar zaten “Zenginlere fazla vermeyin.” diyorlar.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – O teşvik aslında daha yukarı olursa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Daha da teşvik artırılın.” diyorsunuz, anladım.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Evet, iyi niyetli mükellefler...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama Garo diyor ki: “100 bin lirayla yapılandırma yapalım.” diyor. Biz hangi muhalefetle uzlaşalım?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – “Muhalefet” demeyin yani biz ayrı görüş bildiriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayrı ayrı tabii.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ayrı partiler, ayrı görüşler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, Emine Hanım, devam edin.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yani burada biraz daha, vergi toplanmasında adaletin artırılmasından bahsediyoruz. Görüldüğü üzere yapılan her türlü yapılandırma vergiye uyumlu mükellefler üzerinde olumsuz bir etki yaratıyor. Yapılandırmaya gerek bırakmayacak şekilde bir vergi reformu şart ama bunu artık siz yapamazsınız, seçim geliyor, ancak bunu iktidara geldiğimizde biz yapacağız.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Uğur Aydemir, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, Garo Paylan da yetişse iyi olacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tutanaklardan okusun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi TÜRMOB da burada. Şimdi, bizim mükelleflerimiz işlemlerini yaparken, yıl içerisinde faaliyette bulunurken, ben hiçbir şey ödemeyeyim, nasıl olsa yapılandırma gelecek; Sayın Elitaş orada veya vekillerimiz orada... Arkadaşlar “Hiç kimse bir şey ödemesin, bekleyelim, yapılandırma gelsin, ondan sonra gereğini yapalım.” diyen ne bir mükellefe denk geldim ne bir muhasebeciye ne de bir mali müşavire denk geldim. Siz denk geldiniz mi?

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Hayır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ki öyle olsaydı, söyledikleri gibi olsaydı Sayın Başkanım, Sayın Paylan’ın söylediği ifade ettiği gibi olmuş olsaydı tahakkuk, tahsilat oranı yüzde 93'lere çıkmazdı zaten; bu bir.

İkincisi, 2016 yılında vergi...

(Uğultular)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bülbül, daha sonra sorsanız, benim de insicamım bozuluyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Beni muhatap almadığınız için rahat rahat soruyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Muhalefete konuşacağınızı varsaymıştık, biraz ben yanlış yönlendirdim Süleyman Bey’i.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama Sayın Bülbül de biraz sonra konuşacağı için...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bülbül değil de Sayın Girgin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Pardon, Sayın Girgin... Öbür diliyorum, çok öbür diliyorum.

Şimdi, Sayın Paylan'ın çok değerli Grup Başkan Vekilimize “2016 yılındaki 100 liralık alacak bugün kaç para olur?” diye sorduğu, ifade ettiği, bugün vergi dairesindeki arkadaşlarımız da burada, çok iyi bilirler ki vergi dairesi alacağına atmaca yani 100 liralık alacağı 2016 yılından bırakmıyor, takibine düşüyor ancak tahsil kabiliyeti kalmıyorsa o rakam orada kalıyor, tahsil kabiliyeti kalmadığı durumda da zaten ne dairenin yapacağı bir şey var ne de...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama değerlendiriyor yine de kurallara göre değerlendiriyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tabii, değerlendiriyor o ayrı ama bugün bizim, sahada gördüğümüz parası olup da üzerine mal varlığı olanın hiçbirine Maliye, Sosyal Güvenlik Kurumu veya kamu kurumları göz açtırmıyorlar, alacaklarını tahsil ediyorlar.

Diğer bir konu, işte “Efendim, siz büyük mükelleflerin veya yüzde 1’lerin borçlarını siliyorsunuz, affediyorsunuz gibi.” bir tarz, bir yaklaşım var. Eğer onun kastettiği büyük mükelleflerin kamuya borçları olduğu zaman Sayın Başkanım, bugün hiçbir ihaleye giremezler, kamuyla hiçbir işlem yapamazlar, “Borcu yoktur.” yazısı alamazlar. Dolayısıyla Sayın Paylan'ın kastettiği kişilerin bu mükellefler olmadığını ifade etmek istiyorum. Dolayısıyla Sayın Paylan'ın yaklaşımının yanlış olduğunu belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Gökan Zeybek, hazırsanız buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'na eklenen 3'üncü maddede yer alan kırsal mahalle ve kırsal yerleşik alan uygulamalarına ilişkin bir açıklığa ihtiyaç var. 6360 sayılı Yasa'yla daha sonra Türkiye'de büyükşehir belediye sayısı 14'ten 30'a çıkarıldı. Bunlar içinde farklı özellikler gösteren büyükşehir belediyeleri var. Şimdi, örnek verecek olursak Erzurum merkezden Tekman'ın bir köyü iki saat uzaklıkta ve kırsal bir yerleşim yeri, hayvancılıkla geçiniyor ama Muğla'nın Fethiye ilçesinin bir yerleşiminde, bir köyünde bin tane villa var, her villa 1 milyon dolara satılıyor ve biz buna da “köy statüsünde” işlemi yapıyoruz. Şimdi, bu konuyla ilgili yasa koyucunun bir açıklık getirmesine ihtiyaç var. Değerli Başkanım, bunu doğru bir biçimde düzenleyemezsek o zaman yasa 2022 yılından 2025 yılına kadar da benzer statüdeki, 6360 sayılı Yasa'yla mahalleye dönüşmüş olan bütün kırsal yerleşim yerlerinde, ister villa olsun, ister otel olsun, ister turistik işletme olsun, bunlarla ilgili bir istisna getiriyor. Peki, bunun sıkıntısını kim yaşayacak? Bunun sıkıntısını hazine yaşayacak. Niye? Gelirini elde edemeyen belediye, emlak vergilerini toplayamayan belediye vergilerini ödemeyecek, sigorta primlerini yatırmayacak. Sonuçta, gene devletin alması gereken vergiler ya da sigorta primleri tahsil edilemediği için de hazinenin üzerinde bir yük olarak ortaya çıkacak. O nedenle, burada, 30 tane büyükşehir belediyesini tanımlarken yasa koyucu, bu belediyelerin bulundukları alanda yaptıkları hizmetler ile bu belediyelerin mücavir alanlarının, köy yerleşik yerlerinin kırsal mahalleye dönüşmesi ya da yerleşik alana dönüşmesi yani buralardan imar planı geçirilmesi ve imar uygulaması görmesi durumunda oluşacak olan hizmetlerden yararlanan insanların da mutlaka yasanın kapsamı içine giriyor olmasını anlamak mümkün değil. Burada içme suyu hizmeti vereceksiniz, kanalizasyon hizmeti

ya da vidanjörle atık suyu toplayacaksınız, bunlarla ilgili dörtte 1 su bedeli tahsil edeceksiniz; yol yapacaksınız asfalt yapacaksınız, bütün hizmetlerden yararlanacaklar ve en üst seviyede bir rant elde edilecek ama vergiden muaf tutulacak; yasa koyucunun öngördüğü bu değil. Burada, teklifle Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının getirdiği düzenlemedeki amacın mahalle statüsüne döndüğü için nüfusu hızla azalan tarım ve hayvancılıktan, balıkçılıktan uzaklaşan köylü ve tarım kesimini korumaya dönük olması gerekir. Eğer bunu biz uygulayamazsak, özellikle sahil yörelerinde ve turistik bölgelerdeki ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci villa sahiplerini koruyacak bir hâle getirirsek yasa koyucunun amacının hasıl olmayacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Çok teşekkür ediyorum.

Süleyman Bey buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - Teşekkür ediyorum.

Ben, öncelikle Muğla merkezden bir pastane işletmecisinin bir mektubunu okumak istiyorum, Sayın Elitaş, şöyle bir mektup var elimde, “Muğla merkez ilçede bir pastane işletmecisiyim. Az önce 2.950 TL BAĞ-KUR ödedim. Bu sadece tek bir kalem. Bunun yanında, çalışanların sigortası, maaşı, dükkân kirası, elektrik, doğal gaz, su faturaları artık altından kalkılamayacak bir yük hâline geldi. Bunun yanında iş yerine ait aracın MTV’si, ticari araçlara her yıl yapılan muayene -ki o bile olmuş 1.600 TL- zorunlu trafik sigortası 3 bin TL, kasko yaptırmak zaten mümkün değil, 10 bin liralara çıkmış, akaryakıt masrafını saymıyorum bile, ayrı bir külfet üzerimizde. Bunun üzerine ham madde alacaksın, üretim yapıp satacaksın ya da ürün alıp satacaksın, sattığının yerine yenisini koyacaksın; geriye ne kalacak? Evine ekmek götüreceksin, bir de ev kirası, elektrik ve doğal gaz parası ödeyeceksin. Bu çark döner mi?” Bir de ‘yapılandırma’ deniyor, elde avuçta kaldı mı ki yapılandırma olsa da borç ödeyebilsin. Yazık bizim gibi vatandaşa! Yapılandırmayla ‘Elinizi cebinize atın, son kalan paraları da verin.’ deniyor vatandaşa. Para mı kaldı cepte?” diye bir pastaneci esnafımız soruyor.

Bunun yanında, esnaf odalarıyla görüştük, esnaflarımızın birkaç başlıkta bazı talepleri var, onları iletmek istiyorum: “Değerli taşlarda ne KDV ne de ÖTV var ama suda yüzde 1 ile yüzde 8 oranında KDV var. Ayrıca, özel tüketim vergisinde de düzenleme yapılması gerekiyor. Bu konuda çalışma var mı? Lüks yatlarda mazotta ÖTV yok, KDV ise indirimli; bizim küçük tur teknesi ve balıkçı teknelerinde KDV, ÖTV ise bindirimli. Bu konuda bir çalışma var mı?”

Bir de diğer bir konu: Esnaf ve sanatkârların, araç sahibi şoför esnaflarımızın vergi dairelerine olan vergi borçlarının ana parası dışında hiçbir ödeme alınmaması yönünde bir talepleri var. “Ticari araç değişikliklerinde ÖTV indirimi sağlanmalı.” şeklinde talep var. Basit usuldeki vergi mükelleflerinin bu ekonomik sıkıntılar nedeniyle deftere geçme matrahlarının yükseltilmesinin sağlanması yönünde bir talep var. “5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu’na tabi olan esnaf ve sanatkârlar odaları birliği başkanlıkları, esnaf ve sanatkârlar odası başkanlıkları, şoförler ve otomobilciler odası başkanlıkları için de bir madde eklenerek emlak vergisinden muaf edilmeli.” şeklinde talepler... Bunları Komisyonun takdirine sunuyorum.

Şimdi, biraz önce Gökân Vekilim iletti, ben de Sayın Elitaş’la onu konuşuyordum zaten, Komisyon Başkanımız Cevdet Bey’e de ilettik, sabah da Sayın Komisyon Sözcümüz Bülent Bey de dile getirdi. Bir örnek vermek istiyorum, Sarıgerme Mahallesi’ni örnek vermek istiyorum: 2021 yılında 674 nüfusa sahip mahallemizde toplam 5500 yatak kapasiteli 8 beş yıldızlı otel ile 20’den fazla turizm işletmesi bulunmaktadır. Verdiğim örnek mahalle, hepimizin bildiği gibi, Muğla ilinin gözde turizm mekânlarının bulunduğu bir yerleşik olup bunun gibi birçok örnek verilebilir Muğla’da ve diğer

turizm bölgelerinde. Takdir edersiniz ki sadece kanunla köy ve beldeden mahalleye dönüştüğü için köy sayılması, gerçekten köy niteliğinde olan yerleşimlerle aynı kefeye konularak bu yerleşkelerde indirim ve muafiyet uygulanması gerçek köylüye zül niteliği taşıyacaktır. Yani aynı il ve ilçe sınırları içerisinde adaletsizliğe yol açmamak, Anayasa ilkelerine aykırı kanun düzenlememek ve suyumuzu korumak adına kanun teklifinin, kanun teklifindeki bu 22'nci maddenin daraltılarak kırsal mahalle ve kırsal yerleşik alan uygulamalarını tamamlamış olan büyük şehirlerin kapsam dışında kalacağı şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Ben bu madde gelmeden de bu konuda uyarımı yapmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlara, ayrıca bu kanun teklifini hazırlayan değerli milletvekili arkadaşlarımıza ve bürokrat arkadaşlarımıza da selamlarımı, saygılarımı sunuyorum; bu arada, hazır bulunan sivil toplum örgütü temsilcilerine de yine selamlarımı iletiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, bir yapılandırmayla karşı karşıyayız. Bu yapılandırmaya öncelikle ihtiyacı olan çok sayıda vatandaşımız olduğunu biliyoruz ve de ihtiyacı olan vatandaşlarımızın bu yapılandırmadan yararlanması gerektiği noktasında biz de hemfikiriz çünkü borcunu ödeyemediği için “Yapılandırma çıksa da ödesek.” diye bekleyen çok sayıda vatandaş var; birincisi.

İkincisi, bu ülkede şöyle bir anlayış gelişti: Bakın “Nasıl olsa yapılandırma çıkar.” anlayışı. İşte, esas tehlike burada. Şimdi, aslında vatandaş olarak vergi ödeme bilinci herkeste varken iktidarınız döneminde yine yok edilen anlayışlardan bir tanesi vergi ödeme bilinci oldu. Birçok vatandaşımız, eğer biraz da sıkıntıdaysa nasıl olsa bir yapılandırma çıkar diye bekliyor haklı olarak çünkü siz alıştırdınız buna. Vergi yükümlülüklerini düzenli, yasalara uygun biçimde yerine getirmiş olanlar açısından ise artık bu durum gerçekten sıkıntı yaratır bir hâle geldi. Yani şimdi düzenli ödeyen vatandaşımız “Ya, ben ödüyorsam diğeri niye ödemiyor?” demeye başlıyor. Sonuç itibarıyla, bu tip düzenlemeler kamu yükümlülüklerinden kaçınmayı teşvik edici bir düzenleme hâline dönüşmekte.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, bu şekilde bir durum tespiti yaptıktan sonra, aslında, bugün ülkenin içinde bulunduğu durumu da şöyle özetlemek gerekiyor: Evet, vatandaşlarımız içerisinde yükümlülüklerini yerine getiremeyen vatandaşımız var mı? Var. Ekonomik anlamda sıkıntıda olan vatandaşımız var mı? Bu da var. İşte, yaşanan bu kötü sürecin, içinde bulunulan bu ortamın bir sebepli var; o da AKP iktidarı. İşte, iktidarınız sürecinde vatandaşımız gerçekten ekonomik anlamda çok önemli sıkıntılara girdi ve bu sıkıntılar içerisinde, borcunu ödemek istese dahi ödeyemez vaziyete gelen değişik kesimlerden çok sayıda vatandaşımız var, esnafımız var, çalışanımız var. İşte, sonuç itibarıyla, önce burada iktidarın yarattığı bir acı tabloyla karşı karşıyayız. İşte, bu olumsuzluklardan dolayı borcunu ödeyemeyen, aslında iyi niyetli bir şekilde ödeme gayreti içerisinde olmakla birlikte ödeyememiş olan vatandaşlarımızın bir kez daha böyle bir şanstın yararlanması noktasında biz de olaya olumlu yaklaşıyoruz ancak bunun süreklilik arz etmesinin aslında bir çözüm olmadığını da sayılar bize göstermekte. Bakın, son on iki yıl içerisindeki, 2011 yılından bu tarafa olan istatistikler var. Geçtiğimiz dönemlerde, daha çok uzak değil, 26 Mayıs 2021’de bu Komisyon da yine bir yapılandırma konusu görüşülmüş, görüşüldü. O zaman da düşüncelerimizi paylaştık, o zaman da yine söyledik: “Bakın, siz son kez çıkarıyorsunuz.” diyorsunuz ama yarattığınız bu ekonomik tablo bu şekilde devam ettiği müddetçe siz daha çok yapılandırmalarla buraya gelirsiniz.” dedik; daha işte iki yıl bile dolmadı, yine buradasınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlarsanız... Süreniz doldu.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan ve değerli arkadaşlar; o gün de konuşuldu, ben bugün de tekrar edeyim, 6111 sayılı yapılandırma sürecinde sizin verdiğiniz oranları söylüyorum: Bakın, yüzde 55,17; her geçen yıl bu oranlar yüzde 29,62; 26,93 diye devam edip geldi ve şöyle söyleyeyim, 2020 yılında yüzde 21,11’e kadar düştü. Şu anki son yapılan yapılandırma oranı yani yükümlülüğünü yerine getiren oranı yüzde 16-17 seviyelerinde. Yani aslında durum şunu gösteriyor: Bir önceki yıla bakan kişinin, nasıl olsa yapılandırma çıkacak deyip belki de bir taraftan sıkıntıda ama bir taraftan da yenisi çıkar düşüncesiyle ödemekten de kısmen vazgeçtiğini görüyoruz.

İşin esası şu: Sıkıntısı olan, derdi olan vatandaşımıza sonuna kadar destek olmak için biz buradayız ve önümüzdeki süreçte, esas itibarıyla ekonominin doğru yönetilmesine dönük kararlarla, hamlelerle ekonominin düzeltilmesi esastır; bunlar çare değildir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Ari.

CAVİT ARI (Antalya) – Vatandaşımızın günlük sorunlarının çözülmesi ekonominin gerçek anlamda sorunlarının çözülmesi anlamına gelmeyecektir. Bu yaşanan tablonun tek müsebbibi AKP iktidarındır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Sayın Ömer Fethi Gürer Bey’e söz veriyorum.

Buyurunuz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Başkan.

Ben geneli görüşülürken burada değildim; onun için, geneli üzerine bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Öncelikle ehliyet affı yönünde biz kanun teklifi vermiştik. Kanun teklifimizde insan canına kastetmemiş, yaralamamış ve süreklilik arz eden madde bağımlısı olmayan herkesin bir kereye mahsus affedilmesi, ehliyetlerinin verilmesi yönündeki teklifimiz, ne yazık ki bugüne kadar gündeme gelmedi ama burada, şimdi, bir düzenleme var. Burada puan üzerinden bir af getiriliyor, sınırlı olarak 10 bin kişiyi bu kapsıyor. Normalde 1 milyona yakın insan ehliyet affı bekliyor, 1 milyon kişi bu konuda mağdur, bunların çoğu şoför; “Bir hata yaptık, o hatamızı tekerrür ettirmeyeceğiz.” diyorlar, tekerrür ettirmeyecekleri için o kişilere af getirilmeli, çoğu evine ekmek götüremediği konusunda dert yaşıyor, sıkıntılarını anlatıyor, bizlere de başvuruda bulunuyor. Onun için, bu ehliyet affının kapsamının geniş tutulmasında yarar var.

İkincisi, bu sigortayla ilgili kaza yapan araçlarda yerli parça kullanımına dönük daha önce de bir düzenleme yapılmıştı yaklaşık iki yıl önce bir kanunda yine vardı, bir torbada. Şimdi, tekrar, bu konuda bir düzenleme var. Yerli üretimin desteklenmesi de bu konuda amaçlanıyor. Doğru da yapılıyor ama şuna da dikkat etmekte yarar var: Burada sigorta şirketlerinin ve servislerin mağduriyeti dikkate alınıyor, vatandaşınki nedense hiç dikkate alınmıyor. Yerli parça takıldığında... Yurt dışından ithal parça değişikliği olursa vatandaş mağdur oluyor. Kendi başıma geldi, iki ay önce 2015 yılında aldığım aracın turbosu, partikül filtresi, bir de bilyelerini değiştirdim. Aracı 230 bin liraya almıştım, 130 bin lira bunlara değiştirme parası ödedim. İşçiliğiyle birlikte servis fiyatları o kadar arttı ki madem bu konularda düzenleme yapıyorsak yerli parçanın da ithal fiyatına takılmasını önleyelim. Burada da vatandaş koruyacak düzenlemeler getirelim. Servis ücretlerindeki, özellikle yetkili servis ücretlerindeki artış, işçisine verilenin çok üzerinde işçilik ve diğer giderlerle birlikte gerçekten büyük bir külfet, neredeyse

araba fiyatına erişmiş durumda. Bununla ilgili de bir düzenlemenin ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. “Nereye başvuralım?” dedik, gittim Kaymakamlıktaki tüketici haklarıyla ilgili birime başvurdum. “30 binin üzerindeki bakmıyoruz.” dedi. Yani beş yıllık araç, 130 bin kilometrede, 130 bin liralık masraf çıkardı. Bunların vatandaş bakımından da değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Ayrıca, bu sulama birlikleriyle ilgili çiftçi borçlarının gecikme faizlerine yönelik muhtarlardan özellikle aldığım mektuplar var. Devlet Su İşlerindeyken bir defaya mahsus faiz uygulanırken şimdi, bu konuda yapılan düzenlemelerde sulama ücretlerinin faizinin silinmesini talep ediyorlar, onların da yaşadığı bir mağduriyet var.

Genelde bazı konularda getirilen düzenlemeler, yurttaşların lehine gibi görünse de eksik olarak yapılıyor. Yıllardır verdiğimiz kanun tekliflerinde, Meclis konuşmalarında, Meclis araştırmalarında, soru önergelerinde sorunları olan kesimlere yönelik çözümleri bizler de öneriyoruz, bu anlamda yapılması gerekenlerin olduğunu bizler de ifade ediyoruz. Önemli olan, vatandaşın mağduriyetine ve geniş kesimlerin sorunlarına bu anlamda çözümçül olmak, daha dar tutuluyor ya da çözümler gibi yapılıyor, çözülüyor. Örneğin “EYT önümüzdeki perşembe büyük bir ihtimalle Komisyona gelecek.” deniyor. EYT’de de kademeli geçiş ya da BAĞ-KUR primi üzerinden değerlendirmeler...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Artık ihtimali yok yani biz duyurduk perşembeyi gündem olarak bilginiz olsun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) –BAĞ-KUR’da 9 bin gün pirim sayısı, Sigortada 7 bin; burada bile mağduriyet var, bu dikkate alınmamış, kademeli geçiş dikkate alınmamış. 2008 yılında Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde işe girenleri, 65 yaşında emekli yapacak düzenlemeye dönük yaşla ilgili bir düzenleme yer almıyor, yapılan düzenleme orada da eksik ve yeterli değil, o gün geldiğinde o konuyu da tekrar konuşuruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bir açıklama yapmama izin verir misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, zaten tamamlandı konuşmalar. Sorulara, yorumlara cevap vermek üzere teklif sahibi Sayın Elitaş’a söz veriyorum.

Buyurunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Girgin ve Muğla Milletvekili Murat Bey’di herhâlde değil mi daha önce konuşan?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Gökan Bey, İstanbul.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gökan Bey.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Gökan Bey’in söylediği...

Şimdi, değerli arkadaşlar, kanundan o kırsal alanla ilgili bir kalıcı madde var, bir de geçici madde var. Bazı belediyelerde olmamasına rağmen bir kısım büyükşehir olan belediyelerde belki en az 25 büyükşehir belediyesinde sıkıntı var. Kırsal alan ilan edilebilmesi için ilgili belediye meclisi karar aldıktan sonra büyükşehir meclisinin onaylaması gerekiyor, o zaman bu imkânlardan faydalanabiliyorlar. Fakat aldığımız bilgiye -belki Muğla hariç olabilir, İstanbul’da da var böyle- göre...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Tamamladı Muğla şu an.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Muğla tamamlamış olabilir ama x belediyesi... 30 tane belediye var, bunlardan 25 tanesi tamamlamamış. “Kırsal alan” olarak ilan edilmediği takdirde bunlar oradaki teşviklerden de faydalanamıyorlar, bazı sınırlar dâhilinde vergi indiriminden de faydalanamıyorlar

-emlak vergisi farklı bir iş- emlak vergisinden de faydalanamıyorlar. Şimdi, bu geçiş sürecinde, belediyeler -kanunun geçici 11'inci maddesi çerçevesinde diye hatırlıyorum, tam emin değilim ama- kırsal alan ilan etmelerini istemiyor “Emlak vergisinden vazgeçiyorum.” diye “Su parasından vazgeçiyorum.” diye. Bir de ilgili ilçe belediyesiyle arasında problem varsa ondan dolayı da sıkıntı çıkıyor, bunu böyle ifade edelim. 31/12/2025'e kadar uzatmış olduk bunu.

Ehliyet affıyla ilgili... Bakın, şu anda bizde olan bilgiye göre 10 binden fazla kişinin ehliyeti işlediği puan cezasından dolayı iki ay süreyle alıkonulmuş, bazıları dört ay süreyle. Puanı 100'ü geçtiği takdirde iki ay süreyle ehliyeti alıkonuluyor, iki aydan sonra veriliyor. Şimdi, bizim bu yaptığımız düzenlemeyle, kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 10 bin sürücü belgesi iade ediliyor. Öte yandan...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ama 990 bin kişi kalıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, sürücü belgesi iptal edilen o kadar kişi yok diye biliyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Var, var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, şöyle: Puanı 5 ile 95 arasında olan, sürücü belgesi iki aylık süreyle geçici olarak alıkonacak kişi sayısı da 2,5 milyon. Biz burada yaptığımız düzenlemeyle birlikte 5 ile 95 puan arasında olan sürücülerin, az önce söylediğim şartlar hariç olmak üzere -ölümlü kazaya sebep vermek, uyuşturucu, alkol, drift gibi işlemlerden olanlar hariç olmak üzere- 5 ile 95 puan arasındaki puanlarını siliyoruz, sıfırdan başlatmış oluyoruz, bu çerçevede yapılan o.

Sulama birliğiyle ilgili, bizim...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, bir dakika, bir şey söyleyeyim: Alkol farklı şeyler nedeniyle de ortaya çıkabiliyor, yalnızca alkol içilmesi gerekmiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onlar puan oluyor biliyorsunuz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bununla ilgili “alkol” kelimesi kaldırılırsa o zaman 900 bine yakın insan faydalanır. Onlar da tekerrür ederse...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama alkolden dolayı ehliyeti alınmış...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bir kereye mahsus...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onu şu an...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Mesela bir parfüm kullandı diyelim ya da benzer bir şey kullandı...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Aletler o kadar, parfümü de alkol diye değerlendirmez herhâlde, bilmiyorum da.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bazı aletler...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İtiraz edince kandaki değere bakılıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Tekrarlarsa ceza 2'ye katlansın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emniyetten arkadaşımız bir teknik bilgi versin olmazsa.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben şunu bir bitireyim.

Sulama birlikleriyle ilgili, bizim arkadaşlarımız getirdiler, dünden beri bizimle bu konuyu görüşüyorlardı, şimdi inceliyorlar. Devlet Su işleri Genel Müdürlüğü ve Tarım Bakanlığımızla -sulama birliklerinin vatandaşın olan borçları Maliyeyi ilgilendirmediği için, birliklerin vatandaşla, çiftçiyle olan ilişkileri- onu yapıyoruz. Ziraat odaları ve birlikleriyle ilgili Sayın Kalaycı söylemişti, bizim arkadaşlarımız da getirdi, şimdi onunla ilgili öneriler verecekler.

Ben teşekkür ediyorum.

Emniyetten arkadaşımızı açıklasın, ben 1 milyon kişi nedir, bilmiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, kendinizi de tanıtarak bu rakamları netleştirirseniz...

Buyurun.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TRAFİK BAŞKAN YARDIMCISI ÜMİT MUTLU – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikli olarak, Karayolları Trafik Kanunu'nun 48'inci maddesi kapsamında alkol ve uyuşturucuyla ilgili denetimler düzenleniyor. Örneğin, alkolle ilgili olarak teknik cihazla alkol denetimi yapıyoruz. Burada 2013 yılında yapılan bir düzenlemeyle, sayın vekilimizin de belirttiği gibi, bazı durumlar ortaya çıkmaması adına... Şayet alkol değeri 0,20'nin üzerinde çıkarsa yasal olarak alkolden işlem yapılıyor. Onun haricinde, belirtmiş olduğu durumlar da olabileceği gözetilerek 0,20'nin altında promil değeri olanlara alkolden işlem yapılmıyor. Kaldı ki alkolmetreler, teknik cihazlar belli aralıklarla, belli kalibrasyonlara tabi tutuluyor, sürekli olarak kalibrasyon ayarından geçiriliyor. Aynı zamanda, sürücüler de yapılan alkol sonucuna şayet itirazları varsa bunu sağlık kuruluşlarında kan ya da idrar aldırarak suretiyle tekrar alkol ölçümü yaptırabiliyor ve buna yargı mercilerine müracaat ederek iptali yönünde dava açabiliyorlar. Bu kapsamda, biz, 2022 yılında yaptığımız denetimlerde 213 bin alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücünün belgesine geçici olarak altı ay, iki yıl ya da beş yıl süreyle el koyduk.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toplam ehliyetine el konulan kişi sayısı var mı?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TRAFİK BAŞKAN YARDIMCISI ÜMİT MUTLU – 2022 yılında 213.668 alkol ve uyuşturucudan dolayı işlem yapılan sürücü sayısı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şimdi, Sayın Başkanım, bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şimdi, özel hastanelerden alınanlar bu konuda geçerli sayılmıyor. Ancak hastaneye gitmek isteyen de yanında kolluk görevlisi yeterli olmadığı için- o da haklı, nöbet tuttuğu yeri bırakıp gelmediği için hastane de yanında kolluk kuvveti olmadığı için kontrol yapmıyor. Buradaki bu çelişkilerden dolayı da mağdur olanlar var. Yani getiren olayda ben şunu öneriyorum: Alkol sağlığa da zararlı, kaza için de bir gerektirir ancak bir kere bununla ilgili bir hata yapana -ek madde de konulabilir- daha ağırlaştırılmış ceza uygulansın tekrerrür ederse, aynı suçu işlerse. Ama diyor ki: "Ben şoförüm." İstenmeyen bir alkol türünden bir şey içti...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ömer Fethi Bey, görüşünüzü ifade ettiniz, tekrara giriyor artık.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yani onun için diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 1 adet önerge vardır, önergeyi okutup işleme alıyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan teklifin 1'inci maddesine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

-Bu kanundan mükellefler 100.000-TL'ye kadar birikmiş Vergi borçları kadar yararlanır.

Gar0 Paylan

Diyarbakır

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzah edeceksiniz herhâlde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet.

Sayın Elitaş, vergi adaletini sağlamak bizim görevimiz yani milletvekillerinin görevi vergi adaletini sağlamak. Özellikle 2022 yılında büyük sermaye çok büyük paralar kazandı, servetlerine servet kattı. Bu açıdan, büyük sermayenin milyarlarca liralık vergisini affetmenizi kabul etmiyoruz. “Vergiye affetmiyoruz.” diyorsunuz ama enflasyonist bir ortamda biliyorsunuz, geçtiğimiz yılın 100 lirası bu yılın 100 lirası değil. Bu açıdan, bizim önerimiz; küçük esnafları ve kobileri korumak için bu yasayı çıkaralım diyoruz ama bu yasadaki küçük esnaflar ve kobiler 100 bin TL’ye kadar olan vergi borçları için yararlanabilsinler, büyük sermaye bu yasadaki yararlanmasın diyoruz. Bakın, yurttaşlarımızın yalnızca 2 bin TL’lik vergisini siliyorsunuz ama öbür yandan büyük sermayenin milyarlarca liralık, 2 milyar liralık -veya daha büyük rakamlar da olabilir- vergilerini silmiş oluyorsunuz. Bu, vergi adaletine sığmaz, o açıdan bu önerimize desteğinizi bekliyoruz arkadaşlar. Gelin, kobilere ve küçük esnaflara destek verin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın Paylan “Vergi affından küçük esnafın ve kobilerin yararlanması amaçlanmaktadır.” diye gerekçede belirtmiş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Af” değil, “yapılandırma” diyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şöyle: Bizim getirdiğimiz kanunda da zaten yararlanıyor küçük esnaf. Sizin şunu yazmanız lazımdı: “Teklifimizden büyük sermaye sahiplerinin yararlanmaması lazım.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani siz destek verin, düzeltelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bunda af yok. Kimsenin 1 milyar lirasını, 10 milyar lirasını affetmiyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Geçen yılın 100 lirası bu yılın 100 lirası mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tekrar tekrar aynı konuyu tartıştık.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Aynı şekilde sürekli aynı şekilde ısrar ediyor, bu borçlar yapılandırılması için...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Parayı pul ettiniz ama parayı pul ettiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, çok tekrara giriyor artık.

Evet, değerli arkadaşlar, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, teklifin 2’nci maddesine geçiyoruz. Teklifin 2’nci maddesi kesinleşmiş alacakların yapılandırılmasına ilişkin.

Kesinleşmiş alacaklar

MADDE 2- (1) Hazine ve Maliye Bakanlığına, il özel idarelerine ve belediyelere bağlı tahsil daireleri tarafından takip edilen alacaklardan bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil);

a)Vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan vergilerin ödenmemiş kısmının tamamı ile bunlara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; ödenmemiş alacağın sadece fer',i alacaktan ibaret olması hâlinde fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla vergilere bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları ile aslı bu Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş olanlar dâhil olmak üzere asla bağlı olarak kesilen vergi cezaları ve bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının,

b)Vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan ve bir vergi asıma bağlı olmaksızın kesilmiş vergi cezaları ile iştirak nedeniyle kesilmiş vergi cezalarının %50'si ve bu tutara gecikme zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; ödenmemiş alacağın sadece gecikme zammından ibaret olması hâlinde gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan %50' sinin ve bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının,

c)Vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan ve bu Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamında olan idari para cezalarının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; ödenmemiş alacağın sadece fer'i alacaktan ibaret olması hâlinde fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaya bağlı fer'ilerin tamamının,

ç) Vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan ve yukarıdaki bentlerin dışında kalan asli amme alacaklarının ödenmemiş kısmının tamamı ile bu alacaklara bağlı faiz, cezai faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; ödenmemiş alacağın sadece fer'i alacaktan ibaret olması hâlinde fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla uygulanan faiz, cezai faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacaklarının tamamının, tahsilinden vazgeçilir.

(2) Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil daireleri tarafından takip edilen alacaklardan bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil);

a) Vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan gümrük vergilerinin ödenmemiş kısmının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; ödenmemiş alacağın sadece fer'i alacaktan ibaret olması hâlinde fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla gümrük vergilerine bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları ve aslı bu Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş olanlar dâhil olmak üzere asla bağlı olarak kesilen idari para cezalarının tamamının,

b) Vadesi geldiği hâlde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan ve 4458 sayılı Kanun ve ilgili diğer kanunlar kapsamında gümrük yükümlülüğü nedeniyle gümrük vergileri asıllarına bağlı olmaksızın kesilmiş idari para cezaları ile 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun iştirak hükümleri nedeniyle kesilmiş idari para cezalarının %50'sinin, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan %50' sinin,

c) Eşyanın gümrüklenmiş değerine bağlı olarak kesilmiş idari para cezalarının %30'u ve varsa gümrük vergileri aslının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacakları yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla cezaların kalan 9470'i ile alacak asıllarına bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i amme alacaklarının tamamının, tahsilinden vazgeçilir.

(3)İhtirazi kayıtlarla verilen beyannameler üzerine tahakkuk etmiş olan vergiler hakkında birinci ve ikinci fıkraların (a) bentleri hükümleri uygulanır.

(4)Bu Kanun kapsamında ödenecek olan motorlu taşıtlar vergisi, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre verilen trafik idari para cezası, mülga 11/2/1950 tarihli ve 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile 25/6/2010 tarihli. ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanun uyarınca tahsili gereken geçiş ücreti ve idari para cezası ile bu alacaklara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ile katsayı tutarının en az %10'unun ödenmiş olması ve bu Kanun bükümlerinin ihlal edilmemiş olması koşuluyla bu Kanunda belirtilen ödeme süresi sonuna kadar 18/2/1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin (d) fıkrası hükmü uygulanmaz. Bu hüküm her bir taşıt için ayrı ayrı dikkate alınır.

(5) Tütün mamulleri, makaron, yaprak sigara kâğıdı ve alkollü içkilerin üreticileri ve ithalatçıların, 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetki kapsamında kullanılma zorunluluğu getirilen özel etiket ve işaretleri kullanmalarına izin verilebilmesi için bu Kanun kapsamında yapılandırılan ve vadesi 1/3/2016 tarihinden sonra gelen 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listenin (A) ve (B) cetvellerinde yer alan ürünlere ilişkin özel tüketim vergisi, vadesi 1/10/2020 tarihinden sonra gelen katma değer vergisi ve bu vergilere ait beyannameden doğan damga vergisi ile bu vergilere bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın tamamının ödenmesi şarttır.

(6)Bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olup bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla yargı kararı ile kesinleştiği hâlde mükellefe ödemeye yönelik tebligatın yapılmadığı alacaklar için mükelleflerce bu Kanunda öngörülen süre ve şekilde başvuruda bulunulması koşuluyla bu alacaklar da bu madde kapsamında yapılandırılır. Bu hüküm kapsamına giren alacaklar için ayrıca tebligat yapılmaz ve alacakların vade tarihi olarak Kanunun yayımı tarihi kabul edilir. Bu kapsamda yapılandırılan tutarların bu Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmemesi hâlinde de vade tarihinde değişiklik yapılmaz.

(7)2464 sayılı Kanunun 97 nci ve mükerrer 97 nci maddelerine göre tahsili gereken ücret ve paylar ile su, atık su ve katı atık ücreti alacaklarından vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olanlar ile bunlara bağlı fer'iler (sözleşmelerde düzenlenen her türlü zamlar dâhil) hakkında birinci fıkranın (ç) bendi hükümlerine

göre yapılacak hesaplamalar sonucu belirlenen tutarların aynı fıkra hükümleri çerçevesinde ödenmesi hâlinde bu alacaklara bağlı cezaların ve fer'ilerin (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) tahsilinden vazgeçilir.

(8)Büyükşehir belediyelerinin, 2872 sayılı Kanunun 11 inci maddesine göre vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan katı atık ücreti alacak asıllarının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'iler (sözleşmelerde düzenlenen her türlü zamlar dâhil) hakkında birinci fıkranın (ç) bendi hükümlerine göre yapılacak hesaplamalar sonucu belirlenen tutarların aynı fıkra hükümleri çerçevesinde ödenmesi hâlinde bu alacaklara bağlı cezaların ve gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'ilerin (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) tahsilinden vazgeçilir.

(9) 2560 sayılı Kanun kapsamında büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerinin, vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan; su ve atık su bedeli ile harcamalara katılma payı alacak asıllarının tamamı ile bunlara bağlı faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'iler (sözleşmelerde düzenlenen her türlü zamlar dâhil) hakkında birinci fıkranın (ç) bendi hükümlerine göre yapılacak hesaplamalar sonucu belirlenen tutarların aynı fıkra hükümleri çerçevesinde ödenmesi hâlinde bu alacaklara bağlı cezaların ve gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'ilerin (sözleşmelerde düzenlenen her türlü ceza ve zamlar dâhil) tahsilinden vazgeçilir.

(10) YİKOB'ların, vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacak asılları ile buna bağlı fer'i alacakları hakkında birinci fıkranın (ç) bendi hükümlerine göre, yapılacak hesaplamalar sonucu belirlenen tutarların aynı fıkra hükümleri çerçevesinde ödenmesi hâlinde bu alacaklara bağlı fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir.

(11) Bu madde hükmünden yararlananlar, ayrıca 213 sayılı Kanunun 376 ncı maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi ile 379 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer yerilen indirimlerden yararlanamazlar.

(12) Bu madde hükmünden yararlanmak isteyen borçluların maddede belirtilen şartların yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teklif sahibimizden bir izahat rica ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, bu da ilk açıklamamda, geneli üzerindeki açıklamamda belli zaten, arkadaşlara etki analiziyle ilgili kısmı da dağıttık. Toplam 520 milyar alacak giriyor bu kapsam içerisine. Vergi dairesine borçlu sayısı 14 milyon 156 bin kişi. Teklifin 10'uncu maddesi kapsamında 2 bin liralık borcu terkin edecek kişi sayısı 7 milyon 691 bin 666 kişi. Bu 14 milyonun içerisinde -7 milyon 691 bin kişi de dâhil- onların zaten vergi borçları terkin edildiğinden dolayı geriye kalan 6 milyon 464 bin 675 kişiyi indirekt-1'inci bütçedeki hariç- ilgilendirmekte, kesinleşmiş alacaklarla ilgili tutarı dikkate alınırsa 40,5 milyar lira tahsilat yapılacağı değerlendirilmiş. Maliyemizin böyle bir şeyi var.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

STK'lerden talep görmüyorum.

Şimdi, üyelerimizin görüşüne açıyorum maddeyi.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş, bu 14 milyon 156 bin herhâlde mükerrer sayıları içeriyor, değil mi? 14 milyon 156 bin kişi... Kaç kişi var bu durumda?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Farklı borçlardan dolayı... Bir kişinin 5 tane borcu varsa 5 kişi gözüküyor. Mükellef sayısı 3,5 milyon dedik ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru, onu söylüyorum ama bu rakamı öyle düzeltirseniz yanlış anlaşılır. Şimdi, sanki 14 milyon kişi borçluymuş gibi algılanır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kişi, pardon, ben yanlış söylüyorum, kişi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 14 milyon ayrı ayrı kişinin, tamam, onu...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, 14 milyon... Bir de dünyasını değiştirmiş olanlar da olabilir burada. Eğer reddimiras yapmadılarsa...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman daha çok sayıda dosya var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Motorlu taşıtlar vergisi var, idari para cezası var vesaire vesaire gibi şeyler var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 14 milyon kişinin veya tüzel kişiliğin böyle borcu varsa dosyasını çarparsanız, değil mi, kaç dosya var o zaman yani kaç kalemdede borcu var? Motorlu taşıtlar vergisi olabilir, gelir vergisi olabilir, başka vergiler olabilir, kaç dosya var, biliyor musunuz bunu?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 42 milyon dosya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, 42 milyon dosya var. Şimdi, bu çok yüksek. 14 milyon yurttaşımızın vergi borcu var, bu korkunç bir rakam.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kamuya borçları diyelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, kamuya borcu diyelim, vergi borcu, özer dilerim, bütün borçlar yani.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 6183’e göre tahsil edilebilecekleri söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, kamuya 14 milyon kişinin -gecikmiş üstelik- borcu var. Yani, bu, neredeyse her 6 yurttaşımızdan birisinin...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bunlardan 7 milyon kişi 2 bin liranın altında.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

...kamuya borcu var demektir. Bu çok kötü bir rakam. Yani yetişkinler içinde baktığımızda, yani sizin...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Genel sağlık sigortası da dâhil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir dakika... Şimdi, az önce diyordunuz ki...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Genel sağlık sigortası da dâhil bunun içerisine.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Demek ki yüzde 1 değilmiş Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Az önce “Yüzde 93 vergi alıyoruz.” diyordunuz. Yani her yetişkin 3 kişiden 1’inin borçlu olduğunu söylüyorsunuz. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, çok farklı alanlardan yorum yapıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, Garo Bey, bakın, 14 milyondan 7 milyon 691 bin kişi 2 bin liranın altındaki borçlar. 1,5 milyon geriye kalan şeyden... 14 milyondan 7 milyon 600'ü düştük mü? Geriye 6 milyon 464 bin kalıyor. 1,5 milyon da Kredi Yurtlar Kurumundaki aldıkları borçlardan dolayı ortaya çıkanlar. Bunlar, eğer mirasçılar varsa onlara da geçiyor, öyle de borçlar. Şimdi, 10 lira, 20 lira borçlar var, vazgeçilen alacaklar. Bazı konularda vazgeçilemiyor. İşte, bunun için, öyle bir şey yapmamız lazım ki hani söyledim ya, tahsil zaman aşımıyla ilgili kısımda kurum eğer icraya koymazsa oradaki sorumlu zimmetle karşı karşıya kalıyor. Eğer icraya koyarsa parası çok yükseliyor. Ufacık bir operasyonla bunu devam ettirir hâle getiriyorlar. Bunu Sayın Emecan söyledi, arkadaşlarımız da söylediler. Bununla ilgili genel bir şey yapıp tahsil zaman aşımıyla ilgili konuyu daha net bir şekilde, anlaşılabilir şekilde yapmamız lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, Sayın Elitaş, şimdi, az önce diyordunuz ki: “Yüzde 93 tahsil ediyoruz, çok büyük bir başarımız var.” Şimdi, 14 milyon 156 bin yurttaşımızın kamuya borcu olduğundan bahsediyorsunuz. Ya, bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu diyorum. Ciddi anlamda borcu olan milyonlarca yurttaşımız var, vergisini ya ödemiyo... .

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Vergi tahakkuk tahsilatı ayrı, o ayrı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Farklı şeyleri kıyaslıyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, söyleyeceğim, bir dakika... Başkanım... Bir müsaade edin ya.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama farklı şeyleri kıyaslıyorsunuz, yanlış yorumluyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, bunun içinde ödeyemeyenler var, bir de ödemeyenler var. Şimdi, ben size soruyorum arkadaşlar: Şimdi, burada, dar gelirli, yoksul gencimiz de var, çiftçimiz de var, işçimiz de var, esnafımız da var, sanayici de var, KOBİ'ler de var; bir zorlananlar var, bir de bu işi alışkanlık hâline döndürmüş, kamu borcunu ödemeyerek bunu finansman aracı hâline çevirmiş bazı kesimler var. Kaç kişi bilmiyoruz. Sayın Elitaş, siz biliyor musunuz bu 14 milyon kişinin kaç ödeyemeyenler, kaç ödemeyenler? Bunu alışkanlık hâline getiren kaç kişi var, size soruyorum. Ya, durumu iyi olup da ödemeyen kaç kişi var, gerçek anlamda zorlanan kaç kişi var? Hadi, buyurun, cevap verin. ama siz diyorsunuz ki: Yok, ben 14 milyonun ödemeyenlerini de affediyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – ...ödeyemeyenleri de affediyorum. Ya bunda bir adalet görüyor musunuz arkadaşlar, bunda bir adalet var mı? Sosyal bir devlet ne yapmalı Sayın Elitaş? Sosyal bir devlet ne yapmalı? Dar durumda olanı, ödeyemeyenleri affetmeli ama ödemeyenleri, bu işi kötüye kullananları da affetmemeli diyoruz. O yüzden, 100 bin liraya kadar olan borçları gelin yapılandıralım dedik, 100 bin liranın üzerindeki borçları bu sisteme sokmayalım dedik.

Sayın Başkan, siz de tespit ettiniz. Sayın Elitaş'ın yüzde 93'lük tahsilat övgüleri boşa çıktı, 14 milyon yurttaşımız borçlu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Elitaş, topluca cevap verirsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 14 milyon yurttaşımız borçlu ve bunların içinde ödemeyenler de var, ödeyemeyenler de var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, bakın, Sayın Başkanım, az önce söyledim ya, 14 milyon 156 binden 7 milyon 700 bin kişiyi düşün 2 bin liranın altında olan. 1,5 milyon öğrenciyi düşün. 2,5 milyon trafik cezası alan kişiyi düşün, 2,5 milyon trafik cezası almış. Bakın, bunlar bir ticaret hukuku

ya da vergi usul kanunu çerçevesinde değil, kurumların yaptığı işle ilgili. Mesela, harçlarını ödemiş, emlak vergisini ödemiş kişiler var, bunlarla ilgili olan kişiler. 10 liralık, 50 liralık, 100 ceza almış kişiler var. Bunların her birinin vergi mükellefi değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 10 milyar yok mu?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 10 milyarlık rakam yok burada.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 1 milyarlık yok mu?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bilmiyorum var mı, yok mu, ona bakalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Var, onlar da var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, görüşünüzü tutanaklara geçirdiniz. Teşekkür ediyorum.

Sayın Nilgün Ök, buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) –Başkanım, teşekkür ediyorum.

Aslında benim söyleyeceğim şeyi Elitaş Başkanımız çok güzel ifade etti. Sayın Paylan burada yanlış bir ifade, yanlış bir kıyaslama yapıyor. O “Yüzde 93” dediği...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Garo kendi aklıyla anlıyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet Başkanım, yani yanlış hani siz o kadar sektörden geldiğini, işin içinden geldiğini söyleyen birinin öyle şapla şekerli farklı bir şekilde kıyaslamasının doğru olmadığını düşünüyorum. O yüzde 93 zaten vergilerden yani şirket basit usul vesaire. Burada Başkanımızın dediği gibi, öğrencilerin var, genel sağlık sigortası var, cezalar var 14 milyonda -yani birçok rakamlar-belediyelerin o emlak vergileri, birçok vergi, odalar vesaire var. Dolayısıyla o kıyaslama doğru değil. Zaten şurada şunu...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ayıralım o zaman şapla şekerli.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, canım. Yani bu etki analizinde söylenmiş, zaten ayırıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım’ı dinleyelim lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bir de şunu söylemek istiyorum: Zaten birçok o büyük firmalar, şirketler vesaireler dediğinizde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kötüye kullanan yok mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, Nilgün Hanım’ı dinleyelim.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Zaten birçok firma yani basiretli, düzgün firmaların hepsi –hepimiz iş hayatından geliyoruz- eğer bankalarla da işi oluyorsa, işini büyütmek istiyorsa, yatırımcıysa zaten onlar kredi vesaire şartlarında SGK’sini ödüyor, vergisini ödüyor, Maliyeye olan borcunu ödüyor vesaire yani sizin söylediğiniz gibi değil. Gerçekten, burada, o 2 bin liranın altında, düşük olan borçların silinmesi aslında devletin üstündeki o yükü de kaldıracak. Her seferinde... Düşünsenize, şirketlerde de öyledir, yıl sonunda vallahi biz ne yaparız? Gideriz, bakarız her seferinde, beş yılda bir sürekli karşımıza çıkacak borç alacaklarımızı görmek sinirimizi bozar bizim, şahsen benim bozar. Gidersin ararsın, son kez bakarsın, onu siler, bunu kayıp olarak çıkartırsın. Bunun da aslında devlet açısından çok da önemli bir şey olduğunu düşünüyorum hem de vatandaşlarımız açısından da...

Evet, şöyle bir oranlara baktığımızda, yüzde 93 tahsil oranı bence çok iyi bir oran. Ha, vatandaşlarımız da bunu bekliyor. Ben bu anlamda, Sayın Başkanımıza ve Uğur Ağabeyim de ciddi anlamda çalıştı bu kanunda, hepsine çok teşekkür ediyorum.

Hayırlı olsun inşallah.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Mehmet Bekaroğlu, buyurunuz lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, bu maddeyle ilgili olmasa da vatandaşın çok önemli bir sorusu var, diyor ki: “7 ortağı olan arsamız var. Ortaklardan bir tanesinin yıllar öncesinden kalma vergi borcu uzatmalarla, faizlerle boyunu aşacak noktaya gelmiş, ödeyemediğinden dolayı arsamızı da satamıyoruz.” O arsaya tedbir konmuş o bir kişinin vergi borcundan dolayı. “Bu yapılandırma sonrasında ne olacak, bu iş çözülüyor mu?” diye soruyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorulara topluca cevap isteyeceğiz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Burada verirseniz cevap.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey, bitirdiniz mi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitirdim efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam.

O zaman, Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Vekilim...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kanunda var, bu yapılandırma kanunda var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, o gayrimenkulün satışıyla ilgili. Sadece o kişinin hissesine tedbir koyarak veya gayrimenkulün tamamına mı koyuyorsunuz?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yok, oNUN hissesine koyuyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O kişinin hissesine tedbir koyarak ortak mülkiyetten satılması gidebilir ama şu kanunda yapılandırma var zaten.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yapılandırmadan sonra kalkmıyor mu o tedbir?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kalkmaz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – BorcuN ödenmesi lazım ama.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Diyelim ki şeyi ödedi peşin, yani içerisinde var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yapılandırma kanunun da var zaten onlar da.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – O zaman kalkmış oluyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kalkıyor tabi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Yılmaz...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani taksitler devam ederken kalkmıyor?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Çünkü diğer alacakların hakkını korumak için yapılıyor. Yani diğer gayrimenkuldeki ortakların haklarını korumak için bir şey yapmanız lazım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Anlıyorum ama farklı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Durmuş Yılmaz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yapılandırıyorsunuz, borcunu ödemeye devam ediyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 1’inci taksidi ödedi, sattı. Ne olacak Sayın Vekilim?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama efendim, adam ödemezse diğer gayrimenkul sahiplerine rücu edecek.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – O zaman, herkes aynı şeyi yapabilir. Sokakta gezen adam da şöyle bir şey yapabilir diye ona tedbir anlamında getirilir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bekaroğlu, 1’inci taksidi ödedi, sattı. Ne olacak?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nasıl?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 1’inci taksidi ödedi yapılandırmadan, sonra sattı adam.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, herkes aynı şeyi yapabilir...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Durmuş Yılmaz’ın sözünü kesmiş olduk.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Durmuş Yılmaz buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Vekilim, ben şu soruyu sormak istiyorum: Tamam, bu 6 milyon kişinin içerisinde öğrenciler var, genel sağlık sigortasını ödeyemeyenler var, bir sürü insan var ve bunların da ortalama 1.500, 2 bin, 2.500, 3 bin neyse... Fakat toplumda şu da var: 50 katlı plazası olan var, belki tek kişinin mülkiyetinde, oraları da satmamış kendisi kiraya veriyor yani onun da ödenmemiş şeyi varsa belki 150 bin, 200 bin, 300 bin emlak vergisi çıkmış olabilir, bu da buraya dâhil değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Dâhil.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dâhil. O zaman, bunları biraz ayrıştırsak yani çok az olabilir, bunlar belki de 5 bin kişi, 6 bin kişi, 20 bin kişi 6 milyonun içerisinde yani bunları ayrıştırsak da bunlar da bu vergileri ödeseler olmaz mı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ödüyörlar efendim, verginin aslından vazgeçilen bir şey yok.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır, hayır. Cezalarını ödesinler yani diğerlerini...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, zaten cezalarının yapılandırılmasıyla ilgili kısımda onu yapıyoruz. Diyoruz ki: Faizden vazgeçiyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şu cümle doğru değil: “Bunların hepsi emekli, bir evi, iki evi, üç evi olan, dükkânı olan vesairesi olan yurttaşlar değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, “Emekli.” diyorsunuz emekli gelirleriyle bunu ödeyemiyor, gayrimenkulü satması lazım ki vergisini ödemesi için.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Tamam biz de onun için...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onu sattıralım mı?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – ...şey yapalım diyoruz yeniden yapılandıralım, silelim diyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yapılandırıyoruz işte.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ama onun içerisinde de 50 katlı plazası olan var diyorum, belki mülkiyeti tamamen kendisine ait, o da belki 500 bin TL, 1 milyon TL, 2 milyon TL emlak vergisi ödüyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Var mı böyle bir durum?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Var böyle bir şey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maliyecilere bir soralım, pek olmaması lazım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bunu, emlak vergisini belediyeler bilir de... Emlak vergi daireleri biliyorsunuz belediyelere bağlı oldu, onu belediyeler bilir, mahalli idareler böyle bir bilgiye veya şeyi var mı?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Emlak vergisi...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Özü itibarıyla doğru bir şey, tamam, yapalım ama böyleleri de var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir ön tarafa gelerseniz Ayşe Hanım.

Evet, nedir durum, kısaca bir açıklar mısınız.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Efendim, -aslında Sayın Başkanım da söylediler- emlak vergisi yükümlülükleri belediyelere ödeniyor, bu derece büyük mülk sahibi olup da emlak vergisini ödemeyen birisi olabileceğini pek tahayyül edemiyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Belediye de tahsil etsin artık onu.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Eğer böyle büyük mülkleri olanların, vergi borcu varsa biz onu her hâl ve takdirde alırız, zaten onlar bunun içine gelemizler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Az önce Uğur Bey de söyledi...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bak, işte, az önce Sayın Bekaroğlu'nun söylediği konuyu... Başkanımız, Gelir İdaresi Başkanımız da “Tedbir var.” diyor ödemediği takdirde olmuyor o iş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Yılmaz, bitti mi acaba?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Tamam, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, sizin var mı bir şeyiniz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, sadece şu var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çok Kıymetli Elitaş Başkanımız da ifade etti, Sayın Paylan anladığım kadarıyla bugünün sonuna kadar aynı şeyleri ifade edecek.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok, Paylan Genel Kurulda da aynısını söyleyecek. Bakın, tutanakları çıkarın, unuttuğu yer varsa uyaralım Garo'yu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz, zengin ile fakiri ayrıştıralım diyoruz ya, ne diyoruz? Ödeyenler ile ödemeyenleri ayrıştıralım diyoruz Sayın Elitaş.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, az önce ben konuşurken yoktunuz. Şöyle: Bir defa, “Tahakkuk-tahsilat oranı yüzde 93.” derken vergiyi kastediyoruz burada. “Vergi dairesinin alacağı” dediğimiz vergi dairesinin 400 çeşit alacağı var; işte, öğrenci kredileri var, adli yargı para cezaları da bunun içine giriyor Başkanım yani bu 14 milyon kişinin içerisine giriyor. Dolayısıyla “Hani yüzde 93?” dediğinizde mükellef sayısı işte, 3 milyon, 5 milyon, 14 milyon alacağı var; siz bizi mi acaba yanıltıyorsunuz gibi anlam çıkıyor oradan. Söylediğimizle çelişiyormuşuz gibi bir ifade de bulundu Sayın Paylan, çeliştığımız yok, ifadelerimiz çok net; tahakkuk tahsilat oranı yüzde 93.

Bir de şu var Sayın Başkanım, burada hiç kimsenin alacağını vergi dairesi affetmiyor. Niye alacağımızı affetmiyoruz? Bakınız 2'nci madde çok açık, “kesinleşmiş alacaklar” diyoruz. Vatandaşlar neyi ödüyor? Anaparalarının tamamını ödeyecekler, Yİ-ÜFE tutarındaki bugünden tahsil zamanına kadar olan hesaplama şekliyle Yİ-ÜFE'yi ödeyecekler, usulsüzlük cezalarının da yarısını ödeyecekler. Nelerden kurtuluyorlar? Gecikme zamları, gecikme faizleri, vergi ziyai cezaları ve usulsüzlük cezasının

yarısından kurtulmuş olacaklar. Dolayısıyla Sayın Paylan, burada anlaşılmayacak bir şey yok. Yani burada net bir şekilde bir kanun teklifi yapıyoruz, bırakın bir an önce çıkartalım bu teklifi, milletimiz bizden bunu bekliyor ama engellemek istiyorsanız az önceki gerekçenizde olduğu gibi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Engellemek istiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan açık yani karşı bu yapılandırmaya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, öyle değil Sayın Başkan, yorum yapmayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu hâliyle diyorum yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizim getirdiğimiz teklifte, biz yüzde 100’ünü kapsadığımızı ifade ediyoruz, sizin ifadenizle, size göre yüzde 1’ini koruyoruz zannediyorsunuz, öyle ifade ediyorsunuz. Tam tersi Sayın Paylan, biz, yüzde 100’ünü muhatap alarak bir kanun teklifi hazırladık ve vatandaşlarımız bunu bir anca önce buradan geçirmemizi bizden bekliyorlar, engel olmayalım buna.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben, düzelterim yani, bu hâliyle karşısınız diyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İfade edeyim Sayın Başkan.

Biz, KOBİ’lerin, küçük esnafın, dar gelirli yurttaşlarımızın, öğrencilerin vergilerinin affedilmesini, yapılandırılmasını tamamıyla destekliyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam, işte o var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Verdiğimiz önergeyle de 100 bin liraya kadar olan borçlar bundan yararlanсын dedik, büyük sermaye bundan yararlanmasın dedik; bu hâliyle karşıyız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, peki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Milyonlarca yurttaşımız yararlanсын ama bir avuç zengin, zenginleşmişler yararlanmasın diyoruz bu düzenlemeden.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gayet açık ifade ettiniz, teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Elitaş, ben geneli üzerinde konuşmam sırasında sormuştum, şu verdiğiniz tablodaki yapılandırma sonuçları. Bu toplam yapılandırma ve başvuran mükellef sayılarıyla ilgili rakamlar verdiniz, bu rakamların daha önceden mesela 7326 sayılı Kanun’la 401 milyar olduğu burada 155 milyar olarak geçtiği...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yapılandırmaya müracaat eden rakam.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yapılandırmaya müracaat eden ama yapılandırmaya esas olan rakamı soruyoruz zaten yani.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 401 milyar işte o.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Niye onu almıyoruz? Yani yapılandırmaya esas olan, Maliyenin alacağı ne kadar? 401 milyar. Niye onu esas almıyoruz da... Tahsilatın içerisinde diğerleri var mı, vergi haricinde parafiskal gelirler var mı, trafik cezaları, öğrenci vesaire hepsi var mı? Var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – E, nasıl bu kıyaslamayı yapıyoruz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, arkadaşlara “Düzeltin.” dedik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kıyaslamanın öbürüyle yapılması lazım, yani bu bir...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Orada haklısınız, doğru.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İlave bir sütun konabilir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu, bizi şeye yönelik yönlendiren bir rakam, düzgün değil ki bu rakam. Sayın Başkanım, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonuna doğru olmayan rakam veriliyor, başka bir şey söylemiyorum bakın. Doğru olmayan rakam olmaz yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Doğru değil.” demeyelim de eksik.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bülent Bey haklı Başkanım.

Müsaade ederseniz, Bülent Bey orada haklı fakat bugüne kadarki 10 yapılandırma kanununda bu olmamış. Şimdi, arkadaşlardan bunu çıkartırdık, izin verirsiniz okuyayım bu az önce sorduğunuz soruyla ilgili. 6111’de kapsama girecek alacak 62 milyar 200 milyon, kesinleşmiş alacaktan yapılandırılan 27 milyar 133 milyon, kesinleşmiş alacaktan tahsil edilen tutar 14 milyar 266 milyon; oran yüzde 52.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu da bir paylaşabilir miyiz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Paylaşalım bunu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 6111’de farklı rakam.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 6111 bu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nasıl oldu, bütün rakamlar değişti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabloyu bir fotokopi yapıp dağıtırsak herhâlde daha sağlıklı olur.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sizde yapılandırma 39 olan kısım var herhâlde, yapılandırılan, toplam yapılandırma kısmı var. O size verdiğim tablo.

Şimdi, teknik arkadaşımız Ayşe Hanım isterseniz anlatsın bu konuyu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayşe Hanım, öne doğru gelin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Rakamları alırsak biz de bir kıyaslayalım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Rakamları dağıtalım, onları dağıtalım arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir fotokopi yaptıralım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Plan ve Bütçe Komisyonu görevlisi yok mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, bir fotokopi, bana da bir tane getirin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bak, 7326’da 401 binin içinde ne var? 277 milyar demişiz...

Evet, Ayşe Hanım, buyurun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayşe Hanım, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; şimdi, “toplam yapılandırma” dediğimiz rakam, biraz evvel söylediğimiz en son yapılandırma yasasına baktığımızda “155 milyar” dediğimiz rakam kanunun tüm hükümleri kapsamında ödenecek toplam; kesinleşmiş alacak, ihtilaflı alacak, matrah artırımı, bütün hükümleri kapsamında ödenecek tutar 155 milyar. Ona karşılık yapılan tahsilat tutarı da 80 milyar, yapılandırma ödemeleri devam ediyor hâlihazırda 7326 sayılı Kanun’un. Şimdi, sizin borç ilişkisi anlamında söylediğiniz Sayın Vekilim, kesinleşmiş alacaklar borç kavramı içerisine girdiği için orada madde bazında ayrıştırma yapmamız gerekiyordu, yaptık. 7326 sayılı Kanun’un kapsamına giren 277 milyardı; bunun 95 milyarı başvuruda bulunmuş, 24 milyarı ödenmiş, hâlihazırda ödemeler devam ediyor. Ödeme oranı şu anda yüzde 25,3 efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama devam ettiği için.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, Sayın Elitaş, Sayın Bakan; 5 milyon 876 bin mükellef baş vurmuş. Burada bu mükelleflerin hepsi vergi mükellefi midir?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Bütün kamuya borcu olanlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bütün alacaklar değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hepsi... Az önce anlattık ya. Ehliyet borcu vesaire de dâhil.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 6183 kapsamında olan bütün alacaklar yani ehliyet...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Köprü geçiş parası vesaire ne varsa.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hepsi var. Kanun kapsamına giren alacak toplamı 277 milyar, kesinleşmiş alacaklardan yapılandırılan yani 95 milyarı...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Yapılandırılmış.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yapılandırmaya müracaat etmiş 5 milyon 800 bin kişi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 277 milyar kanun kapsamına girmiş, 95 milyarı yapılandırılmış ve bundan 24 milyar tahsil edilebilmiş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama devam ediyor hâlâ.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Devam ediyor ama oran yüzde 25 yani çok düşük bir oran.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 7326 sayılı Kanun nihayetlenmedi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunu sadece vergiyle ilgili yaptığımızda ne kadar buluyoruz bir de? Onu bilebiliyor muyuz? Bilmemiz lazım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet arkadaşlar, vergiyle ilgili kısmının...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sadece vergi...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Yani kesinleşmiş borçlarda vergi olarak bir ayırım yapmadık efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Vardır.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Elimde yok, gerçekten yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bilgi işlem varken o vardır da...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – O tür bir ayırım yanımda yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ona bir bakın, tekrar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Muhakkak vardır, olmaz mı? Yani ne kadarının vergi olduğunu bilmiyorsanız zaten bunu... Olur mu ya!

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Hayır, vergiyi biliyoruz efendim. Kesinleşmiş alacak tahsilatının vergi türü bazlı dağılımını mı istiyorsunuz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunun ne kadarı vergidir? Beyana dayanan vergiler ne kadar? Ben şimdi, bunun detayında diyeceğim ki kurumlar vergisi ne kadardır, KDV ne kadardır, gelir vergisi ne kadardır ya da bunun bölgeler itibarıyla...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Son yapılandırma yasının vergi türü bazlı tahsilatını söylerim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunu da bilmemiz lazım, bunu samimi olarak soruyorum, yokuş yapmak için sormuyorum. Sonuçta bu çıkacak, biz de karşı değiliz ama bu, neden dolayı? Bakın, yıllardan beri bunu yapıyoruz; neden tahsil edilmiyor? Neden sorun var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Daha detaylı bir analiz yapılsın.” diyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, Sayın Kuşoğlu haklı şeyler söylüyor da 10 yapılandırmada hiç bunlar sorulmamış.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hangi sektörde... Sayın Bakanım, siz de biliyorsunuz. Hangi sektörlerde sorun var; bunları bilmek lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bilmek lazım. Geleceğe dönük de ışık tutar bu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru, katılıyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hangi bölgelerde, hangi illerde sorun var; bunları bilmedikten sonra bunları geçirelim, kanun çıksın...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bizden sonra yapılandırma kanunu yapacaklar şu teferruatın daha da gelişmişini yaparlar, arkadaşlarımızı bilgilendirirler diye umuyorum. Bugüne kadarki yaptığımız 8’inde böyle teferruatlı bir etki analizi olmadı, soru da sorulmadı, sorgulanmadı. Şimdi, bu sizin söylediklerinizi çok doğru buluyorum; bölgelere göre, ne bileyim mesela, sulama birliklerinin ne kadar bir şeyi var...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gayet faydalı olur, evet.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bundan sonra eğer yapılandırma ihtiyacı olursa -yapılandırma diyorum, af demiyorum- böyle teferruatlı bilgi alınması da bence çok doğru olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru, faydalı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çünkü bakın, 6111’de tahakkuk tahsilat oranı yüzde 52, daha doğrusu...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O nihayetlenmiş ama efendim, süreç bitmiş.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama bakın, gittikçe düşüyor; 38, 43, 20, 22, 26...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru, oranları artırdığımız için.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, mesela, 22 olan, 25 olan, 26 olan bunlar da bitmiş, bunları, kesinleşmiş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, Sayın Başkanım, şöyle değerlendirmemiz lazım: Mesela, 7256’da matrah artırımının oranı yüzde 6’ydı. 7326’da bu yüzde 3’e düştü. Yani bunun yapılandırmadan mı yoksa matrah artırımından mı veya kasa düzeltmesinden mi olduğunu ayırmamız gerekebilir. Şimdi, mesela, ilk yaptığımız 6111’de “vergi barışı” diye çıktı, çok önemli düzenlemeler vardı. 6111’den itibaren bazı oranlarda belki muhalefetin etkisiyle veya başka bir değerlendirmeye birlikte oranlarda azaltmaya gitmişiz. Yani ilkinde çok iyi bir yapılandırma olmuş, yüzde 52’lik kısım gelmiş, bundan faydalanmış; sonra 25’e düşmüş 6552’de, 6736’da 38, 7020’de 43,5; 7143’te 22,8; 7256’da 26,6 ama 7256 da devam ediyor, 7326 da devam ediyor. Şimdi, burada mesela gayrimenkul değerlendirmesinde biri yoktu. Bu şeyde gayrimenkul değerlendirmesi yüzde 5, yüzde 6’ydı; bunda yüzde 3 yaptık. Hatta bize o zaman şöyle geldiler, dediler ki: “Bunun gayrimenkul yeniden değerlendirmesini piyasa rayiciyle yapın.” diye geldiler. “Olmaz.” dedik. Niye? Bundaki farklı imtiyazlar ortaya çıkabilecek, oradan dolayı servetin vergisiz bir hâlde değerlendirilmesi ve satış anında bunun vergiden kurtulmasını engellemek için “Olmaz.” diye ifade ettik, sivil toplum örgütleri bunu söyledi. Ben sizin dediğinizi doğru buluyorum. Bundan sonraki işlerde daha net, daha etkili bire bir kalemleri vermek gerekir kanaatindeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Başkan, bir de burada vergiyi net olarak bilmemiz gerekir. Vergide şey nedir? Bunların çoğu köprü geçişi, trafik cezası, diğerleri de var, vergiyi tam olarak bilmiyoruz ki burada nedir?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamladınız mı Sayın Kuşoğlu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Bekir Bey, vardır vergi rakamları net olarak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Şimdi, tabii, burada detaya girmek bazen tam anlamaya da yetmeyebilir. Mesela bir ilde 5 borçlu vardır, 4'ünün borcu fazladır, ödemez, o çok kötü bir şey gibi gözükabilir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama orada sayıyı biliriz, sebebi de biliriz.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Bu işin sonu yok yani Sayın Vekilim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Yani “Detaya girmeyelim.” diyorsunuz.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – O da yanıtabilir yani.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım, müsaade eder misiniz, vergiyle ilgili arkadaşlar bana bilgiyi vermişler, ben aktarmayı unuttuğum kusura bakmayın.

521 milyar lira alacağın aslının vergiler toplamı 400,7 milyar lira 401 milyar lira. Gelir vergisi 18,4 milyar lira, gelir stopaj vergisi 51,3 milyar lira, kurumlar vergisi 32,2 milyar lira, katma değer vergisi 172,7 milyar lira yani bu sene içerisindeki 521 milyar lira yapılandırma kapsamına koyduğumuz iş; idari para cezaları 32,3 milyar lira, adli para cezaları 70,7 milyar lira, ecrimisil cezaları 1,3 milyar lira.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, bunlar içerisinde geçmişte tahsilat daha çok vergiden mi yapılabilir yoksa diğer parafiskal gelirlerden mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Vergiden yapıldı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onu gösteren rakam var mı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İşte buradaki ayrıntı yok, ayırım yapmamışlar şunu ayıralım gibi, onu da Genel Kurul aşamasında size veririz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onu bilmeden bu kanunu çıkarmak yasama yapmak da olmuyor işte, onu bilmemiz lazım. Her ne kadar Bekir Bey “Bunun detayına girmeyin, bunun sonu yoktur.” dese de bunu bilmek lazım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, daha önceki 2021’de çıkarken de Komisyon üyesiydiniz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunu bilmek lazım, gerçekten hangi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha detaylı analizler her zaman faydalıdır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Lazım tabii efendim. Bu da bizim için bir örnek oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sektörlerini bilmek lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamladınız mı Bülent Bey?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamamladım Sayın Başkanım. Devam etmenin nafile olduğunu gördüğüm için tamamladım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorulu-cevaplı zaten gitti, o yüzden cevap vermiş oldunuz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü madde...

Kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan alacaklar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ilk derece yargı mercileri nezdinde dava açılmış ya da dava açma süresi henüz geçmemiş olan ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış vergi tarhiyatları ile gümrük vergilerine ilişkin tahakkuklarda; vergilerin/gümrük vergilerinin %50'si ile bu tutara ilişkin faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla vergilerin/gümrük vergilerinin %50'si, faiz, gecikme faizi, gecikme zammı ve asla bağlı olarak kesilen vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının tahsilinden vazgeçilir. Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla gümrük vergilerine ilişkin gümrük yükümlülüğü doğmuş ve idari itiraz süresi geçmemiş veya idari itiraz mercilerine intikal etmiş bulunan tahakkuklar hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır.

(2) Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ilgisine göre istinaf veya temyiz süreleri geçmemiş ya da istinaf/itiraz veya temyiz yoluna başvurulmuş ya da karar düzeltme talep süresi geçmemiş veya karar düzeltme yoluna başvurulmuş olan ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış vergi tarhiyatları ile gümrük vergilerine ilişkin tahakkuklarda, bu maddeye göre ödenecek alacak asıllarının tespitinde, bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla tarhiyatın/tahakkukun bulunduğu en son safhadaki tutar esas alınır. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce verilmiş en son kararın;

a) Terkine ilişkin karar olması hâlinde, ilk tarhiyata/tahakkuka esas alınan vergilerin/gümrük vergilerinin % 10' u ile bu tutara ilişkin faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla vergilerin/gümrük vergilerinin kalan %90' ını, faiz, gecikme faizi, gecikme zammı ve alacak aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının,

b) Tasdik veya tadilen tasdike ilişkin karar olması hâlinde, tasdik edilen vergilerin/gümrük vergilerinin tamamı, terkin edilen vergilerin/gümrük vergilerinin % 10' u ile bu tutarlara ilişkin faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla terkin edilen vergilerin/gümrük vergilerinin kalan %90' ı, faiz, gecikme faizi, gecikme zammı ve alacak aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamının,

tahsilinden vazgeçilir. Ancak, verilen en son kararın bozma kararı olması hâlinde birinci fıkra hükmü, kısmen onama kısmen bozma kararı olması hâlinde ise onanan kısım için bu fıkranın (b) bendi, bozulan kısım için birinci fıkra hükmü uygulanır.

(3) Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla sadece -vergi cezalarına/gümrük yükümlülüğüyle ilgili idari para cezalarına ilişkin dava açılmış olması hâlinde;

a)Asla bağılı cezaların, vergilerin/gümrük vergilerinin bu Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş olması veya 2 nci maddeye ilişkin olarak bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi şartıyla tamamının ve bunlara bağılı gecikme zamlarının,

b)Asla bağılı olmaksızın kesilen vergi cezalarından/gümrük yükümlülüğüyle ilgili idari para cezalarından bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen safhada olanlarda cezanın %25'inin, ikinci fıkrasının; (a) bendinde belirtilen safhada olanlarda cezanın %10'unun, (b) bendinde belirtilen safhada bulunanlarda tasdik edilen ceza tutarının %50'sinin, terkin edilen cezanın %10'unun bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla kalan cezaların,

c)Asla bağılı olmaksızın kesilen vergi cezalarına/gümrük yükümlülüğüyle ilgili idari para cezalarına ilişkin verilen en son kararın bozma kararı olması hâlinde cezanın %25'inin, kısmen onama kısmen bozma kararı olması hâlinde; onanan kısmın tasdik veya tadilen tasdike ilişkin karar olması hâlinde tasdik edilen cezanın %50'sinin, terkin edilen cezanın %10'unun, bozulan kısmın %25'inin bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla kalan cezaların,

tahsilinden vazgeçilir.

ç) Bu fıkranın (b) ve (c) bendi hükümleri, tarh edilen vergi ile birlikte dava konusu edilen asla bağılı olmaksızın kesilen vergi cezaları için de uygulanır.

d)Eşyanın gümrüklenmiş değerine bağılı olarak kesilmiş olan idari para cezaları ile ilgili olarak bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen safhada olanlarda cezanın %15'inin, ikinci fıkrasının; (a) bendinde belirtilen safhada olanlarda cezanın %5'inin, (b) bendinde belirtilen safhada bulunanlarda tasdik edilen ceza tutarının %30'unun, terkin edilen cezanın %5'inin, verilen en son kararın bozma kararı olması hâlinde cezanın %15'inin, kısmen onama kısmen bozma kararı olması hâlinde; onanan kısmın tasdik veya tadilen tasdike ilişkin karar olması hâlinde tasdik edilen cezanın %30'unun, terkin edilen cezanın %5'inin, bozulan kısmın %15'inin, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla kalan cezaların tahsilinden vazgeçilir.

(4) Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla, üçüncü fıkra kapsamı dışında kalan ve bu Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi kapsamına giren idari para cezalarına ilişkin idari yaptırım kararlarına karşı dava açma süresi geçmemiş veya dava açılmış olması hâlinde, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen safhada olanlarda cezanın %50'si, ikinci fıkrasının; (a) bendinde belirtilen safhada olanlarda cezanın %10'u, (b) bendinde belirtilen safhada bulunanlarda tasdik edilen cezanın tamamı, terkin edilen cezanın %10'u, verilen en son kararın bozma kararı olması hâlinde cezanın %50'si, kısmen onama kısmen bozma kararı olması hâlinde; onanan kısmın tasdik veya tadilen tasdike ilişkin karar olması hâlinde tasdik edilen hâlinde; onanan kısmın tasdik veya tadilen tasdike ilişkin karar olması hâlinde tasdik edilen cezanın tamamı, terkin edilen cezanın % 10'u, bozulan kısmın %50' si ile bu cezalara uygulanan fer' i alacaklar yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla kalan cezalar ile bu alacağa ilişkin fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir.

(5) Bu Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamında olan ecrimisillere ilişkin ecrimisil ihbarnamesi veya ecrimisil düzeltme ihbarnamesine karşı dava açma süresi geçmemiş veya dava açılmış olması hâlinde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen safhada olanlarda ecrimisilin %50'si, ikinci fıkrasının; (a) bendinde belirtilen safhada olanlarda ecrimisilin %10'u, (b) bendinde belirtilen safhada bulunanlarda tasdik edilen ecrimisilin tamamı, terkin edilen ecrimisilin %10'u, verilen en son kararın bozma kararı olması hâlinde ecrimisilin %50'si, kısmen onama kısmen bozma kararı olması hâlinde; onanan kısmın

tasdik veya tadilen tasdike ilişkin karar olması hâlinde tasdik edilen ecrimisilin tamamı, terkin edilen ecrimisilin %10'u, bozulan kısmın %50'si ile bu ecrimisillere uygulanan fer'i alacaklar yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla kalan ecrimisil ile bu alacağa ilişkin fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir.

(6)Bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak bu Kanunun yayımı tarihinden önce pişmanlık talebiyle veya izaha davet kapsamında verilip, ödeme yönünden şartların ihlal edildiği beyannameler ile kendiliğinden verilen beyannameler için kesilen ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla dava açma süresi geçmemiş olan vergi cezaları için üçüncü fıkra hükmü uygulanır.

(7)Bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak iştirak nedeniyle kesilen vergi cezalarında, cezaya muhatap olanlar bu madde hükmünden üçüncü fıkranın (b) ve (c) bentlerinde açıklandığı şekilde yararlanır. Bu takdirde, vergi cezasına uygulanan gecikme zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın da bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şarttır.

(8) Bu maddeye göre ödenecek alacakların tespitinde esas alınacak olan en son karar, tarhiyata/tahakkuka/idari yaptırım kararına/ecrimisile ilişkin ihbarname/düzeltilme ihbarnamesine yönelik verilen ve bu Kanunun yayımı tarihinden (bu tarih dâhil) önce taraflardan birine tebliğ edilmiş olan karardır.

(9)Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla; uzlaşma hükümlerinden yararlanılmak üzere başvuruda bulunulmuş, uzlaşma günü verilmemiş veya uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış, ancak dava açma süresi geçmemiş alacaklar da bu madde hükmünden yararlanır.

(10)Bu madde hükmünden yararlanılması için madde kapsamına giren alacaklara karşı dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmaması şarttır.

(11)Bu madde hükmünden yararlanmak için başvuruda bulunan ancak bu Kanunda belirtilen ödeme şartını yerine getirmeyen borçlulardan, ilk tarhiyata/tahakkuka/idari yaptırım kararına/ecrimisile ilişkin ihbarname/düzeltilme ihbarnamesine göre belirlenen alacaklar başka bir işleme gerek olmaksızın takip edilir. Şu kadar ki, bu Kanunun yayımı tarihinden önce verilmiş olan en son yargı kararının, tarhiyatın/tahakkukun/idari yaptırım kararının/ecrimisile ilişkin ihbarname/düzeltilme ihbarnamesinin tasdikine ilişkin olması hâlinde bu karar üzerine tahakkuk eden alacaklar takip edilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 3'üncü madde kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan alacakların yapılandırılmasına ilişkin.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, burada teferruatlı bir süreç var. Bu daha önceki yaptığımızın yani 7326'dakinin aynısı. Onda herhangi bir değişiklik söz konusu değil. Yani buradan dava aşamasında olanlar varsa veya herhangi bir şekilde vergi tarhi varsa... Bir de burada yaptığımız bir tek değişiklik şu: İnceleme elemanlarının, inceleme safhasında olan kısmı kırk beş günlük süreyi...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – O 4'üncü madde Sayın Başkanım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 4'üncü madde mi? Evet, buradaki yaptığımız düzenleme öncekiyle aynı, zaten açıkladığımız şeylerde de mevcut, genel üzerindeki yaptığımız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 3'üncü maddeyi konuşuyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, 3'üncü madde, ben şey yaptım.

Geneli üzerindeki yaptığımız konuşmada da mevcut Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, buna şöyle bir itirazım var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bizim kayda geçirmemiz lazım teklifi yapan kişinin meramını. “Ben genelinde anlatmıştım...”

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Peki, anlatayım o zaman.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır şöyle: Sadece özetini kayda geçirirsek bu tutanakları birileri okuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kanun ve gerekçesi geçiyor kayda da...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım ama sıkıntı şu: Biz müzakere ediyoruz ve bu tutanaklar okunuyor yani ne için olduğunu açıklarsanız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kısaca bir izah ederseniz...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Peki, efendim.

3’üncü maddesinde kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla dava açma süresi geçmemiş olan veya dava açılmış olup henüz karar verilmemiş bulunan ya da verilen kararlar istinaf, itiraz veya temyiz aşamasında ya da karar düzeltme safhasında olan ikmalen, resen veya idarece tarh edilen vergi ve kesilen vergi cezaları, gümrük vergisi tahakkukları ile gümrük yükümlülüğüyle ilgili idari para cezası, vergi dairelerince takip edilen idari para cezaları ile ecrimisiller, alacakların ne şekilde yapılacağı düzenleniyor. Maddede alacağa ilişkin ihtilafın bulunduğu safha ele alınarak indirimli ödemeler öngörülüyor. İhtilaf vergi mahkemesinde henüz karara bağlanılmamış ise alacak aslının yüzde 50’si ödenecek, yüzde 50’si silinecek. Yani bir tutanak tutulmuş, vergi mahkemesine gidilmiş, herhangi bir karar ortaya çıkmamış, vergi idaresi de kazanabilir mükellef de kazanabilir. “Gel, davaya devam etmeyelim, yüzde 50’sini öde, ben de yüzde 50’den vazgeçeyim, barışalım.” diyor. Gecikme faizi yerine yurt içi ÜFE oranı yapılıyor. Biliyorsunuz, 1 Kasım 2016 öncesi TÜİK’in açıkladığı, 1 Kasım 2016 sonrası da 0,75 oranla değerlendirilecek, yapılacak kısım.

Vergi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezalarının tamamının tahsilinden vazgeçiliyor bu çerçevede. İhtilaf Danıştay veya bölge idare mahkemesinde ise verilen en son karara bakılacak. Eğer mahkeme en son kararda mükellefi haklı bulduysa, mahkeme kararında mükellef haklı bulduysa bunun bir üst aşaması var. Vergi idaresi diyor ki: “Bir üst aşamaya gitmemek için bunun, yazdığım aslın yüzde 10’unu öde, yüzde 90’ından vazgeçeyim.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Mükellef “Tamam, ben bunun yüzde 10’unu ödüyorum, bundan sonraki kısımları takip etmiyorum.” derse o zaman yüzde 90’ından vazgeçilmiş olacak, vazgeçmediği takdirde dava sonuçlarına katlanmış olacak.

“Tasdik edilen en son karar mükellef aleyhine ise tasdik kararıyla birlikte tasdik edilen alacak aslının tamamının yani birinci derece mahkemesi vergi idaresinin yaptığı incelemeyi ve sonuçlarını, tahakkuklarını onadığı takdirde vergi alacağının aslının tamamını, terkin edilen kısmın da yüzde 10’unu ödemek kaydıyla bu işleminden vazgeçiliyor.” diyor.

Usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları ile iştirak fiili nedeniyle kesilen cezaların yargı aşamaları da dikkate alınarak yüzde 10 ila yüzde 50’nin ödenmesi öngörülüyor. En son kararın bozma kararı olması hâlinde ise vergi mahkemesinde görüşülmekte olan vergiler için öngörülmuş kurallar geçerli olacak, vergi aslının yüzde 50’si ödenecek.

Gümrük vergileri için de aynı kurallar geçerli olacak. Tahsili öngörülen tutarın azami hattı yüzde 30 olarak belirlenmiş durumda. İdari para cezaları ve ecrimisiller vergilerde olduğu gibi, ihtilafın bulunduğu safhaya göre alacak asıllarının yüzde 10'u ile yüzde 100'ü, ferî alacakları yerine güncelleme yurt içi ÜFE oranı esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi şartıyla kalan alacak aslının ve bu alacağa ilişkin ferî alacakların tahsilinden vazgeçilecek.

Bir de yeni bir müessese, pişmanlık talebi veya izaha davet kapsamında ya da kendiliğinden verilen beyannameler üzerine kesilen cezalardan dava açma süresi geçmemiş olanlar bu madde kapsamına girmektedir.

Etki analiziyle ilgili kısımda da dava sayısı vergi daireleri için 215.511, ihtilaf konusu vergi ve ceza tutarı 181,2 milyar lira civarındadır. Yapılandırma kapsamına giren borçlara yönelik başvuru süreci tamamlanmadan tahsil edilecek ve vazgeçilen alacak tutarına yönelik tahmin yapılamamaktadır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, madde üzerinde buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Elitaş, şimdi, vergide adaleti sağlamaya çalışıyoruz ancak sizin getirdiğiniz düzenlemeyle idare ile yani vergi idaresi ile yurttaş mahkemelik oluyor ve mahkemenin daha sonucu belli olmadan siz “100 bin lira borcun var veya 100 milyon lira borcun var. Gel, 50 milyon lira ver, bunu kapat.” diyorsunuz.

Şimdi, şöyle bir durum var: İdarenin de kazanma olasılığı olan davalar olabilir. Öyle değil mi? Bizim kazanmaya daha yakın olduğumuz davalar da söz konusudur değil mi bu davalarda? Kaç dava var burada? Rakam belli mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 215.511.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 215 bin davanın diyelim ki 100 binini kamu kazanmaya yakındır -hukukçular buna karar veriler- 100 binini de vatandaşın kazanma olasılığı daha yüksektir. İnanın, kimi vatandaş da zaman kazanmak için bile dava açabiliyor yani kaybedeceğini bile bile, o anda gücü yoktur, değil mi? Ne yapıyor? Dava açıyor zaman kazanmak için.

Bir de siz dakika başı böyle yasalar çıkardığınız zaman kaybetme olasılığı olanlarda bile dava açıyor. Çünkü “Nasıl olsa Elitaş gelecek, böyle bir yasa getirecek, ben yüzde 50'sini ödeyip kurtarırım.” diyor. Nasıl ki az önce ödeyenler ve ödemeyenler diye ayırdım ya. Hani bir iyi niyetli olarak baktığımızda, dürüst olarak baktığımızda... Bir de bunu kötüye kullanmak isteyenler de olabilir. Şimdi, ben size soruyorum: Bu 215 bin davanın kaçında bizim kazanma olasılığımız daha yüksek? Yani sonuç olarak bir hukuk dairesi var değil mi buranın? Kaçında vatandaşın kazanma olasılığı daha yüksektir? Ama siz “Hepsini aynı torbaya koyuyorum, yüzde 50'sini ver, kurtar.” diyorsunuz; bu, kabul edilemez.

Yetmiyor, diyorsunuz ki: “Birinci mahkemede karara bağlanmıyorsa yüzde 90'ından vazgeçeceğim.”

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, terkin kararı alınırsa.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, “Yüzde 90'ından vazgeçeceğim.” diyorsunuz. Bakın, size söyleyeyim, bu, hukukta bile kötüye kullanmaya yol açabilir; bakın, maalesef diyorum. Ülkemizde bağımsız, tarafsız bir yargı sistemi yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onların... Yani tamamen mi vazgeçelim, hiç mi almayalım?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamamen vazgeçelim... “Yüzde 90'ından vazgeçiyorum.” diyorsunuz Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama bakın, şöyle, Garo Bey...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani birinci mahkeme karar vermişse...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Birinci mahkeme mükellefi haklı buldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, ben de onu söylüyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kurum diyor ki, idare diyor ki: “Temyize gitmemek için bana yüzde 10 ver.”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, ben de onu diyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Olay bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – E, tamam, ama bu kötüye kullanılabilir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Nasıl kötüye kullanılır?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yüzde 90’ından... Yani 1 milyar liralık bir verginin 900 milyonundan vazgeçemeye kalkarsanız...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, o zaten kaydetmiş birinci mahkeme.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani tamam da birinci mahkemede... Diyorum ki bu yol oldu zaten, daha önceki şeyde de böyleydi, bu yol oldu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani o zaman hâkim, savcılarımıza bir haksızlık yapılmış olur.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama ben diyorum ki maalesef tarafsız ve bağımsız bir yargılamamız yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani haksızlık olmuş olur.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ve bu ülkede FETÖ borsası kurulmadı mı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Zaten mükellef kabul etmeyebilir Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse, Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sizin MYK üyeniz ne diyor? “FETÖ borsası kuruldu. Mahkemelerden kararlar çıkartıldı.” diyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – MYK üyemiz öyle bir şey demiyor ya! Ne MYK’si!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – MKYK üyeniz kimdi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – MKYK, tamam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – MKYK üyeniz ne diyor? Diyor ki...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kim o ya?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Külünk’ü diyorum, Külünk’ü. Külünk değil, pardon, öbürü kimdi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Antep, Antep; Şamil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Antepli Şamil Bey diyor ki: “FETÖ borsası kuruldu bu ülkede. Mahkemelerden böyle kararlar çıkartıldı.” FETÖ borsalarıyla insanlar...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – FETÖ borsası gerçekten kuruldu mu?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “İçişleri yolunuyor.” diyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, “Borsası kuruldu.” diyor ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O başka...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sizin MKYK üyeniz bunu söylüyor. “Mahkemelerden kararlar çıkarttık.” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeye gelirse memnun oluruz. Tartıştığımız konuya...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tam da maddeye gidiyoruz efendim.

Yani bu anlamda maalesef tarafsız ve bağımsız bir yargımız yok, sonuç olarak sizin hegemonyanızda olan bir yargı var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım, tamamen sataşma bu; kabul etmiyoruz bunu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, böyle baktığımızda, yüzde 90’ının...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şamil Tayyar sataştı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sizin MKYK üyeniz bunu söyledi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, Allah Allah...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sizin MKYK üyeniz söyledi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Burada vergi dairesi, arkada...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben onlara söylemiyorum ki.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – MKYK üyenizin ifşaatını söylüyorum, MKYK üyenizin görüşünü söylüyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir adamın söylediğini gelip burada deklare etmen doğru mu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, sizin MKYK üyenizden bahsediyorum. MKYK üyeniz söyledi ya, Şamil Tayyar söyledi bunu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sizin üyelerinizin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – MKYK üyeniz söyledi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sizin üyelerinizin söylediklerini burada söyleyelim, burada oturmayın o zaman Sayın Paylan, dışarı çıkın o zaman siz. “Bu PKK sizi tükürüğüyle boğar.” dediler, onu mu söyleyelim...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – MKYK üyeniz söyledi diyorum, MKYK üyeniz...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Söylemeyin o zaman, sürekli söylüyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Bu PKK sizi tükürüğüyle boğar.” dedi, onu söylesene. O zaman oturmayın burada o zaman siz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, Uğur Bey, bir müsaade edin.

Bakın, Sayın Başkanım, müsaade edecek misiniz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nasıl müsaade edeceğim!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Zan altında bırakıyor hepimizi Sayın Başkanım, olur mu öyle?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sizi bırakmıyorum ki, sizi söylemedim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Partimizi suçluyor, MKYK’yi suçluyor...

Sayın Başkanım, maksadını aşıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, maddenin çok dışında bir alana geçtik hakikaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, maddenin tam ola içinde söylüyorum. Şimdi...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, maksadını aşıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen, maddeye ilişkin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, bakın, arkadaşlar, milyarlarca liralık vergi borcu var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ciddiyete davet ediyorum sizi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Milyarlarca liralık vergi borcunda daha mahkeme kararı olmadan “Bizim kazanma olasılığımız yüksek olan davalarda da yüzde 50’sini silerim. Kaybetme olasılığımız yüksek olan davalarda yine yüzde 50’sini silerim.” diyorsunuz; burada bir adalet görüyor musunuz? Burada bir adalet var mı? Yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz görüşünüzü ifade edin Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Burada bir adalet yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 2’nci beş dakikanızı kullanıyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, sataşma oldu Sayın Başkan. Hemen bitiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kim... Siz yaptınız Sayın Paylan, size sataşan olmadı yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hakaret ediyorlar Sayın Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hakaret etmiyorum, gerçekliği söylüyorum.

Diğer bir konu da “Pişmanlık dosyalarında da bunu uygulayacağım.” diyorsunuz Sayın Elitaş. Bakın bu da kötüye kullanılabilir. Yani ben kimseyi itham altında bırakmıyorum ama “Memleketimizde bunlar olmadı.” dersiniz hiçbir zaman olmamıştır yani 1 milyar liralık...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Garo Paylan, Vergi Usul Kanunu 371’inci maddesi zaten pişmanlık hükmüdür ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O, var zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – E, tamam. Burada da...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Var orada.” diyorum ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam “Burada da yararlanacağız.” diyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yapma gözünü seveyim yani benim şu şeyi okumuyorsun bari Vergi Usul Kanunu’nu iyi oku.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İlave bir hak getiriyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya orada, ilave bir hak değil buradaki yapılan işte. Vergi Usul Kanunu...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – E, siz dediniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya burada izaha davet kısmını getiriyoruz, pişmanlıkla ilgili kısmını...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, izaha davet kısmını getirdiniz...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, pişmanlıkla ilgili kısımda...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, doğru haklısınız izaha davet kısmını getiriyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Adam gelmiş diyor ki: “Ben pişman oldum.” Pişman olunca o pişman olmanın özel usulsüzlük cezasını kabul etmeye çalışıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya değerli arkadaşlar, o zaman özeti söyleyeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, idarenin kazanma olasılığı yüksek olan davalarda da kaybetme olasılığı olan davalarda da yüzde 50 veya yüzde 90’lık bir silme meselesi adaletli bir düzen değildir arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bu işi kötüye kullananlar da var, mağdur olanlar da var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Görüşünüzü tutanaklara geçirdiniz.

Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hem mağduru hem kötüye kullananı aynı oranda değerlendirmek doğru değildir, adaletli değildir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Herkesi tarif edebilmemiz mümkün değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun, teşekkür ediyoruz.

Sayın Uğur Aydemir madde üzerinde...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, Sayın Paylan’ın kaçırdığı bazı noktalar var. Bu yapılandırmaya komple bakman lazım Sayın Paylan.

Şimdi, Türkiye’de incelenen mükellef sayısına baktığımız zaman oranlar itibarıyla, az önce Sayın Elitaş da açıkladı... Şimdi, sizin ifade ettiğinize göre yüzde 1, yüzde 2 inceleme oranı var; bu adaletli bir şey mi? Yüzde 98’i incelenmiyor, yüzde 2’si inceleniyor, oradan yaklaşın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İnceleyin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nasıl inceleyin? Ya, hayatın doğal akışına ters söylediğin şey Sayın Paylan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dünyada öyle bir şey yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tabiata ters.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yüzde 10’a çıkarın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İkincisi, izaha davet şu: Bakın -TÜRMOB’daki arkadaşlarımız da burada- izaha davet dediği zaman mükellef suçlu değil ki Maliyenin anlamadığı bir konu var. Diyor ki: “Gel bunu, bana izah et.” Mükellef de gidiyor izah etmeye. İzahat sonucunda anlaşılabilirler, izahat neticesinde mahkemelik olabilirler, normal bir şey bu. Dava aşaması ilk derece mahkemelerinde veya ilk derece mahkemelerindeki olayın neticesine göre ikinci adımı zaten atıyoruz, ilk derecede olayda daha bir şey belli değil. Ne diyoruz biz? “Vergi aslının yüzde 50’sini ver.” Sonuçta...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama ne olacağı belli değil daha; ben de kazanabilirim, mükellef de kazanabilir, Maliye de kazanabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – E, tamam, evet.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir, yargıdaki iş yükünü azaltıyoruz bu sayede, tamam mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, kaybetme olasılığı olan yararlanır bundan Uğur Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır hayır. Bakın, getirdiğimiz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaybetme olasılığı olan yararlanır bundan, kazanma olasılığı olan yararlanmaz ki.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, Sayın Paylan, bu tamamen teknik bir mesele.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, teknik değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – TÜRMOB'daki arkadaşlarımız tamamen teknik...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha önce de aynı düzenlemeleri yapmıştık zaten.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Zaten aynı düzenlemeler...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bunlar sizin anladığınız manada değil. Hatta ve hatta şu var, eğer mükellefi koruyorsanız sizin şuna itiraz etmeniz lazım, bak ne diyor mükellefe? Maliye “Eğer ihtilaf sonucunda verilen karar terkinse, terk edilen kısmının da yüzde 10'unu ben alırım.” diyor. Sizin normalde mükellef olarak buna itiraz etmeniz lazım değil mi? Yani mükellefiyet şey yapıyorsa, mükellefin lehinde konuşmak istiyorsanız... Terk ediyor “Terk ettirmişsin, terk edilen kısım 1 milyon veya 10 milyon, 1 milyonu da ben senden alırım.” diyor. Ya, mahkeme terk etmiş zaten bunu, sizin buna itiraz etmeniz lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, başka söz talebi yoktur.

Maddeyi oylarınıza...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, soru sordum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı şey yaptınız, etkileşimli konuştunuz, cevap da verdi ama ilave bir cevap varsa söylesin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kazanma olasılığımız yüksek kaç dava var, kaybetme olasılığı olan kaç dava var?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, aldığımız bilgiyi söyleyeyim: Bu yapılan şeyde, arkadaşlarımızın verdiği bilgi bir mahkeme aşamasında yüzde 50-50 kazanma kaybetme ihtimali var. Şimdi bu 215 bin dosyadan kazanacaklarımızı kapsam içine alalım, kaybedeceklerimizi almayalım gibi bir şey olursa yanlış olur. Ama üst yargıya gidenlerde de “Genellikle mükellef kazanıyor.” diye söylüyorlar. Gelen şekilde, üst yargıya, birinci mahkemelere döndükleri takdirde.

Evet, teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İnceleme ve tarhiyat safhasında bulunan işlemler

MADDE 4- (1) Bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak, bu Kanunun yayımı tarihinden önce başlanıldığı hâlde, tamamlanamamış olan vergi incelemeleri ile takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine bu Kanunun matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla devam

edilir. Bu işlemlerin tamamlanmasından sonra tarh edilen vergilerin %50'si ile bu tutara gecikme faizi yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ile bu tarihten sonra ihbarnamenin tebliği üzerine belirlenen dava açma süresinin bitim tarihine kadar hesaplanacak gecikme faizinin tamamının, vergi aslına bağlı olmayan cezalarda cezanın %25'inin; ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yazılı başvuruda bulunularak, ilk taksit ihbarnamenin tebliğini izleyen aydan başlamak üzere aylık dönemler hâlinde on iki eşit taksitte ödenmesi şartıyla vergi aslının %50'sinin, vergi aslına bağlı olmayan cezalarda cezanın %75'inin, vergilere bu Kanunun yayımı tarihine kadar uygulanan gecikme faizinin ve vergi aslına bağlı cezaların tamamının tahsilinden vazgeçilir. Şu kadar ki bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen süre içinde tebliğ edilen ihbarnameler için bu madde hükmünden yararlanmak isteyen mükelleflerin anılan bentte belirtilen süre içinde, başvuru süresi otuz günden az kalmış ise otuz gün içinde başvuruda bulunmaları ve madde kapsamında ödenecek tutarların ilk taksitini 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sürede, izleyen taksitleri aylık dönemler hâlinde on iki eşit taksitte ödemeleri şartıyla maddeden yararlanılır.

(2) Bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak iştirak nedeniyle kesilecek vergi ziyai cezalarında, cezaya muhatap olanların, cezanın %25'ini birinci fıkra da belirtilen süre ve şekilde ödemeleri hâlinde cezanın kalan %75'inin tahsilinden vazgeçilir.

(3) Bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak bu Kanunun yayımı tarihinden önce pişmanlık talebiyle veya izaha davet kapsamında verilir, Ödeme yönünden şartların ihlal edildiği beyannameler ile kendiliğinden verilen beyannameler için kesilen ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla tebliğ edilmemiş olan vergi cezaları hakkında bu madde hükümleri uygulanır. Şu kadar ki asla bağlı vergi cezalarının bu madde kapsamında tahsilinden vazgeçilebilmesi için verginin bu Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş olması veya bu Kanunun 2 nci maddesine göre ödenmesi şarttır.

(4) Bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak bu Kanunun yayımı tarihinden önce tamamlandığı hâlde, bu tarihte ya da bu tarihten sonra vergi dairesi kayıtlarına intikal eden takdir komisyonu kararları ve vergi inceleme raporları üzerine gerekli tarh ve tebliğ işlemleri yapılır. Yapılan tarhiyat üzerine bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen şekilde belirlenen tutarın, birinci fıkra da belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanılır.

(5) Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla, 213 sayılı Kanunun tarhiyat öncesi uzlaşma hükümlerine göre uzlaşma talebinde bulunulmuş, ancak uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış olmakla birlikte vergi ve ceza ihbarnameleri mükellefe tebliğ edilmemiş alacaklar için de bu madde hükmü uygulanır.

(6) Bu Kanunun 3 üncü maddesi ile bu madde hükmünden yararlananlar, ayrıca 213 sayılı Kanunun uzlaşma, tarhiyat Öncesi uzlaşma, vergi cezalarında indirim, 4458 sayılı Kanunun uzlaşma, 5326 sayılı Kanunun peşin ödeme indirimi ile 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesindeki indirim hükümlerinden yararlanamazlar.

(7) Bu madde uygulamasında incelemeye başlama tarihi, 213 sayılı Kanunun 140 ıncı maddesine göre tayin olunur.

(8) a) Bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak, bu Kanunun yayımı tarihinden önce başlanıldığı hâlde, tamamlanamamış olan 4458 sayılı Kanun kapsamında yapılan gümrük incelemeleri ile ek tahakkuk işlemlerine devam edilir. Bu işlemlerin tamamlanmasından sonra tahakkuk eden vergilerin %50'si ile bu tutara gecikme faizi yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ile bu tarihten sonra kararın tebliği üzerine belirlenen dava açma süresinin bitim tarihine kadar hesaplanacak gecikme faizinin tamamının, vergi aslına bağlı

olmayan cezalarda cezanın %25'inin, eşyanın gümrüklenmiş değerine bağlı olarak kesilmiş cezalarda cezanın %15'inin ve varsa gümrük vergileri aslının %50'si ile bu tutara gecikme faizi yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ile bu tarihten sonra kararın tebliği üzerine belirlenen dava açma süresinin bitim tarihine kadar hesaplanacak gecikme faizinin tamamının; kararın tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde yazılı başvuruda bulunularak, ilk taksitin tebliği izleyen aydan başlamak üzere aylık dönemler hâlinde on iki eşit taksitte ödenmesi şartıyla vergi aslının %50'sinin, vergi aslına bağlı olmayan cezalarda cezanın %75'inin, eşyanın gümrüklenmiş değerine bağlı olarak kesilmiş cezaların %85'inin, gümrük vergilerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar uygulanan gecikme faizinin ve vergi aslına bağlı cezaların tamamının tahsilinden vazgeçilir. Şu kadar ki bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen süre içinde tebliğ edilen kararlar için bu maddenin birinci fıkrasının üçüncü cümlesi uygulanır.

b) Bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak bu Kanunun yayımı tarihinden önce tamamlandığı hâlde, bu tarihte ya da bu tarihten sonra gümrük idaresine intikal eden müfettiş raporları üzerine gerekli ek tahakkuk ve tebliğ işlemleri yapılır. Yapılan tahakkuk üzerine bu fıkranın (a) bendinde belirtilen şekilde belirlenen tutarın, aynı bentte belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanılır.

(9) Bu madde hükümlerinden yararlanılabilmesi için madde kapsamında ödeme başvurusunda bulunulan alacağa ilişkin dava açılmaması şarttır.

(10) Bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak;

a) 213 sayılı Kanunun;

1) 371 inci maddesine göre beyan edilen matrahlar üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen vergilerin tamamı ile hesaplanacak pişmanlık zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla pişmanlık zammı ve vergi cezalarının tamamının,

2) 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına göre kendiliğinden veya 370 inci maddesi kapsamında verilen beyannameler (370 inci madde kapsamında bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla otuz günlük beyanname verme süresi geçmemiş olanlar ile Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen süre içinde yapılan tebligatlar üzerine verilmesi gereken beyannameler bu süre içinde verilerek bu Kanun hükümlerinden yararlanılabilir.) üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen vergilerin tamamı ile hesaplanacak gecikme faizi ve zam yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla gecikme faizi, zam ve vergi cezalarının tamamının,

b) 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce verilmesi gerektiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla emlak vergisi bildiriminde bulunmayan veya bildirimde bulunduğu hâlde vergisi eksik tahakkuk eden mükelleflerce bildirimde bulunulması ve tahakkuk eden vergi ve taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının tamamı ile bunlara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen Ödenmesi şartıyla bu alacaklara bağlı gecikme faizi, gecikme zammı ve vergi cezalarının tamamının,

c) 4458 sayılı Kanuna ve ilgili diğer kanunlara göre tahakkuku ve tahsili gerektiği hâlde yükümlü tarafından beyan edilmeyen aykırılıkların gümrük idaresinin tespitinden önce kendiliğinden bildirilmesi durumunda, gümrük vergilerinin tamamı ile hesaplanacak faiz yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde tamamen ödenmesi şartıyla faizlerin ve idari para cezalarının tamamının,

tahsilinden vazgeçilir.

(11) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mülga 64 üncü maddesinde sayılan diğer ücret gelirleriyle ilgili olarak gelir vergisi tarh edilmez ve vergi cezası kesilmez, tarh edilmiş ve kesilmiş olanlar terkin edilir, tahsil edilmiş olanlar iade edilmez.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 4’üncü madde inceleme ve tarhiyat safhasında bulunan alacakların yapılandırılmasına ilişkindir.

4’üncü maddeyle ilgili izahat rica ediyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, Sayın Paylan’ın uyarısıyla buna da kısa bir açıklama yapma ihtiyacı hasıl oldu.

Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak kanunun yayımı tarihi itibarıyla inceleme ve tarhiyat safhasında bulunan alacakların yapılmasına ilişkin düzenlemelerden kanun kapsamında pişmanlıkla ilgili kendiliğinden veya verilen beyannameler üzerinden yapılan gereken alacaklara düzenlemeler, süresinde bildirilmemiş veya bildirimde bulunduğu hâlde eksik tahakkuk ettirilmiş emlak vergisi için bu kanun kapsamında yapılacak bildirim düzenlemeler, diğer ücret geliri mükellefleri adına yapılmış tarhiyatlar yer alıyor. İnceleme ve tarhiyat safhasındaki alacaklardan kanunun kapsadığı dönemle ilgili olarak kanunun yayımı tarihinden önce başlanıldığı hâlde tamamlanmamış, vergi incelemelerine takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine devam edilecek, bu işlemlerin sonuçlanmasından sonra mükellefler kanun hükümlerinden yararlanabilecektir. Bu işlemlerin sonuçlanması üzerine kendilerine vergi ve ceza ihbarnamesi tebliğ edilen mükelleflerin yararlanabilmeleri için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - ...ihbarlarının tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde başvurmaları gerekiyor. Tarh edilen verginin yüzde 50’sinin kanun yayımlandığı tarihe kadar hesaplanan gecikme faizi yerine güncelleme, yurt içi ÜFE oranı esas alınarak hesaplanacak tutarın, kanunun yayımlandığı tarih ile ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren dava açma süresinin bitim tarihine kadar geçen süre için hesaplanacak gecikme faizinin, vergi aslına bağlı olmayan cezalarda da cezanın yüzde 25’inin maddede belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde vergi aslının yüzde 50’sinin, vergi aslına bağlı olmayan cezaların da yüzde 75’inin vergilere, bu kanunun yayımı tarihine kadar uygulanan gecikme faizinin vergi aslına bağlanacakların tamamının tahsilinden vazgeçiliyor.

Bu çerçevede, mükellefler aylık dönemler hâlinde 12 taksit şeklinde ödeyecekler. Gümrük vergileri için de aynı kurallar geçerli olarak devam edecek. 213 sayılı Kanun’un tarhiyat öncesi uzlaşma hükümlerine göre uzlaşma talebinde bulunulmuş ancak uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış olmakla birlikte vergi ve ceza ihbarnameleri mükellefe tebliğ edilmemiş alacaklar da madde kapsamında yapılandırılacak. Pişmanlık veya izaha davet kısmında, biliyorsunuz, 213 sayılı Kanun’un 371’inci maddesi pişmanlığı düzenliyordu. Vatandaş herhangi bir şekilde beyanname verme gününden sonra on beş gün içerisinde “Ben beyanname vermeyi unuttum, yeni veya ilave beyanname vermek istiyorum.” dediği takdirde onun beyanı çerçevesinde bir düzenleme yapılıyor ve on beş gün içerisinde de peşin ödeme şartı vardı. Şimdi vatandaş bu beyannamesini veriyor, bu beyannamesiyle

birlikte on beş günlük şartı yeniden yapılandırma imkânına dâhil etmiş oluyoruz. Bu işlemlerle ilgili takdir işlemlerinin, tamamlanan tarh ve tahakkuk vergi tutarlarının bilinmemesi nedeniyle etki analiziyle ilgili bir tahminde bulunmak mümkün değil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi aşağıda bir yoklama var, dolayısıyla arkadaşlarımız gitmek durumunda kaldılar. Uygun görürseniz bir on dakika ara verelim, belki arkadaşlarımız da takip etmek isterler tartışmayı veya isterseniz konuşalım, bitirelim, öyle ara verelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Öyle ara verelim, oylamaya geçerken ara verelim. Durmuş Bey bir şey sormak istiyor Başkanım da, onun için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Herhangi bir alacak tutarını gecikme faiziyle hesapladığımızda, yurt içi hesaplamada yurt içi daha düşük çıkıyor, değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tabii, tabii, onun için yapıyoruz.

Şimdi, gecikme faizi aylık yüzde 2,5; 30 ediyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bileşik alırsanız daha fazla, basit alırsanız...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yurt içi ÜFE de yüzde 9 ediyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bileşik yok ama değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani, bu az önce de ifade ettiğimiz gibi, hakikaten yıllardır takip eden, donuk vaziyete gelmiş ama belirli aralıklarda işleri iyi olup “Ben de bundan kurtulmak istiyorum.” diyenlerin geçmişteki borçlarıyla ilgili... Zaten 2018’den olan borçlu ama daha önceki borçlar, vergi, matrah düzeltme vesaire 2018’den itibaren. Çok geçmişten kalan borçları... 2016 zaten yüzde 9’dan düşük olması münasebetiyle o şekilde değerlendiriliyor. Yani Garo Bey’in ifade ettiği gibi, 2010’daki 100 liranın bugünkü değeri ne olur ona bakıp ödeme kabiliyeti olacak insanlara bir rahatlatma imkânı vermiş oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Genel gerekçede ortaya koyduğunuz makro değerler pek geçerli değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sevgili Başkanım, az önce söyledim, bu yüzde 90’ın dışındaki kişilerle ilgili ama bu yüzde 90 bugün yüzde 90’ın içinde, geçmişte belki yüzde 10’un içindeydi yani tahakkuk ve tahsilat oranlarında fark var. Tahakkuk ve tahsilat oranına baktığımızda, vergi dairesi “Yüzde 93.” diyor. Hadi yüzde 10; 90 diyelim. Yani bu yüzde 10’larla ilgili biriken bir şey. Bir de yıllar itibarıyla da çok geçmişte de alacaklar var. Tamamı 837 milyar. Burada vergi dairesi “Ben bunun 300 milyarının belki yapılandırmaya gireceğini tahmin ediyorum.” diyor.

Evet Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Elitaş, yine söylediklerinizle tutarlı olmayan bir madde. “Verginin aslından vazgeçmiyoruz.” diye sabahtan beri mangalda kül bırakmıyorsunuz ama bu maddeyle... Şimdi, vergi hesap uzmanları, vergi incelemesi yapan arkadaşlarımız gerçekten ciddi bir çaba gösteriyorlar, bir vergi kaçağı buluyorlar, öyle değil mi? Diyelim ki 100 milyon lira vergi kaçağı buldu bir işletmede, diyorsunuz ki: “Ben bu vergi kaçağının yüzde 50’sini affediyorum.”

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Az önceki maddeyle bağlantılı zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, ben de diyorum ki: Niye vergi incelemesi yapar bir idare, niçin yapar? Birilerini yakalar ve o birilerine ceza keser. Bu da ibretiâlemdir. Yani birisi canı yandığı zaman...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız o incelemenin sonucu henüz belli değil anladığımız kadarıyla.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İnceleme devam ediyor hâlâ.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam ama tarh edilmiş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, tarh yok daha ortada.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Efendim, diyorsunuz ki: “Tarh edilen verginin yüzde 50’sinin...”

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O tarhiyat safhasında alacaklarla ilgili kısım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, ben de onu söylüyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama az önceki maddede biliyorsunuz tarh edilmiş, mahkemeye gitmiş, mahkemede 1. derece mahkeme daha karar vermemiş, onun yüzde 50’sinden vazgeçiyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, ben de diyorum ki... Bakın, ben vergi incelemesi hesap uzmanı olsam... Ya, ben yakalıyorum şimdi, polisim ben, kırmızı ışıktaki geçeni yakalamışım, cezası kaç para? 2 bin lira. Siz diyorsunuz ki: “2 bin lira değil, bin lira alacağım.” Bu kadar açık.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, kırmızı ışık gibi değil bu işler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Böyledir böyledir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kırmızı ışıktaki geçtiğini tahmin ettiğin kişiyi yakalıyorsun sen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır.

Şimdi, bakın...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yapma Garo, gözünü seveyim ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, o zaman kırmızı ışıktaki geçtik...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kırmızı ışıktaki geçtiğini tahmin ettiğin kişiyi sen yakalıyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru.

Tahmin etmek değil. Bakın, şöyle söyleyeyim: Vergi incelemesi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, tamamlasın, sonra...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Garo’nun bu kadar bilgisine rağmen böyle yanıltıcı şeyler söylemesi ağırıma gidiyor Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, değil efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yorum yapmayayım ben, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, Sayın Elitaş; diyorum ki: Vergi incelemeleri yapılıyor, niçin yapılıyor bu vergi incelemeleri? Bakın, dediniz “Yüzde 1 inceleniyor zaten.”

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüzde 2.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yüzde 1,5 yapar, matematiğe bir daha vurun, yani yüzde 1,5'un yapılıyor vergi incelemesi. Önceki yıl yüzde 1 yapılmış, bu yıl yüzde 1,5 yapılmış. Niçin yapılıyor bu incelemeler? Vergi kaçaklarını yakalamak için yapılıyor. Siz daha baştan bu yakalanacak vergi kaçaklarıyla ilgili “Yüzde 50’sini affedeceğim.” dediğiniz zaman caydırıcılığı azaltmış olursunuz, açıkça söyleyeyim. Yani bu işi kaçırmak niyetinde olanları veya olmayanları “Ya kaçırırsam da nasıl olsa Elitaş bizim cezamızın yüzde 50’sini düşürecek.” diyorsunuz. 2’ncisi “Cezaların da yüzde 75’ini düşürecek.” diyorsunuz. Yani “Aslının yüzde 50’sini düşürecek, cezanın da yüzde 75’ini düşürecek.” diyorsun. Yetiyor mu? Yetmiyor. Bir de diyorsunuz ki: “Ben yıllık yüzde 9 fark alacağım.” Diyelim ki 2018’deki vergi kaçığını yakaladı, değil mi? 100 lira. Yalnızca yüzde 9’la yenilenecek. 2018’deki 100 lira bugün belki bin lira. Ama siz diyorsunuz ki: “Yalnızca yüzde 9’la ben bunu yenileyeceğim.” Ya, burada bir caydırıcılık var mı? Bakın, cezalarda, denetimlerde caydırıcılık esastır, caydırıcılığı korumak esastır. Siz caydırıcılığı kaybederseniz ne yaparsınız insanlara, neye yönlendirirsiniz? Aynen şu olur: Benim babam namuslu, vergisini vermeye çalışan bir esnaftı, mütevacı da bir esnaftık, komşularımız bize gelip ne diyordu biliyor musunuz? “Siz kötü örnek oluyorsunuz arkadaş ya. Bıraksana ya, boşver, nasıl olsa af çıkacak, ceza gelse de öyle olur, böyle olur, yapılandırılır, şu olur, bu olur, pişmanlığa girersin.” İnsanları kötüye yönlendiriyordu. Yani siz, düzgün, dürüst bu işini bildirmeye çalışan insanları keriz durumuna düşürüyorsunuz ve cezbedici bir şekilde “Ya, bırak, ödeme, düşük göster. Nasıl olsa yakalansan da cezanı affedilir, anaparası düşülür, cezasının yüzde 75’i düşer, Elitaş gelir, yüzde 500 enflasyon varken yüzde 9 enflasyon farkıyla senden cezanı alır.” der. Bunda caydırıcılık var mı Sayın Elitaş? Net soru soruyorum, Başkan size söz versin diye soruyorum: Caydırıcılığı koruyor muyuz, korumuyor muyuz? Korumuyorsunuz.

Haydi, buyurun cevap verin Kayserili olarak, ben Malatyalıyım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Topluca cevap verelim. Söz isteyen diğer arkadaşlarımız var.

Teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

Sayın Cavit Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, şimdi, özellikle 3’üncü maddeyi her ne kadar görüştük ama 3’üncü ve 4’üncü maddeyle bağlantılı söylüyorum. Şimdi, Sayın Elitaş “Yargılaması devam eden, bizim kazanma ihtimalimizin yüksek olduğu veya kaybetme ihtimalimizin de olduğu...” tarzı bir ifade kullandı. Şimdi, bakın, bir yargılama sürecinde davayı esas itibarıyla kimin kazanacağını, kimin kaybedeceğini kimse bilmez. Dolayısıyla, bizim kazanacağımız ya da kaybedeceğimiz şeklinde bir değerlendirme değil de bunu bir yargısal süreç olarak değerlendirmek lazım ama buradaki sorun şu: Şimdi, ihtilafların uzlaşısıyla çözülmesi, aslında, genel anlamda kabul gören bir yöntemdir yani mümkünse ihtilafların uzlaşısıyla çözülmesi iyidir, doğrudur da. Ancak burada, sonuçta, bir kamu alacağı söz konusu, ceza vergi cezası da olsa sonuçta bir kamu alacağı söz konusu ve burada normal, standart bir ihtilaf yönüyle baktığımızda, anlaşıyor iyidir, faydalıdır. Ancak bir de tersinden bakalım: Yani şimdi, diyelim ki birileri bilerek bir vergi suçu işledi. Şimdi, burada tamamını ödemesi varken yüzde 50’sine razı olmuş olmayacak mıyız, ona büyük bir para kazandırmış olmayacak mıyız? Yani kazanacağını kaybedeceğini bir tarafa koyuyorum, aynı kişi, bakarsınız, yargıda tamamını kazanabilir, tamamını da kaybedebilir ama burada, hani, normal, rutin uygulama içerisinde gözden kaçmış, yanlışlıkla yapılmış bir işleminden doğan cezalar, evvallah, bu kapsama giriyor. Yüzde 100 aynı fikirde değilim Garo Bey’le ama bazen de böyle düşünmek lazım. Yani bilerek yapılan bir yanlışlığın sonrasında, kademelere göre yüzde 50, yüzde 25 vesaire oranlarda ödeyen kişi avantajlı olmayacak mı, bunu da sormak lazım, bu konuda ne düşünürsünüz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, 3’üncü madde ile 4’üncü madde zaten birbirinin bağlantısı. Cavit Bey’in sorduğu soruya benim verdiğim cevap şöyle: Yargıda kazanma garantisini avukat olarak kimseye vermezsiniz herhâlde değil mi?

CAVİT ARI (Antalya) – Ben otuz yıllık avukatım, hiçbir zaman garanti gözüyle bakmam yani.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kimseye veremezsiniz. Yani buna bazen “yüzde 1 ihtimal” dersiniz, yüzde 99 kazanma pozisyonuna girersiniz. Hele vergi cezalarında bunun savunmalarını yazan hiç kimse “yüzde 100 garanti” diye söylemez.

CAVİT ARI (Antalya) – Hiçbir davada öyle olmaz yani.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Vergide özellikle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama geçmiş istatistikler olabilir yani.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Geçmiş istatistikleri söylüyorum: Geçmiş istatistiklerde, kamu, idare yaptığı davalarda yüzde 50 kazanıyor, yüzde 50 kaybediyor. Üst mahkemeye gidenlerde de kaybetme olasılığı çok yüksek olduğu için zaten oradaki davadan vazgeçme bedeli olarak “Yüzde 10 ödeyin.” diyoruz. Buradaki yapılan işler istatistiklerle ilgili. Sonucun ne olacağını sizin bir avukat olarak bilebilmeniz mümkün olmadığına göre diyoruz ki: “Gel bir barış ilan edelim.”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tahmin edersiniz en azından.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, bunu tahmin edebilmeniz mümkün değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İki taraf da haklı olduğuna inanıyor ki ihtilafı mahkemeye taşımışlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle değil, zaman kazanmak için de taşıyorlar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, zaten yazılan şeylerde mahkemeye taşımak mecburiyetinde olduklarını hissettiklerinden söylüyorlar bunu. Yoksa uzlaşmaya girer. Karşı taraf eğer bununla ilgili yapıyorsa, kaybetme ihtimali çok yüksekse uzlaşmaya girer. Uzlaşmada herhâlde verginin aslını alıyorlar, tahakkukun aslını alıyorlar. Belki yüzde 3 ya da yüzde 10. Nasıl uzlaşıyorsunuz? Verginin tamamı, cezanın yüzde 20’si uzlaşmaya giriyor eğer kişi yapılan inceleme sonuçlarında kaybedeceğini anlıyorsa zaten girmiyor, uzlaşmaya giriyor, uzlaşmada bu işi bitiriyor. Eğer kişi, mali müşavirlerinin baktığı... “İnceleme elemanı yanlış bir iş yaptı.” deyince mahkemeye götürüyor. Kazanma olasılığı da yüksek olduğu için bu işi yapıyorlar. Yani bu arkadaşlarımızın yaptıkları şeyleri de ihmal etmemek lazım, önemli işler yapıyorlar.

Mükellefin tamamını inceleyebilmemiz de mümkün değil. Yıllardır yüzde 2’lerde, 2,5’larda geçen bir oran var. 2,5 milyon mükellefimiz varsa 2022 yılında 70 milyon inceleme yapıldıysa hemen hemen yüzde 3 civarında bir inceleme oranı yakalanmış 2022 yılında.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 3,5 milyon mükellef.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 3,5 milyonsa yüzde 2 civarında bir oran yakalanmış oluyor.

Yani, bu, yıllardır yapılan bir şey. Mükelleflerin hepsini hırsız gibi, mükelleflerin tamamını farklı bir şekilde göstermek doğru olmaz, denetim esastır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ayırtıralım diyoruz biz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya, bunda ayırıştırabilmemiz mümkün değil, bu da bizim toplumumuzun insanı kardeşim. 85 milyon insanın içinde bu da olacak ama bunlar var diye biz bütün mükelleflerimizi kötü kategorisinde görerek değil, hepsini iyi görerek, kötülerini de ehliştirmek için gayret gösterelim diyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye cezaları düşürmüyoruz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir dakika... Caydırıcılığı azaltmıyor bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Cavit Bey'in de ilave bir sorusu var, Cavit Bey de bir sorsun...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu caydırıcılığı azaltmıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bak, sizin yüzünüzden Genel Kurul kapandı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Pazartesi olunca itiraz ediyoruz ama böyle Genel Kurul çalışırken de maalesef bunları yaşıyoruz. Bir taraftan orada çalışmalar var.

CAVİT ARI (Antalya) – Şimdi, Özgür Başkan var efendim, orada yoklama yaptırıyor. Aslında Anayasa'ya, İç Tüzük'e aykırı bir yoklama istiyor ama neyse son dönem diye artık, gelenek hâlinde götürüyoruz bu işleri.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, sizin ilave bir sorunuz var.

CAVİT ARI (Antalya) – Neyse Sayın Başkanım, gelecek yıl inşallah siz yoklama talep edersiniz Genel Kurulda sıkça.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sizden hep böyle yirmi yıldır bunları duyduk be Cavit Bey. Yirmi birinci yılda da duyacağız bunların şeylerini.

CAVİT ARI (Antalya) – Ben ilk kez söylüyorum size Başkanım yani.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben gelenlerden duydum, yirmi yıldır duyuyorum ben bunu. Ben bütün sözleri duyuyorum yirmi yıldır.

CAVİT ARI (Antalya) – Şimdi, ben ilk kez söylediğim için tutar yani.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Her şeyin bir sonu vardır ama.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konumuza dönelim, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, ben sadece bir şey sormak istiyorum, burada kurum yetkilileri de olduğu için. Şimdi, siz “Ortalama yönüyle baktığınızda ilk derece mahkemelerinde yüzde 50 lehte, aleyhte karar çıkıyor ama üst mahkemeye gittiğinde bu oran kurum aleyhine daha fazla.” dediniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, şeyi kaybettiyse ilk derece mahkemesi terkin yönünde mükellef lehine karar verdiyse -orada da iki aşama var biliyorsunuz- üst mahkemede mükellef lehine verilen kararlar üst mahkemede genellikle onaylanıyor dedik. Onun için diyoruz ki: Üst mahkemeye gitmekten vazgeçme bedeli olarak yüzde 10 öde. Uzlaşma oluyor orada.

CAVİT ARI (Antalya) – Tamam, peki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Caydırıcılığı gidermiyor mu bu düzenleme. Onu sordum, cevap vermediniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Arkadaşlar, bakın, eskiden ben tam 1974 yılından beri vergi mükellefiyim, kaç yıl oluyor? Elli yıl yaklaşık, kırk dokuz yıllık vergi mükellefiyim. Şimdi, burada son dönemlerde vergi mevzuatındaki yaptığımız iyileştirmelerle birlikte serbest muhasebeci mali müşavirlerin, yeminli mali müşavirlerin katkılarıyla da hakikaten çok önemli şeyler yapılmaya başlandı vergi mevzuatı konusunda. Bundan önce, belki otuz yıl önce kayıtlı ekonomi yüzde 20-25’ken şu anda kayıtsız ekonomi çok aza geldi, özellikle fişler dolayısıyla. Hani “Bir alışveriş bir fiş”ten başlayan biliyorsunuz onlar vardı, şimdi katma değer vergisi olaylarından dolayı bütün işlemlerin banka, kredi kartları girmesinden dolayı kayıtlı ekonomimiz çok yükseldi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Var mı öyle bir oran Sayın Elitaş? Yok böyle bir oran.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bilmiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamladık mı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Belli, hayır efendim. Oradaki gayrisafi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yapmayın yani, yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Üstat, bunları hesaplayabilirsiniz siz. Ne kadar kayıt dışı ne... Yani bir oranı yüzde 100 bulamazsınız ama oranı oradaki katma değer vergisinden gayrisafi yurt içi hasıladan hangi noktaya doğru geldiğini bir noktaya doğru bakarsınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cezalar yüksekse cezaları düşürelim. Niye yüksek?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru, olabilir. Olabilir yani 3 katıyla ilgili kısmını yapmayabilirsiniz, başka şeyi yapabilirsiniz. Caydırıcı cezanın yüksekliğiyle olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok tartışmalara katılmıyorum konuşacağım bir iki madde var, onları bekliyorum. Sayın Elitaş’ın yapmış olduğu açıklamalar tamamen gerçek dışı. O bir fatura bir fiş, Katma Değer Vergisi Kanunu’nun yürürlüğe girdiği zaman belge düzenine verilen önem, yaygın ve yoğun vergi denetimleri, onlar kayıtlı ekonomiye geçişte elbette yardımcı oldular sisteme, vergi sistemine yardımcı oldular ama çok şükür ki sizlerin, AK PARTİ iktidarının yirmi yılda tam 14 vergi affı düzenlemesiyle, vergi matrah artırım, varlık barışı düzenlemeleriyle kayıt dışı ekonomi olağanüstü ölçüde teşvik edildi. Sizin dediğiniz gibi bir azalma yok, artış var. 5 milyon Suriyelinin Türkiye’de önemli bir bölümünün iş yaptığını, ticari, sınai veya serbest meslek faaliyetinde bulunduğunu ve onların da vergi denetiminden fiili bir uygulamayla muaf tutulduğunu dikkate alırsak kayıt dışı ekonomi eski yıllara göre çok çok daha yükselmiştir, artmıştır.

Dün bana Sultanbeyli’den bir vatandaşımız bir fiş gönderdi. Tetkikini istedim, cevabını aldıktan sonra bir daha onu paylaşacağım. Verilen fiş sadece Türk lirası olarak bir 70 TL diye bir rakam yazıyor, kalan bütün yazılar Arapça, Arap alfabesiyle yazılmış. Artık Türkiye’de, Türk vergi sisteminin olduğu Türkiye’de yabancılar, Suriyeliler veya işte, Orta Doğu ülkelerinden Türkiye’ye göç edip iş kurmuş olanlar vergi denetiminden fiilen muaf tutuldukları için kendi alfabeleriyle, Arap alfabesiyle yazılı olan fişleri kesmekte hiç tereddüt göstermiyorlar. Eskiden hiç değilse bu yoktu. Eskiden ekonominin üçte 1’i kayıt dışı diye bir tahmin yapılırdı, aşağı yukarı böyledir, bunun resmî bir hesabı yoktur, bilim adamlarının yaptığı araştırmalar yüzde 25 ila 35 arasında değişen bir orana tekabül etmektedir. Ben bu üçte 1’lik oranın düzensiz göç, sığınmacılar nedeniyle bugün neredeyse ekonominin yüzde 40’ına, belki yüzde 50’sine ulaştığını tahmin ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, bakın, “4 milyon” mu dediniz, “5 milyon Suriyeli” mi dediniz? Ama o rakam doğru değil. Ya, ne kadar enteresan rakamlarla ifade ediliyor ki 3 milyon 500 bin Türk vatandaşı vergi mükellefi, 5 milyon Suriyeli de iş yapıyor; enteresan şey. 5 milyon Suriyeli burada ticaretle uğraşıyor ama Türk vatandaşı 3 milyon, 3,5 milyon kişi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Öyle bir şey söylemedim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Öyle söylediniz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – “5 milyon...” dedim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “5 milyon kişi.” dediniz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “5 milyon Suriyeli var.” dedi ya. “Onlar da ticaretle uğraşıyorlar.” dedi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani şimdi, Suriyeli ama onlar da vergi mükellefi. Efendim, Suriyeli çalışan kişi eğer merdiven altında çalışmıyorsa onlar da vergi mükellefi. Vergi mükellefi olan kişiler de bunu yapıyor. Ama bizim yurt dışındaki çalışan vatandaşlarımız birbirlerine, Almanya’da çalışanlarımız birbirlerine Türkçe mesajlar, açıklamalı şeyler gönderiyorsa onlar da burada... Gelmiş, ülkelerindeki zulümden kaçan insanlara bağrımızı açmışız, “muhacir” diyoruz. Yani o insanlarla ilgili yapılan bir şeyi farklı şekilde izah etmeye çalışmak, bunları kayıt dışı... Kayıt dışı olup olmadığının tahmin edersiniz. TÜİK’in yaptığı gayrisafi yurt içi hasıllar yok mu? Oradan gidersiniz, vergilerden de bakarsınız, ne olduğuyla ilgili bir tahmin de yürütebilirsiniz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Elitaş, gayet iyi ifade ettim ama siz o konularda mahirsinizdir, bilirim. “5 milyon Suriyeli Türkiye’de ticaret yapıyor.” demedim. Siz yokken Sayın Uğur Aydemir çok güzel bir şey ifade etti, siz onu kaçırdınız, bence tutanaklardan alıp onu okuyun. “Ya, daha ne istiyorsunuz? Vergi bitti, vergi kalmadı, kaldırdık hepsini.” dedi. “Vergi sistemi bitti.” dedi.

Bakın, Türkiye’de yirmi sene önce 2000’li yılların başında vergi yükü oranı yüzde 19,6’ydı, şimdi 16,6’ya inmiş durumda, OECD istatistiklerine bakın, 3 puan azalmıştır. Evet, daha az vergiyle işler dönüyorsa elbette ki bundan herkes memnun olur ama daha az vergi geliri daha çok bütçe açığı demektir, daha çok borçlanma demektir, daha çok faiz gideri demektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Uğur Aydemir, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, Sayın Başkanım, tabii böyle Sayın Hamzaçebi’ye söylediği şekilde hitap etmek istemezdim ama Elitaş’a “Çok mahirsiniz.” dedi çarpıtma konusunda, siz de aşağı değilsiniz o zaman, ben onu söyleyeyim size.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Aşağı.” demek ne demek ya?

CAVİT ARI (Antalya) – “Aşağı değil.” derken Sayın Başkanım, sizin mahir olduğunuzu tasdiklemiş oluyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi şöyle...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sataşma var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İyi ifade...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır, Sayın Başkanım, siz kendinizi savunursunuz, ben sizi savunmak için söylemiyorum. Baltayı taşa vurmuyorum arkadaşlar.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Elitaş'ın bu konuda mahir olduğunu Sayın Uğur Aydemir tasdiklemiş oluyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir dakika arkadaşlar, bir saniye...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye, Uğur Bey'i dinleyelim, rica ediyorum. Konuya dönelim, rica ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş'a sataşmadan söz verin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Elitaş, Grup Başkan Vekilimiz, Hamzaçebi'yle arasındaki diyaloga zaten kendisi cevap verecektir. Ben kendi ifadesiyle, çok sataşma olmadan, hakaret olmadan o üslupla cevap verdim ama bunu anlamıyorsanız isterseniz biraz daha açayım yani.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hakikaten Sayın Elitaş'a cevap hakkı doğdu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Benim söylemek istediğim şu Hamzaçebi, o zaman ifade ettiğim yani tutanaklardan bakabilirsiniz. “Dar gelirliyle sahip çıkmıyorsunuz, yüzde 1’in iktidarısınız.” diyen Sayın Paylan’a dedim ki “Sayın Paylan, asgari ücret ve diğer ücret gelirlerindeki vergiyi kaldırmak yüzde 1’e sahip çıkmak demek mi?” dedim. “Sayın Paylan, tarım desteklerindeki stopajı kaldırmak yüzde 1’e sahip çıkmak mı? Sayın Paylan, basit usuldeki vergiyi kaldırmak yüzde 1’e sahip çıkmak mı?” dedim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Sayın Paylan, KDV oranını yüzde 8’den yüzde 1’e düşürmek yüzde 1’e sahip çıkmak mı?” diyerek, artı “Sayın Paylan -tutanaklarda var hepsi- konutlarda yüzde 5 doğal gazla sübvans etmek demek, vatandaşımızı sübvans ediyoruz, yüzde 1’e sahip çıkmak demek mi bu?” dedim. “Elektrikte yüzde 50 sübvans etmek demek, birinci kademedeki, sahip çıkmak demek mi bu?” dedim. “Evet, vergi kaldıra kaldıra, bak, ne kadar vergi kaldırmışız, sayıyoruz.” dedim. “Eskiden, bizim iktidardan önce, çok kusura bakmayın ama en zeki vekillerden birini Maliye Bakanı yaparlarmış vergi çıkarsın, vergiyi artırsın diye.” Biz vergileri kaldırıyoruz, bizden önceki iktidarlardan da vergi türevlerini artırırlardı, işte, aklınıza ne geliyorsa. Ben mali müşavirim. “Biz, hangi vergiyi artırdık, daha ne istiyorsunuz?” dedim. Bunu söylemek vergi sistemini yok etmek demek değil.

CAVİT ARI (Antalya) – Sizin Maliye Bakanının zeki olmadığını mı ifade ediyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Açıklık getirdiniz, teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu söylediğim sistemde bizim dar gelirliye ne kadar sahip çıktığımızı, vergi yüküyle onu ezdirmediğimizi ifade etmek istedim.

Sayın Hamzaçebi, ben bunu ifade ettim, tutanaklarda da bu vardır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır, tutanaklara bakalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Benim bu söylediğim, Sayın Hamzaçebi, bitireyim, benim bu ifadelerim...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Eskiden zeki olanları Maliye Bakanı yapıyordunuz, şimdi olmayanları mı yapıyorsunuz; öyle anladım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Hamzaçebi, benim ispat ettiğim şu: Her türlü gerek Genel Kurulda gerek Plan ve Bütçede konuşmalarımın tamamında ben “Vergi sistemini altüst ettik.” diye bir cümle sarf etmemişimdir; bakın tutanaklara. Eğer “Vergi sistemini altüst ettik.” dediysem onu da ben çıkarırdım, yanlış ifade edilmiş derim ama...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Vergi sistemini anlaşılır hâle getirdik.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle bir cümlem yok Değerli Başkanım. Öyle bir şey söylemedim ben. Öyle bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse yanlış algılanmış olabilir, açıklık getirdiniz, tamam.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben mali müşavirim, 1990 yılından beri mali müşavirim. Evet, arkadaşlar, durum ortada, net bir şekilde, bütün 85 milyonun gözü önünde cereyan ediyor. Zaten mali müşavirler de TÜRMOB’dan arkadaşlarımız da burada yoksa vergi sistemini... Daha anlaşılır hâle getirdik vergi sistemini.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Basit usuldeki vergiyi kaldırmak, beyannameyi kaldırmak, daha anlaşılır hâle getirmek demek değil mi? Bunları ifade ediyoruz arkadaşlar.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Uğur Bey, Sayın Elitaş’ın maharetlerini anlatır mısın?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Karşı çıkan var mı benim söylediklerime? Sayın Elitaş da benim savunmama gerek kalmadan, kendini zaten savunacaktır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Elitaş’a sataşma var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben bir şey söyleyeyim de... Sayın Paylan diyor ki: “Bazen hiç konuşma ihtiyacı olmadığı hâlde konuşalım ki sonradan tutanaklara bakan maddeleri anlasın.” Ama şimdi bu tartışmaları izleyince ben doğrusu kafası mı karışır tutanakları okuyanların, yoksa maddeyi anlarlar mı diye tereddüt ediyorum.

Sayın Rıdvan Turan...

Konumuza odaklanırsak çok sevinirim.

Buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Ya, insanın canı çok çekiyor, bu yüzde 1, yüzde 99 mevzuunda bir şeyler söylemem lazım benim. Şimdi, Uğur Bey bahsetti “Ondan dolayı mı yüzde 1’in partisiyiz, bundan dolayı mı yüzde 1’in partisiyiz.” diye. Şimdi yarısı dolu bardağa yarısı boş demek de mümkündür ama burada bir objektiflik kriteri tabii ki var. Yani vergi politikasında iyi şeyler yaptığınızı, istihdamda iyi şeyler yaptığınızı söyleyebilirsiniz, bunları iddia edebilirsiniz ama günün sonunda mesela toplumdaki gelir dağılımına baktığınızda aradaki uçurum artıyorsa ya da istihdam keza yine böyle, bu göstergeler kötüyü gidiyorsa sizin “İyi yaptık.” dediğinize rağmen işler kötüye gidiyordur.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Size göre, size göre.

RİDVAN TURAN (Mersin) – E, ben de soruyorum o zaman: Kardeşim, 994 milyar vergi harcamasını niye yaptınız? Bütçede böyle bir kaleme var. Bu, sonuçta egemen olanların, zenginlerin, sermayenin vergisi değil mi yani? Burada “vergi harcaması” adı altında asgari ücretin vergi dışı bırakılması sebebiyle, onu çıkardıktan sonra kalan 800 milyar, bu nereden kaynaklanıyor? Yani bu işi sınıf eksensiz tartışmaya başladığınızda oradan çıkmanız çok zor. Çünkü bu ülkede yaşıyoruz, enflasyon başlı başına aşağıdan yukarıya bir gelir ve servet transferi aracı hâline gelmiş, yoksulluk bu kadar artıyor; bütün bunlara bakıp da buradan işlerin yolunda gittiğine ilişkin bir çıkarsama yapıyorsanız buna biz ikna olmayız.

Şu meseleye gelince, bir laf da esas konuya ilişkin söyleyeyim de: Ya, şimdi, mahkeme süreci olmasın, yüzde 50'sini bir defa aldık bir kenara koyduk, affettik, öyle mi? Başından beri bunun bir vergi affi olmadığı söyleniyordu. Bu yüzde 50'yi affetmiş olmak, yüzde 50'yi çıkarıp bir kenara koymuş olmak neye tekabül ediyor? İşte, tam anlamıyla burada bir vergi affı var; yüzde 50'si bu, kalanı da neydi? Yüzde 25'i.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cezanın da yalnızca yüzde 25'i alınıyor.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Cezanın da yüzde 25'i alınıyor. Burada da yüzde 9'luk bir yıllık faizden bahsediyorsunuz. Vallahi, insanın işletmesi olsa da vergi kaçırması geliyor yani böyle bir duyguya durumuna insanları sevk ediyorsunuz; bu iyi bir şey değil arkadaşlar. Ya, ben sizi eleştirmek için de söyleyemiyorum bunu, kendi durduğum yerden objektif olarak durumu anlatmaya çalışıyorum. Yani bu koşullarda böyle bir faiz uygulamasıyla bu kadar ciddi bir miktarı affa uğrattıyor olmak, eninde sonunda yani ortalama bir işletme sahibinin vergi vermemesi için son derece güçlü bir karine oluşturuyor. Bu, arzu edilen şeyin tam tersi sonuçlar doğurur ve biz birkaç sene sonra yeniden bu tür bir şeyi gündeme almak durumunda kalırız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, böylece madde üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Matrah ve vergi artırımı

MADDE 5- (1) Mükellefler, bu fıkrafta belirtilen şartlar dâhilinde gelir ve kurumlar vergisi matrahlarını artırarak bu maddede belirtilen süre ve şekilde ödemeleri hâlinde, kendileri hakkında artırımda bulunulan yıllar için yıllık gelir ve kurumlar vergisi incelemesi ve bu yıllara ilişkin olarak bu vergi türleri için daha sonra başka bir tarhiyat yapılmaz.

a) Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri vermiş oldukları yıllık beyannamelerinde (ihtirazi kayıtlı verilenler dâhil) vergiye esas alınan matrahlarını, bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede, 2018 takvim yılı için %35, 2019 takvim yılı için %30, 2020 takvim yılı için %25, 2021 takvim yılı için %20 oranından az olmamak üzere artırırlar.

b) Gelir vergisi mükelleflerinin, artırımda bulunmak istedikleri yıl ile ilgili olarak vermiş oldukları gelir vergisi beyannamelerinde, zarar beyan edilmiş olması veya indirim ve istisnalar nedeniyle matrah oluşmaması ya da hiç beyanname verilmemiş (ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya gelir elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar dâhil) olması hâlinde, vergilendirmeye esas alınacak matrah ile bu fıkranın (a) bendine göre artırdıkları matrahlar, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için 2018 takvim yılı için 63.800 Türk lirasından, 2019 takvim yılı için 66.400 Türk lirasından, 2020 takvim yılı için 70.500 Türk lirasından, 2021 takvim yılı için 75.000 Türk lirasından; bilanço esasına göre defter tutan mükellefler ile serbest meslek erbabı için 2018 takvim yılı için 94.000 Türk lirasından, 2019 takvim yılı için 99.600 Türk lirasından, 2020 takvim yılı için 105.800 Türk lirasından, 2021 takvim yılı için 112.400 Türk lirasından az olamaz. Geliri sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançtan oluşan mükellefler için vergilendirmeye esas alınacak asgari matrah, bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş tutarların ilgili yıllar itibarıyla 1/10'undan, geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşanlar için 2/5'inden, geliri bunlar dışında kalan diğer gelir vergisi mükellefleri için ise işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş tutardan az olamaz. Bu bendin uygulanmasında ilgili yıllar itibarıyla gayrimenkul sermaye iratları için belirlenen istisna tutarları dikkate alınmaz.

c) Kurumlar vergisi mükelleflerinin artırımında bulunmak istedikleri yıl ile ilgili olarak vermiş oldukları beyannamelerinde, zarar beyan edilmiş olması veya indirim ve istisnalar nedeniyle matrah oluşmaması ya da hiç beyanname verilmemiş (ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya kazanç elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve kazançlarını vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar dâhil) olması hâlinde, vergilendirmeye esas alınacak matrahlar ile bu fıkranın (a) bendine göre artırdıkları matrahlar, 2018 takvim yılı için 200.000 Türk lirasından, 2019 takvim yılı için 215.000 Türk lirasından, 2020 takvim yılı için 230.000 Türk lirasından, 2021 takvim yılı için 260.000 Türk lirasından az olamaz.

ç) Bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahlar, %20 oranında vergilendirilir ve üzerinden ayrıca herhangi bir vergi alınmaz. Ancak, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, artırımında bulunmak istedikleri yıla ait yıllık beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş, bu vergi türlerinden tahakkuk eden vergiler ile ilgili beyannameler üzerinden tahakkuk eden damga vergisini süresinde ödemiş ve bu vergi türleri için bu Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddesi hükümlerinden yararlanmamış olmaları şartıyla bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahları % 15 oranında vergilendirilir. İstisna, indirim ve mahsuplar nedeniyle bu beyannameler üzerinden ödenmesi gereken verginin bulunmaması hâlinde de bu hüküm uygulanır.

d) Kurumlar vergisi mükelleflerinin, 193 sayılı Kanunun geçici 61 inci maddesine göre vergi tevkifatına tabi tutulmuş olan kazanç ve iratlarının bulunması hâlinde, bu fıkra da belirtilen vergi incelemesine ve tarhiyata muhatap olmamaları için bu kazanç ve iratlar üzerinden tevkif edilen vergilerin, ait olduğu yıla ilişkin olarak bu fıkranın (a) bendinde belirtilen şekilde artırılması şarttır.

e) Kurumlar vergisi mükelleflerinin, 193 sayılı Kanunun geçici 61 inci maddesinde yer alan vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları muhtasar beyanname ile beyan etmemiş olmaları hâlinde, bu yıllara ilişkin olarak bu fıkra da belirtilen vergi incelemesine ve tarhiyata muhatap olmamaları için bu kazanç ve iratlara ait tevkifat matrahlarını, bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede, bu fıkranın (c) bendinde belirtilen asgari matrahın %50'sinden az olmamak kaydıyla beyan etmeleri şarttır. Bu bent hükmüne göre artırılan matrahlar üzerinden %15 oranında vergi hesaplanır.

f) Bu fıkranın (d) ve (e) bentlerinde yer alan hükümlerden yararlanarak artırımında veya beyanda bulunan mükelleflerin, bu yıllara ilişkin olarak bu fıkra da belirtilen vergi incelemesi ve tarhiyata muhatap olmamaları için ilgili yıllarda vergiye esas alınan kurumlar vergisi matrahlarını da bu fıkranın (c) bendinde belirtilen tutarlardan az olmamak üzere (a) bendinde belirtilen şekilde artırmaları şarttır.

g) Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında bulundukları yıllara ait zararların %50'si, 2022 ve izleyen yıllar kârlarından mahsup edilmez. Matrah artırımından önce 2022 yılı kurumlar vergisi beyannamesini vermiş ve matrah artırımında bulundukları yıllara ait zararların tamamını indirim konusu yapmış olanlar, bu beyannamelerini, matrah artırımı yapılması için öngörülen başvuru süresi içinde düzeltmeleri hâlinde vergi cezası kesilmez, gecikme faizi hesaplanmaz. Bu şekilde yapılan düzeltmeler üzerine tahakkuk eden vergiler, beyannamenin verildiği tarihten itibaren bir ay içinde ödenir. Bu bent kapsamında yıllık kurumlar vergisi ile ilgili yapılan düzeltme nedeniyle 2022 yılına ilişkin geçici vergi beyannamelerinde düzeltme yapılmaz.

ğ) İstisna ve indirimler nedeniyle gelecek yıllarda matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutarlar ile geçmiş yıl zararları bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahlardan indirilemez.

h) Matrah artırımında bulunan mükelleflerin, yıllık gelir ve kurumlar vergisine mahsuben daha önce ödemiş oldukları vergilerin iadesi ile ilgili taleplerine ilişkin inceleme ve tarhiyat hakkı saklıdır.

i) İşe başlama ve işi bırakma gibi nedenlerle kıst dönemde faaliyette bulunmuş mükellefler hakkında ilgili yıllar için belirlenen asgari matrahlar, faaliyette bulunulan ay sayısı (ay kesirleri tam ay olarak) dikkate alınarak hesaplanır.

i) Bu fıkranın (a) bendi kapsamında matrah artırımında bulunulan vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak bu Kanunun yayımı tarihinden önce yapılp kesinleşen tarhiyatlar, ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınır.

(2) Mükellefler, bu fıkra da belirtilen şartlar dâhilinde gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisini artırarak bu maddede belirtilen süre ve şekilde ödemeleri hâlinde, kendileri nezdinde söz konusu vergiyi ödemeyi kabul ettikleri yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak artırımı konu ödemeler nedeniyle gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılmaz.

a) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi uyarınca hizmet erbabına ödenen ücretlerden vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanlar, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri (ihtirazi kayıtlı verilenler dâhil) muhtasar beyannamelerinde yer alan ücret ödemelerine ilişkin gayrisafi tutarlarının yıllık toplamı üzerinden 2018 yılı için %6,2019 yılı için %5,2020 yılı için %4 ve 2021 yılı için %3 oranından az olmamak üzere hesaplanacak gelir vergisini bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede artırır.

b) Bu fıkranın (a) bendi kapsamında vergi artırımında bulunulan yıl içinde yer alan vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak;

1) Verilmesi gereken muhtasar beyannamelerden, en az bir döneme ilişkin beyanname verilmiş olması hâlinde, beyan edilmiş ücret ödemelerine ilişkin gayrisafi tutar ortalaması alınmak suretiyle bir yıla iblağ edilerek, artırımı esas olmak üzere yıllık ücretler üzerinden gelir (stopaj) vergisi matrahı bulunur ve bu tutar üzerinden bu fıkranın (a) bendinde belirtilen oranlarda gelir vergisi hesaplanır.

2) Hiç beyanname verilmemiş olması hâlinde, her ay için hesaplanacak asgari gelir (stopaj) vergisine esas olmak üzere en az;

(aa) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce ilgili yılda verilmiş olan aylık prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama işçi sayısı kadar işçi,

(bb) İlgili yılda aylık prim ve hizmet belgelerinin hiç verilmemiş olması hâlinde, bu Kanunun yayımı tarihine kadar verilmiş olmak şartıyla izleyen vergilendirme dönemlerinde verilen ilk aylık prim ve hizmet belgesindeki işçi sayısı kadar işçi,

(cc) Bu Kanunun yayımı tarihine kadar aylık prim ve hizmet belgesinin hiç verilmemiş olması hâlinde en az iki işçi,

çalıştırıldığı kabul edilmek ve ilgili yılın son vergilendirme döneminde geçerli olan asgari ücretin brüt tutarı esas alınarak hesaplanan gelir (stopaj) vergisi matrahı üzerinden bu fıkranın (a) bendinde belirtilen oranlarda gelir vergisini ödemek suretiyle bu fıkra dan yararlanılır.

c) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2), (3), (5), (6), (11) ve (13) numaralı bentleri ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ve ikinci fıkrası ile 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve üçüncü fıkrası uyarınca vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanlar, ilgili yıl içinde verdikleri (ihtirazi kayıtlı verilenler dâhil) muhtasar beyannamelerinde (ilgili yıl içinde verilen muhtasar beyannamelerde beyan edilen tutarlar bir yıla iblağ edilmeksizin) yer alan söz konusu ödemelerine ilişkin gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden;

1) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2), (5) ve (6) numaralı bentleri, 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve ikinci fıkrası ile 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan ödemeler için ayrı ayrı olmak üzere 2018 yılı için %6, 2019 yılı için %5, 2020 yılı için %4 ve 2021 yılı için %3 oranından az olmamak üzere hesaplanacak vergiyi,

2) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bentlerinde yer alan ödemeler için ayrı ayrı olmak üzere 2018 ila 2021 yılları için her bir yıl itibarıyla %1, 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) ve (13) numaralı bentlerinde yer alan ödemeler için ayrı ayrı olmak üzere ilgili yıllarda geçerli olan tevkifat oranının %25'i oranında hesaplanan vergiyi,

bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede artırırlar,

ç) Bu fıkranın (c) bendi kapsamında matrah veya vergi artırımında bulunulan yıl içinde hiç muhtasar beyanname verilmemiş olması veya muhtasar beyanname verilmekle birlikte artırılması istenen ödeme türünün beyannameye bulunmaması hâlinde;

1) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan ödemeler nedeniyle ilgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarının %50'si esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %15 oranında hesaplanan vergiyi,

2) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan ödemeler nedeniyle ilgili yıllar için beyana tabi geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşan gelir vergisi mükellefleri için belirlenen asgari gelir vergisi matrah tutarı esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %15 oranında hesaplanan vergiyi,

3) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bentlerinde yer alan ödemeler nedeniyle ilgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarı esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %3, 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendinde yer alan ödemeler için %2, (13) numaralı bendinde yer alan ödemeler için de %5 oranında hesaplanan vergiyi,

4) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi, 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan ödemeler nedeniyle bu maddenin birinci fıkrası kapsamında ilgili yıllar için artırılan matrahların %80 inden az olmamak üzere belirlenen tutarlar üzerinden %15 oranında hesaplanan vergiyi,

ödemek suretiyle, bu maddeden yararlanılır.

d) Bu fıkra uyarınca artırımında bulunulması durumunda ayrıca gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulmuş olması şartı aranmaz. Şu kadar ki, 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi ile 5520 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrası ve 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükmüne istinaden bu fıkra kapsamında matrah artırımında bulunulması durumunda, kurumlar vergisi yönünden de matrah artırımında bulunulması şarttır.

e) Gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi artırımında bulunmak isteyenlerin, yıl içinde işe başlamaları ya da işi bırakmaları hâlinde faaliyette bulunulan vergilendirme dönemleri için (ay kesirleri tam ay olarak dikkate alınmak suretiyle) bu fıkarda belirtilen esaslar çerçevesinde artırımında bulunulur.

f) Gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi artırımında bulunulan yıl içinde yer alan vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak bu Kanunun yayımı tarihinden önce yapıpı kesinleşen tarhiyatlar, ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınır.

g) Bu fıkra hükmüne göre artırıma esas ücret tutarı ile matrahlar, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

ğ) Bu fıkra kapsamında artırımdan yararlanılarak hesaplanan gelir vergisine herhangi bir istisna ve indirim uygulanmaz.

(3) Mükellefler, bu fıkra da belirtilen şartlar dâhilinde katma değ er vergisini artırarak bu maddede belirtilen süre ve şekilde ö demeleri hâlinde, kendileri nezdinde söz konusu vergiyi ö demeyi kabul ettikleri yıllara ait vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak katma değ er vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılmaz.

a) Katma değ er vergisi mükellefleri, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verdikleri beyannamelerindeki (ihtirazi kayıtla verilenler dâhil) hesaplanan katma değ er vergisinin yıllık toplamı üzerinden 2018 yılı için %3, 2019 yılı için %3, 2020 yılı için %2,5 ve 2021 yılı için %2 oranından az olmamak üzere belirlenecek katma değ er vergisini, vergi artırımı olarak bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede beyan ederler. 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değ er Vergisi Kanununun 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi ve geçici 17 nci maddesine göre tecil-terkin uygulamasından faydalanan mükellefler için artırıma esas tutarın belirlenmesinde, tecil edilen vergiler hesaplanan vergiden düş ü lür.

b) Bir aylık vergilendirme dönemine tabi olan katma değ er vergisi mükelleflerince, artırımda bulunulmak istenilen yıl içindeki vergilendirme dönemleri ile ilgili olarak;

1) Verilmesi gereken katma değ er vergisi beyannamelerinden, en az üç döneme ait beyannamenin verilmiş olması hâlinde, bu yıla ait dönemlerden verilmiş olan beyannamelerdeki hesaplanan katma değ er vergisi tutarlarının ortalaması bir yıla iblağ edilerek, artırıma esas olmak üzere yıllık hesaplanan katma değ er vergisi tutarı bulunur ve bu tutar üzerinden bu fıkranın (a) bendinde belirtilen oranlara göre artırım tutarı hesaplanır.

2) Hiç beyanname verilmemiş ya da bir veya iki döneme ilişkin beyanname verilmiş olması hâlinde, ilgili yıl için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulmuş olması şartıyla artırılan matrah üzerinden %18 oranında katma değ er vergisi artırımında bulunmak suretiyle bu fıkra dan yararlanılır. Bu durumda olan adi ortaklık, kollektif ve adi komandit ortaklıklarda ortakların tamamının gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunmaları şarttır.

3) İlgili takvim yılı içindeki işlemlerin tamamının istisnalar kapsamındaki teslim ve hizmetlerden oluşması, tecil-terkin uygulaması kapsamındaki teslimlerden oluşması veya diğ er nedenlerle takvim yılının bütün dönemlerinde hesaplanan katma değ er vergisi bulunmaması hâlinde, ilgili yıl için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulmuş olması şartıyla artırılan matrah üzerinden %18 oranında katma değ er vergisi artırımında bulunmak suretiyle bu fıkra dan yararlanılır. Ş u kadar ki, ilgili takvim yılı içinde bu alt bentte belirtilen durumların yanı sıra vergiye tabi diğ er işlemlerin de mevcudiyeti nedeniyle hesaplanan vergisi çıkan mükellefler ile yıl içinde beyannamelerinin tamamını vermekle birlikte beyannamelerinin bazılarında hesaplanan katma değ er vergisi bulunmayan mükelleflerin bu fıkra hükmüne göre ö demeleri gereken katma değ er vergisi tutarı, yukarıda belirtildiğ i şekilde hesaplanacak %18 oranındaki katma değ er vergisi tutarından aşığ i olmamak kaydıyla,

hesaplanan katma değer vergisi bulunan beyannamelerdeki vergiler toplamına bu fıkranın (a) bendinde belirtilen oranlar uygulanmak suretiyle hesaplanır. Bu kapsama giren mükellefler, gelir veya kurumlar vergisi için matrah artırımında bulunmamaları hâlinde bu fıkra hükmünden yararlanamaz.

c) Vergilendirme dönemi üç aylık olan katma değer vergisi mükelleflerinin, yıllık asgari artırım tutarı, hiç beyanname vermemiş olmaları hâlinde bu fıkranın (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde belirtilen esaslar çerçevesinde, en az bir dönem için beyanname vermiş olmaları hâlinde ise aynı bendin (1) numaralı alt bendinde belirtilen esaslar çerçevesinde belirlenir.

ç) Katma değer vergisi mükelleflerinin, artırıma esas alman ilgili yılın vergilendirme dönemlerinin tamamı için artırımda bulunmaları zorunludur. Şu kadar ki, mükelleflerin artırımda bulunmak istedikleri yıl içinde işe başlamaları ya da işi bırakmaları hâlinde, faaliyette bulunulan vergilendirme dönemleri için bu fıkra da belirtilen esaslar çerçevesinde artırımda bulunulur.

d) Mükelleflerin artırımda bulunmak istedikleri yıl içindeki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak bu Kanunun yayımı tarihinden önce yapılp kesinleşen tarhiyatlar, ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınır.

e) Artırım talebinde bulunulan yılları izleyen dönemlerde yapılacak vergi incelemelerine ilişkin olarak artırım talebinde bulunulan dönemler için, sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden ve artırım talebinde bulunulan dönemler için ihraç kaydıyla teslimlerden veya iade hakkı doğuran işlemlerden doğan terkin ve iade işlemleri ile 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki işlemler veya müteselsil sorumluluk kapsamındaki işlemlerle ilgili inceleme ve/veya tarhiyat hakkı saklıdır. Sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden yapılan incelemelerde artırım talebinde bulunulan dönemler için tarhiyat önerilemez.

f) Bu fıkra hükmüne göre ödenen katma değer vergisi, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak nazara alınmaz, ödenmesi gereken katma değer vergilerinden indirilmez veya herhangi bir şekilde iade konusu yapılmaz.

(4) Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarına göre;

a) Matrah ve vergi artırımının bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede bu maddede öngörülen şekilde yapılması, hesaplanan veya artırılan gelir, kurumlar ve katma değer vergilerinin, peşin veya ilk taksiti bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sürede başlamak üzere aylık dönemler hâlinde azami on iki eşit taksitte bu Kanunda belirtilen şekilde ödenmesi şarttır. Bu vergilerin bu Kanunda belirtilen şekilde ödenmemesi hâlinde, ödenmeyen vergi tutarları ilk taksit ödeme süresinin son günü vade kabul edilerek 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammıyla birlikte takip ve tahsil edilir, ancak bu madde hükmünden yararlanılamaz.

b) Hesaplanarak veya artırılarak ödenen vergiler, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak kabul edilmez; indirim, mahsup ve iade konusu yapılmaz.

c) Artırılan matrahlar nedeniyle geçici vergi hesaplanmaz ve tahsil olunmaz.

ç) Matrah veya vergi artırımında bulunulması, 213 sayılı Kanunun defter ve belgelerin muhafaza ve ibrazına ilişkin hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez.

d) Matrah veya vergi artırımını sonucunda tahakkuk eden vergilerin tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmesi hâlinde, bu vergilerden %10 indirim yapılır.

(5) Daha önce nezdinde vergi incelemesi yapılmış olan mükellefler, vergi incelemesi yapılan yıllar için de artırımda bulunabilirler.

(6) İdarenin, artırımında bulunulmayan yıllar veya dönemler için vergi incelemesi yapma hakkı saklıdır.

(7) Bu maddeye göre matrah veya vergi artırımında bulunulması, bu Kanunun yayımı tarihinden önce başlanılmış olan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerine engel teşkil etmez. Ancak, artırımında bulunan mükellefler hakkında başlanılan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin, bu maddenin birinci fıkrasının (h) bendi ve üçüncü fıkrasının (e) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Kanunun yayımını izleyen yedi iş günü içinde sonuçlandırılmaması hâlinde, bu işlemlere devam edilmez. Bu süre içinde sonuçlandırılan vergi incelemeleri ile ilgili tarhiyat öncesi uzlaşma talepleri dikkate alınmaz. İnceleme veya takdir sonucu tarhiyata konu matrah veya vergi farkı tespit edilmesi hâlinde, inceleme raporları ile takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihten önce artırımında bulunulmuş olması şartıyla inceleme ve takdir sonucu bulunan fark, bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri ile birlikte değerlendirilir, inceleme ve takdir işlemlerinin sonuçlandırılmasından maksat, inceleme raporları ve takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmesidir.

(8) Matrah veya vergi artırımı dolayısıyla mükelleflerce verilen yıllık, muhtasar ve katma değer vergisi beyannameleri ve diğer beyannameler için damga vergisi alınmaz.

(9) Matrah ve vergi artırımıyla ilgili aşağıdaki hükümler de uygulanır:

a) Aşağıda sayılan mükellefler bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümlerinden yararlanamazlar:

1) 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinin (b) fıkrasında yer alan “defter, kayıt ve belgeleri yok edenler veya defter sahifelerini yok ederek yerine başka yapraklar koyanlar veya hiç yaprak koymayanlar veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleyenler” ile aynı Kanunun 359 uncu maddesinin (ç) fıkrasında yer alan fiilleri işleyenler (Bu alt bent kapsamındaki fiillerin 2022 yılında veya bu maddenin kapsadığı dönemlerden herhangi birinde işlendiğinin tespit edilmesi hâlinde bu mükellefler diğer dönemler için de matrah ve vergi artırım hükümlerinden yararlanamazlar),

2) Terör suçundan hüküm giyenler,

3) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla haklarında terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle adli makamlar, genel kolluk kuvvetleri veya Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından yürütülen soruşturma ve kovuşturmalar kapsamında vergi incelemesi yapılması, terörün finansmanı suçu veya aklama suçu kapsamında inceleme ve araştırma yapılması talep edilenler.

b) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla haklarında, 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinin; (b) fıkrasında yer alan defter, kayıt ve belgeleri yok etme veya defter sahifelerini yok ederek yerine başka yapraklar koyma veya hiç yaprak koymama veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleme fiillerinden ya da (ç) fıkrasında yer alan fiillerden hareketle yapılan vergi incelemesi devam edenlerin bu maddede belirtilen süre ve öngörülen şekilde matrah veya vergi artırımında bulunmaları durumunda, söz konusu vergi incelemesinin tamamlanmasına kadar bu maddenin kapsadığı dönemlerin tamamı için yapılan artırımlara ilişkin olarak tahakkuk işlemleri bekletilir. Şu kadar ki, bu maddede belirtilen süre ve öngörülen şekilde matrah veya vergi artırımında bulunmayanlar madde hükümlerinden faydalandırılmaz.

c) Bu fıkranın (b) bendi kapsamında artırımda bulunanlar hakkında, artırımda bulundukları dönem ve vergi türlerine ilişkin olarak bu Kanunun yayımı tarihinden (bu tarih dâhil) önce veya yayımı tarihini izleyen günden itibaren on iki ay içinde başlanılan vergi incelemeleri ((b) bendinde belirtilen inceleme dâhil) ile takdir işlemlerinin, bu maddenin birinci fıkrasının (h) bendi ve üçüncü fıkrasının (e) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın başından itibaren on iki ay içinde sonuçlandırılmaması hâlinde, bu işlemlere devam edilmez. Söz konusu vergi incelemelerinden bu süre içinde sonuçlandırılanlarla ilgili tarhiyat öncesi uzlaşma talepleri dikkate alınmaz. İnceleme ve takdir işlemlerinin sonuçlandırılmasından maksat, inceleme raporları ve takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmesidir.

ç) Bu fıkranın (b) bendi uyarınca yapılan vergi incelemesi kapsamında bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın başından itibaren on iki ay içinde bu fiillerin varlığının tespit edilmemesi durumunda, bu durumun tespitine ilişkin rapor veya yazı, aynı bentte öngörülen süre ve şekilde matrah veya vergi artırımında bulunan mükelleflere tebliğ edilir. Matrah ve vergi artırımı sonucu hesaplanan vergileri, tebligatı izleyen aydan başlamak üzere matrah ve vergi artırımının sırasındaki tercihlerine göre ödemeleri ve maddede öngörülen diğer şartları yerine getirmeleri koşuluyla söz konusu mükellefler bu madde hükümlerinden yararlanırlar.

d) Bu fıkranın (ç) bendi kapsamında kendisine rapor veya yazı tebliğ edilen mükellefler hakkında düzenlenen;

1) Bu fıkranın (c) bendi kapsamındaki inceleme raporu veya takdir komisyonu kararından önce tarhiyata konu matrah veya vergi farkı tespiti içeren (b) bendi kapsamındaki inceleme raporunun vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmesi hâlinde, matrah veya vergi artırımının ihlal edilmemesi koşuluyla, (c) bendi kapsamındaki incelemeye veya tarh işlemlerine devam edilmez.

2) Bu fıkranın (b) bendi kapsamındaki inceleme raporundan önce (c) bendi kapsamındaki inceleme raporu veya takdir komisyonu kararının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmesi hâlinde, bu rapor veya karar, Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın başından itibaren on iki ayı aşmamak üzere bu fıkranın (b) bendinde bahsedilen vergi incelemesi neticesinde düzenlenen raporların vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihe kadar bekletilir.

3) Bu fıkranın (b) bendi kapsamında yapılan vergi incelemesi sonucunda bulunan matrah veya vergi farkı bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri ile birlikte değerlendirilir, matrah veya vergi artırımına ilişkin taksitlerin tamamen ödenmesi şartıyla (c) bendi kapsamındaki rapor veya kararlar (vergi ziyaına 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinde yazılı fiillerle sebebiyet verilmesi hali hariç) için tarhiyat yapılmaz ve vergi cezası kesilmez. Bu fıkranın (c) bendi kapsamındaki raporlarda vergi ziyaına 213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinde yazılı fiillerle sebebiyet verildiğinin tespiti hâlinde, söz konusu raporlarda tespit edilen matrah veya vergi farkı ve bu fıkranın (b) bendi kapsamında yapılan vergi incelemesi sonucunda bulunan matrah veya vergi farkı, bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri ile birlikte değerlendirilir.

e) Bu fıkranın (b) bendi uyarınca yapılan vergi incelemesinin tamamlanması sonucunda söz konusu fiillerin varlığının tespit edilmesi hâlinde, bu mükellefler tarafından yapılan matrah veya vergi artırımları dikkate alınmaz. Bu fıkranın (c) bendi kapsamındaki inceleme raporu veya takdir komisyonu kararlarının ilgili olduğu dönemlere ilişkin vergi ve cezalara yönelik zamanaşımı süresi, bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın başından itibaren on iki ay aşmamak kaydıyla, mezkûr rapor veya kararın vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirildiği tarihten bu fıkranın (b) bendi kapsamındaki raporların vergi dairesine intikal ettiği tarihe kadar işlemez.

f) Bu fıkranın (c) bendi kapsamındaki inceleme raporu veya takdir komisyonu kararından önce (b) bendi uyarınca yapılan vergi incelemesinin sonuçlanması ve inceleme sonucunda bahse konu fıkrada belirtilen fiillerin varlığının tespit edilmesi hâlinde, bu fıkranın (c) bendinde belirtilen inceleme ve takdir işlemlerinin tamamlanmasına ilişkin süreler açısından 213 sayılı Kanunun genel hükümleri uygulanır.

(10) Mükelleflerin bu maddeye göre matrah veya vergi artırımı yaptıkları dönemlere ilişkin olarak kanuni süresinde vermedikleri anlaşılan beyannameler nedeniyle 213 sayılı Kanunun usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarına ilişkin hükümleri uygulanmaz.

(11) Bu madde hükümlerine göre matrah veya vergi artırımı ile ilgili olarak doğru beyan yapılmaması veya vergi hataları nedeniyle eksik tahakkuk eden vergiler, ilk taksit ödeme süresinin sonunda tahakkuk etmiş sayılır ve ödenmemesi hâlinde 6183 sayılı Kanuna göre takip edilir. Şu kadar ki, Kanun hükümlerinin ihlal edilmemiş olması şartıyla mükellefe bildirimde bulunularak eksik tahakkuk eden tutarın bir ay içinde geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi istenir, verilen sürede ödeme yapılması hâlinde eksik tahakkuk eden vergiler açısından Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmaz.

(12) Birinci fıkranın (ç) bendi kapsamında yapılacak değerlendirmede, her bir dönem için ayrı ayrı 20 Türk lirasına (bu tutar dâhil) kadar yapılan eksik ödemeler dikkate alınmaz.

(13) Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarındaki matrah ve vergi artırımı hükümlerinden yararlanılması, 213 sayılı Kanunun 367 nci maddesi kapsamında aynı Kanunun 359 uncu maddesinde yer alan kaçakçılık suçlarının işlendiğinin tespitine ve kamu davasının açılmasına engel teşkil etmez. Ancak, bu incelemeler sonucunda matrah veya vergi artırımında bulunulan dönemler ve vergiler için tarhiyat yapılmaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - 5'inci madde matrah ve vergi artırımına ilişkin düzenlemeler.

Sayın teklif sahibimizden izahat rica ediyoruz.

Buyurun.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Evet, kanun teklifimizin 5'inci maddesinde 2018 ile 2021 arasındaki dört yılın kurumlar beyannamesini, gelir vergisi beyannamesini, muhtasar beyannamelerini belli oranlarda yükselterek -aşağıda var oranlarımız- o yılların bundan sonraki yıllarda incelemeye tabi olmaması öngörülmüyor, genel çerçeve bu. Kurumlar vergisi, gelir vergisi ve muhtasar beyannameleri; katma değer vergisi beyannamelerinin de aylık dönemleri dört yılı kapsıyor. Daha önce 2018, 2019, 2020, bir önceki, 2021'deki yasada vardı fakat şimdi yapmayanlar için tekrar 2018'den başlayarak 2021 yılını da dâhil etmek kaydıyla böyle bir maddemiz var. Oranlar da 2018 yılı gelir vergisi için yüzde 35, 2019 yılı için yüzde 30, 2020 yılı için yüzde 25 ve 2021 yılı için yüzde 20 oranında artırmak suretiyle beyanları ve bir de asgari limitler var, onun altında olmamak kaydıyla beyan edenler geriye dönük dört yıl için incelemeye tabi olmayacaklar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 2022'yi dâhil edemedik mi?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – 2022... Kurumlar vergisi beyannamesi ve gelir vergisi martta, kurumlar nisanda olduğu için onu alma şansımız yok, KDV'yi de almıyoruz çünkü tüm...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mükelleflerin böyle bir beklentisi var tabii yani.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ama yani çok zor o, nasıl olacak? O zaman kanunun yürürlük tarihini nisandan sonraya almamız lazım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani ona göre bir düzenleme yapılması lazım.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Çok zor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bilmiyorum, TÜRMOB’un görüşü nedir ama bu yönde de beklenti var. Şu anda ödeyecekleri vergi için zaten vatandaşın, iş yerlerinin sıkıntısı var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – TÜRMOB’un bu maddede bir görüşü var mı arkadaşlar? TÜRMOB’un görüşü varsa bu maddeyle ilgili alalım.

TÜRMOB GENEL BAŞKANI EMRE KARTALOĞLU – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Henüz beyannamesi verilmemiş bir dönem için matrah artırımı düzenlemesi yapmak o beyanların çok sağlıklı çıkması sonucunu doğuracaktır diye değerlendiriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Vedat Demiröz, bu madde, en karşı olduğumuz madde. Matrah artırımı yani vergi ahlakını tamamen yok eden bir madde ve bunun bir alışkanlığa dönüşmüş olması... Yani siz sahaya ne kadar çıkıyorsunuz bilmiyorum ama sahada kesinlikle dürüst mükellefi de yani vergisini düzgün bildirmeye çalışan mükellefi de kötü yola doğru iten bir düzenleme. Çünkü neden olduğunu söyleyeyim: Aynı sektörde iki işletme düşünün, ikisi de 100 milyon lira para kazanıyor, tamam mı, yani 1 milyar lira ciro yapmış, 100 milyon lira para kazanmış. Bir tanesi 100 milyon lirayı bildiriyor; ne yapıyor, işte -kurumlar vergisi- 20 milyon lira vergisini ödüyor. Diğeri, 100 milyon lira kazanıyor ama stoklarla oynuyor, 1 milyon lira bildiriyor. 1 milyon lira bildiriyor; 100 milyon değil, 1 milyon lira bildiriyor. Şimdi, siz, 100 milyon lira bildiren aynı işletmeye de 1 milyon lira bildiren aynı işletmeye de diyorsunuz ki: “Sen matrahını yüzde 20 artır, ben seni incelemeyeceğim.” Ne oluyor? 100 milyon bildiren işletme, 20 milyon lira daha ilave matrah bildirilmesi lazım incelemeden kurtulsun; aynı kârı etmiş ama 1 milyon lira göstermiş rakip işletme 200 bin lirayla milyarlarca liralık cirosunu temize çıkarıyor, bilançosunu temize çıkarıyor, incelenmeme güvencesi alıyor. Şimdi, ortada bir sigorta var, tamam mı, birisi sigorta için 20 milyon lira ödüyor; öbürü 200 bin lira ödüyor, üstelik de 99 milyon lira vergiyi kaçırmış. Ya, siz burada bir adalet görüyor musunuz? Arkadaşlar, siz burada bir adalet görüyor musunuz? Ve ne oldu? Sayın Başkan, bunu bir sefer çıkarmış olsak hani bir seferlik yaptılar, bir seferin günahı onların boynuna derim; siz, bunu bir alışkanlığa çevirdiniz arkadaşlar.

Ben sahada olan bir insanım, piyasada olan bir insanım, düzgün bildirenler artık keriz olarak görülüyorlar. Mali müşavirlere bu anlamda ciddi mobbing var. Aynen şu söyleniyor, geçen yıl boyunca da bu söylendi: “Ya, arkadaş, şu stok kalemlerinde şöyle yapsak, böyle yapsak, vergi şöyle olsa. Nasıl olsa 2021 yılı sonunda Sayın Vedat Demiröz, Sayın Elitaş gelecek buraya matrah artırımı çıkaracak. E, 100 milyonluk kârımız 1 milyon lira karşılığında 200 bin lira temize çıkacak, incelenmeme güvencesi alacağım.” diye bir beklentiye soktunuz. Yani şimdi şunu söyleyeceğim: Bunun çıkmayacağını düşünen bir mükellef var mıydı? Yoktu, herkes seçim öncesi matrah artırımı nasıl olsa çıkacak diye bakıyordu.

Arkadaşlar, bakın, geçmişte işçilerin maaşını düşük göstermek diye bir alışkanlık vardı, hâlâ var bu, biraz azaldı ama hâlâ var. Biliyorsunuz, bir işçi 20 bin lira da maaş alsaydı asgari ücretten gösterilirdi, hep böyleydi, piyasadaki uygulama buydu. Şimdi de işletmelere düşük kâr gösterme diye bir alışkanlık yarattınız siz bu matrah artırımı düzenlemesiyle, düşük kâr gösterme diye bir alışkanlık yarattınız. Bakın -Uğur Bey keşke burada olsaydı- size şunu söyleyeceğim: Sayın Vedat Demiröz, bakın, şu timsah ağzı neyi gösteriyor, biliyor musunuz? Şu timsah ağzı, patronların gayrisafı hasıladan aldığı payı gösteriyor. Hiçbir demokratik ülkede, sosyal adaletin, gelir adaletinin olduğu hiçbir ülkede böyle

bir paylaşım olmaz, kurt böyle paylaşım yapmaz, yüzde 55'i patronlara aktarmaz. Şimdi, böyle bir durumda siz patronlara diyorsunuz ki: "Ya, sen çok para kazandın ama vergini düşük göster, ben seni affedeceğim." Bu, kabul edilemez.

Bakın, ne yapmamız lazım değerli arkadaşlar: "Nereden buldun?" uygulamasının gücünü mutlaka Maliyemize vermemiz gerekiyor. Bakın, size söyleyeyim: Gidin, o lüks Mercedeslere binenlere, lüks arabalara binenlere bir bakın. Ya, ben babamla iş yaparken Maliye bize teşekkür yazısı gönderirdi, biz mütevazı bir esnaftık, mütevazı bir arabaya binerdik. Yanımızdaki komşu Mercedes'e binerdi, yandaki komşunun vergi levhasına bakardım, vergi yok. Mercedes'e biniyor, lüks arabalara biniyor, lüks yazlık alıyor, kat alıyor, bilmem ne alıyor, kimse ona bir şey diyemiyor. Şimdi, siz böyle bir uygulamayla birlikte nereden bulunduğunu da sormazsanız gelir ve servet eşitsizliğini bozarsınız, toplumsal adaleti, sosyal adaleti bozarsınız. Zaten kapitalist düzende yaşıyoruz, bu vahşi kapitalist bir düzen yani yüzde 1'e çalışan bir düzen -Uğur Bey'e de sataşıyorum- yüzde 1'e çalışan bir düzen. Yüzde 1, bakın, Türkiye'de 13 kişinin serveti yüzde 50'nin servetini geçmiş. Ne yapmamız lazım? O 13 kişiyi veya 13 bin kişiyi veya 130 bin kişiyi, en zenginleri vergilendirmemiz gerekiyor adaletli bir şekilde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama siz ne yapıyorsunuz? Matrah artırımını düzenlemesiyle vergiyi düşük göstermeyi cazip hâle getiriyorsunuz. Bakın, emin olun, bunu yapmak istemeyenler bile rekabette geri kalmamak için "Ya, arkadaş, o da 100 milyon kazandı, ben de 100 milyon kazandım, ben 100 milyon bildirdim, o 1 milyon bildirdi, onun yanına kâr kaldı, ben de 1 milyon bildiririm, oynarım stoklarla, stokları yediririm maliyetime. Hadi mali müşavirler, buyurun, stokları yedin maliyetime, ben de 1 milyon göstereyim, 1 milyonu 1 milyon 200 bin yaparım, incelenmem." diye bir uygulamayı getiriyorsunuz. Bu, kabul edilemez. Bakın, mali müşavirleri ben asla suçlamıyorum, böyle bir mobbinge karşı karşıyalar ve daha çok karşı karşıya kalacaklar. Hem matrah artırımını hem kasa affını hem stok affını bir arada getirdiğiniz zaman bütün bunlarla karşı karşıya kalıyoruz. Bu, kabul edilemez. Bu maddeyi geri çekelim diyorum arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bülent Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Demiröz, matrah daha belli olmadan tabii ki affı söz konusu olmaz ya da indirimi söz konusu olmaz ama mükellefler özellikle 2022 için, ödeyecekleri vergi için bir kolaylık bekliyorlar. Dolayısıyla bir çözümün bulunması lazım yani madem böyle bir şey getiriyorsunuz, bununla ilgili de 2022 için de bir çözüm bulmanız lazım.

Ben taraftar olduğumdan değil ama böyle bir beklenti olduğunu ifade etmek için özellikle söz aldım.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Vekilim, dediniz ki: "Bu düzenleme daha önceki yasalarda da vardı fakat bazı iş insanları bunları kullanmadılar..."

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Kullanmayanlar var.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – “Kullanmayanlar var; dolayısıyla, bunların tekrar kullanmaları için bunu getirdik.” dediniz. Kamusal otoritenin bu ısrarı niye? Bir imkân verilmiş, kullanmıyorsa o zaman gidin, üzerinden vergisi ne ise onu alın yani “Biz ısrarla bir daha veriyoruz, bir daha veriyoruz.” demenin anlamı ne? Ben tersinden okursam şöyle okuyorum...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Daha önceki yıllarda da isteğe bağlı. Talep etmemiş...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Tamam işte, etmediyse niye ben bir daha “Gel, bunu...”

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Çıkartıyoruz, edebilir.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır, tamam. Niye çıkartıyorsunuz diyorum? Edebilir de etmeyebilir de, niye çıkartıyorsunuz? Vermişsin bir imkân, kullanmamış.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – İsteyenler için “Gelsin.” diyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – O zaman otorite olarak toplumun menfaati ne ise, yasal düzenleme ne ise onu uygulayın ve bu insanlardan kamunun çıkarını sağlayın ve verginizi toplayın. “İlla gel, gel, bir daha yap, bir daha...” Yapmıyorsa, gideceksin, vergisini toplayacaksın

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Diğerlerinde de isteyen yapabilir, aksayıp da vermeyenler...

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Vedat Bey, söz vereceğiz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Tamam da vermişiz diyorum, öncekilerde de çıkarmışız da bizim kamusal otorite olarak ısrarımız niye? “Bir daha, bir daha.” demenin anlamı ne? Ben bunu şöyle okuyorum: “Nakde ihtiyacım var, çok yüksek tutarsam da gelmiyorsun, düşük tutuyorum, bana biraz para ver, kasaya biraz para girsin.” Ama bu da uzun vadede ülkenin çıkarına değil, kusura bakmayın.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

Şimdi, Vedat Bey’e sorulara cevap vermek üzere söz veriyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, bir ilave yapabilir miyim?

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vedat Bey, bakınız, size şu örneği vermek istiyorum: Sayın Elitaş, iki yıl önce buraya Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız geldi, o zaman Osman Bey vardı Bakan Yardımcısı, hatırlarsınız değil mi? Sizin bazı milletvekilleri Osman Bey’e o zaman şunu sordu: “Niye matrah artırımı yok?” dedi, bunu sordu. “Bu, vergi adaletini bozan bir düzenlemedir. Bu düzenlemenin olmasını doğru bulmuyoruz.” dedi. Bakın, kayıtlarda var, Meclis tutanaklarında var ve böyle bir ifşaat ortadayken siz hâlâ aynı uygulamalara devam ediyorsunuz. “Bir kere bu uygulama yapıldı, tekrarlamasını düşünmüyoruz.” diye söyledi bir Maliye Bakan Yardımcısı ve siz vergi ahlakını, vergi barışını bozan bu düzenlemeleri tekrar tekrar getiriyorsunuz. Bu açıdan görüşlerinizi merak ediyorum.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Demiröz, buyurun.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Öncelikle, Sayın Başkanım, size ve bütün milletvekili arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Baştan beri dinledim, sabahki oturumu da dinledim, çok büyük katkılarınız oldu, hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Gerçekten teknik bir şey, bütün ülkenin yararına, esnafın yararına ve bizim meslektaşların yararına olan bir konu. Tabii, Sayın Paylan’ın böyle “Tamamen herkes vergi kaçırıyor, bütün...”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle bir şey demedim.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yani “Herkes kaçırıyor, efendim...”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz yoldan çıkarıyorsunuz milleti dedim.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – “Müşavir arkadaşlarımız bunu bilmem ne yapıyor.” Değil yani...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle baskıyla karşı karşıya kalıyorlar dedim.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Sayın Paylan, lütfen, cevap var.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Türkiye’de vergi yasalarında yani Hazine ve Maliye Bakanlığımız artık denetimleri hep böyle bilgisayar üzerinden o kadar sıklaştırdı ki böyle birisinin 100 lira, birisinin 1 lira gösterme imkânı yok çünkü matrahlar belli ve sektörel incelemeler yapılıyor. Gerçekten diyorum, o kadar kolay değil; hayır, eski Türkiye değil, senin babanın olduğu zamandaki de değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın, yapmayın.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Rahmetle... Hayatta mı babanız?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değil.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Değil mi? Allah rahmet eylesin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sağ olun.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Şöyle diyelim: O komşun Mercedes aldığında 100 liralık Mercedes’in 75’i de vergi, biliyorsunuz yani oradan da öyle alıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ha, vergi vermesin, Mercedes alsın.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ama Mercedes almıştır yani o artık, o hiç ödemedi de demeyelim. Yani bu kadar hem meslektaşlarımız için yanlış şeyler söyleyenler var, bu insanlar 100-120 insan, bedelsiz olarak bu ülkeye hizmet ediyor, hiç kimse de böyle ödün de vermez, mükellefi “Şunu bu kadar yap.” dese onu da yapmaz. Çürük çıkarık olanlar olabilir ama çok az derecede, onun dışında mükellefler de bilinçli, herkes bu ülkeyi seviyor, vergisini de veriyor, ben o kadar katılmıyorum. Ama bu neden gerekli? Sayın Durmuş Yılmaz Beyefendi’nin geriye dönük söylemesi... Atlayanlar olabilir, geçmişte yapmayanlar olabilir, onun için dört yıllığını alıyoruz. Bence 2022’yi de fiilen, teknik olarak koyma şansımız yok, yoksa 2022 de dâhil edilebilirdi fakat şu anda teknik olarak bunu koyma şansımız yok.

Ben bu maddenin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hocam, vergi adaletini, ahlakını bozmaz mı bu, bozmuyor mu?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Bir de verdiğin örnek tabii çok uç, bir alt limit var yani böyle 1 lira gösteren yüzde 20’sini vererek değil. Mesela her kurumda 2021 yılında en alt sınırın ne olduğu belli.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç para?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Gelir vergisinde 112.400 lira, öbürü kurumlarda 260 bin lira herhâlde. Yani asgari tutarlar var, gelir vergisinde 112.500, kurumlarda 260 bin liradan aşağı olmuyor yani bir de o sınırlar var. Yani öyle...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Matrah artırımını...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Tabii, onun altında kabul edilmiyor.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Tamam mı Sayın Demiröz?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Evet, söyleyeceklerimiz bunlar.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Peki, teşekkür ederim.

Maddeyle ilgili şeyler...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bir ekleme yapabilir miyim?

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – 2’nci oldu ama lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Soru soracağım.

OTURUM BAŞKANI İSMAİL FARUK AKSU – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vedat Bey, bu maddeyi çıkarırsanız hiç yoksa şunu yapın diyorum, ciroya orantılı bir alt sınır koyun çünkü 200 bin lira nedir ki Vedat Bey? Yani 2 milyar, 10 milyar ciro yapan bir firma için 200 bin lira nedir ki? Hiçbir şeydir yani hiç yoksa şunu yapın...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Onu yapan insanlar beyan edemez.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır şunu yapın: Cironun yüzde 10’undan aşağı olamaz, 5’inden aşağı olamaz gibi bir düzenleme getirin. Yararlanan hiç yoksa böyle yararlansın. Aksi takdirde 10 milyon lira ciro yapan ile 10 milyar lira ciro yapanı aynı sigorta bedeliyle temize çıkarmış olacaksınız, büyük bir adaletsizlik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne diyor Sayın Başkanım?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yani dijital ortam da dâhil olsun, bunları, bu kadar böyle afaki rakamları küçük yapma şansları yok. Katma değer beyannamelerinden ciroları belli. Dedğim gibi sektörel incelemeler yapıldı, aynı rakamda biri 5 lira, biri 50 kuruş bildiremez.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın lütfen.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, 1 adet önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin son cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümlelerin eklenmesine arz ve teklif ederiz.

“Bu oranlar 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 121 inci maddesi ikinci fıkrasında belirtilen şartları taşıyanlar için % 50 indirimli uygulanır.”

Durmuş Yılmaz

Ankara

Muhammet Naci Cinisli

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergemizle vergi yükümlülüğünü zamanında yerine getiren mükelleflerin matrah artırımı uygulamasına daha avantajlı şartlardan yararlanması ve ödüllendirilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5’inci madde kabul edilmiştir.

İşletme kayıtlarının düzeltilmesi

MADDE 6- (I) İşletmede mevcut olduğu hâlde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kolektif ve adi komandit şirketler dâhil), işletmelerinde mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedel ile bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede bir envanter listesi ile vergi dairelerine bildirmek suretiyle defterlerine kaydedebilirler. Bildirime dâhil edilen kıymetler için amortisman ayrılmaz.

b) Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler aktiflerine kaydettikleri emtia için ayrı, makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere özel karşılık hesabı açarlar. Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde sermayenin unsuru sayılır ve vergilendirilmez. Makine, teçhizat ve demirbaşlar envantere kaydedilir ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman addolunur. İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise söz konusu emtiayı defterlerinin gider kısmına satın alınan mal olarak kaydederler.

c) Bu fıkranın (a) bendi uyarınca beyan edilen; makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların bedeli üzerinden tabi olduğu oranların yarısı esas alınarak katma değer vergisi hesaplanır ve ayrı bir beyanname ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek, beyanname verme süresi içinde ödenir. Makine, teçhizat ve demirbaşlar üzerinden ödenen bu vergi, hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez. Emtia üzerinden ödenen vergi genel esaslara göre indirilir, ancak iadeye konu edilmez. Bu emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar için 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin (2) numaralı fıkrası hükmü uygulanmaz.

ç) Bu fıkranın (a) bendi kapsamında bildirilen kıymetlerin satılması hâlinde satış bedeli, bunların deftere kaydedilen değerinden düşük olamaz.

d) Özel tüketim vergisi konusuna giren malları bu fıkranın (a) bendi kapsamında beyan eden ve alış belgelerini ibraz edemeyen mükelleflerin, bu malların beyan tarihindeki miktarı ve emsal bedeli üzerinden geçerli olan özel tüketim vergisini, bu fıkranın (c) bendinde belirtilen beyanname verme süresi içinde ayrı bir beyanname ile beyan ederek aynı süre içinde ödemeleri hâlinde bu mallar bakımından 4760 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası hükmü uygulanmaz.

e) Bu fıkra hükmünün uygulanmasına ilişkin olarak geçmişe yönelik vergi cezası uygulanmaz.

(2) Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede bulunmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kolektif ve adi komandit şirketler dâhil), kayıtlarında yer aldığı hâlde işletmelerinde mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlarını, bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede, emtialar bakımından aynı nev'iden emtialara ilişkin cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayrisafi kâr oranını, makine, teçhizat ve demirbaşlar bakımından kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedellerini dikkate alarak fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle kayıt ve beyanlarına intikal ettirebilirler. Gayrisafi kâr oranının cari yıl kayıtlarına göre tespit edilemediği hallerde, mükellefin bağlı olduğu meslek odalarının belirleyeceği oranlar esas alınır. Bu hükme göre ödenmesi gereken katma değer vergisi, ilk taksit beyanname verme süresinde, diğerleri takip eden birinci ve ikinci ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenir.

b) Bu fıkra hükmünün uygulanmasına ilişkin olarak geçmişe yönelik vergi cezası ve gecikme faizi uygulanmaz.

(3) Kayıtlarda yer aldığı hâlde işletmede bulunmayan kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklar ile bunlarla ilgili diğer işlemler hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri, 31/12/2022 tarihi itibarıyla düzenleyecekleri bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan kasa mevcutları ve işletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltebilirler.

b) Bu fıkranın (a) bendi kapsamında beyan edilen tutarlar üzerinden %3 oranında hesaplanan vergi, beyanname verme süresi içinde ödenir.

c) Bu fıkra kapsamında ödenen vergiler, gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmez; beyan edilen tutarlar ve ödenen vergiler, kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmez. Bu fıkra uyarınca beyan edilen tutarlar nedeniyle ilave bir tarhiyat yapılmaz.

(4) Hazine ve Maliye Bakanlığı, bu maddenin uygulanması ile ilgili olarak yılı içinde ödenmesi gereken vergilerin ödeme sürelerinde değişiklik yapmaya, 213 sayılı Kanun hükümlerine göre bildirimde bulunma zorunluluğu getirmeye ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşletme kayıtlarının düzeltilmesine imkân sağlayan 6’ncı maddeyle ilgili bir izahat rica ediyoruz.

Buyurunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Burada az önceki şeyler yapılandırma ile ilgiliydi. Burada vergi mükelleflerinin işletme kayıtlarında varsa hatalar, noksanlar, onları düzeltme imkânı veriyor. İşletme kayıtlarında var olup da envantere bulunmayan, envantere var olup da işletme kayıtlarında olmayan ve kasa mevcudu ile ortaklar cari hesabındaki olan kısımlara düzeltme imkânı veriliyor. Burada işletme kayıtlarında olmayanlar fatura kesiyorsa “muhtelif müşteriler” diye fatura kesiyorlar. O çerçevede yüzde 9 katma değer vergisini ödüyorlar. Diğer kısım ile ilgili de kasa ve ortaklar cari hesabında da yüzde 3 oranında vergi ödeyerek bu şekilde barışa girmiş oluyorlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş, benim bildiğim kadarıyla Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez daha beyanname verilmemiş bir dönemle ilgili yani gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyanname verilmemiş bir dönemle ilgili kasa affı ve stok affı getiriyorsunuz. Şimdi, bu neye yol açacak? Size söyleyeyim, şimdi, ben... Bakın, yine bana sataşıyorsunuz ama ben burada kötü niyetli mükellefler için bunu söylüyorum yani hâlâ vergisini düzgün vermeye çalışan çoğunluk var ama siz onları kötü yola teşvik ediyorsunuz. Şimdi, ne olacak biliyor musunuz? Kasada diyelim ki şu anda bir para yok yani kasada bir para yok, yılbaşında “Kasada düzeltme yapın.” diyorsunuz, “Yüzde 3 vergi verin.” diyorsunuz. Yani siz kayıt dışı bir parayı yüzde 3’le kayda sokmuş oluyorsunuz, yüzde 3’le bir anlamda bir servet affı getirmiş oluyorsunuz bu düzenlemeyle. Ya, bunu adaletli buluyor musunuz; bu bir. Yani insanları kötü yola teşvik etmek anlamında; bunu söyleyeyim. Sonra bu paralar ne oluyor biliyor musunuz?

Size söyleyeyim, Gelir İdaresi Başkanımız çok iyi bilir. Kasaya parayı soktuğunuz zaman ne yapar biliyor musunuz patronlar? Kötü niyetliler için söylüyorum, efendim, “Prim.” der, değil mi, işte, “Yönetim kurulu üyelerine huzur hakkı.” der.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Hepsi vergiye tabi, stopaj vergisine

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama hayır, öyle değil. “Ortaklar cariye çıkış.” der, yapar ve böylece vergiden kaçınmış olur, vergiyi kaçırması veya kaçınmış olur. Yani siz insanları bu anlamda kötü yola teşvik ediyorsunuz. Daha biz kasa affını ne zaman çıkardık ya?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ortaklar cariye verirse faiz işletiyoruz, KDV alıyoruz. Evet, yani meslektaşlar burada, öyle değil mi, faiz işletmiyor musunuz, faizlerden KDV almıyor musunuz? Yani yapmayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorularımızı soralım Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – KDV kaç, bir dakika, KDV kaç?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – 18 KDV hesaplanıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – E, gelir vergisi dilimi kaç?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Hem onu hem onu alıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gelir vergisi dilimi kaç?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – 15’ten başlıyor 40’a kadar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – E, tamam, şu anda siz dediğim gibi, bu kasayla oynamakla, yüzde 3’le ciddi anlamda bir vergi kaçışı yaratacaksınız; bu bir. İkinci olarak, bu stoklarla ilgili de daha beyannamesi verilmemiş bir dönemle ilgili stok affı getirmek. Ne yapacak biliyor musunuz yılbaşı stoklarında? Diyelim ki siz demir üreten bir işletmesiniz, tamam mı, demir malzemesi üretiyorsunuz, ne yaparsınız arkadaşlar? Stoklarınızı maliyetinize yedirirsiniz yani dokuzuncu aya kadar vermişti ama 100 milyon lira stokunuz var, diyelim ki ürettiğiniz birim maliyet 5 kilo demir alıyorsa 8 kilo demir yemiş gibi üretim yaparsınız, stoklarınızı maliyetinize yedirirsiniz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Sonraki yıla ne yapacak?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir dakika, sonraki yılı geçtik, bu yılı konuşuyoruz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ya, mayıs ayında geçici vergi veriliyor, stok affı var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu yılı konuşuyoruz. Ben söyleyeyim, ne yapacağını söyleyeyim. Stoklarınızı maliyetinize yedirirsiniz; 100 milyon lira stokunuz var, maliyetinize yedirirsiniz, kârınızı düşük çıkarırsınız. E, bir de stok affı var, sonra stok affıyla da stoklarınızı yerine koyarsınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, seni net anlayamıyoruz Sayın Paylan. Neyi yani stoktaki malı mı çıkartıyorsunuz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan tamamlasın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, stoktaki malı maliyete yüklersiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çıkış mı yapıyorsun, ne yapıyorsun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, çıkış yapmıyorsun, satılan malın maliyetine yüklüyorsun Uğur Bey. Sen bilirsin bu işi. Satılan mal, 1 metre kumaş gidiyorsa...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İzaha ihtiyacı var, izaha. İzah edin de anlayalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İzah edeyim. Ya, bir mala 1 metre kumaş gidiyorsa 2 metre kumaş gitmiş gibi gösterirsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Onu zaten yapar, stok affına gerek yok, zaten yapıyor adam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapar, yapar ve sonra sonra stok affına bunu sokar, var olan kumaşını...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Stok affını ne yapacak? Fatura mı kesecekler, nasıl yapacaklar?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ya, stokunda olmayan malı yerine koyma hakkın var ya. Bu mallar, bu kumaşlar benim stokumdaymış deyip tekrar stokuna koyarsın ve bunu da yüzde 9 KDV'yle yapabilirsin diyorsun; yüzde 18 yerine yüzde 9 KDV'yle yapabilirsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz çok azaldı, sorunuzu sorarsanız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Her anlamda vergi adaletini bozacak düzenlemeler, vergi barışını, vergi ahlakını bozacak düzenlemelerdir. Bu düzenlemelere karşıyız arkadaşlar, dakika başı düzenlemeler getirmeyin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Görüşünüzü tutanaklara geçirdiniz.

Buyurun Bülent Kuşoğlu Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli teklif sahipleri, özellikle sormak istiyorum. Demin siz yokken Sayın Elitaş, “Matrah artırımıyla ilgili 2022 için de beklentisi var insanların.” dedim “Henüz matrah belli değil, beyannameler verilmemişken böyle bir şey yapamayız.” denildi ama bu, doğrudan doğruya bu matrahı etkileyecek durum. Bunun da dikkate alınması gerekir yani burada çelişkili bir durum var; hem cari hesaplar 2022'yle ilgili hem işte stok affı, emtia vesaire düzenlenmesi, ortaklar cari, kasa hesabı gibi konularla doğrudan matrah etkilenmiş oluyor. O zaman farklı bir çözüm bulunması lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani bunu bilerek mi, düşünerek mi yaptınız, onu sormak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Elitaş, buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, bugüne kadarki yapılan işlemlerin hiçbirinden bir önceki yıl, yani diyelim ki 2015 yılında yaptıysanız 2014 yılıyla ilgili herhangi bir düzenleme bugüne kadar yapılmamış.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama bu, cari yılı da kapsayan bir düzenleme oluyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Cari yılı da kapsayan düzenleme bundan önceki dönemlerde de...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 2022 matrahını da etkiliyor da...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, matrah arttırımı konusu bugüne kadar hiç yapılmamış ama kasayla, emtiayla ilgili demirbaşlarla ilgili kısımlar yapılmış; bugüne kadarki yapılanların hepsinde yapılmış.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cari dönemle ilgili...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Cari dönemde hiç yapılmamış, 2022 cari dönemi yapmıyoruz zaten.

Şimdi, bakın, 2022 yılında, farz edelim bir işletmenin envanterinde var olup işletmesinde olmayan bir emtia varsa ne yapacak? Bunun faturasını kesecek. Faturasını kesince yüzde 18 katma değer vergisini ödeyecek; burada bir indirim yok. Arkasından 2022 yılının beyannamesini verirken bunu doğrudan

doğruya hasılat kaydedecek. Yani orada matrahın, emtianın stoklarda olmamasından kaynaklı daha önceki faturasız sattığı malı katma değer vergisiyle ödeyerek yüzde 18 katma değer vergisini ödüyor ve 2022 yılının beyannamesini 2023 yılının Mart-Nisan aylarında verirken beyannameye dâhil edip hasılat olarak ortaya çıkıyor; orada problem yok, onu yapıyor. Tersiyile ilgili durum varsa orada da yüzde 9 katma değer vergisi ödeyerek bu işi yapmış oluyor. Öte yandan, ortaklar cari hesaplarıyla ilgili, kasayla ilgili yaptığı düzenlemede de yüzde 3 vergisini ödüyor ve bu yapılandırmadan faydalanmış oluyor. Bu çerçevede, Bülent Bey'in söylediğini, 2022'yi yapabilmek mümkün değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İlave bazı sorular var onları da alalım.

Rıdvan Bey, siz söz talep ettiniz galiba, buyurun.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Teşekkürler.

Ya, önceki dönem Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Sayın Osman Dinçbaş'ın bir mülakatı var, yine benzer bir durum. Deniyor ki: “Niye sadece yapılandırma? Niye örneğin, daha önce 7143'te olduğu gibi kasa affı, stok affı gibi aflar yok?” diye sorulmuş. O dönemki teklif için söylüyorum. Dediği şey şu: “Bu çalışmanın, bu inisiyatifin en önemli hedefi tıkanmış olan insanlara bir şekilde bu tıkanmayı gidermek için bir yol göstermek. Stok affı, kasa affı gibi konular bu tıkanmayla ilgili değil.” Dahası şöyle devam ediyor: “Bunlar aslında kayıt dışı ekonomiye yardım eden elementler.” Bu önemli, bunun altını çizmek lazım. “Kasa affını getirdiğiniz zaman özellikle patronların şirketlerindeki fonları çekip kasada varmış gibi göstererek yani yalan miktarlar göstererek vergisini ödemedi, işte bonuslu, maaşlı vesaireyi ödemesini sağladıkları bir yöntem. Bunu affederek, evet, biz vergi almadan bunu geçiştirmeyi sağlıyoruz.” diyor. O dönemde geçerli olan şey şu anda niye geçerli değil?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Geçerli.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Geçerli olması gerekmiyor mu? Yani yapısal olarak değişen bir şey yok, durum aynı durum, benzer bir teklif önümüzde. Yani siz bunların kayıt dışı ekonomiye yardım eden elementler olduğunu düşünmüyor musunuz? Bu konuda izahatınız ne olacak acaba?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey de yorumunu yapsın, topluca bir cevap alalım.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Elitaş, ben deminki yorumunuza katılıyorum. Şimdiye kadar yapılmadı bu yani cari yılın matrahının artırılması söz konusu olmadı ama çelişkiyi vurgulamak için özellikle bunu söyledim. Şimdi, hem matrahı etkileyen unsurları kabul ediyoruz burada hem de o yıllarla ilgili bir matrah arttırımı yaptırmıyoruz; bunun geçmişten beri böyle sıkıntıları var. Ben geneli üzerinde olan konuşmam sırasında söyledim: Mesela, stokta olmayan bazı malzemeleri gösteriyorsunuz -demirdir, çelik-tir-maliyetinizi yükseltiyorsunuz, daha sonra bu yılın kârından mahsup ediyorsunuz. Bunlar yapılabilir şeyler, bunlar zaten vergide adalette terazi kaçmış vaziyette bunu daha kötüye götüren unsurlar; bunu söylemek, vurgulamak, tutanaklara geçirmek istedim. Önümüzdeki dönemlerde bu konular yine gündeme gelecek; bu konularla ilgili daha dikkatli olunması lazım. Nasıl geçmişle ilgili olarak çıkarılan af kanunlarında bu matrahı arttırım ya da yapılandırmalarda gerçek sebebi yakalamadıysak burada da aynı şekilde gerçek sebepleri yakalamadan kanun çıkarıyoruz; bunu vurgulamak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gelir İdaresi Başkanımız söz talep ediyor.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Şimdi, bu yapılandırma veya işte matrah artırma kanunları gündeme geldiği zaman mümkün olduğu kadar bütün yıllardaki mükellefler bu işten faydalansın diye düşünülüyor. Biz burada da “2022 de girer mi?” diye bayağı bir çalıştık, baktık, eski uygulamalara baktık. Tabii, matrah artırımı olduğu için, matrah, beyannamenin verilmesinden sonra oluşuyor çünkü beyanname üzerinden de indirme istisnaları var ama mesela, bu kasa, cari hesap veya stok bilanço oluştuktan sonra, 31/12/2022 bilançosu oluştuktan sonra... Çünkü burada kasa affında ne yapılıyor? Diyelim, kasada 100 bin lira para var, onu yok edecek, yüzde 3 verirsen bunu yok etme imkânı sağlıyoruz yani dönem kârını etkileyen bir şey değil veya cari hesabı yüzde 3 ödeyerek yok edecek. Orada bilançoyla beraber biz beyan getiriyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Etkiler aslında, etkilemez mi?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Yok, etkilemiyor Sayın Vekilim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, etkiler. Doğrudan hesap olarak etkilemiyor ama...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Fatura kesmesi lazım falan filan... Dolaylı olarak...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu ne için yapıldı? Bir meblağın kaçırılması için, bir kârın kaçırılması için yapıldı zaten. Kasa ondan şişti, cari hesap ondan şişti.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Yani 2022 yılı içerisinde belki şirketten para çektiği için kasası şişti, dönem sonunda faturayı kesti, KDV’sini hesapladı, gelir de yazdı ama ondan kurtulmak istiyor, o stoktan kurtulmak istiyor; biz “Yüzde 3 verirsen o kasayı temizleyebilirsin.” diyoruz aslında.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Ama normal matrah artırımı yani kurumlar vergisi yönünden, beyanname almadan yapmak zor oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, görüşünüzü ifade ettiniz.

Değerli arkadaşlar maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Biz soru sorduk ama.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, biz sorular sorduk, kimseye cevap hakkı vermediniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, şimdi verelim.

Buyurun

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bülent Bey’in sorusuna Gelir İdaresi Başkanımız zaten uygun bir şey yaptı çünkü biliyorsunuz biz, 4’üncü dönemi de kaldırdık, şubatta tekrar bir geçici vergi vermeleri gerekiyordu. Şu anda herhâlde ekimde veriliyor değil mi beyanname, geçici vergi? O geçici vergiyle ilgili bilançonun çıkması da mümkün olmayacağından dolayı bir matrah artırımının “2021’in şu kadar fazlası.” mı diyebiliriz, ne diyebiliriz, onu bilemiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Farklı görüşler tutanağa geçti, sonradan belki o değerlendirmeyi tekrar bir...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Nasıl bir formül olabilir? Şu anda benim aklıma öyle bir formül gelmiyor.

O zamanki Bakan Yardımcımızın söylediği görüş kendi görüşüdür, Hazine ve Maliye Bakanlığı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sizin Hükûmetinizin Maliye Bakan Yardımcısı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama efendim, onun görüşü o; biz burada Parlamentoyuz, bizim görüşümüz de bu, bu kanun teklifini biz veriyoruz, gerekli arkadaşlara soruyoruz “Bu kanun teklifindeki etkiler nedir, etki analizleri nedir?” diye. Parlamento iradesiyle bu kararı vermiştir, Bakan Yardımcısı... Onların itirazına rağmen...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben de usul açısından bir ölçü söylemek isterim: Bir kurumun sözcüsüye o kişi, o kurumu bağlayabilir ama sözcü olmadığı sürece şahsi görüşüdür, farklı görüşler olabilir kurumlar için.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, yürütmenin temsilcisi; buradaki Bakan Yardımcımız, Hükûmetin temsilcisi değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, hayır yani o zaman “Sizin partinizden yapılan bütün beyanatlar partinizi bağlar.” diyebilir misiniz? Öyle bir şey yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, sözcüler bağlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sözcüler bağlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O da yürütmenin sözcüsü.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, o arkadaşımız Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünü, o günkü görüşünü ifade edebilir ama Parlamenteonun görüşü bu şekilde, bu doğrultuda olacaktır, biraz sonra da oylayarak göreceğiz o işi.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Böyle bir şey olamaz ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 7’nci madde...

“Kesinleşmiş Sosyal Güvenlik Kurumu alacakları

MADDE 7- (1) 2022 yılı Aralık ayı ve önceki aylara ilişkin olup bu Kanunun yayımı tarihinden önce tahakkuk ettiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan;

a) 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılık statülerinden kaynaklanan; sigorta primi, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi,

b) Bu Kanuna göre yapılan başvuru tarihi itibarıyla ilgili mevzuatına göre ödenmesi imkânı ortadan kalkmamış isteğe bağlı sigorta primi ve topluluk sigortası primi,

c) Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ilgili kanunları gereğince takip edilen damga vergisi, özel işlem vergisi ve eğitime katkı payı, asılları ile bu alacaklara ödeme sürelerinin bittiği tarihlerden bu Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer’i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir.

(2) 31/12/2022 tarihine kadar (bu tarih dâhil) bitirilmiş özel nitelikteki inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin olup bu Kanunun yayımı tarihinden önce tebliğ edildiği hâlde bu Kanunim yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan; özel nitelikteki inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin yapılan ön değerlendirme, araştırma veya tespitler sonucunda bulunan eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primi asılları ile bu alacaklara gecikme cezası ve gecikme zammı hesaplanan sürenin başlangıç

tarihinden bu Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için YİÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir.

(3) 31/12/2022 tarihinden önce (bu tarih dâhil) işlenen fiillere ilişkin olup bu Kanunun yayımı tarihinden önce kesinleştiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan idari para cezası asıllarının %50'si ile bu tutara ödeme sürelerinin bittiği tarihlerden bu Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, idari para cezası asıllarının kalan %50'si ile idari para cezasına uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'i alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilir.

(4) Bu madde kapsamına giren alacakların; asıllarının bu Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş olmasına rağmen, fer'ilerinin bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olduğu durumlarda, aslı ödenmiş fer'i alacağın %40'ının bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, kalan %60'ının tahsilinden vazgeçilir.

(5) 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar ile ek 5 inci ve ek 6 ncı maddeleri kapsamında sigortalı olanların, bu madde kapsamındaki borçlarını yapılandırılmaları hâlinde, yapılandırılan borç haricinde altmış günden fazla prim ve prime ilişkin borçlarının bulunmaması veya altmış günden fazla prim ve prime ilişkin borçlan bulunmakla birlikte bu borçlarını ilgili kanunlara göre taksitlendirmiş veya yapılandırmış olup ödeme yükümlülüklerini de yerine getiriyor olmaları ve bu maddeye göre yapılandırılan borçlarının ilk taksitini ödemeleri kaydıyla genel sağlık sigortasından yararlanmaya başlatılır.

(6) 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortası tescili yapılmış olup da gelir testine hiç başvurmamayanlardan bu maddenin yayımı tarihinden 30/6/2023 tarihine kadar gelir testine başvuran kişilerin genel sağlık sigortası primleri, gelir testi sonucuna göre ilk tescil başlangıç tarihinden itibaren tahakkuk ettirilir.

(7) 2022 yılı Aralık ayı ve önceki aylara ilişkin olup bu Kanunun yayımı tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında tahakkuk ettiği hâlde ödenmemiş olan prim borçlarının 31/7/2023 tarihine kadar ödenmesi hâlinde gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki sigortalılık statüsünden kaynaklanan prim borcu bulunanlar anılan Kanunun 67 nci maddesinde belirtilen şartları taşımaları hâlinde, bu Kanunun yayımı tarihinden önceki döneme ait prim borçları dikkate alınmaksızın Kanunun yayımı tarihinden itibaren 31/7/2023 tarihine kadar sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlandırılır. Bu Kanunun yayımı tarihine kadar ödenmiş olan 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki genel sağlık sigortası primleri ile gecikme cezası ve gecikme zammı tutarları iade ve mahsup edilmez.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi SGK'ye geçtik.

Kesinleşmiş SGK alacaklarının yapılandırılmasına ilişkin 7'nci maddeyle ilgili de bir izahat isteyelim önce.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, bu, SGK yapılandırmasıyla ilgili kısım, verginin paralelinde olan bir değerlendirme, onun aynısı, 5510 sayılı Kanun'la iribatlı olarak yapılan, yine bu şekilde 31/12/2022 öncesini alıyoruz. Buradan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Vergi için olanın prim için olan kısmı bu değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, aynı düzenlemeyi burada yapmış oluyoruz, benzer düzenlemeyi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Benzer düzenleme yapmış oluyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, SGK’yle ilgili dağıttığımız tabloda başvuru sayısı, mesela, 7326 için 1 milyon 572 bin kişi; yapılandırma öncesi borç tutarı da toplam 73 milyar olarak geçmiş; tahsil edilecek toplam borç tutarı 71 milyar. Bu ne demek, anlamadım. “Yapılandırma öncesi borç tutarı” “Tahsil edilecek toplam borç tutarı” Bunlar ne demek, anlamadım. Tahsil edilen toplam tutar da 11 milyar küsur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – SGK’den bir arkadaşımız ön sıraya gelirse iyi olur.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tahsilat oranı da yüzde 16.

Şimdi, vergiyle ilgili sorduğum sorular burada da geçerli sayın teklif sahibi. Neden bu kadar bir başarısızlık söz konusu? Bu hangi sektörlerle ilgili? Biz nerelerde, hangi illerde bu tahsilatı yapamıyoruz? Bakın, yapılandırma söz konusu oluyor, kapsamlı bir af söz konusu oluyor, buna rağmen yüzde 16’da. O dönemde, biraz önce de söyledim, Sayın Demiröz’ün teklif sahibi olduğu dönemde Bakan Yardımcısı Sayın Ahmet Erdem açıklamalar yapmış, “16 milyon kişi ve iş yeri kapsamında.” demiş ancak burada 1 milyon 572 bin geçiyor. Bakın, tutanaklarda var, 16 milyon kişi ve iş yeri söz konusuyken burada onun ifade ettiği rakam da 74 milyar 657 milyonmuş, burada ifadesi; şu an 73 milyar burada bahsedilen rakam. Hepsisi çelişkili; bu rakamlar o anda söylendiği, sorulduğu için mi cevap veriliyor, uyduruluyor bilmiyorum. Biz eskiden öyle yapardık biraz ama şimdi bilgisayara geçildi, bu kadar olmaması lazım yani. 16 milyon iş yeri olmaz zaten, “kişi ve iş yeri” diyor. “Kişi ve iş yeri” olarak geçiyor; bunun ne kadarı kişi, ne kadarı iş yeri, onu da bilmiyoruz. Kapsamda olan bu 16 milyon kişi ve iş yeri sayısı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI LÜTFİ AYDIN – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; bu 7326 sayılı Kanun kapsamında başvuru sayısı 4/1-(a)’da 812 bin, 4/1-(b)’de 188 bin, 4/1-(c)’de 2.320; bunun toplamı 1 milyon 544. Yine, aynı şekilde az önce sormuş olduğunuz 71 milyar 392 milyon 164 bin 145 TL Yİ-ÜFE’nin güncellenmiş hâli. Burada diğer bir sayfada da tahsil edilen miktar...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Lütfi Bey, özür dilerim, bu 71 milyar neydi?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI LÜTFİ AYDIN – Yİ-ÜFE’nin güncellenmiş hâli. 73 milyar 77 milyon 884 bin de yapılandırma öncesi Yİ-ÜFE’nin güncellenmiş hâli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yİ-ÜFE’nin mi, Yİ-ÜFE’yle güncellenmiş...

SGK BAŞKAN YARDIMCISI LÜTFİ AYDIN – Güncellenmiş hâli.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Daha düşük faiz alınmıyor ya...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nasıl?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Faiz daha düşük alınınca düşüyor 73 milyar 71 milyara.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani 73 milyar yapılandırma öncesi borç tutarı Yİ-ÜFE’yle beraber 71 milyar mı olmuş?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI LÜTFİ AYDIN – Yİ-ÜFE’yle güncellenmiş, evet, daha düşüyor.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Gecikme faizinden arındırılıyor demek ki.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama çok anlamsız bir düşüş olmuş, 73 milyardan 71 milyar TL’ye düşmüş. Bunun ne anlamı var ki? Yani yanlış mı yaptık o zaman? Yani “73 milyardı.” diyorsunuz, 71’e düştü Yİ-ÜFE’yle beraber, öyle mi?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI LÜTFİ AYDİN – Yapılandırma öncesi borç toplam tutarı 73 milyar 77 milyon 884 bin TL...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Niye o zaman başvursun? Şimdi, şunu anlıyorum Lütfi Bey: İş yerlerinin 73 milyar TL SGK’ye borcu var, 4/A kapsamında bunların ağırlığı da tabii. Kanun çıkıyor, bunların Yİ-ÜFE’yle yeniden borçları tespit ediliyor. Bu tespiti göre...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 73 milyar lira olan borç Yİ-ÜFE’yle kanun kapsamında yeniden ele alınıyor, hesaplanıyor, 71 milyar TL’ye düşüyor öyle mi? Yani 2 milyar için mi? Kim başvurur? O zaman hiç başvurunun olmaması gerekir, hiç başvuru olmaması gerek. Ne anlamı var yani borç aynı kalmış aşağı yukarı.

Şimdi, peki, kaç kişiydi, kaç kapsamda? Bakın, tutanaklardan okuyorum Sayın Başkan. Sayın Elitaş, o zaman Ahmet Erdem Bey diyor ki: “Yeni yapılandırmada, bu getirilen kanun’a 16 milyon 840 bin 237 kişi ve iş yeri yapılandırmaya -asıl alacak 74 milyar 657 milyon 303 bin- daha önceki yapılan yapılandırmada da 2 milyon 248 bin kişi müracaat etmiş 101 milyar yapılandırılmış.” Bu rakamlarla hiçbir ilgisi yok. Şimdi, Lütfi Bey’in söylediği, ona verilen rakamlar 1 milyon 572 bin başvuru olmuş, 1 milyon 572 bin kişinin yapılandırma öncesi borç tutarı 73 milyarmış, tahsil edilecek toplam borç tutarı 71 milyar olmuş. Yani Yİ-ÜFE’yle tekrar hesaplanmış “Bunlara kolaylık göstereceğiz.” dedikten sonra 73 milyarı 71 milyar yapmışız; öyle mi? Bu doğru olamaz yani ve bunlardan da 11 milyar tahsil etmişiz. Bu nasıl bir iş ya? Sayın Başkanım, mümkün müdür böyle bir şey? Böyle bir bilgi olamaz, bunu düzeltsinler ondan sonra tekrar görüşmeye başlayalım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Onun cevabını alalım birazdan.

Siz tamamladınız mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben tamamladım ama bunun aydınlatılması lazım, isterseniz süre verelim, çalışsınlar tekrar gelsinler.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Elitaş...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Elitaş’ın da anlayacağı bir şey değil, bunun anlaşılır bir tarafı yok yani.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Onu bir inceleyin, cevabını alalım.

Sizin tamamladıysa Sayın Paylan’a vereyim ben sözü.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, bir öncekinde de, 7256’da 115 milyar borç varmış -buradaki tabloya göre- 101 milyara düşmüş. 115 milyarı 101’e düşürüyorsunuz kim faydalanır ki? Yani bu yanlıştır, bu doğru değildir. Ondan öncekinde de 48 milyarmış, 50 milyara çıkmış; olmaz böyle bir şey.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tabloda bir yanlışlık mı var diyorsunuz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kesinlikle var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki. Onu bir inceleyin arkadaşlar.

İnceleyin, cevabını istiyorum onun.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu soruları cevaplayın ona göre yorum yapayım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, şu rakamları hem ön sayfa ile hem de icmalle karşılaştırdığımız zaman yani 7326’daki rakamlara baktığımızda arkadaki icmal dağılımı birbiriyle tutuyor ama Sayın Başkanım, Sayın Kuşoğlu’nun söylediği, geçen seneki Bakan Yardımcımızın söylediğiyle şimdiki rakamlar tutmuyor diye herhâlde. 7326 açıklama yaparken.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tutmuyor da şuradaki rakam Sayın Elitaş. Şimdi, şeye bakarsanız tablonun en altında 7326 sayılı Kanun diyor ki: 1 milyon 572 bin başvuru olmuş. Bu 1 milyon 572 bin kişinin yapılandırma öncesi toplam borçlarının tutarı 73 milyarmış. Gördünüz değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, görüyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 73 milyarmış, tahsil edilecek toplam rakam Yİ-ÜFE’yle beraber tekrar hesaplanmış kanuna göre, 71 milyar tutmuş. O zaman niye başvursunlar? 73 milyarlık borcu tekrar hesaplıyorsunuz, diyorsunuz ki: “Kolaylık gösterdik.”

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, buranın sanıyorum sütun başlığının açıklamasında bir yanlışlık var gibi. Dediğiniz doğru, mesela, 7143’te 48’den 50’ye çıkmış, 7326’da 73’ten 71’e düşmüş, 7256’da 115’ten 101’e düşmüş, 6111’de 28’den 24’e çıkmış.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Biz yapılandırmalarımızı aynı minvalde, aynı çerçevede yapıyoruz dediğimize göre burada izahta bir yanlışlık var; arkadaşlarımız bu izahı yeniden çalışıp getirsinler Sayın Başkanım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii, ben de onu diyorum, bir süre verelim de arkadaşlar çalışsınlar, ona göre sormamız gereken başka sorular var Başkanım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Arkadaşlar bu izahı yapsınlar.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ben size tekrar söz veririm.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Sayın Vekilim, aslında bakın, şu ara toplam da bayağı düşmüş, altta ilave var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bence onu yenileyin, yenileyelim onu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Çalışma Bakanlığından arkadaşlarımız bu konuyla ilgili çalışsınlar, ne olduğuyla ilgili bize izah etsinler.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kuşoğlu, tamamladınız mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Daha sonra söz almak üzere tamamladım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, söz vereceğim size.

Biz görüşmelere devam edelim.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bu rakamlara geldiysek şöyle bir durum daha var: “3,5 milyon mükellef var.” dedik değil mi, Ayşe Hanım öyle söyledi. Şimdi diyor ki: “Bunun, 3 milyon 277 bininin borcu var.” Sayın Elitaş “3,5 milyon mükellefin 3 milyon 277 bininin borcu var.” diyor. Nasıl oluyor bu? Yani yüzde 90’ının üzerinde borçlu...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 16 milyonla ilgili bir rakam söylüyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, değil, şunu söylüyorum: “3,5 milyon mükellef var, -bunu sizin verdiğiniz etki analizinden okuyorum- 3 milyon 277 bininin borcu var.” yani “Yüzde 90’ının üzerinde borcu var.” diyor. Şimdi, şundan kaynaklanıyor diye anlıyorum ben: Herhâlde daha aralık geldiğinde...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Genel sağlık sigortasıyla ilgili mi diyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değil efendim. “Düzenlemeyle 3 milyon 277 bin iş yeri ve 14 milyon 613 bin sigortalının borçları yapılandırılacaktır.” diyor yani 20’nci sayfaya bakın “3,5 milyon mükelleften 3 milyon 277 bininin borcu var.” diyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, bunlardan 12 milyonu zaten genel sağlık sigortası borçları.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onu geçtik, o ayrı. Hayır, değil, yanlış. Bakın, etki analizinde 20’nci sayfayı açın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ötümde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne diyor: “Düzenlemeyle borcu bulunan 3 milyon 277 bin iş yeri ve 14 milyon 613 bin sigortalının borçları yapılandırılacaktır.” Ya, böyle bir şey olur mu, böyle bir etki analizi sunulabilir mi Sayın Elitaş? 3,5 milyon iş yerinin 3 milyon 277 bini borçlu mu size?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Birden çok kişinin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam da “3 milyon 277 binini yapılandıracağız.” diyor. Ya, böyle bir bilgi doğru olamaz çünkü şunu anlıyorum ben: Aralık beyannamesi daha yeni verildi, hepsi borçlu gözüküyor, ondan dolayı bu rakamı koymuşlar herhâlde ama bizim gerçek anlamda gecikme borcu olan, borcunu ödemeyen veya ödeyemeyen kaç kişi var, bunu bilmemiz gerekiyor.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Onların hepsinin borcu yoktur.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Elbette yani tamamını koymuşlar.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Şu kadar dosya var...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ama olmaz ki. Böyle bir etki analizi olamaz çünkü bizim buradan kaç kişinin borcu var, kaç kişi ödeyememiş, kaç kişi geçmişe dönük biriktirmiş; bunları bilmemiz gerekir ki yorum yapalım yani böyle bir etki analizi olamaz Sayın Vedat Demiröz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Paylan, kaçınıcı sayfa?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 20’nci sayfa. Ya, okuyun siz de; etki analizi bölümünün ikinci paragrafında aynen öyle söylüyor.

İkinci olarak şunu söyleyeceğim Sayın Elitaş: Bu genel sağlık sigortasında borçlu olanları da herhâlde ödeyen, ödemeyen diye ayırmamış, tamamının buraya koymuş diye anlıyorum ben çünkü bunlar da daha yeni dönem olduğu için bir aylık bile borcu olanını koymuş buraya. Niye bu kadar yurttaşımızı biz borçlu olarak gösteriyoruz? Ödeyen var, ödemeyen var; bunları ayırtırmamız gerekiyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, bununla ilgili, etki analiziyle ilgili bir açıklama alalım kurum temsilcilerinden.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bence bu maddeyi geçelim Sayın Başkan. Bize doğru düzgün bir rakamlar gelsin, sonra gelelim bu maddeye.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Yok, biz açıklamalarımızı alalım, nasılsa konuşacağız yani sıcakta sıcakta açıklamamızı alalım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Maddenin etki analiziyle ilgili burada anlattığımız bir şeyden dolayı “Bu maddeyi geçelim.” demek doğru bir şey olmaz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yanlış bilgi vermişsiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, o başka, yanlış bilgi verilmesi başka, maddenin sonuçları başka.

Şimdi, burada arkadaşlarımızın bize verdiği bilgiye göre, toplam 3 milyon 277 bin 5 iş yeri borçlu kapsamında. Bunlardan, şu anda çalışan 2 milyon 150 bin işletme var, demek ki 1 milyon 100 bin işletme, ya iş yerini askıya almış veya faaliyetlerine devam etmiyor. Burada da 14 milyon 613 bin 574 sigortalının kuruma borcu, bu GSS de dâhil olmak üzere, 12 milyon kişi GSS’den olmak üzere, ki bir işletmede çalışan, bordrolu çalışan bir işçinin doğrudan doğruya sigortalı borcu olması mümkün değil zaten. GSS kapsamında olanlar ne kadardı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 14 milyon.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 10 milyon 686 bin GSS’li var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, iş yeri sayısını bir vermek de yanlış; o, ne oluyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Burada “14 milyon” deniliyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Nasıl?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İş yeri ile kişi sayısını bir vermek de yanlış. Elma ile armudu toplayıp veriyorlar bize değerlendirin diye; olur mu öyle şey Başkanım? Kişi ve iş yeri sayısı toplam verilir mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Borç türü 4/1-(a)’dan iş yeri sigortalı sayıları 2 milyon 937 bin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sizin verdiğiniz rakamla diyorsunuz ki: “Düzenlemeyle, borcu bulunan 3 milyon 277 bin iş yeri ve 14 milyon sigortalının kuruma olan borçları yapılandırılacaktır.” Yani bunlar toplam 17 milyon.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani bakın, Bülent Bey...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Geçmişte öyle verildi diyorum. 16 milyon verildi, bilmem ne; bunlar toplanmaz zaten.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Kuşoğlu, bakın, şöyle: Sigortalı kişi çalıştıran işletme var, kendi hesabına çalışanlar var, tarım sigortalılar var, isteğe bağlı sigortalılar var, GSS’li olanlar var. Yani bunları kümülatif olarak topladığımızda yanında kişi çalıştıran işletme sayısı, borçlu olan işletme sayısı 3 milyon 277 bin. İsteğe bağlı sigortası olsun, efendim, diğer GSS kapsamında olanlar olsun, bunlarda kişisel olarak birinin yanında çalışmayıp kendileri doğrudan doğruya sigorta kurumuyla muhatap olan kişiler var, bunlar da 14 milyon 613 bin kişi. Yani bunu birbiriyle vergi mükellefleri gibi aynı kıyaslamak doğru değil.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben de onu diyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani bir işletmenin tamamı kendisine ait olmak üzere aynı ilde, farklı yerlerde işletmesi varsa SGK açısından o ayrı bir tüzel kişilik hâlinde değerlendiriliyor. Vergi mevzuatı yönünden öyle değil ama SGK kapsamında aynı yerde 2 tane, 3 tane, 4 tane bir yeriniz, işletmeniz varsa hemen aynı mahallede dahi olsa ayrı bir tüzel kişilik olarak değerlendirilir, bankaların şubeleri gibi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tüzel kişilik değil de farklı bir iş yeri olarak.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – SSK primi olarak, pardon, yanlış söyledim, farklı iş yeri olarak. Yani ayrı bir kurum numarası alıyorlar. Her bir kurumun... Gelir vergisinde öyle değil, kurumlar vergisinde öyle değil, marketlerde de hakeza aynı şekilde. Bu rakamların farklı çıkmasının sonucu şu.. Ama az önceki ifade ettiğiniz 2021 yılından o zamanki Bakanın 7326'dan kapsam içerisinde olacak mükellef sayısı ile şimdiki arkadaşlarımızın söylediği 6111'le ilgili değerlendirmelere baktığımızda; birinde 28 24'e düşmüş, öbüründe 7.600 7.800'e çıkmış, 48 50'ye çıkmış, 115 101 olmuş. Bazılarında yapılandırma yaparken artmış, bazılarında eksilmiş ikinci oran; sanki burada sütun başlıklarında bir yanlışlık var gibi. Geliyor arkadaşlarımız, onu değerlendirsinler, bakalım ona.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Gibi” değil kesinlikle yanlışlık vardır. Benim dediğim de şimdi, Ahmet Bey bize geçen dönem rakam verirken “Bu getirilen kanunla 16 milyon 840 bin 237 kişi ve iş yeri yapılandırmaya tabi, asıl alacak da 74 milyar küsur.” demiş. Yani birlikte verilmesi de yanlış, bunların ayrı ayrı gösterilmesi lazım, onu söylemek istiyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Binalar, inşaatlar, evler yani bunların hepsi onun kapsamında.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ya, tabii ki, evet.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi 14 milyonun içinde o var. Şahsi olarak sigortalı olanlar, iş yeri olanlar var yani onu ayırmamız lazım. Bir de iş yerinin farklı farklı yerlerde sigorta kimliği olduğu için onların ayrı olarak değerlendirilmesinden kaynaklanıyor. Vergidekinden farklı bir pozisyon var.

Evet, Sayın Genel Müdürüm de bu rakam şeyini açıklasın.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI LÜTFİ AYDİN – Sayın Başkanım, Sayın Bakanımız, Sayın Başkanımız açıkladı, bu borç türünde “4/1-(a)” dediğimizde iş yeri sayısı, 4/1-(d)’de sigortalı sayısı, 4/1-(c)’de de iş yeri sayısı ve diğerleri de GSS, Ek-5, Ek-6 bunlar da sigortalı sayıları göstermektedir, bunlar tamamen detaylı olarak verilmiştir. İlk açıkladığımız 7326 sayılı Kanun’daki toplam 1 milyon 2 bin 544’ün bu yapılandırma öncesi borç toplam tutarı. 73 milyar 77 milyon 884 bin 863 ki bu Yİ-ÜFE’yle, 66 milyar 582 milyon 724 bin 449’a -siz de olmayan- ve bunun 4/1-(b) ihyası, hizmet borçlanması, 4 milyar 809 milyon 439 bin 696 ilave edildiği zaman 71 milyar olarak...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Lütfi Bey, o tablo bizde yok, ben de hiçbir şey anlamıyorum.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI LÜTFİ AYDİN – Bunu şimdi çektirip hemen dağıttırıyoruz efendim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hemen dağıtalım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, soru sorabilir miyim bir daha?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, karşılıklı hemen halledelim dinamik bir şekilde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Lütfi Bey, 7326 için diyorsunuz ki “Yapılandırma öncesi borç tutarı 73 milyar.” Ondan sonra da “Yeniden hesapladık, Yİ-ÜFE’yle 71 milyar oldu bu.” diyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Oraya 4/1 ihyası giriyor yalnız.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI LÜTFİ AYDİN – 4 milyar 809 milyon ihya giriyor efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Orada, sizde olmayan tabloda şu var Bülent Bey: Birinci tabloda 1 milyon 2 bin 544 kişi -o sizin tablodaki rakam- 73 milyar 77 milyon lira. Yapılandırma sonrası, Yİ-ÜFE'ye göre yapılanınca bu 73 milyar; 66,5 milyara düşüyor. Sonra, 4/1-(b)'de ihya yapmışız, 4/1-(b) ihyasıyla birlikte 4 milyar 809 milyon lira ilave oluyor; öyle olunca 73 milyar, 71 miyar oluyor. Aradaki kıyaslamayı karıştırıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam.

Sayın Elitaş, o zaman size sorayım: Bu seneye ilgili verdiğiniz etki analizinde 196 milyar lira alacak görünmektedir. “Bunun tamamını 362 milyar.” diyorsunuz. SGK alacağı 362 milyar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, bu 362 milyardan -beklediğiniz dikkate alınarak- 47,8 milyar lira tahsilat yapılması beklenmektedir, bu mu bütün her şey? 362 milyardan 48 milyar mı tahsilat yapacağız?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi 7326'daki tahsilat oranlarını dikkate alarak böyle bir şey olacağını tahmin ediyoruz. 7326'daki tahsilat oranı yüzde 54, her bir kalem için... 4/1-(a) için yüzde 15,17 olmuş; 4/1-(b) için yüzde 29,93; 4/1-(c) için 10,62; 60/1 bu GSS'yle ilgili olan yüzde 2,2; tarımdaki sigortalılarla ilgili Ek-5 için yüzde 54, dolmuş şoförleriyle ilgili olan kısımlarla ilgili Ek-6 için yüzde 54 oran olmuş; ortalaması da yüzde 16'ya denk geliyor çoğunluk 4/1-(a) ile 4/1-(b)'de olduğundan dolayı. Yani bu tahmine göre, daha öncekinde bir değişiklik olmadığı için biliyorsunuz 7326'daki oranlar burada aynen devam ediyor. Vatandaşımızın geçmişteki davranış şeklinin de aynı olacağı kanaatiyle bu kadar, 48 milyar lira ek tahsilat yapılacağı düşünüyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam.

Başkanım, devam edebilir miyim ben soruyordum?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen, tabii.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Elitaş, açıklamanıza göre -bu bana verdiğiniz tabloda- 7326'daki 73 milyarın yapılandırması sonrası 71 milyar olmasını şöyle açıklıyorsunuz, diyorsunuz ki: “Yİ-ÜFE'ye göre yeniden değerlendiriyoruz yani dolayısıyla çok daha düşük bir meblağın olması lazım. Ancak olmamasının sebebi, hatta rakamın büyümesinin sebebi ihyalardır yani belki yurt dışı borçlanması da vardır ki özellikle BAĞ-KUR'daki bazı sigortalıların gidip de borçlanma yapmasıdır.” Ve bütün bunlardan sonra -Mustafa Bey, siz de dikkat edersiniz, bakın- yüzde 16 tahsilat oluyor. Şeyi Yİ-ÜFE'den sonra yeniden hesaplandığında bu kadar artırıyor; o zaman iş yerleri hemen hemen hiç ödeme yapmamışlar demektir bu yani bu, sadece ihyalardan gelen yüzde 16 demektir. Bu rezalet bir rakamdır; bu, skandaldır. O zaman açıklama... Anladınız mı ne demek istediğimi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Anladım.

Kurumun alacağı toplam 319 milyar, bizim ifade ettiğimiz. Buradaki verilen rakamlar başvuru sayısı...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 319 milyar mı? 319 milyar nedir?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Pardon, yanlış söyledim, 196 milyar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Toplamda 362 milyar ferileriyle birlikte.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 361 milyar lira, evet; borç tutarı 195, gecikme cezası 165, toplam 361. Yurt içi ÜFE tutarı 56 milyar, vazgeçilen 109 milyar, asıl alacak ile yurt içi ÜFE rakamı 252 milyar. Bu 252 milyarlık kısımdan da yaptığımız şeye göre 47 milyar 870 milyon olacağını tahmin ediyoruz. Şimdi, buradaki rakamların açıklanmasına baktığımızda, şuradaki rakam 1 milyon 572 bin kişi 7326'ya

-o zamanki toplam rakam ne ise- “Ben yapılandırmaya girmek istiyorum.” demiş ve bunların toplam tutarı 73 milyar liralık rakam olmuş; ihyayla birlikte, şurada, 73 milyar 77 milyon olmuş, 4/1-(a), 4/1-(c), 4/1-(b)’den olmak üzere 66 milyara düşmüş yapılandırmayla birlikte, yurt içi ÜFE’den yani ne oluyor? Hemen hemen 5,5 milyar, 6 milyar lira civarında bir indirim sağlanmış oluyor. 4 milyar 800 milyon da ihyadan kaynaklanan bir rakam var; 73 milyar.

Şimdi, bizim buradaki yaptığımız tahsilat rakamına baktığımızda, 73 milyardan tahsil ettiğimiz rakam 12 milyar lira. Yani bu 12 milyar liralık kısımda şunu söyleyebiliriz: Sosyal Güvenlik Kurumuna borçlu olanların bu yapılandırmadaki rakamların veya oranların kendilerine fayda sağlamadığından veya ihtiyaç duymadıklarından ya da bunları zaten ödeme kabiliyeti olmadığından dolayı böyle bir şey olacağını söylediklerinden diğer vergiye göre bayağı düşük kalmış. “Niye düşük kaldı?” diye sorgulamak lazım, onu yapıyorsunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sorgulayacağım da, Sayın Elitaş, sorgulamadan önce şeye gelin... Bakın, demin ihyayla açıkladınız ya, ihyâ rakamı 4 milyar. O zaman yine açıklamıyor yani ihyâyı düşelim, demek ki yapılandırma öncesi 73 milyar olan, ihyâyı da düşün, 71’den düşün, 67’ye düşüyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ahmet Erdem Bey’in rakamından mı yapıyorsunuz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, hayır, sizin verdiğiniz rakamdan yapıyorum, sabah dağıtılan tablodaki rakamlar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben, şöyle söyleyeyim size: 73 milyar yapılandırma öncesi borç, ihyada yapılandırma yok; öyle değil mi? Faiz yok orada bir kere, faiz yok ihyada. Şimdi, şöyle söyleyeyim...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İhyada yok da, bakın, sabah verilen şu tabloya bakıyorum, şöyle diyor: “1 milyon 572 bin iş yeri...”

Sayın Bakanım, bakın, şöyle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şöyle yapsak mı bunu? Birlikte bir oturup hani...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben de onu dedim, bir ara verelim, saçmalamış bu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar ile Bülent Bey bir otursunlar, bu rakamlara teknik olarak bir baksınlar.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yarın devam edelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yarına bırakmamız gerekmiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “SGK konusunda, etki analizinde biraz eksik çalışmışsınız.” dedi Bülent Bey bana.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, doğrudur.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onu söylüyor, ben de kabul ediyorum. Eksik çalışmışsınız, bu eksiği arkadaşlarımızla beraber düzeltelim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir ara verelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok, ara değil, efendim...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O zaman başka maddeye geçelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Veya başka maddeye geçelim, bu arada Bülent Bey arka odada arkadaşlarla bir araya gelsinler, konuşsunlar, biz tekrar buna dönelim. 7’yi oylamayalım, 8’den devam edelim, tekrar gelelim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Daha başka konularım da var sorulacak.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Başkanım, benim de bir sorum olacak ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu maddeyle ilgili mi? O zaman Bülent Bey’in konusu dışındaki konuları da konuşalım, bitirmiş olalım.

Bu arada Bülent Bey’e kim teknik olarak bilgi verebilecek?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bana değil de genel olarak bilgi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, size bire bir anlatırlarsa bence daha sağlıklı olur çünkü böyle uzaktan bazı şeyler belki tam...

Buyurun Süleyman Bey.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Evet, teşekkür ediyorum Başkan.

Ben de bu maddeyle ilgili bir soru sormak istiyorum Sayın Elitaş’a. Bundan önceki Yapılandırma Kanunu olan 7326 sayılı Kanun’un 12’nci maddesinde ve ondan önceki kanunlarda BAĞ-KUR’lu esnafın durdurulan sigortalılık süreleri ihya edildiği hâlde bu yapılandırma kanununda bu düzenlemeye neden yer verilmedi? Muğla’da birçok esnaf mesaj gönderiyor, örneğin bir esnaf diyor ki: “1 Mayıs 2021 tarihinden sonra çalışmaya devam ettiğimiz için geçmişteki borçlarımız donduruldu ve sigortalılığımız durduruldu. Borçlarımız eğer yeniden yapılandırılırsa 9000 gün prim ödeme süremizi doldurup EYT’ye girebileceğimiz hâlde, bu borçlar yapılandırma kapsamına alınmadığı için EYT kapsamına da giremeyiz ve giremiyoruz.”

Sosyal Güvenlik Kurumuna da burada sormak istiyorum: Bu kapsama giren kaç esnaf var? Bunların birikmiş borçları ne kadar? Bunlar EYT kapsamına girerse bütçeye yükü ne kadar olacak? Bu durumdaki esnafı EYT kapsamına almamak için mi bu borçları yapılandırma kapsamına almadınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Topluca cevap verebilir miyiz acaba.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi TESK temsilcisine söz veriyorum.

Buyurun.

TESK GENEL SEKRETERİ MURAT CANGÜL – Sayın Başkanım, değerli vekillerim; ihyaya tabi BAĞ-KUR prim borçlarının yapılandırma kapsamında olmadığını görüyoruz biz de. Prim ödeme gün sayısını tamamlamış, 9000’i tamamlamış olan bir esnafımızın 1 Mayıs 2021 tarihinden itibaren yirmi ay borcu olduğunu varsaydığımızda ve faaliyete devam ettiği için Sosyal Güvenlik Kurumuna prim borçları, tabii ki ihyaya tabi borçları ödeyemediği durumda devam ediyor.

Şimdi, iki gün sonra EYT gelecek muhtemelen Komisyona, bu durumda 9000 prim ödeme gün sayısını tamamladığı hâlde prim borcu olduğu için emekliye sevk edilememe gibi bir durumu olacak, esnafın bu konuda mağduriyeti var.

Öte yandan, gene bir başka örneklendirme üzerinden gidecek olursak yirmi yıl primi ödenmiş süresi daha önceki tarihlerde çıkan kanunlar nedeniyle durdurulmuş, beş yıllık süresi olduğunu varsaydığımızda da bu sigortalının bu sürelerini, 2023 yılında geçerli olan asgari ücrete göre 207 bin lira civarında ödeyerek ihya edebileceği söz konusu oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, yalnız, EYT’yi perşembe görüşeceğiz biliyorsunuz, o gün sizi de davet ettik zaten.

TESK GENEL SEKRETERİ MURAT CANGÜL – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O gün ifade edersiniz bu görüşlerinizi.

TESK GENEL SEKRETERİ MURAT CANGÜL – EYT’yle ilgili yapılandırma...

(CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun.

TESK GENEL SEKRETERİ MUSTAFA CANGÜL – Yapılandırma kanununda böyle bir düzenleme olması durumunda ihyaya tabi borçlar da durdurulmayarak tekrar yapılandırılması söz konusu olacağı için...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “İhya ederseniz onlar da bütçe kapsamına girer.” diyor ama 1999 öncesi olması gerekiyor. Zaten 1999 öncesi olduğundan dolayı onlar sürekli EYT kapsamına da dahiller.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Eylül 1999...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, Eylül 1999 öncesinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Prim gün sayısı ve sigortalılık süresi...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, bu ihyalar geriye döndürmüyor, Eylül 1999’dan önceyse oradaki yaş sınırı kalkıyor. Biliyorsunuz, 1999 tarihli kanunda 60 yaş vardı, 9000 gün vardı. Şimdi biz burada yaş sınırını kaldırıyoruz, orada 9000 günü tamamlaması şartı gerekiyor. Eğer kişi 1999 öncesi sigortalı değilse zaten ihya yapsa da yapmasa da girmiyor EYT’ye, 60 yaş tamamlamak zorunda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Bülent Bey, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – TESK temsilcisinin söylediği şu Sayın Elitaş: 1999 öncesinden de olsa prim gün sayısını tamamlamış, bütün şartları yerine getirmiş BAĞ-KUR’lu ama borcunu ödeyemediği için daha önceden girmiş, 1999 öncesi...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, onların hakları devam ediyor, biliyorsunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Etmiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, şöyle...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Borçlanma yapamazsa, primini ödeyemezse...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yo, yo, öyle değil Bülent Bey...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – BAĞ-KUR’un mevzuatı öyle. Bu ödemeyi yapamazsa günü tamamlamıyor, dolayısıyla EYT kapsamına girmiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şöyle: Borçlanma imkânı yok orada. Şimdi, kişi 1999 öncesiye bu, 60 yaşını beklemeden 9000 günü tamamladığı takdirde 52 yaşında, 53 yaşında, 45 yaşında tamamlıyorsa aradaki boşluklar dâhil, o, EYT’den faydalanmış oluyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – SSK mevzuatına göre öyle, 4/A’da öyle ama 4/B’de öyle değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Burada da öyle, kaldırıyoruz efendim bunda.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – BAĞ-KUR’da öyle değil, BAĞ-KUR’da ödemesi gerekiyor, BAĞ-KUR’da ödeme şartı var. Onun için, işaret ettiği nokta doğru, onun tamamlanması...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 1999 öncesindekiler katılmıyor mu bu işe?

TESK GENEL SEKRETERİ MURAT CANGÜL – Sayın Başkanım, bu, 9000 gün prim ödeme gün sayısını...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İşte, onu diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama şimdi, değerli arkadaşlar, EYT bağlamında tartışmak daha anlamlı. Burada yapılandırmayla ilgili tartışmak...

(Uğultular)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Evet, evet; yapılandırma yapamazsa EYT’ye giremiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama Mustafa Bey açıkladı onu yani başlangıcı zaten o geçmişteyse mesele yok, geçmişteyse... Onu EYT bağlamında tartışmak daha anlamlı.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – EYT’yi konuşmayalım ama yapılandırmasının önünün açılması lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, biz gelen teklifi değerlendiriyoruz, bir öneriniz varsa önerge yaparsınız, önerge oylanır ama biz gelen teklifi değerlendirmek durumundayız.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Yapılandırma yapılması lazım

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Turan Aydoğan.

Buyurun lütfen.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, işte, çalakalem kanun yapma buna deniliyor. Arkadaşlar, burada yasama organının üyeleri ile bürokrasiden gelen arkadaşların bu kanunu bir arada değerlendirmedığının tablosunu görüyoruz. Allah kimseyi bu duruma düşürmesin, Allah kimseyi bu duruma düşürmesin; bu kadar uzun süreli bir tahribattan sonra kanun yaparak seçime olta atmaya kimseyi düşürmesin.

Bu teknik konuları yarım saatte burada çözemeyeceğinizi görüyorum çünkü kanunun teknik yanına hem hâkimiyet söz konusu değil hem kanun mübâyenet sorunu taşıyor, büyük bir ihtimalle yeni bir çalışmayı gerektirecek, arkadaşlarımız az önce itirazlarda bulundular; keşke parti gruplarıyla sağlıklı çalışmalar, detaylı çalışmalar yaparak getirseydiniz. İşte, böyle sıkıntılar çıkıyor.

Ben bir şey soracağım: Burada, sanıyorum -düzeltirsiniz- 800 milyar civarında bir rakam değil mi bu kapsama giren? O civarda bir rakam galiba, yanlış biliyorsam da önemli değil, yarısı olsa ne olur, 2 katı olsa ne olur? Alacaklarını tahsil edemeyen devlet acze düşmüş demektir, ya sosyolojik acze düşmüştür ya hukuksal olarak acze düşmüştür. Bu tabloda hangisi olduğunu, durumunuzu siz kendiniz takdir edeceksiniz. Yirmi yıldan beri uygulamış olduğunuz neoliberal, saldırgan politikaların yaratmış olduğu sosyolojik tahribatı, saraydan gelecek olan bir yasa teklifiyle yarım günde geçeceğinizi zannediyorsunuz. Kuşkusuz, bu yasa geçsin, buna bir şey söylemiyorum; halkımızın her şey hakkıdır, bu yasa değil, bu yasanın 10 katı, 100 katı hakları var ama kökten formüller üretmek yerine kendinize bağlayacağınız, seçim döneminde istediğiniz gibi kullanacağınız bir halk kitlesi yaratıyorsunuz.

Şimdi, ben bir örnek vereyim burada. Genel sağlık sigortasıyla alakalı diyorsunuz ki: “2 taksit yatıracak, ondan sonra sağlıktan faydalanacak, falan olacak, filan olacak...” Vatandaşın birinin köyde mirastan adına bir arazi kalsa, İstanbul’un göbeğinde açlıktan ölse, bu paraları ödeyemeyecek durumda olsa sizin sisteminize göre sağlıktan yararlanamayacak, böyle bir tabloyla karşı karşıya kalacak. Niye uyutuyorsunuz bizi? Aile destekleri sigortasıyla ilgili anlaşmanın altında bu ülkenin, Türkiye Cumhuriyeti devletinin imzası yok mu? Yirmi iki yıldır bu ülkeyi yönetiyorsunuz, bir gün aklınıza gelmedi mi ya? “Bu aile destekleri sigortasını getirelim, 9’uncu sigorta kolu olarak uygulayalım...” Aynı zamanda, buradaki Sosyal Güvenlik bürokrasisine de söylüyorum: Niye bunlar gündeme gelmedi? Niye orada durumu olmayan vatandaşın sosyal güvenlik primini sosyal devlet yatırması gerekirken, böyle rezaletlerle uğraşmak gerekmezken siz, bizim önümüze bu milyarlarca rakamı getiriyorsunuz, bizi ve vatandaş büyük travmalarla baş başa bırakıyorsunuz? Ondan sonra, Turan Aydoğan, üçüncü

bölgede, 4 çocuğuyla beraber hiçbir sağlık şeyinden faydalanmayan vatandaşın sorununu çözmekle uğraşıyor. Biz devlet değil miyiz? Biz vatandaşımızı korumakla mükellef değil miyiz? Bu Anayasa’da “sosyal devlet” yazmıyor mu? Niye aile destekleri sigortasını hayata geçirmiyorsunuz, gelip burada bunları konuşuyoruz biz?

Türkiye iflas rekortmeni bir ülke oldu, Fas’la beraber iflas rekortmeni bir ülke oldu. Bugün burada konuştuğunuz bu alacaklar, o iflasın yarattığı sosyolojik tablonun muhataplarına yönelik olarak... Bunun sorumlusu siz değil misiniz, uyguladığınız politikalar değil mi? Kamucu müdahaleleri yapmayan, vatandaş dar oligark grupların elinde ezdiren politikacılarınız değil mi?

Bugün burada sakın şunu yapmayın: Vatandaşın karşısına çıkıp seçim öncesinde oya tahvil etmek için “Bakın, biz size ne güzel kıyak aflar çıkardık.” demeyin, dememeniz gerekiyor. Vatandaş bu duruma getiren sizin politikalarınızdır, sandıkta bu politikaları çözeceğiz, o ayrı bir konu ama sakın ola “Biz vatandaşa faydalı olduk, bu yasayı çıkardık.” demeyin. Siz, bu yasayla, vatandaşa hak ettiğinin yüzde 10’unu bile vermiyorsunuz; bu yükün tamamı sizin boynunuzdadır, sorumluluğu sizdedir, önce sorumluluğunuzu kabul edin. Kim yarattı? Siz yarattınız. Az önce örneğini verdim, sıradan bir sağlık meselesinde, bu çözüyor mu bunu? 2 tane prim yatıramayan, genel sağlık sigortası primini yatıramayan vatandaş, az önce söylediğim gibi mirastan bir gayrimenkulü varsa ölecek mi bu devlette? Bu tarz tentürdiyot tedbirlerle milletin karşısına çıkmaya çalışıyorsunuz ya! Bu yasayı geçiririz, aksayan yanlarını düzeltereğiz, burada geçireceğiz, milletin hakkıdır ama bu yasa sizin yarattığınız tahribattan kaynaklıdır; “Kimseye kıyak yaptık.” diye sakın çıkmayın, olduğunuz yerlerde sizi bozarız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Sayın Sibel Özdemir, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ben sadece şu konuya değinecektim: BAĞ-KUR’lularla ilgili teknik düzenleme, TESK Başkanının da belirttiği gibi... Sayın Elitaş, bunda bir teknik düzenlemeye ihtiyaç var, belki bunu bürokrasi ve ilgili bakanlıklar tartışarak... Sayın Başkan “Önerge verin o hâlde, gündeme getirin.” dedi, biz de burada tam uzlaşmayla ve vatandaşların taleplerinin daha dikkatli, Meclisin belki de çalışma günlerinin sonlarına geldiğimizden bu talebin değerlendirilmesini istiyoruz. Elbette, biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, bütün bu talepleri, önergelerimizle Komisyon gündemine getiriyoruz ama burada bürokrasiden ve TESK Başkanından teknik bir bilgi olarak -bizim de Sayın Girgin’in de ilettiği şekilde- BAĞ-KUR’luların o geriye doğru borçlanmalarında, EYT Kanunu öncesi -bu kanunların her ikisinin art arda denk gelmesi de önemli-buna bir çözüm önerisini ben de tekrar belirtmek istiyorum.

Genel olarak da şunu belirtmek istiyorum: Ya, ciddi bir ödeme gücü zorluğu var vatandaşlarımızda ve çok sayıda, işte, bugün 10’uncusunu sanırım tartıştığımız yapılandırma kanun teklifleriyle de karşı karşıya kalıyoruz. Bu elbette bir ihtiyaç ve ödeme güçlüğü çeken ve kamu açısından da alacakların tahsili noktasında bir denge yaratılmaya çalışılıyor ama bu bir gelenek hâline geldi. Bizim, asıl burada, Plan ve Bütçe Komisyonu olarak ya da iktidar olarak sizlerin, bu teklifi getiren sizlerin, vatandaşların bu alım gücünü çözecek ve ciddi anlamda yapısal anlamda ülkenin ekonomik sorunlarını çözecek kanunlar, teklifler görüşmemiz gerekiyor ama bu noktada ciddi sorunlar var. Son üç dört aydır, belki altı aydır, Meclisin çalıştığı ekimden itibaren bütün kanun teklifleri, yanlış ekonomi politikaları sonucunda vatandaşın refah kaybı, alım gücü, ödeme güçlüğü konularıyla ilgili kanun tekliflerini Plan ve Bütçe Komisyonu görüştü hep, hiçbir yapısal bir öneri görüşmedi bu Komisyon. Bu ciddi bir sorun alanı olarak ortada gözüküyor ama tabii, bu sürecin sonuna geldik artık, bunu tartışmanın bir faydası olmayacak ancak bu teknik taleplerin dikkatle incelenmesi gerektiğini ben sunmak istiyorum.

Bir de bu beklentiyi de doğuruyor. Siz, çıkan kanunların tarihlerini bugün bize söylediniz. Ayrıca, Plan ve Bütçe kanunlarını takip ederken bunların içine iliştirilmiş süre uzatma, aflar, geriye doğru ödemeler, bunlarla da ilgili çok kanun maddesi geliyor ama bu da borcunu zamanında ödeyen vatandaşlar açısından bir tartışmaya da sebebiyet veriyor. O nedenle, burada, yapısal anlamda, ekonomik anlamda ciddi politikalarla bu sorunları tamamen çözmemiz gerekiyor. Bu konuyu ben dikkatinize sunmak istedim ama alım gücü sorununun dikkatlice çözülmesi gerekiyor; belki bu ülkenin önündeki en temel sorun ekonomik anlamda refah kaybını önleyici politikalar geliştirmek diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Garo Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Elitaş, şimdi, burada da tekrar cezaları affediyorsunuz, bunu biliyorsunuz değil mi? Cezaları şöyle, şu şekilde affediyorsunuz: “İdari para cezalarının asıllarının yüzde 50’si silinecektir, geri kalan yarısına da yurt içi ÜFE uygulanacaktır yani yüzde 9 uygulanacaktır.” diyorsunuz. Yani şimdi, şöyle: Bakın, kayıt dışı işçi çalıştırmanın yaygın olduğu bir ülkedeyiz. Ya, düşünün ki bir inşaat sektöründe olsun, diğer sektörlerde kayıt dışı işçi çalıştırmak çok yaygın. Zaten sosyal sigorta müfettişleri, biliyorsunuz, işletmelerin -siz söyleyin Sayın Elitaş- yüzde kaçını denetliyor? Yüzde 1’ini bile denetleyemiyor bence. Şimdi, burada da yakalayanlar... Hani, diyelim ki burada idari para cezası niçin çıkıyor? Kayıt dışı işçi çalıştırmada çıkıyor. Bu kayıt dışı işçi çalıştırmada sigorta müfettişlerinin yakaladıklarına da diyorsunuz ki “Cezaların yarısını affediyorum, yarısını da yurt içi ÜFE’ye endeksliyorum.” Zaten cezalar kuşa dönmüş olacak.

Ben, yine aynı soruyu size soracağım, demin cevap vermediniz vergilerle ilgili ama bu SGK müfettişlerinin yakaladığı idari para cezalarıyla ilgili, bu yaptığınız uygulama caydırıcılığı azaltmıyor mu? Ben kayıt dışı işçi çalıştırmam, nasıl olsa Sayın Elitaş af yasası getirir, cezaları düşürür, yurt içi ÜFE’ye endeksler, 3 kuruşa, cezaları kuşa döndürür, ben kayıt dışı işçi çalıştırmaya devam ederim.” anlayışını yaygınlaştırmaz mı Sayın Elitaş? Size net bir soru soruyorum; bu bir.

İkincisi, diyorsunuz ki: “Alacaklıların ferilerinin yüzde 40’ının ödenmesi hâlinde kalan yüzde 60 da silinecektir.” Burada da caydırıcılığı azaltan bir düzenleme yapıyorsunuz.

Diğer bir önerim de şu Sayın Elitaş: Bakın, hani, belli küçük işletmeleri bu vergi cezaları zorlayabilir. Yani o anlamda, benim yine burada önerim, 100 bin liraya kadar olan vergi asıllarının ve cezalarının bu sisteme girmesidir. Büyük işletmelerde, büyük sermayeye ait işletmelerde milyarlarca liralık bu prim borçlarının, ceza borçlarının affedilmesine karşıyız. Buna ne dersiniz yani bir üst sınır koymayı düşünüyor musunuz?

Sonra da şunu soracağım, bu genel sağlık sigortasıyla ilgili Sayın Elitaş...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız tartıştığımız şeyleri tekrar tekrar tartışmak doğru mu arkadaşlar?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani o üst limiti önergede yaptınız, oyladık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, burada da “Aynı şeyi öneriyorum.” dedim. Yalnızca bir cümle söyledim, “Burada da bir üst limit öneriyorum.” dedim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – SGK boyutuyla.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – SGK boyutuyla öneriyorum Sayın Başkan yani cezaların üst limiti olsun ki hani küçük işletmeler yararlınsın, büyük şirketler de...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama bunu defalarca söylediniz, bir önerge de verdiniz, önergeyi de tartışıp oyladık; hani o anlamda söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, o vergilerle ilgiliydi, bu cezalarla. Şöyle ki: Büyük işletmeler binlerce kişiyi kayıt dışı çalıştırabiliyor ve orada çok ciddi cezalar burada silinebiliyor, o açıdan söyledim. Ben KOBİ’lerden ve esnaflardan yanayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben de şunu söylemek istiyorum hani bir Komisyon Başkanı olarak: Değerli arkadaşlar, elbette uzlaşmak güzel bir şey, keşke her konuda uzlaşma olsa ama uzlaşmamak da gayet doğal bir şey demokratik ortamlarda, farklı partilerin farklı tercihleri var, bir noktadan sonra tartışmalarda bir uzlaşma olmuyorsa uzlaşmamada uzlaşıp yolumuza devam edeceğiz; başka çaresi yok.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, şimdi, bakın, bize millet muhalefet görevini verdi, biz de muhalefet görevimizi yapıyoruz. Bu muhalefetle ilgili düşüncelerimizi de kayıtlara geçirmek zorundayız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Eyvallah, buna bir itirazım yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz buraya kameraları almıyorsunuz zaten, tutanaklar tutuluyor, millet de ileride “Ya, bu Garo Paylan bu konuda ne demiş, eleştirmiş mi eleştirmemiş mi?” diye, görsün diye biz bu muhalefeti yapıyoruz, basın da burada izliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, buyurun, devam edin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Müsaade edin, muhalefet görevimizi yapalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben sadece önerimi söyledim, takdir sizin tabii.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben kayda geçiriyorum Sayın Başkan.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Başkanım şunu söyledi: Biraz cümlelerini değiştirirsen... Yine konuş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, ben cümlelerimi nasıl kuracağımı çok iyi biliyorum; tam da madde üzerine konuşuyorum, madde dışında hiçbir şey konuşmuyorum, önerilerimi sunuyorum.

Bu genel sağlık sigortasıyla ilgili, Sayın Elitaş, bence en önemli konusu bu. Şimdi, şöyle bir uygulamanız var, diyorsunuz ki: “Genel sağlık sigortalarıyla ilgili bir yıl içinde otuz gün primi ödenmiş olması ve altmış gün ve daha fazla prim borcu olmaması şartıyla ilaç ve özel hastaneler dâhil sağlık hizmetinden yararlanacaktır.” Yani “Bunu yapmazsa ben o kişiyi sağlık hizmetinden yararlandırmam.” diyorsunuz. Sayın Elitaş, bu vicdan dışı bir uygulamadır. Yurttaşlarımız zor durumda olabilir, yararlanamayabilir, ödeyemeyebilir ama sosyal bir devlet sağlıkla yurttaşını imtihan etmez yani “Sen primini ödemezsen ben sana sağlık, hastane hizmeti vermem.” demez, başka yollar düşünür; ona iş sağlamaya uğraşır, belli özellikler katar, elinin ekmek tutmasını sağlar ama işi yoksa, aşı yoksa, ekmeği yoksa...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şu anda öyle bir şey mi yapılıyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, bak, burada öyle yazıyor Uğur Bey. Okudun mu etki analizini?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Farkında değilsiniz, insanlar hastaneye gidemiyor; birçoğu evinde ölüyor, kimsenin haberi olmuyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Uygulamalara baktın mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Okudunuz mu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şu anda dört, üç yıldır uygulamaları var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ama Sayın Elitaş ne diyor, bak, burada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, rica ediyorum, bir iki cümleyle tamamlayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, bitiriyorum.

“Bu primlerini ödemezse ilaç ve özel hastaneler dâhil sağlık hizmetinden yararlanamaz.” diyor. “Ödemezse yararlanamayacak.” diyorsun yani sağlıkla imtihan ediyorsun yurttaşlarımızı. Bu kabul edilemez, vicdansızlıktır, bunu düzeltelim diyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurunuz lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, TESK temsilcisi arkadaşın söylediğine göre, perşembe günü görüşeceğimiz yasadaki bir düzenleme ile BAĞ-KUR'lularla ilgili şu anda görüşmekte olduğumuz yasanın arasında bir bağ var. Eğer yönetim orada yaptığı o düzenlemeyi bilerek, isteyerek yaptıysa ve o kategoriye giren insanların bu EYT'den yararlanmasını istemiyor ve hesabını kitabını buna göre yapıyorsa o zaman bir mesele yok; tabii, öyle söylersiniz ve herkes de ona göre pozisyonunu değerlendirir ama gerçekten biz bu insanlara da bir şey vereceksek, bu yasa görüşülürken oradaki eksik denilen, dondurulmuş olan durumlarını tekrar aktif hâle getirebilmek için bu yasada bir düzenleme yapılması gerekir diye düşünüyorum. Ama siz diyorsanız ki: “Biz bunu bilerek yaptık, o insanları EYT'den yararlandırmayacağız.” o zaman yapılacak bir şey yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Deminki konuya devam edebilir miyim Başkanım? Bir de sorularım olacak bununla alakalı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir noktada bağlayabilirsek memnun oluruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şöyle: Şimdi, sağ olsun Sayın Genel Müdür bilgi verdi. Buna göre, 2 milyon 937 bin iş yeri var bu kapsamda, bunların 107 milyar borcu var -gecikme cezası ve gecikme zammı- 107 milyarın ferfleri 140 milyar tutuyor. Dolayısıyla, toplam borçları 247 milyarı buluyor. 247 milyar borç üzerinden ÜFE'yle hesaplama yapılıyor, 48 milyar tutuyor, vazgeçilen alacak 91 milyar. Dolayısıyla, aslı ve ferfiyle beraber -sizin verdiğiniz rakam- 155 milyar...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yapılandırmaya tabi oluyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – ...yapılandırmaya konu olacak diye tahmin ediyorsunuz. Buradan 7326'ya göre yapılan tahsilat oranıyla “155 milyardan 23 milyar tahsilat yapılır.” diye bir sonuca ulaşıyor, 155 milyarın 23 milyarı. Sayın Başkan, bu, çok komik bir rakam, çok düşük bir rakam. Yani devlet olarak 155 milyardan vazgeçiyorsunuz, zorunlu sigortalılık söz konusu bu ülkede, bu da 6183'le tahsil edilen bir rakam. Bu yapılandırma sonucu 155 milyarlık bir meblağdan ancak

yüzde 15 tahsil edebiliriz diye umuyorsunuz. Bu muhtemelen yüzde 15 de olmayacak, yüzde 10'larda kalacaktır; bu da skandal bir rakamdır Sayın Başkanım. Yani bunun için devletin egemenliği feda edilmez.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Görüşünüzü tutanaklara geçirdiniz Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Gerçekten edilmez, yazık olur. Bunun ne demek olduğunu siz -bakanlık yaptınız- çok iyi anlıyorsunuzdur, gerçekten bu rakam için bu feda edilmez.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir de şunu söyleyeyim: Demin “EYT kapsamında.” dediniz ama eğer burada BAĞ-KUR’la ilgili bir düzenleme yapılmazsa, madde hükmünde düzenleme olmazsa perşembe günü görüşeceğimiz kanun teklifinde düzenleme yapılması mümkün değil. O zaman BAĞ-KUR’lularla ilgili de...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şu anda bu maddeyle ilgili hiçbir partiden gelmiş bir önerge yok benim önümde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, konuşuyoruz ama üzerinde yani böyle bir teklifte bulunuyoruz, bunu makul görüyorsanız önergesini de verelim hemen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, biz bu yapılandırma kanununu çalıştık, bunu ne EYT’yle ilişkilendirdik ne başka konuyla ilişkilendirdik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çerçevesi belli.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bizim yaptığımız iş, bundan önceki 7326, 6111, 5811, o kanunlar çerçevesinde yapılanlara ilave olarak vergi idaresinin 2 bin liraya kadar olan alacaklarının terkin; 2,5 milyon civarında ehliyetle puan cezasının silinmesi ve ehliyeti alınan 10 bin civarındaki kişinin ehliyetlerinin iade edilmesi. Ayrıca, ilk defa adli ve idari para cezalarını bu yapılandırma kapsamına koyduk, bundan önceki yapılan değerlendirmeler neyse onu gerçekleştirmiş olduk.

Şimdi, Sayın Paylan’ın söylediği şu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorulara da cevap verin, sonra maddeyi oylamaya geçeceğiz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – ...Bugün dünyada hiçbir ülke yok ki ülkesinde bulunan vatandaşların yüzde 99’u genel sağlık sigortası kapsamında bulunmasın, başka hiçbir ülke yok. Biz iktidara geldiğimiz dönemde, genel sağlık sigortası kapsamında bulunan insan sayısı yüzde 50’ler, 60’lar civarındaydı, şu anda yüzde 99. Bu ülkede yaşayan herkes genel sağlık sigortası kapsamında. 10 milyon kişi genel...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Primli veya primsiz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Primli veya primsiz, herkes bu kapsam içerisinde. Hiçbir vatandaşımız “Sağlık hizmetinden faydalanamıyorum.” diye bir iddiada bulunamaz. Bu ülkede yaşayan herkes sağlık hizmetlerinden faydalanan. Daha önce yapılan düzenlemelerde farklı uygulamalar vardı. BAĞ-KUR’lu, SSK’li bir kişi belirli bir zaman içerisinde primini ödemediği takdirde genel sağlık sigortasından faydalanma imkânı yoktu. 2012 yılında, “Benim de bir katkım olsun.” diye, o günkü şartlar dâhilinde, 30 lira civarında bir para ödeyerek vatandaşlarımız genel sağlık sigortası hizmetlerinden faydalanma imkânını elde etti. Şu anda genel sağlık sigortasından faydalanma imkânı nedir? Asgari ücretin brütünün yüzde 3’üdür yani o da 300 liradır. Genel sağlık sigortasından faydalanmak isteyen vatandaş rahatça gidip “Benim de böyle bir katkım var, bunu da yapayım.” dediği takdirde odur

ama bu çerçevede genel sağlık sigortasındaki bu 10 milyon kişi de bunun içinde. Daha önce yapılan yapılandırmada, genel sağlık sigortasından ÜFE'yle birlikte olan rakam 14 milyar 563 milyon lira toplam anapara borçlanmış 10 milyon 686 bin kişi, borç tutarı 14 milyar 563 milyon, gecikme cezası 11, 25 milyar liralık bir rakama baliğ olmuş bu fakat buradan 2,2 kişi ancak yapılanmış.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yanlış olmasın. 2,2 evet, yüzde 2,2 tahsilat oranı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Oraya geliyorum Sayın Kuşoğlu.

Bakın, genel sağlık sigortasından borçlu olan kişiler 25 milyar 640 milyon lira gecikme cezası ve anapara, yapılandırmaya tabii tutmuşuz, bu yapılandırmaya tabi tuttuğumuz rakam 14 milyar 563 kalmış ama 14 milyar 563 milyonluk anaparadan yüzde 2,2 kişi faydalanmış. Onlar da diyor ki “Ya, bundan var, genel sağlık sigortasının... Benim param var. Bu yapılandırmadan faydalanıp ödeyeyim.” Fakat Cumhurbaşkanımızın aldığı karar çerçevesinde, dört yıldır genel sağlık sigortası primi ödesin veya ödemesin, borcu olsun veya olmasın hiç kimse, hiçbir hastaneden “Sağlık hizmetlerinden faydalanamazsın kardeşim.” diye geri çevrilmiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi diyorsun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya, onu bak, Sayın Paylan... O genel sağlık...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uygulamadan bahsediliyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, Sayın Paylan, 10 milyon 686 bin kişinin genel sağlık sigortası kapsamında olduğu bir dönemde, bizim buradaki yaptığımız 300 liralık kısmı ödemeyen, dört yıldır da -Cumhurbaşkanı kararıyla- zaten tahsil edilmeyen kişiler de, işte, vatandaşlarımız ödemiyor. Ama bunun hiçbirisini “Sen bu parayı ödemiyorsun.” diye yapmıyoruz. Kanun da diyor ki: “Gel kardeşim, şu 2,2’lik kısım var ya, sen de buna gir de katkı sağla.” diyoruz varsa, hiç ödemezse gene bir şey yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yok, yararlanamayacak muhtemelen. Öyle diyorsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya, bak, Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle diyorsun, bak, öyle yazıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya, Allah rızası için! Çok iyi anlıyorsun ama niye bu kadar anlamamazlık gösteriyorsun?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok.

Sayın Paylan, az önce gayet açık izah etti. Gerçekten anlamıyor musunuz yoksa... Merak ettim ben de.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya, hakikaten niye böyle yapıyorsun Garo?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama burada öyle yazmıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O ayrı ama izah edildi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya, mevzuat zaten öyle diyorum. Yapma, hakikaten benim...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama “Öyle olmayacak.” diyorsun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya, benim zihnimi paramparça ediyorsun, kalbimi kırıyorsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hep vicdana davet eden Sayın Paylan’dı, ben de onu vicdana davet ediyorum şimdi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bitirelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben de Garo Paylan'ı vicdana davet ediyorum yani bu kadar da işkence edilmez. Sen habire çıkıp gidiyorsun, ben bir kere dışarı çıktım.

Onun için, Sayın Başkan, bu konuyla ilgili, diğer konuyla ilgili biz bu kanun teklifini yaparken kanun teklifimizde EYT'yi düşünmedik, başka bir şey yapmadık, sadece bundan öncekilerle ilgili olan kısım “en geniş kapsamlı” diye söylediğimiz bir süreç var. O süreçte, az önceki ilave ettiğim kısımları buraya getirmiş olduk.

Diğer konularda var mı bilmiyorum. Doğru mu yanlış mı bu rakamlar? O, Garo Bey'in dediği belki olabilir ama onunla ilgili bir çalışma yapmak gerekir. Onun adaletli mi adaletsiz mi olduğunu da iyi değerlendirmek gerekir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Başkanım... Bir şey söyleyebilir miyim? Sayın Elitaş...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, bana cevap vermedi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – EYT'yle ilgili kısmı söyledim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şu şey kısmı, yüzde 10'luk...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – BAĞ-KUR'lularla ilgili.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Pardon.

Arkadaşlar, bakın, yapılandırmayla ilgili kısım... Biz bir yapılandırma süreci getiriyoruz. Şunu yapabiliriz, deriz ki... Ya, burada Sayın Paylan yüzde 50'nin silinmesine itiraz ediyor yani yüzde 50'nin silinmesine itiraz etmezsek bu sefer yapılandırmada yüzde 15 değil, yüzde 5'e düşecek belki, Bülent Bey de diyor ki: “Yeni bir şey bulalım yapılandırmada.” Yanlış anlamıyorsam.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha cazip olsun, öyle mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Daha pozitif olsun, daha cazip olsun yani vatandaş borçlu kalsın. Bu yapılandırmada 155 milyar paranın yani 100 milyar lirasını tahsil edebilecek bir formül bulalım.” diyor Bülent Bey. Öyle anlıyorum herhâlde, doğru mu Bülent Bey?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yanlış mı anladım?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şöyle söylüyorum: Sonuç olarak 247 milyar liralık bir borçtan 23 milyarlık bir meblağ bekleniyorsa tahsil edilmesi, bunda bir yanlışlık vardır dedim, bunun incelenmesi lazım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, şöyle...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir sıkıntı, sorun var burada yani bunun detayına girmek lazım. Bu gerçekten de nerededir?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bülent Bey, şöyle: Asıl...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hangi mükellefin iş yerleriyle ilgilidir, hangi sektörle ilgilidir, hangi illerle ilgilidir; bilmek lazım. Nasıl olur da yüzde 10'larda kalır bu tahsilat?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yüzde 15.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha detaylı analiz edilmeli bu durum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, 155’i baz almamız lazım bizim. O 247 milyar lira kümülatif rakam yani faizi, şunu bunu vesairesi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, bu iş yerleri için. Burada genel sağlık sigortası yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Genel sağlık sigortalıları yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 155’ten konuşuyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – GSS yok burada.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kurum diyor ki: “Ben 2 milyon 937 bin kişiden 247,5 milyar lira alacaklıyım. Bu çerçevede, 91 milyar liralık alacağımdan vazgeçiyorum, 155,5 milyar lirayı ödemeye davet ediyorum.” Ama buna, bizim kanun teklifimizdeki düzenlemeye muhatapların yüzde 15’i rağbet ediyor, geriye kalan yüzde 85’i katılmıyor bu işe. Şu anlaşılabilir: Ya, bunu yüzde 15...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yüzde 15’i katılmıyor değil, katılıyor. “Yüzde 15 tahsilat yapabiliyoruz.” diyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim “Öyle değil.” diyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, yüzde 15 tahsilat tutarı...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 23 milyar tahsilat elde etmişiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tahsilat oranı yüzde 15, beklenen tahsilat oranı bir de bu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, bunu, bekleneni önceki rakama göre yapıyoruz yani 7326’ya göre yapıyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii, gerçekleştirmelere göre yapıyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ona göre yapıyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Gerçekleşmeler de o oranda.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben de bugünkü rakamdan onu söylüyorum işte.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir noktalayabilirsek artık bu madde çok uzadı hakikaten.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, uzadı ama bakın, bu önemli.

Ya, 250 milyar bile olmayan bir alacağın 91 milyarından vazgeçiyoruz, buna rağmen tahsilat yapamıyoruz. Yüzde 10’larda kalıyor, bunu soruyoruz ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey, bu görüşünüzü tutanaklara geçirmiş oldunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu normal midir? Bu normal midir, bir daha soruyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, Sayın Başkanım...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 247 milyarın 91 milyarından vazgeçiyoruz, yine de katılanların yüzde 10’unun ancak tahsilini yapabiliyoruz, bu normal midir? Bir anormallik yok mudur burada?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir şeyi tutanaklara geçirmem lazım, bir cümle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey’in de bir cümlesi var, onu da alalım, sonra size söz vereyim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş, sizin iyi niyetinizden şüphem yok genel sağlık sigortasıyla ilgili ama maddeye böyle yansımamış yani kanun esastır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Madde öyle, doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir dakika...

Ama bakın, sizin sözleriniz, iyi niyetiniz ayrı ama kanuna bakar bürokrasi değil mi? Ne diyor kanun? “Yapılandırılan borçların ilk taksitini ödemeleri kaydıyla genel sağlık sigortasından yararlanabilir.” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bunu tartıştık Sayın Paylan, rica ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, ama dedikleri doğru değil, kanuna böyle yansımıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok, uygulamayı anlattı. Cumhurbaşkanlığı kararıyla farklı bir uygulama olduğunu anlattı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani “Ödemeyi yapamazsa yararlanamaz.” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kanun tamam, orada itiraz yok ki. “Kanunda o yazmaz.” diye söyleyen yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye böyle kanun yapıyoruz o zaman?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, değerli arkadaşlar, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Başkanım, bir konu var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Madem uygulama böyle; kanunu niye böyle yapıyorsunuz?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Elitaş, “BAĞ-KUR borcundan dolayı ilaç alamıyor vatandaş.” diyor esnaf odası, şimdi not attı. Bakın “BAĞ-KUR borcundan dolayı ilaç verilmiyor.” diyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Madem uygulama böyle; kanunu niye böyle yapıyorsunuz?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Uygulamadansa uygulamayı düzeltin, eksiklik varsa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, bu bahsettiğiniz husus, doğrudan tartıştığımız düzenlemeye ilişkin değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, Başkanım, doğrudan buna ilişkin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Farklı bir konuyu gündeme getirdiniz, bir cevap verildi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, kanunda niye öyle yazmıyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Kanunda öyle yazmıyor.” diyen olmadı.

Uygulamada ikincil düzenlemelerle başka çözümler üretildiğini söylediler.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Çözememişler işte, çözülmemiş.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – BAĞ-KUR borcundan dolayı ilaç alamadıklarını söyledi esnaf odası başkanı.

Ön değerlendirme, araştırma veya tespit aşamasında olan eksik işçilik prim tutarları ile kesinleşmemiş idari para cezaları

MADDE 8- (1) 31/12/2022 tarihine kadar (bu tarih dâhil) bitirilmiş özel nitelikteki inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin olup, bu Kanun hükümlerinden yararlanmak için başvurulduğu hâlde, 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen başvuru süresinin sonuna kadar işverene tebliğ edilmiş olan ön değerlendirme, araştırma veya tespit sonucunda bulunan eksik işçilik tutarı üzerinden

hesaplanan sigorta primi asılları ile bu alacaklara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı hesaplanan sürenin başlangıç tarihinden bu Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir.

(2) 31/12/2022 tarihinden önce (bu tarih dâhil) işlenen fiillere ilişkin olup 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen başvuru tarihine kadar tebliğ edildiği hâlde yine bu tarihe kadar ödenmemiş olan idari para cezası asıllarının %50'si ile bu tutara ödeme sürelerinin bittiği tarihlerden bu Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, idari para cezası asıllarının kalan %50'si ile idari para cezasına uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir.

(3) Bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen tarihe kadar başvuruda bulunmak kaydıyla bu Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki alacaklar ile 10 uncu maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen alacaklardan bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen ilk taksit ödeme süresinin sonuna kadar tahakkuk edenler de bu Kanunun 7 nci maddesine göre yapılandırılır.

(4) Bu madde ile 7 nci madde hükümlerinden yararlanmak isteyen borçluların, bu maddelerde belirtilen şartların yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 8'inci maddeyle ilgili izahat rica ediyorum.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, 8'inci madde de bu maddenin devamı niteliğinde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerlendirme, araştırma veya tespit aşamasındaki eksik işçilik prim tutarları ile kesinleşmemiş idari para cezalarına ilişkin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ölçümleme, inceleme, devam eden işlemleri... Bir kısmı da inşaatlarla ilgili olan şeydi. Biliyorsunuz, inşaatlar yapılırken kendi adına ve hesabına yapanlar, belli bir sigorta primini -kurum tarafından hesaplanarak- ödeme mecburiyeti var. O çerçevede yapılanlar varsa buna da bir ilaveyle onda da yapılandırma imkânı getirmiş oluyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – SGK biraz teknik izahat yapmak ister mi, yoksa yeter mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Net bu efendim yani bir iş yerini yaparken ölçümleme... Diyelim ki siz oradan yaptınız. Ne kadar? Onun yapı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İnşaatlarda öyle mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İnşaat maliyetleriyle ilgili kısımda her bir inşaat sınıfının tarifi var, ona göre de maliyet var. Ona göre maliyet içerisinde yüzde 6 veya 9... Yüzde 6 mı?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yüzde 9. Normalde toplu vermede 9 ama yüzde 25 indirim var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Diyelim ki 100 milyon liralık bir inşaat yapıyorsunuz, yüzde 6,75 sigorta primi ödemeniz gerekiyor. Eğer bunu hizmet satın alarak yapıyorsanız ödüyorsunuz zaten -o başka iş- ama hizmet satın almadan kendi adınıza bu işi yapıyorsanız 100 bin liralık inşaat 6.750 liralık sigorta primini götürüp idareye, kuruma yatırılıyorsunuz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Matrahı 6.750, sigorta matrahı 6.750.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sigorta matrahı 6.750 lira. Neyse, bu kadar şey de olur yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir mükelleften bu kadar teknik tabir beklemeyin şimdi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben mükellef olduğumdan biliyorum zaten bu işleri.

Yani bununla ilgili eksikler varsa yapılandırmaya sokmuş oluyoruz, konu budur Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Görüşlerinize açıyorum.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş, biliyorsunuz, inşaat sektörü bu kayıt dışı işçi çalıştırmada lider bir sektör ülkemizde, ciddi anlamda lider bir sektör ve burada da şöyle bir durumla karşı karşıya kalıyoruz genelde: İşçiler bildirilmiyor. Sayın Elitaş, işçiler bildirilmiyor ve genelde de fatura bulunuyor yani işçilik faturaları bulunuyor veya yaptırılıyor, taşerona veriliyor veya yaptırılmasa da bulunuyor, işçilik faturası arayan inşaatçı çoktur bu anlamda.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – O zaman yüzde 9 aranıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

Ve geriye kalan da eğer ki fark varsa bu yüzde 6,75 üzerinden değerlendiriliyor ama kayıt dışı çalıştırmanın çok yaygın olduğu bir sektörden bahsediyoruz ve aynı zamanda da iş cinayetlerinin, iş kazalarının en yaygın olduğu sektörden bahsediyoruz. Bu anlamda, benim önerim: Yalnızca “Efendim, sen 6,75’i ver, kurtul.” bakışıyla bakmamamız gerekiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu onunla doğrudan bağlantılı değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bu durum biraz böyle. Niye? Genelde bakış: “6,75’in üzerindeki primi ver. 100 milyonluk iş yaptın, 6 milyon 750 bin üzerinden sigorta primini ver.”

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ama deftere tabiyse defterdeki maliyetin yüzdesi, ruhsatın değil yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ama genelde böyle değil. Müteahhitler deftere tabi değil biliyorsunuz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yok, tabi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, müteahhitler anlamında söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir tamamlasın Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani şahıs müteahhitler, kendine iş yapan müteahhitler deftere tabi değil; 6,75 üzerinden primini ödemeyi tercih ediyorlar, sigortalı göstermiyorlar ve ciddi anlamda bir kayıt dışılık var. Bu anlamda, ben, idareye, sigorta kurumumuza görev düştüğünü, Çalışma Bakanlığımıza da görev düştüğünü düşünüyorum yani denetimleri daha fazla artırmamız lazım bu inşaat sektöründe, iş kazalarının, iş cinayetlerinin azalması için daha fazla çaba göstermemiz lazım. Gerçekten kayıtlı ve sigortalı olması gerekir yani “Ben primimi alırım, kurtulurum.” diye bakılmaması lazım. Niye? İşçi orada çalışıyor, emeklilik primi yatmıyor. Sen belki parayı alıyorsun Sayın Elitaş ama işçinin emeklilik primi yatmıyor, sağlık primi yatmıyor, iş kazasıyla karşı karşıya kalıyor. Bu açıdan, bu bakıştan kurtulmamız lazım yani “Ben yüzde 6’yı alırım, gerisine bakmam.” bakışından kurtulmamız gerekiyor. İşçileri kayıtlı ve sigortalı yapmak için ciddi anlamda denetim görevimizi ve gereken yasal düzenlemeleri yapmamız gerekiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Genel bir değerlendirme yapmış oldunuz konuyla ilgili.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru ama bunu affa sokuyorsunuz, affa sokmanızı doğru bulmuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Topluca bir değerlendirme yapın isterseniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunları affa sokmanız doğru bulmuyorum. Denetimleri arttırmamız ve affa hiç girmeyecek duruma sokmamız gerekiyor sektörü.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekir Kuvvet Erim...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ya, Sayın Paylan “sigortasız” dedi. İnşaatlarda şu anda sigortasız işçi çalıştırmak çok zor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, yapmayın.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Biz de inşaat yapıyoruz; yapı denetimi var, belediyesi var, iş güvenliği var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, yok; öyle değil.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Mümkün değil, çok zor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, yok; öyle değil. Durum öyle değil.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – O eskidenmiş, bizim zamanımızda öyle bir şey yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Taşeronlara veriyorlar özellikle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Başka söz talebi yoktur.

Sayın Elitaş, buyurun lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Paylan genel bir değerlendirme yaptı, maddeyle alakalı değil ama onun dediği gibi dikkatli olunabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha çok denetim olsun diye tavsiyede bulundu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şöyle: Bildiğim kadarıyla, diğer işletmelerde sigortalı çalışanın çalışmaya başlamadan bildirilmesi, beyan edilmesi gerekirken, inşaat sektöründe “aynı gün” ibaresi olduğundan dolayı belki o yeniden gözden geçirilebilir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ortak hükümler

MADDE 9- (1) Bu Kanunun ilgili maddelerindeki başvuru ve ödeme süresine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanmak isteyen borçluların;

a) 30/4/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) ilgili idareye başvuruda bulunmaları,

b) Hazine ve Maliye Bakanlığına, Ticaret Bakanlığına, Sosyal Güvenlik Kurumuna, il özel idarelerine, belediyelere ve YİKOB'lara bağlı tahsil dairelerine ödenecek tutarların ilk taksitini 31/5/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil), diğer taksitlerini ise bu tarihi takip eden aylık dönemler hâlinde azami kırk sekiz eşit taksitte ödemeleri,

şarttır.

(2) Başvuru ve taksit ödeme sürelerinin son gününün resmî tatile rastlaması hâlinde süre, tatili izleyen ilk iş günü mesai saati sonunda biter.

(3) Bu Kanun hükümlerine göre hesaplanan tutarlar peşin veya taksitler hâlinde ödenebilir.

a) Hesaplanan tutarların tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmesi hâlinde katsayı uygulanmaz ve,

1) Fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarların (Bu Kanunun 4 üncü maddesine göre hesaplanan gecikme faizi dâhil) %90'ının tahsilinden vazgeçilir.

2) Bu Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi ile (d) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında olan idari para cezalarından %25 indirim yapılır.

3) Yapılandırma sonucu ödenecek alacağın sadece fer'i alaktan ibaret olması hâlinde fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutardan (bu Kanunun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar hariç) %50 indirim yapılır.

b) Hesaplanan tutarların taksitle ödenmek istenmesi hâlinde, ilgili maddelerde yer alan hükümler saklı kalmak şartıyla borçluların başvuru sırasında on iki, on sekiz, yirmi dört, otuz altı veya kırk sekiz eşit taksitte ödeme seçeneklerinden birini tercih etmeleri şarttır. Tercih edilen taksit süresinden daha uzun bir sürede ödeme yapılamaz.

c) Hesaplanan tutarların taksitle yapılacak ödemelerinde ilgili maddelere göre belirlenen tutar;

1) On iki eşit taksit için (1,09),

2) On sekiz eşit taksit için (1,135),

3) Yirmi dört eşit taksit için (1,18),

4) Otuz altı eşit taksit için (1,27),

5) Kırk sekiz eşit taksit için (1,36)

katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle aylık dönemler hâlinde ödenecek taksit tutarı hesaplanır. Bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan borçlulara tercih ettikleri taksit süresine uygun ödeme planı verilir. Ancak, tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması hâlinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir.

ç) Bu Kanun kapsamında ödenmesi gereken tutarlar; Gençlik ve Spor Bakanlığı, Türkiye Futbol Federasyonu ve bağımsız spor federasyonlarına tescil edilmiş olan ve Türkiye'de sportif alanda faaliyette bulunan spor kulüplerince aylık dönemler hâlinde azami yüz yirmi eşit taksitte ödenebilir.

d) Bu Kanun kapsamında belediyeler ve bunlara bağlı kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarca ödenmesi gereken tutarlar aylık dönemler hâlinde azami yüz yirmi eşit taksitte ödenebilir.

1) Bu bent ile (ç) bendi kapsamında taksitle yapılacak ödemelerde ilgili maddelere göre belirlenen tutar;

(aa) On iki eşit taksit için (1,09),

(bb) On sekiz eşit taksit için (1,135),

(cc) Yirmi dört eşit taksit için (1,18),

(çç) Otuz altı eşit taksit için (1,27),

(dd) Kırk sekiz eşit taksit için (1,36),

(ee) Altmış eşit taksit için (1,45),

(ff) Yetmiş iki eşit taksit için (1,54),

(gg) Yüz yirmi eşit taksit için (1,9),

katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle aylık dönemler hâlinde ödenecek taksit tutarı hesaplanır.

2) 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan ve alacakları için kesinti yapılan idareler ile YİKOB'a, belediyeler ve bunlara bağlı kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarca bu Kanun kapsamında ödenmesi gereken tutarlar, belediyelerin genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan paylarından, 5779 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasındaki %40 oran dikkate alınmaksızın aylık dönemler hâlinde kesinti suretiyle tahsil edilir. Ancak, bu kapsamda yapılacak kesinti tutarı her hâl ve takdirde bu idareler adına genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan payların aylık tutarının %50' sini aşamaz.

5779 sayılı Kanuna göre yapılacak kesintilerin Cumhurbaşkanınca durdurulması hâlinde aylık taksitlerin ödeme süreleri kesinti yapılmayan aylar için de durdurulur ve taksit ödemeleri yönünden bu Kanun hükümlerine göre ihlal nedeni sayılmaz. Bu taksitler, taksit ödeme süresinin sonundan itibaren ayrıca bir katsayı ve geç ödeme zammı uygulanmaksızın aylık dönemler itibarıyla paylardan kesinti suretiyle tahsil edilir. Taksit tutarlarının, bu bent kapsamındaki borçluların genel bütçe paylarından daha yüksek olması hâlinde ise eksik tutarlar borçlularca taksit ödeme süresini takip eden ayın sonuna kadar geç ödeme zammı uygulanmaksızın ödenir.

(4) Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı tahsil dairelerine bu Kanun kapsamında ödenecek olan alacakların 6183 sayılı Kanunun 41 inci maddesine göre kredi kartı kullanılmak suretiyle ödenmesi uygun görüldüğü takdirde, ödemeye aracılık yapan bankalarca, kart kullanıcılarına kredi kartı işlemine konu borç tutarının, taksitler hâlinde yansıtılması ve taksit ödeme aylarında hesaplarına borç kaydedilmesi koşuluyla, bu ödemeler için ödeme tarihi olarak kredi kartının kullanıldığı gün esas alınır ve borçluya tahsilatın yapıldığını gösteren makbuz verilir. Bu şekilde tahsil edilen tutarların bankalarca Hazine veya Sosyal Güvenlik Kurumu hesaplarına aktarılmasına ilişkin 6183 sayılı Kanunun 41 inci maddesinde belirlenen süre, taksit aylarının son gününü izleyen günden itibaren hesaplanır. Bu fıkra hükmüne göre taksitlerin kredi kartı kullanılmak suretiyle ödenmesi, katsayı uygulanmasına engel teşkil etmez.

(5) Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine ödenmesi gereken amme alacaklarına uygulanmak üzere, bu Kanun hükümlerinden yararlanmak için başvuruda bulunan ve ödenecek tutarları ilgili vergi mevzuatı gereği iade alacağından kendi borçlarına mahsuben ödemek isteyen mükelleflerin, bu taleplerinin yerine getirilebilmesi için başvuru ve/veya taksit süresi içinde ilgili mevzuatın öngördüğü bilgi ve belgeleri tam ve eksiksiz olarak ibraz etmeleri şarttır. Bu takdirde, ilgili mevzuatın mükellefin mahsup talebine esas aldığı tarih itibarıyla bu Kanuna göre ödenecek tutara mahsup işlemleri yapılır; mahsup talebine konu tutardan daha az tutarda mahsubun yapılması hâlinde, mahsuben ödeme suretiyle tahsil edilemeyen tutar için borçluya bildirimde bulunularak eksik ödenen bu tutarın bir ay içinde ödenmesi istenir. Bu süre içinde eksik ödenen tutarın, ödenmesi gerektiği tarihten ödendiği tarihe kadar geçen süre için hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi hâlinde eksik ödenen tutar için bu Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmaz.

(6) Bu Kanuna göre ödenmesi gereken birinci ve ikinci taksitlerin ödeme sürelerinde ve tam ödenmesi koşuluyla, kalan taksitlerden; bir takvim yılında üç veya daha az taksitin, süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanılır. Birinci ve ikinci taksitlerin ödeme sürelerinde tam ödenmemesi ya da süresinde ödenmeyen

veya eksik ödenen diğer taksitlerin belirtilen şekilde de ödenmemesi veya bir takvim yılında üçten fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde bu Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilir. Şu kadar ki, 5 inci madde kapsamında taksitli ödeme seçeneği tercih edilmiş olması ve birinciyle ikinci taksitin ödeme sürelerinde ve tam ödenmesi koşuluyla, kalan taksitlerden süresinde ödenmeyen veya eksik ödenenlerin son taksiti izleyen ayın sonuna kadar hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi halinde bu Kanun hükümlerinden yararlanılır. Peşin veya taksitli ödeme seçeneğinin tercih edilmesi ve ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi gereken tutarların ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, hesaplanan tutarların tamamının ilk taksiti izleyen ayın sonuna kadar geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla katsayı uygulanmaksızın Kanundan yararlanılır. Bu fıkra hükmü her bir madde ve alacaklı idareler açısından taksitlendirilen alacaklar için ayrı ayrı uygulanır.

(7) Bu Kanuna göre ödenecek taksit tutarının %10'unu aşmamak şartıyla 20 Türk lirasına (bu tutar dâhil) kadar yapılmış eksik ödemeler için bu Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmaz.

(8) Bu Kanun kapsamına giren alacakların altıncı fıkra da belirtilen şekilde tamamen ödenmemiş olması hâlinde borçlular, ödedikleri tutarlar kadar bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar. Kanun kapsamında yapılandırıldığı hâlde bu Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmeyen alacakların yapılandırma öncesi türü ve vadesi dikkate alınarak takip işlemleri ilgili mevzuat kapsamında yapılır ve bu Kanunun yayımı tarihinden önce başlamış olan takip işlemleri geçerliliğini koruyarak kaldığı yerden devam eder.

(9) Bu Kanun kapsamına giren alacakların, bu Kanunun yayımı tarihinden önce;

a) 6183 sayılı Kanun ve diğer kanunlar uyarınca tecil edilip de tecil şartlarına uygun olarak ödenmekte olanlarından, kalan taksit tutarları için borçlular, talep etmeleri hâlinde bu Kanun hükümlerinden yararlanabilirler. Bu takdirde tecil şartlarına uygun olarak ödenen taksit tutarları için tecil hükümleri geçerli sayılır. Bu şekilde ödenmiş taksit tutarlarına tecil tarihi ile ödeme tarihi arasında geçen süre için sadece ilgili kanunda öngörülen faiz uygulanır. Kalan taksit tutarları vadesinde ödenmemiş alacak kabul edilir ve bu alacaklar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır.

b) 11/11/2020 tarihli ve 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 3/6/2021 tarihli ve 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 2 ve 7 nci maddelerine göre yapılandırılan ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödemeleri devam eden alacaklar açısından, borçlular talep etmeleri hâlinde bu Kanun hükümlerinden yararlanabilir. Bu takdirde, 7256 ve 7326 sayılı Kanunlar kapsamında ödenen taksitler için yapılandırma hükümleri geçerli sayılır, bu şekilde ödenmiş taksit tutarlarına tecil tarihi ile ödeme tarihi arasında geçen süre için anılan Kanunlara göre tercih edilen taksit süresine uygun katsayı uygulanır, kalan taksit tutarlarına konu alacaklar vadesinde ödenmemiş alacak kabul edilerek bu Kanunun ilgili hükümlerine göre yapılandırılır ve ödenmemiş taksitlere ilişkin kalan katsayı tutarlarının tahsilinden vazgeçilir.

(10) Bu Kanun hükümleri;

a) 5393 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesi, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 3 üncü maddesi kapsamında uzlaşılan alacaklar ile 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanunun geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında yapılandırılan alacaklar,

b) 3/8/2016 tarihli ve 6736 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun, 18/5/2017 tarihli ve 7020 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve 11/5/2018 tarihli ve 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun hükümlerine göre bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla taksit ödemeleri devam eden alacaklar,

hakkında uygulanmaz.

(11) Bu Kanundan yararlanılarak süresinde ödenen alacaklara, bu Kanunda yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla Kanunun yayımı tarihinden sonraki süreler için faiz, gecikme zammı, gecikme cezası gibi fer'i amme alacağı hesaplanmaz.

(12) Bu Kanuna göre ödenecek alacaklarla ilgili olarak, tatbik edilen hacizler yapılan ödemeler nispetinde kaldırılır ve buna isabet eden teminatlar iade edilir. Bu Kanuna göre ödenecek alacaklar nedeniyle tatbik edilen hacizlere konu mallar, borçlunun talebi hâlinde 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre alacaklı tahsil dairesince satılabilir. Bu talep, Kanun kapsamında ödenmesi gereken tutarların Kanun hükümlerine göre ödenmesine engel teşkil etmez. Kanunun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılan borçların, borç durumunu gösterir belgede yer almaması için bu borçların en az %10'unun ödenmiş olması şarttır.

(13)a) Bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan ve ilgili maddeler uyarınca dava açmamaları veya açılan davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları gereken borçluların, bu Kanun hükümlerinden yararlanabilmeleri için ilgili maddelerde belirlenen başvuru sürelerinde, yazılı olarak bu iradelerini belirtmeleri şarttır. Borçlularca, Kanun hükümlerinden yararlanılmak üzere davadan vazgeçilmesi hâlinde idarece de ihtilaflar sürdürülmez.

b) Davadan vazgeçme dilekçeleri ilgili tahsil dairesine verilir ve bu dilekçelerin tahsil dairelerine verildiği tarih, ilgili yargı merciine verildiği tarih sayılarak dilekçeler ilgili yargı merciine gönderilir. Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince tahsili gerektiği hâlde tahakkuku diğer kamu idarelerince yapılan alacaklara ilişkin ilgili kamu idaresi aleyhine açılmış davalardan vazgeçme dilekçelerinin verileceği idari mercii belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

c) Bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan ve açtıkları davalardan vazgeçen borçluların bu ihtilaflarıyla ilgili olarak karar tarihine bakılmaksızın bu Kanunun yayımı tarihinden sonra tebliğ edilen kararlar uyarınca işlem yapılmaz.

ç) Bu Kanun hükümlerinden yararlanılmak üzere vazgeçilen davalarda verilen kararlar ile hükmedilen yargılama gideri, avukatlık ücreti ve fer'ileri talep edilmez ve bu alacaklar için icra takibi yapılamaz. Vazgeçme tarihinden önce ödenmiş olan yargılama giderleri ve avukatlık ücretleri geri alınmaz.

d) Bu Kanuna göre yapılandırılan alacaklardan, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre icra takibi yapılanlar ile ilgili takipler, bu Kanunda yer alan özel hükümler saklı kalmak şartıyla, yapılandırılan alacağın tamamının bu Kanun hükümlerine göre ödemesi tamamlanıncaya kadar durur. Bu alacakların tamamının ödenmesi hâlinde icra takipleri alacaklı idarelerin başvurusu üzerine sonlandırılır. Bu takiplerden kaynaklanan avukatlık ücreti, icra takip giderleri ile bu takipler nedeniyle açılmış davalara ilişkin yargılama gideri, avukatlık ücreti ve fer'ileri karşılıklı olarak talep edilmez, bu türden alacaklara karşılık yapılmış tahsilatlar iade edilmez. Bu hüküm kapsamında icra takibinden vazgeçilen alacaklar için 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 23 üncü maddesi uyarınca

alınması gereken harç ile 30/6/1934 tarihli ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesinde düzenlenen harç alınmaz.

e) Bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulan borçlara ilişkin dava açılmaz ve hiçbir mercie başvurulamaz.

(14)Bu Kanunun 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasının (a) bendi kapsamında beyan edilen vergilere, ödeme yönünden şartların ihlali hâlinde, kesilmesi gereken vergi cezaları için 213 sayılı Kanunun 374 üncü maddesinde yer alan zamanaşımı süreleri ile bu Kanun kapsamındaki alacaklarla ilgili olarak mevzuatlarında yer alan özel hükümler saklı kalmak kaydıyla taksit ödeme süresince zamanaşımı süreleri işlemez.

(15)Bu Kanun kapsamına giren alacaklara karşılık bu Kanunun yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş olan tutarlar, bu Kanun kapsamında tahsil edilen tutarlar ile bu maddenin dokuzuncu fıkrası kapsamındaki tecile ilişkin olarak 6183 sayılı Kanun veya diğer kanunlar uyarınca ödenen faizlerin bu Kanun hükümlerine dayanılarak iadesi yapılmaz. Ancak, bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında olup dava konusu edilen tarhiyatlar ile ilk derece yargı merciinde dava konusu edilen idari para cezası ve ecrimisillere karşılık bu Kanunun yayımı tarihinden önce ödeme yapılmış olması hâlinde, ödenen bu tutarlar, ilk derece mahkemesinde esasa ilişkin olarak hiç karar verilmemiş veya verilen kararın bozulması nedeniyle yeniden karar verilmek üzere mahkemesine iade edilmiş davalara konu alacaklar için bu Kanundan yararlanılmak üzere yapılan başvurular ile verilmiş terkin kararları üzerine iade edilebilir.

(16)Cumhurbaşkanı, bu Kanunda öngörülen başvuru ve ilk taksit ödeme sürelerini bir aya kadar uzatmaya yetkilidir.

(17)213 sayılı Kanunun 15 inci maddesine göre Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki dairelere (alacaklı idarelere) mücbir sebep hâlinin vukuu tarihinden itibaren ödenmesi gereken taksitler; mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi takip eden aydan başlamak üzere aylık dönemler hâlinde ödenir. Bu fıkra hükmü, yabancı ülkelerde de faaliyette bulunan vergi mükelleflerinden, Ticaret Bakanlığı tarafından olağanüstü politik riskin gerçekleştiği tespit edilen ülkede faaliyette bulunan ve bu ülkedeki faaliyetleri nedeniyle durumları Hazine ve Maliye Bakanlığınca, 213 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine göre mücbir sebep hâli kabul edilenlerin, bu Kanun kapsamında alacakları yapılandırılan alacaklı idarelere mücbir sebep hâllerinin devam ettiği süre içinde ödemeleri gereken taksitlere de uygulanır.

(18)On yedinci fıkra hükümlerine göre mücbir sebep nedeniyle ödeme süresi uzatılan taksitler için altıncı fıkrada yer alan, taksitlerden ilk ikisinin süresinde ödenmesi şartı aranmaz.

(19)Bu Kanunun uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ilgili idareler yetkilidir. İl özel idareleri, belediyeler ile YİKOB'lara ait amme alacaklarına ilişkin hükümlerin uygulamasına dair usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 9'uncu maddeyle ilgili bir izahat rica ediyorum.

Bu 9'uncu madde yapılandırma kapsamında başvuru ve ödemelere ilişkin ortak hükümleri içeriyor. Buyurunuz lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, bu konuda, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, SGK ve YİKOB'larla ilgili ilk taksit ödeme tarihi 31 Mayıs 2023, son başvuru tarihi 30 Nisan 2023. Yapılandırmadan, daha önceki maddenin içeriği, geneli üzerinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel izahatta ortaya koyduğunuz ölçüleri içeriyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Diğer maddelerle de ilgili kısım zaten...

Evet, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuyu görüşlerinize açıyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Vergi, prim borçlarının kredi kartıyla ödenebilmesi imkânını sağlamışız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, madde üzerinde...

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş “Bundan sonra da yüzde 9’luk katsayı uygulanacak.” diyorsunuz yani “Taksitle ödemelere yüzde 9 katsayı uygulanacak.” diyorsunuz. Ya, eğer dolar kuru buralarda durursa şu anda bu yılın enflasyonu kuvvetle muhtemel yüzde 40-50 gibi çıkacak. Yani, gelecek yıla baktığımızda enflasyonun tek haneli rakamlara düşmesi biraz zor olacak, daha zaman alacak. Bu anlamda baktığımızda hem geçmişe dönük olarak yüzde 9’a endeksliyorsunuz, orada bir vergi kaybı, prim kaybı oluyor hem de geleceğe dönük yüzde 9’a endeksliyorsunuz orada da bir vergi kaybı... Yani, reel anlamda bir vergi kaybıyla karşı karşıya kalacağız, bunu adaletli buluyor musunuz? Burada ciddi bir adaletsizlik var. Ya, 2018’den, 2017’den borcum var hem onun reel değeri, yüzde 60-70’i gitmiş olacak hem de alacaksın bu rakamı 48 taksite böleceksin, yüzde 9’la taksitlendireceksin, orada da reel değeri kuşa dönmüş olacak. Yani 2018 yılındaki, 2017 yılındaki -iddiayla söylüyorum- 10 liralık vergi karşılığında 1 liralık reel değer alamazsınız bu uygulamayla. Büyük bir adaletsizlik var yani dürtüst olarak vergi ödeyenleri tam bir keriz durumuna düşüren bir düzenlemedir bu, size bunu daha adaletli bir hâle çevirmeyi öneriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Elitaş, buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, şöyle: Vergide uyumlu mükellefle ilgili yüzde 5’lik indirim var, biliyorsunuz. Uyumlu mükellef yüzde 20 kurumlar vergisi oranını yüzde 5 eksikle yüzde 15 ödeyebiliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Halka yüzde 95 kesiyorsunuz, burada yüzde 90 kesiyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – SGK priminde de aynı durum söz konusu, sosyal güvenlik priminde de uyumlu mükellef yüzde 5 indirimle bu imkândan faydalanır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yüzde 90 indirilmiş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O yüzde 90’lık indirim kısmı cezalarla ilgili kısmı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, reel olarak yüzde 90 indiriyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, bakın, arkadaşlar, biz bunu... Buradaki tahsilat oranı ne kadardır bilmiyorum ama vergiyle ilgili kısmı arkadaşlarımız verdiler. Bu çerçevede, biz yüzde 7 ila 10 kişilik dedikimiz... Hani, söylediniz ya “GSS’den faydalanamayan insanlar” dediniz, aslında bunların içinde olanlar. Eğer bu insanlar paralarını saklasalar “Ya, nasılsa indirim yapıyorlar, böyle yapıyorlar.” deseler, bizim yaptığımız yapılandırma çok cazip olsa da bunlar gömüdeki paralarını veya gizli kasalarındaki paralarını tutuyorlar, altında, dövizde saklıyorlar. O zaman, bizim bu yaptığımız yapılandırmadan yüzde 100’ü faydalanır, yüzde 100’ünün faydalandığı bir orana ulaşmamışız. Zaten bunlar GSS’deki ihtiyaçlarını ödeyemeyenlere, o kişilere yaptığımız işlemler.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çarpıttınız, ben reel vergiden bahsediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Çarpıtmadım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 9’uncu maddesinin (6)’ncı fıkrasının dördüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“İlk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi gereken tutarların süresinde ödenmesi ve kalan taksitlerin tamamının ilk taksiti izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi halinde katsayı uygulanmaz.”

Mustafa Kalaycı

Ahmet Kılıç

Yaşar Kırkpınar

Konya

Bursa

İzmir

Tamer Osmanağaoğlu

Cemal Öztürk

İsmail Güneş

İzmir

Giresun

Uşak

Bekir Kuvvet Erim

Aydın

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önerilen düzenlemeyle, kanun kapsamında borçlarını yapılandıran ve taksitle ödeme seçeneğini tercih eden borçlulardan ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi gereken tutarları ödeyenlerin, kalan taksitlerini izleyen ay sonuna kadar tamamen ödemeleri hâlinde peşin ödeme tercihlerinde olduğu gibi katsayı uygulanmaksızın kanun hükümlerinden yararlanmaları amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Katsayı uygulanmaksızın” ne demek Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Katsayı... Onu kim izah edebilir?

Maliyeye, Ayşe Hanım’a bir söz verelim.

Kabul ettiğimiz önergede “katsayı uygulanmaksızın” derken neyi kastediyoruz?

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Sayın Başkanım, mevcut 9’uncu madde yapılandırılan borçların ödeme rejimini düzenliyor. Kural olarak, peşin ödemeyi seçen bir mükellef ilk taksit ödeme süresi içerisinde borcunu ödeyemezse, izleyen ay bu borcunu ödeme imkânı var; tamamını kapatacak, yalnız, geç ödeme zammı ödeyecek ve katsayı uygulanmayacak; mevcut düzenlemelerimiz bu yönde.

Önergede yaptığımız da şu: Taksitli ödemeyi seçiyor mükellefimiz, ilk taksiti ödüyor, izleyen ay borcun tamamını kapatırsa tıpkı peşin ödemedeki gibi yararlanmasını sağlayacak bir düzenleme yapıyoruz efendim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Eşitleniyor.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Evet, eşitliyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O zaman bir ay bile olsa peşin ödemeyi değil de taksitlendirmeyi seçecektir herkes, sonra bu şekilde yapacak “Bir ay, bir aydır.” diyecek.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY - Peşin ödemedeki hakkın aynısını veriyoruz efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu bunu getirir, peşin ödeme hükmünün ortadan kalkmasını getirir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Bu yöntemi tercih ederler.” diyorsunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10’uncu maddeye geçiyoruz.

Diğer hükümler

MADDE 10- (1) Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen alacaklardan, vadesi 31/12/2022 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde 1/1/2023 tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan ve bir amme borçlusu adına tahakkuk etmiş asli ve fer’i alacakların toplamı tüm tahsil daireleri itibarıyla 2.000 Türk lirasını aşmayanların tahsilinden vazgeçilir. Bu tutarın tespitinde 1/1/2023 tarihi itibarıyla tahsil dairesi kayıtları esas alınır. Bu fıkra kapsamında tahsilinden vazgeçilen alacaklar ile ilgili açılmış davalar, alacaklı tahsil dairesinin alacağın terkin edildiğine ilişkin bildirimi üzerine mahkemesince sonlandırılır, bu davalar ile ilgili yargılama gideri, avukatlık ücreti ve fer’ileri karşılıklı olarak talep edilmez. Kanunun yayımı tarihinden önce ödenmiş olan tutarlar iade edilmez.

(2) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi hariç olmak üzere anılan fıkra kapsamında idari para cezası verildiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ilgisine tebliğ edilmemiş olan idari para cezaları tebliğ edilmez, tebliğ edilmiş olanların tahsilinden vazgeçilir ve tahsil edilmiş olan tutarlar iade edilmez.

(3) Bu Kanunun 3 ve 4 üncü maddelerine göre yapılandırılarak kesinleşen tarhiyatlar, yapılandırmanın ihlal edilmemesi şartıyla 193 sayılı Kanunun mükerrer 121 inci maddesinin ikinci fıkrasının (2) numaralı bendi kapsamında değerlendirilmez. Şu kadar ki, anılan bent kapsamında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce söz konusu tarhiyatlar nedeniyle 193 sayılı Kanunun mükerrer 121 inci maddesi kapsamında yararlanılamayan indirim tutarları için bir düzeltme yapılamaz.

(4) İşverenlerin ve üçüncü şahısların, 5510 sayılı Kanunun 14 üncü, 21 inci, 23 üncü, 39 uncu ve 76 ncı maddeleri, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun mülga 10 uncu, 26 ncı, 27 ncı ve 28 inci maddeleri, 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun mülga 63 üncü maddesi ve 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga 129 uncu maddesi gereğince iş kazası ve meslek hastalığı, malullük, adı malullük ve ölüm halleri ile genel sağlık sigortalısına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere yönelik fiiller nedeniyle ödemekle yükümlü bulundukları her türlü borçları ile bu borçlara kanuni faiz uygulanan sürenin başlangıcından bu Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde bu borçlara uygulanan kanuni faizin tahsilinden vazgeçilir.

(5) Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından fazla veya yersiz olarak ödendiği tespit edilen ve 506 sayılı Kanunun, 1479 sayılı Kanunun, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununun, 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun, 5434 sayılı Kanunun mülga hükümleri ve 5510 sayılı Kanunun 96 ncı maddesi gereğince tahsil edilmesi gereken gelir ve aylıklara ilişkin borç asılları ile bu borçlara kanuni faiz uygulanan sürenin başlangıcından bu Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde bu borçlara uygulanan kanuni faizin tahsilinden vazgeçilir.

(6) 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı sayılanların prim borçları sebebiyle aynı Kanunun 88 inci maddesinin on ikinci fıkrası uyarınca sattıkları tarımsal ürün bedellerinden, tarımsal kesinti sorumlularınca kesinti yapıldığı hâlde Kuruma ödenmesi gereken prim tutarlarından 2022 yılı Aralık ayı ve önceki dönemlere ilişkin borçları ile bu borçlara gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanan sürenin başlangıcından bu Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde bu borçlara uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı tahsilinden vazgeçilir.

(7) 5510 sayılı Kanun kapsamından çıkarılan iş yerlerine ilişkin olup iş yerine ait borcun tamamının ödeme süresi 31/12/2020 veya önceki bir tarihe ilişkin olduğu hâlde ödenmemiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ve idari para cezası asılları toplamı 500 Türk lirasını aşmayan alacaklar ile tutarına bakılmaksızın bu alacaklara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'ilerinin ve aslı ödenmiş olan fer'i alacaklardan tutarı 10.000 Türk lirasını aşmayanların tahsilinden vazgeçilir.

(8) Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla (bu tarih dâhil) 2918 sayılı Kanun uyarınca araç muayenesi yaptırılmaları gerektiği hâlde muayenelerini süresinde yaptırmamış olanların, 30/9/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) araç muayenelerini yaptırılmaları ve anılan Kanunun 35 inci maddesi uyarınca muayene süresi geçirilen her ay ve kesri için tahsili gereken %5 fazla yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları, bu Kanunun yayımı tarihinden (yayımlandığı ay dâhil) araç muayenelerinin yapıldığı tarihe kadar her ay ve kesri için aylık %0,75 oranı esas alınarak hesaplanacak tutarı ödemeleri şartıyla anılan madde uyarınca alınması gereken %5 fazlaların tahsilinden vazgeçilir ve yetkili kuruluş tarafından tahsil edilen bu tutarlar anılan maddede belirtilen süre ve şekilde Hazine hesaplarına aktarılır. Bu fıkra kapsamına giren alacaklara karşılık bu Kanunun yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş olan tutarların bu fıkra hükümlerine dayanılarak iadesi yapılmaz. Bu fıkranın uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir. 22/3/2020 ila 3/7/2020 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) geçen süre için 2918 sayılı Kanunun 35 inci maddesinde yer alan %5 fazlaya ilişkin hüküm ve Yİ-ÜFE aylık değişim oranları uygulanmaz, tahsil edilmiş tutarlar iade edilmez.

(9) 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 25 inci, geçici 26 ncı ve geçici 28 inci maddeleri kapsamında ertelenen bedeller hariç olmak üzere, ilgili kanunları uyarınca orman sayılan yerler, Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar hakkında yapılan kesin izin, kesin tahsis, kullandırma kararı, irtifak hakkı, kullanma izni ve kiralama işlemlerinden kaynaklanan ve vadesi 31 / 12/2022 tarihi itibarıyla geldiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan kullanım bedelleri ve hasılat/ticari kâr payları asıllarının tamamı ile bu alacaklara ilişkin gecikme zammı, faiz gibi fer'ileri yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde

başvurulması ve ödenmesi şartıyla, bu alacaklara hesaplanan gecikme zammı, faiz gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra kapsamında olan ve bu Kanunun yayımı tarihinden önce dava konusu edilmiş ve/veya icra takibi başlatılmış alacaklar için borçluların bu fıkra hükümlerinden yararlanmak üzere bu Kanunda belirtilen sürede başvurmaları ve Kanunda öngörülen süre ve şekilde alacakların ödenmesi hâlinde bunlar için açılan davalar sonlandırılır ve icra takipleri durdurulur. Bu takdirde borçluların mahkeme ve icra masrafları ile vekâlet ücretini ilk taksit tutarı ile birlikte ödemeleri şarttır. Bu fıkroda belirtilen borçların süresi içinde ödenmemesi sebebiyle kesin izin, kesin tahsis, kullandırma kararı, irtifak hakkı, kullanma imi ve kiralama işlemleri iptal edilenler tarafından borçlar bu fıkroda belirtilen şekilde ödense dahi, iptal işlemi ihya edilmez ve geçerliliğini korur. Bu fıkramın uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

(10) İl özel idareleri, YİKOB'lar, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile sermayesinin %50'sinden fazlası bunlara ait şirketlerin mülkiyetinde bulunan taşınmazlar hakkında yaptıkları satış, irtifak hakkı ve kiralama işlemlerinden kaynaklanan (tasarrufunda bulunan taşınmazların kira ve irtifak hakkı bedelleri ile kaynak sularının kira bedeli dâhil) ve vadesi 31/12/2022 tarihi itibarıyla geldiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan kullanım bedelleri ve hasılat payları asıllarının tamamı ile bu alacaklara ilişkin gecikme zammı, faiz gibi fer'ileri yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde başvurulması ve tamamen ödenmesi şartıyla, bu alacaklara hesaplanan gecikme zammı, faiz gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu takdirde mahkeme ve icra masrafları ile vekâlet ücreti ilk taksit tutarı ile birlikte tahsil edilir. Bu fıkra hükümlerinden yararlanılabilmesi için dava açılmaması ve açılmış davalardan vazgeçilmesi şarttır. Bu fıkra kapsamında ödenmesi gereken tutarların Kanunda öngörülen süre ve şekilde kısmen veya tamamen ödenmemesi hâlinde, ödenmemiş alacak asılları ile bunlara ilişkin faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir. Bu fıkranın uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

(11) Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince 6183 sayılı Kanuna göre takip edilmekte olan ve vadesi 31/12/2020 tarihinden (bu tarih dâhil) önce olduğu hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan ve her bir alacağın türü, dönemi, asılları ayrı ayrı dikkate alınmak suretiyle tutarı 250 Türk lirasını aşmayan asli alacakların ve tutarına bakılmaksızın bu asıllara bağlı fer'i alacakların, aslı ödenmiş fer'i alakalardan tutarı 500 Türk lirasını aşmayanların tahsilinden vazgeçilir.

(12) 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu hükümlerine göre, 31/12/2022 tarihine kadar ödenmesi gerekmesine rağmen ödenmemiş olan, üyelerin oda ve borsalara olan aidat, navlun hasılatından alınacak oda payları ve borsa tescil ücreti ile oda ve borsaların Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine olan aidat borçları asılları ile 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 26 ncı maddesinin yirmi üçüncü fıkrası ile 27 nci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine ödenmesi gereken sigorta eksperleri ve sigorta acenteleri levha aidat borç asıllarının tamamının birinci taksiti bu Kanunun yayımlandığı tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar, kalanı aylık dönemler hâlinde ve azami toplam dokuz eşit taksitte ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların, alacak asıllarının bu Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen veya tamamen ödenmiş olması hâlinde ödenmiş borç asıllarına isabet eden faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra hükmünden yararlanılabilmesi için bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar alacaklı birime başvurulması şarttır. Bu fıkra kapsamında ödenmesi gereken ilk taksitin süresinde tam ödenmemesi ya da bir takvim yılında birden fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya

süresinde ödenmeyen ya da eksik ödenen herhangi bir taksitin vade sonuna kadar ödenmemesi halinde, ödenmemiş alacak asılları ile bunlara ilişkin faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir. Bu fıkra hükmünden yararlanmak isteyen borçluların fıkra belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce dava konusu edilmiş ve/veya mahkemece hükme bağlanmış ve kesinleşmiş olanlar dâhil olmak üzere icra takibi başlatılmış alacaklar için, borçlunun bu fıkra hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunması hâlinde davalar ve/veya icra takipleri sonlandırılır. Bu kapsamda, tamamı ödenen alacaklara ilişkin yargılamaya giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez. Vergi mükellefiyeti sona erdiği hâlde oda/borsa kayıtları devam eden üyelerin, vergi mükellefiyetinin sona erdiği tarihe kadar ödenmeyen borçları için bu fıkra hükümleri uygulanır. Vergi mükellefiyetinin sona erdiği tarihten sonra, tahakkuk etmiş aidat borçlarının asılları ile birlikte fer'i borçlarının tamamının tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği yetkilidir

(13) 31/12/2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla ödenmesi gerektiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihine kadar ödenmemiş olan; 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu hükümlerine göre meslek mensuplarının üyesi oldukları odalara olan aidat borçları ile odaların Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliğine olan birlik payı borçlarının asıllarının tamamının birinci taksiti bu Kanunun yayımı tarihini takip eden üçüncü ayın sonuna kadar, kalan aylık dönemler hâlinde ve azami toplam altı eşit taksitte ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların, alacak asıllarının bu Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen veya tamamen ödenmiş olması hâlinde ödenmiş borç asıllarına isabet eden faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra hükmünden yararlanılabilmesi için bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar alacaklı birime başvurulması şarttır. Bu fıkra kapsamında ödenmesi gereken tutarların fıkra öngörülen süre ve şekilde kısmen veya tamamen ödenmemesi hâlinde, ödenmemiş alacak asılları ile bunlara ilişkin faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir. Bu fıkra hükmünden yararlanmak isteyen borçluların fıkra belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce dava konusu edilmiş ve/veya mahkemece hükme bağlanmış ve kesinleşmiş olanlar dâhil olmak üzere icra takibi başlatılmış alacaklar için, borçlunun bu fıkra hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunması hâlinde davalar ve/veya icra takipleri sonlandırılır. Bu kapsamda, tamamı ödenen alacaklara ilişkin yargılamaya giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği yetkilidir.

(14) 31/12/2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla, ödenmesi gerektiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihine kadar ödenmemiş olan; 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu hükümlerine göre esnaf ve sanatkarların üyesi oldukları odalara olan aidat borçları ile odaların birlik ve üyesi oldukları federasyonlara, birlik ve federasyonların Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonuna olan katılma payı, esnaf ve sanatkarların meslek eğitimini geliştirme ve destekleme fonu borç asıllarının ödenmemiş kısmının birinci taksiti bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar, kalan aylık dönemler hâlinde ve azami toplam altı eşit taksitte ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra hükmünden yararlanılabilmesi için bu Kanunun yayımı tarihini izleyen

ikinci ayın sonuna kadar alacaklı birime başvurulması şarttır. Fıkra kapsamında ödenmesi gereken tutarların fıkra da öngörülen süre ve şekilde kısmen veya tamamen ödenmemesi hâlinde, ödenmemiş alacak asılları ile bunlara ilişkin faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer' i alacaklar ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir. Bu fıkra hükmünden yararlanmak isteyen borçluların fıkra da belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır. Bu kapsamda tamamı ödenen alacaklara ilişkin yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez. Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla üyelerin odalara, odaların birlik ve federasyonlara, birlik ve federasyonların da Konfederasyona kısmen veya tamamen ödemiş olduğu aidat ve katılma payı asıllarına isabet eden ve ödenmemiş olan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer' i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Vergi mükellefiyeti sona erdiği hâlde oda kayıtları devam eden üyelerin, vergi mükellefiyetinin sona erdiği tarihe kadar ödenmeyen borçları için bu fıkra hükümleri uygulanır. Vergi mükellefiyetinin sona erdiği tarihten sonra, tahakkuk etmiş aidat borçlarının asılları ile birlikte fer' i borçlarının tamamının tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkranın uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu yetkilidir.

(15) 31/12/2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla, ödenmesi gerektiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihine kadar ödenmemiş olan; 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hükümlerine göre avukatların ve stajyer avukatların baro kesenekleri ile staj kredisi borçlarının asıllarının tamamının birinci taksiti bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar, kalanı aylık dönemler hâlinde ve azami toplam altı eşit taksitte ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer' i alacakların, alacak asıllarının bu Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen veya tamamen ödenmiş olması hâlinde ödenmiş borç asıllarına isabet eden faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer' i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra hükmünden yararlanılabilmesi için bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar baro kesenekleri için ilgili baroya, staj kredisi alacakları için Türkiye Barolar Birliğine başvurulması şarttır. Bu fıkra kapsamında ödenmesi gereken tutarların fıkra da öngörülen süre ve şekilde kısmen veya tamamen ödenmemesi hâlinde, ödenmemiş alacak asılları ile bunlara ilişkin faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer' i alacaklar ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir. Bu fıkra hükmünden yararlanmak isteyen borçluların fıkra da belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce dava konusu edilmiş ve/veya mahkemece hükme bağlanmış ve kesinleşmiş olanlar dâhil olmak üzere icra takibi başlatılmış alacaklar için, borçlunun bu fıkra hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunması hâlinde davalar ve/veya icra takipleri sonlandırılır. Bu kapsamda, tamamı ödenen alacaklara ilişkin yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez. Bu fıkranın uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Türkiye Barolar Birliği yetkilidir.

(16) 31/12/2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla ödenmesi gerektiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihine kadar ödenmemiş olan; 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu hükümlerine göre meslek mensuplarının üyesi oldukları odalara olan aidat borçları asıllarının tamamının birinci taksiti bu Kanunun yayımı tarihini takip eden üçüncü ayın sonuna kadar, kalanı aylık dönemler hâlinde ve azami toplam altı eşit taksitte ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer' i alacakların, alacak asıllarının bu Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen veya tamamen ödenmiş olması hâlinde ödenmiş borç asıllarına isabet eden faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer' i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra hükmünden yararlanılabilmesi için bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar alacaklı birime başvurulması şarttır. Bu fıkra kapsamında ödenmesi gereken tutarların fıkra da öngörülen süre

ve şekilde kısmen veya tamamen ödenmemesi hâlinde, ödenmemiş alacak asılları ile bunlara ilişkin faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir. Bu fıkra hükmünden yararlanmak isteyen borçluların fıkra da belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce dava konusu edilmiş ve/veya mahkemece hükme bağlanmış ve kesinleşmiş olanlar dâhil olmak üzere icra takibi başlatılmış alacaklar için, borçlunun bu fıkra hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunması hâlinde davalar ve/veya icra takipleri sonlandırılır. Bu kapsamda, tamamı ödenen alacaklara ilişkin yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği yetkilidir.

(17) 31/12/2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla, ödenmesi gerektiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihine kadar ödenmemiş olan; 23/1/1953 tarihli ve 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu hükümlerine göre meslek mensuplarının üyesi oldukları odalara olan aidat borçları ile odaların Merkez Konseyine olan birlik payı borçlarının asıllarının ödenmemiş kısmının birinci taksiti bu Kanunun yayımı tarihini takip eden üçüncü ayın sonuna kadar, kalanı aylık dönemler hâlinde ve azami toplam altı eşit taksitte ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra hükmünden yararlanılabilmesi için bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar alacaklı birime başvurulması şarttır. Fıkra kapsamında ödenmesi gereken tutarların fıkra da öngörülen süre ve şekilde kısmen veya tamamen ödenmemesi hâlinde, ödenmemiş alacak asılları ile bunlara ilişkin faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir. Bu fıkra hükmünden yararlanmak isteyen borçluların fıkra da belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce dava konusu edilmiş ve/veya mahkemece hükme bağlanmış ve kesinleşmiş olanlar dâhil olmak üzere icra takibi başlatılmış alacaklar için, borçlunun bu fıkra hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunması hâlinde davalar ve/veya icra takipleri sonlandırılır. Bu takdirde, borçluların mahkeme ve icra masrafları ile vekâlet ücretini ilk taksit tutarı ile birlikte ödemeleri şarttır. Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla üyelerin odalara, odaların da Merkez Konseyine kısmen veya tamamen ödemiş olduğu aidat asıllarına isabet eden ve ödenmemiş olan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Türk Tabipleri Birliği yetkilidir.

(18) 31/12/2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla ödenmesi gerektiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihine kadar ödenmemiş olan; 7/6/1985 tarihli ve 3224 sayılı Türk Diş Hekimleri Birliği Kanunu hükümlerine göre meslek mensuplarının üyesi oldukları odalara olan aidat borçları ile odaların Türk Diş Hekimleri Birliğine olan birlik payı borçların asıllarının ödenmemiş kısmının birinci taksiti bu Kanunun yayımı tarihini takip eden üçüncü ayın sonuna kadar, kalanı aylık dönemler hâlinde ve azami toplam altı eşit taksitte ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra hükmünden yararlanılabilmesi için bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar alacaklı birime başvurulması veya bu fıkra da belirtilen ödeme zamanından ilk taksitin ödenmesi şarttır. Fıkra kapsamında ödenmesi gereken tutarların fıkra da öngörülen süre ve şekilde kısmen veya tamamen ödenmemesi hâlinde, ödenmemiş alacak asılları ile bunlara ilişkin faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir. Bu fıkra hükmünden yararlanmak isteyen borçluların fıkra da belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce dava konusu edilmiş ve/veya mahkemece hükme bağlanmış ve kesinleşmiş olanlar dâhil olmak üzere icra takibi başlatılmış alacaklar için,

borçlunun bu fıkra hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunması hâlinde davalar ve/veya icra takipleri sonlandırılır. Bu takdirde, borçluların mahkeme ve icra masrafları ile vekâlet ücretini ilk taksit tutan ile birlikte ödemeleri şarttır. Bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla üyelerin odalara, odaların da Türk Diş Hekimleri Birliğine kısmen veya tamamen ödemiş olduğu aidat asıllarına isabet eden ve ödenmemiş olan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Türk Diş Hekimleri Birliği yetkilidir.

(19) 31/12/2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla ödenmesi gerektiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihine kadar ödenmemiş olan; 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun hükümlerine göre meslek mensuplarının üyesi oldukları odalara olan aidat borçları ile odaların Türk Veteriner Hekimleri Birliğine olan birlik payı borçlarının asıllarının tamamının birinci taksiti bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar, kalan aylık dönemler hâlinde ve azami toplam altı eşit taksitte ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların, alacak asıllarının bu Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen veya tamamen ödenmiş olması hâlinde ödenmiş borç asıllarına isabet eden faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra hükmünden yararlanılabilmesi için bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar ilgili odaya/birliğe başvurulması şarttır. Bu fıkra kapsamında ödenmesi gereken tutarların fıkroda öngörülen süre ve şekilde kısmen veya tamamen ödenmemesi hâlinde, ödenmemiş alacak asılları ile bunlara ilişkin faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir. Bu fıkra hükmünden yararlanmak isteyen borçluların fıkroda belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce dava konusu edilmiş ve/veya mahkemece hükme bağlanmış ve kesinleşmiş olanlar dâhil olmak üzere icra takibi başlatılmış alacaklar için, borçlunun bu fıkra hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunması hâlinde davalar ve/veya icra takipleri sonlandırılır. Bu kapsamda, tamamı ödenen alacaklara ilişkin yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Türk Veteriner Hekimleri Birliği yetkilidir.

BAŞKAN CEVDETYILMAZ – 10'uncu madde diğer çeşitli kamu alacaklarının yapılandırılmasına ilişkin.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, 10'uncu maddenin buradaki en önemli unsurlarından biri, 6183 sayılı Kanun'a göre takip edilen alacaklardan 2 bin liraya kadar olan kısmının silinmesiyle ilgili. Sosyal Güvenlik Kurumunun 500 lirayı aşmayan asli alacaklarla ilgili, aslı ödenmiş fer'i alacakların kalan 10 bin liraya kadar olan kısımlarının terkinıyla ilgili durum söz konusu. Büyükşehir belediyelerinin su ve kanalizasyon idareleriyle ilgili katkı payları durumu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin üye aidatlarının yapılandırılması, serbest muhasebeci, mali müşavirler, esnaf ve sanatkarlar, Barolar Birliği, Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği, Türk Tabipleri Birliği, Türk Diş Hekimleri Birliği, Veteriner Hekimleri Birliği; bizim aklımıza gelenlerin hepsi vardı. Sayın Kalaycı da biraz önce uyardı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Prensip olarak hepsi konu, itiraz eden varsa çıkarılır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “İtiraz eden varsa çıkarır.” dedik. Türkiye Ziraat Odalarını koymamışız, daha öncekinde de mi yoktu ki koymamışız, herhâlde yokmuş, Ziraat Odalarını ilave ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önerge var zaten, 2 önerge var, onları konuşuruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onların şeylerini yapmış oluyoruz.

Yani (1)’inci fıkrada, yaklaşık 7.6 milyon kişinin 4,6 milyar lira cezasını silmiş oluyoruz. (2)’nci fıkrasında 12.506 kişinin 165 milyon lira cezası... Bu (2)’nci fıkrayı çıkarıyoruz, önergemizi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeler geldi, 2 adet önerge var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – (2)’nci fıkrayı çıkarıyoruz gündemden.

Durum bu sevgili Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

10’uncu maddeyi görüşmeye açıyorum.

Söz talebi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş, netliğe kavuşsun diye soruyorum: Ya, bir kişinin 5 bin lira borcu olabilir, bunun 2 bin TL’lik bölümünü silecek misiniz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok, sadece 2 bin lira.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 2.001 TL olursa 1 lira bile silmiyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, silinmiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama 1.999 TL olursa tamamını siliyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Burada bir adalet görüyor musunuz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya, adaletin ne olduğuna bakmak lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, onu söyleyeceğim yani şu denilebilir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, diyelim ki 10 bin lira yaptık, 10.001 lira ne olacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “5 bin” deseniz 5.001 olur o zaman problem.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şunu diyebiliriz: “10 bin liraya kadar borcu olanların 2 bin TL’lik bölümü silinir.” gibi bir rakamı yaparsak adaleti sağlamış oluruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O yüzde 1’lerin de 2 bini silinsin diyorsunuz yani, öyle mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şunu söylüyorum Başkanım: Yani çünkü bir kişi...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Öbür yapılandırmaya da müdahale etmiş oluyorsunuz o zaman.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama o zaman işte, bu sefer...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya, zenginden de 2 bin lira sileceksin, milyarlık adamdan da.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, zenginden 2 bin lira silmeyin, bir de onu da önerceğim zaten. “100 bin liranın üzerinde borcu olanların 2 bin lirası da silinmesin.” diye bir önerim var.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Kendinle çelişiyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, 100 bin liranın üzerinde borcu olanın 2 bin lirası da silinmesin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Garo Bey, böyle 7,5 milyon insan var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, anlıyorum ben de şunu söylüyorum, diyorum ki: Yani burada bir adaletsizlik şöyle var: 2.001 lira borcu olanın...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, niye 100 bin lira sizin için adalet de, 1 milyon adalet değil?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çünkü büyük sermaye büyük kazandı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Niye 100.001 lira...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Vedat Demiröz de dedi ki: “Onlar Mercedes alıyorlar, Mercedesten vergi alıyoruz.”

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, 100 bin lira adalet de, 100.001 lira niye adalet değil? 100 bin lirayı sınırladınız, 100.001 lira olursa ne yapacaksınız?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şundan dolayı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu tartışmayı herhâlde başka mecralarda yapalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onu da şöyle anlatayım: 100 bin liraya kadar olan bölümünü...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, 100.001 lira niye adalet değil diyorum?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Söylüyorum işte, izah ediyorum: 100.001 lira da olsa 100 bin liralık bölümünü sokalım, 1 lirasını sokmayalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 50 bin lira olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teklifini ifade etti Garo Bey, teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 1 milyon lira da olursa 100 bin liralık bölümünü sokalım.

Diyorum ki Sayın Elitaş: Burada adaletli olması için yapmamız gereken şu: Borçların -yani 5 bin diyebiliriz, 10 bin diyebiliriz- 2 bin liralık bölümünün silinmesi adaletlidir. Aksi takdirde, bir yurttaşımızın 2.001 lira borcu olduğu anda “Ben 1 lirasını silmem.” deyip 2 bin lira borcu olduğunda tamamını silmeniz adaletli ve vicdanlı bir düzenleme değildir. Sizi vicdana davet ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, görüşünüzü tutanağa geçirdiniz.

Şimdi, sırasıyla önergeleri okutacağım.

Birinci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi’nin 10’uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasının üçüncü cümlesinin, onuncu fıkrasının ikinci cümlesinin, on yedinci fıkrasının altıncı cümlesinin ve on sekizinci fıkrasının altıncı cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu kapsamda, tamamı ödenen alacaklara ilişkin yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez.”

Durmuş Yılmaz

Ankara

Muhammet Naci Cinisli

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifle alacaklara ilişkin yapılan düzenlemelerde yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri konusunda borcun alacaklısına göre ayırım yapılmıştır. Yani bazı alacaklar için yargılama giderleri ile icra masrafları vekâlet ücretleri talep edilmeyecekken bazı alacaklar için ise bu ücretlerin tahsil edileceği düzenlenmektedir. Önergemiz ile bu madde kapsamındaki tüm alacaklar için ilgili şartları sağlaması şartıyla yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretlerinin karşılıklı olarak talep edilmeyeceği hükmüne bağlanarak ayırımın ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Teklifinin 10 uncu maddesinin

a) İkinci fıkrasının madde metninden çıkarılmasını, izleyen fıkraların buna göre teselsül ettirilmesini,

b) Mevcut on üçüncü ve on dördüncü fıkralarında yer alan “altı” ibaresinin “dokuz” şeklinde değiştirilmesini,

c) Mevcut on beşinci fıkrasının

- üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere “Ancak bu fıkradan yararlananlardan aylık taksitini süresinde ödemeyenler bakımından bir kereye mahsus olmak üzere ödenmeyen taksitin bir sonraki ay taksiti ile birlikte ödenmesi durumu saklıdır.” cümlesinin eklenmesini,

- “sonlandırılır” ibaresinin “bu fıkra kapsamında ödenmesi gereken tutarlar fıkroda öngörülen süre ve şekilde tamamen ödeninceye kadar durdurulur ve alacağın tamamı ödendiğinde sonlandırılır.” şeklinde değiştirilmesini,

- “Bu kapsamda, tamamı ödenen alacaklara ilişkin yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez.” cümlesinin “Bu kapsamda, tamamı ödenen alacaklara ilişkin dosyanın kapatılması için gerekli tahsil harcı borçlu tarafından ödenir, bundan başka yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez.” şeklinde değiştirilmesini,

ç) Mevcut on altıncı fıkrasında yer alan “Bu kapsamda, tamamı ödenen alacaklara ilişkin yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez.” cümlesinin “Bu takdirde, borçluların mahkeme ve icra masrafları ile vekâlet ücretini ilk taksit tutarı ile birlikte ödemeleri şarttır.” şeklinde değiştirilmesini,

d) Sonuna aşağıdaki fıkraların eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“(…) 31/12/2022 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla ödenmesi gerektiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihine kadar ödenmemiş olan; 15/5/1957 tarihli ve 6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu hükümlerine göre üyelerin odalara olan aidat borçları ile odaların Türkiye Ziraat Odaları Birliğine olan birlik payı borçlarının asıllarının tamamının birinci taksiti bu Kanunun yayımlandığı tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar, kalanı aylık dönemler hâlinde ve azami toplam dokuz eşit taksitte ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi feri alacakların, alacak asıllarının bu Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen veya tamamen ödenmiş olması hâlinde ödenmiş borç asıllarına isabet eden faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi feri alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra hükmünden yararlanılabilmesi için bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar alacaklı birime başvurulması şarttır. Bu fıkra kapsamında ödenmesi gereken ilk taksitin süresinde tam ödenmemesi ya da bir takvim yılında birden fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya

süresinde ödenmeyen ya da eksik ödenen herhangi bir taksitin vade sonuna kadar ödenmemesi hâlinde, ödenmemiş alacak asılları ile bunlara ilişkin faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi ferî alacaklar ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir. Bu fıkra hükmünden yararlanmak isteyen borçluların fıkra da belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır. Bu kapsamda, tamamı ödenen alacaklara ilişkin yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Türkiye Ziraat Odaları Birliği yetkilidir.”

“(…) 8/3/2011 tarihli ve 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu hükümleri kapsamında olan ve vadesi 31/12/2022 tarihi itibarıyla geldiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan su kullanım hizmet bedellerinin tamamı ile bu alacaklara ilişkin faiz gibi ferî alacaklar yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın; bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar borçlu bulunulan birliğe başvuruda bulunulması ve ödenmesi gereken tutarın, birinci taksiti bu Kanunun yayımı tarihini takip eden üçüncü ayın sonuna kadar, kalanı aylık dönemler hâlinde ve azami toplam dokuz eşit taksitte ödenmesi hâlinde bu alacakların ödenen kısmına isabet eden ferî alacakların tahsilinden vazgeçilir. Yapılandırılan tutarın tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi halinde ferî alacaklar yerine hesaplanan Yİ-ÜFE tutarının yüzde 90’ının tahsilinden vazgeçilir. Bu fıkra kapsamında ödenmesi gereken tutarların fıkra da öngörülen süre ve şekilde kısmen veya tamamen ödenmemesi hâlinde, ödenmemiş alacak asılları ile bunlara ilişkin faiz gibi ferî alacaklar ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir. Ancak bu fıkra dan yararlanılardan aylık taksitini süresinde ödemeyenler bakımından bir kereye mahsus olmak üzere ödenmeyen taksitin bir sonraki ay taksiti ile birlikte ödenmesi durumu saklıdır. Bu fıkra hükmünden yararlanmak isteyen borçluların fıkra da belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce dava konusu edilmiş ve/veya mahkemece hükme bağlanmış ve kesinleşmiş olanlar dâhil olmak üzere icra takibi başlatılmış alacaklar için, borçlunun bu fıkra hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunması hâlinde davalar ve/veya icra takipleri bu fıkra kapsamında ödenmesi gereken tutarlar fıkra da öngörülen süre ve şekilde tamamen ödeneceye kadar durdurulur ve alacağın tamamı ödendiğinde sonlandırılır. Bu kapsamda, tamamı ödenen alacaklara ilişkin dosyanın kapatılması için gerekli tahsil harcı borçlu tarafından ödenir, bundan başka yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Tarım ve Orman Bakanlığı yetkilidir.”

Mustafa Kalaycı	İsmail Güneş	Yaşar Kırkpınar
Konya	Uşak	İzmir
Tamer Osmanağaoğlu	Ahmet Kılıç	Cemal Öztürk
İzmir	Bursa	Giresun
Bekir Kuvvet Erim		
Aydın		

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Önerge ile;

a) 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında verilen idari para cezalarına ilişkin düzenlemenin teklif metninden çıkarılmasına,

b) Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB)’nin üyelerinden olan aidat alacakları ile TÜRMOB’un odalarından olan birlik payı alacaklarının, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK)’nin üyelerinin odalara olan aidat borçları, odaların birlik ve üyesi oldukları federasyonlara, birlik ve federasyonların TESK’e olan katılma payı borçları ile esnaf ve sanatkârların meslek eğitimi geliştirme ve destekleme fonu borçlarının Kanun kapsamında altı eşit taksit yerine dokuz eşit taksitte ödenmesine,

c) Türkiye Barolar Birliğinin, avukat ve stajyer avukat baro kesenekleri ile staj kredisi alacaklarının Kanun kapsamında yapılandırılması halinde, bir kereye mahsus olmak üzere süresinde ödenmeyen taksitin izleyen ay taksiti ile birlikte ödenmesine, Kanun kapsamında yapılandırılan alacağın ödeme süresi boyunca icra takiplerinin durdurulması ve tahsil harcın borçlu tarafından ödenmesine,

ç) Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği’nin üyelerinden olan aidat alacaklarının Kanun kapsamında yapılandırılarak ödenmek istenmesi halinde, borçluların mahkeme ve icra masrafları ile vekâlet ücretini ilk taksit tutarı ile birlikte ödemelerine,

d) Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu hükümlerine göre üyelerin odalara olan aidat borçları ile odaların Türk Ziraat Odaları Birliğine olan birlik payı borçları ile 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu hükümlerine göre sulama birliklerine ödenmesi gereken su kullanım hizmet bedellerinin Kanun kapsamında yapılandırılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11-31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “75.000 Türk lirasına” ibaresi “103 üncü maddede yazılı tarifenin ikinci diliminde yer alan tutara” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 11’inci madde gelir vergisi kanununda yer alan genç girişimci istisnasının tutarının artırılmasına ilişkindir.

Teklif sahibinden, Uğur Bey’den bir bilgi rica edelim.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, Başkanım, genç girişimcilere uygulamış olduğumuz istisna tutarını 75 bin TL’den 150 bin TL’ye çıkartıyoruz ve bundan sonraki yıllarda da yeniden değerlendirme oranını...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nedir bu “istisna” dediğimiz şey, onu biraz izah ederseniz...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Genç girişimci, 29 yaşına kadar olan gençlerimizin iş yeri açmaları durumunda, bugüne kadar kazançlarından 75 bin liralık kısmını gelir vergisinden istisna tutuyorduk, bu düzenlemeyle rakamı 150 bin liraya çıkartıyoruz ve bundan sonraki yıllarda da böyle bir düzenlemeye gerek kalmadan yeniden değerlendirme oranında üç yıl boyunca, üç yıl süreyle genç girişimcilere vergiden istisna sağlamış olacağız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, bu maddeyi biz desteklemiştik, genç girişimcilerin desteklenmesini ama şöyle bir şerh düşmüştük: öyle genç girişimciler var ki çok güzel para kazanıyorlar yani gerçekten kazansınlar da çok büyük paralar kazanabiliyorlar yani bu özel yazılımcılar var, başka teknolojik, işte inovatif adım atanlar... Burada bir üst limit de olmalı diye düşünüyorum. Yani çok büyük para kazanıyorsa bunun 75 bin lirasını istisna yapmak anlamında değil ama belki kuruluş döneminde desteklemek için olabilir ama büyük para kazananlarda bu istisnayı getirmememiz, bir üst limit getirelim diye öneriyorum tekrar. Şunu diyorum yani 1 milyon liranın üzerinde kazanan kişiye sen 75 bin lira istisna getirme, bunu öneriyorum ben.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yüksek olanlarda bu miktara kadar kısmı mı istisna oluyor?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Az önceki kriterinize uyuyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, ben şunu diyorum: Yani 1 milyonun üstünde para kazanıyorsa 75 bin lirayı da istisna etmeyelim diyorum, anlatabildim mi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, burada limit zaten 2023 yılı için 150 bin lira, 2022 için 75 bin TL idi. Eğer 300 bin lira kazandıysa 150 binlik kısmı bundan sonra istisna olacak, üzerini yine verecek. Şimdi şunun gibi düşünün: Ücret istisnasından nasıl ki CEO'sundan ücret yüksek gelir elde edenlerden asgari ücret kadar kısmı istisna tuttuysak bu da onunla aynı eşdeğer bir düzenleme diye ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 12- 16/8/1961 tarihli ve 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, geri ödemesi başlamış veya takip için vergi dairesine bildirilmiş olan öğrenim ve katkı kredilerinden vadesi geldiği hâlde ödenmemiş bulunanların asıllarına vade tarihleri ile 9 Kasım 2022 tarihleri (bu tarih dâhil) arasında gecikme zammı, Yİ-ÜFE tutarı, katsayı tutarı gibi alacaklar hesaplanmaz. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilmiş olan tutarlar iade edilmez. Bu maddenin uygulamasına dair usul ve esasları belirlemeye ilgisine göre Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - 12'nci madde öğrenim ve katkı kredisi borçlarının yapılandırılmasına ilişkindir.

Bu konuda teklif sahibinden bir izahat rica edelim.

Uğur Bey, buyurun lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, yapılan düzenlemeyle geçen yıl Kasım ayında 351 sayılı Kanun'da kapsamlı değişiklikler yapılmıştı ve öğrenim kredisi borçlarıyla ilgili yapılan düzenlemede bu borçların endekslenmesine ilişkin uygulamaya son verilmişti. Bu düzenleme yapılırken vergi dairelerinde takipli olan borçlardaki endeks tutarları ve bunlara isabet eden gecikme zamları da alınmıştı.

Yapılan düzenlemeyle, 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanunu'na eklenen geçici maddeyle, geri ödemesi yavaşlamış veya takip için vergi dairesine bildirilmiş olan öğrenim ve katkı kredilerinden vadesi geldiği hâlde ödenmemiş bulunanların asıllarından vade tarihleri ile son değişikliklerin yapıldığı, 7420 sayılı Kanun'un yayımı tarihi olan 9 Kasım 2022 tarihleri -bu tarih de dâhil- arasında gecikme zammı, Yİ-ÜFE tutarı, katsayı tutarı gibi alacakların da silinmesine imkân tanınmaktadır Başkanım. Ne kadar kredi aldıysa o kadar borçlu olmuş olacak genç kardeşlerimiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, madde üzerinde, buyurunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanlığı geçtiğimiz yıl bu öğrenci kredilerinden “Yalnızca ana para alınacak.” diye beyanda bulunmuştu, hatta biliyorsunuz gazetelerde bu konuda çarşaf çarşaf reklam yapılmıştı. Ama fiiliyatta, uygulamada gördük ki gençler gecikme faizinin yerine gecikme zamlarını gördüler ve borçlarında çok küçük düşüşler gördüler.

Şimdi, bu yaptığımız muhalefet sonucunda iktidar bunu tekrar düzenlemiş, tekrar getirmiş üç ay sonra ve yalnızca anaparanın alınacağı şeklinde düzenleme buradan geçmiş oluyor. Aslında, bizim önerimiz şu noktadaydı: Gençlerin bütün borçlarının silinmesi, anaparası dâhil tamamının silinmesi ve bundan sonra gençlere borç değil, burs verelim diyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Zengin gençler de buna dâhil mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onu demiyorum, gelirine göre bakıp gençlere borç değil, burs verelim diyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, bu maddeyle ilgili şunu söylemek istiyorum: Öncelikle, geçtiğimiz yıl Temmuz ayı başında...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Burs veriyoruz zaten, burs.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Borç veriyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, Cavit Bey'e söz verdim...

CAVİT ARI (Antalya) – ...1 milyona yakın gencimize kullanmış oldukları öğrenim kredisi nedeniyle, ödenememiş borçları nedeniyle icra takipleri yapıldı. Neredeyse hemen hemen bütün gençlerimize icra tebligatları gönderildi ve bu tebligatlardan sonra Sayın Genel Başkanımız gençlere seslenerek “Bu kredi borçlarınızı ödemeyin, iktidara geliyoruz, gelir gelmez de faizlerini sileceğiz.” demişti ve bu söylemden bir hafta sonra ilgili Bakan “Efendim, biz gençleri seviyoruz, bu gençlerden bu parayı almayacağız.” şeklinde açıklama yapmıştı yani sanki o tebligatları o gençlere, öğrencilere biz göndermiş gibi. On gün önce gönderenler on gün sonra Sayın Genel Başkanımızın söyleminden sonra bu faizleri almaktan vazgeçtiklerini ifade etmek zorunda kaldılar.

Şimdi, bir düzenleme yapıldı burada silineceğine dair ancak bu düzenlemenin de çok doğru bir şekilde yapılmadığını ve de istenilen sonucun elde edilemediğini gördük süreçte çünkü mezun olan gençlerimiz, vatandaşımız “Efendim, bizim alacaklarımız hâlâ alınıyor, faizleri hâlâ silmediler.” gibi şikâyetlerini dile getirmişlerdi. Şimdi -9 Kasım 2022; Aralık, Ocak, Şubat, üç ay bile olmamış- üç ay sonra aynı konuda yeniden bir düzenleme yapma ihtiyacı ortaya çıktı. Bu, şunu gösteriyor: Kasım ayında yapılan o düzenlemenin yeterli olmadığını veya istenilen amacı sağlamadığını gösteriyor.

Şimdi, biz, sonuçta, mezun gençlerimizin faizlerinin silinmesi konusunu bu anlamda -hem Cumhuriyet Halk Partisi olarak söylediğimiz bir taahhüdümüz hem Genel Başkanımızın taahhüdü-olumlu görüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, ilave bir şeyiniz var herhâlde.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey, Sayın Elitaş, bir de şu anda 10 gençten 9’u borç alıyor, 1’i burs alabiliyor. Bu durumu değiştirmemiz lazım, bu bir. İkincisi de şu anda burs rakamının, borç rakamının, aylık kredi rakamının kaç para olduğunu biliyor musunuz Uğur Bey? 1.250 TL. Güne vursanız ne yapar? 41 TL. Bugün 41 TL’yle 1 tost yiyip 1 ayran içemiyorsunuz, 41 TL yetiştiriyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu açıdan bu rakamı da mutlaka yükseltmemiz gerekiyor. Yalnızca borçları silmek değil, bu burs rakamlarını yükseltmemiz gerekiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Yaşar Kırkpınar.

Buyurun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Evet, Sayın Başkanım, ben de teşekkür ediyorum.

Değerli teklif sahibine yine teşekkür ediyorum, gerçekten toplumumuzun bütün kesimlerini ilgilendiren çok kapsamlı bir hazırlık yapılmış. Burada, tabii, biz AK PARTİ hükümetleri olarak hem çalışma hayatında hem KOBİ’lerle ilgili, öğrencilerle ilgili, kadınlarla ilgili, genç girişimcilerle ilgili toplumumuzun bütün yapısını ilgilendiren konularla ilgili bugün, burada, bir kanun teklifini görüşüyoruz. Özellikle öğrencilerimizle alakalı çok ciddi bir beklenti vardı öteden beri. Bunun bu teklif içerisinde yer alması elbette çok güzel ve bu da bize nasip oldu yine. Zaten öğrencilerimize biz burs veriyoruz, kredi veriyoruz. Bizim öğrenciliğimiz döneminde 45 lira bir kredi alırdık.

CAVİT ARI (Antalya) – Sen milattan önce öğrenciydin, o dönemdeki karşılığına baksana.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – O zamanlar burs da yoktu. Dolayısıyla biz daha sonra bu paraların hepsini geri ödedik ama bugün görüyoruz ki bizler öğrencilerimizin bu beklentilerine, emeklilerimizin beklentilerine, EYT’lilerin beklentilerine, asgari ücret beklentilerine yani toplumumuzun bütün kesimlerinin beklentilerine burada cevap veriyoruz. Bunun mutluluğunu, gururunu yaşıyoruz. Tabii, bazı arkadaşlar “Bunu bizim Genel Başkanımız söylediği için yaptınız.” dediler. İyi ya işte, demek ki muhalefete de kulak veriyoruz, ses veriyoruz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 13- 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- 31/12/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca konut ve konut ile birlikte ihale edilen yapım işine ilişkin olarak çıkılacak veya daha önce ihaleye çıkılmış ancak bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla ihale (son teklif verme) tarihi geçmemiş ihalelerde, alınan ihale kararları ve Başkanlık ile işi yüklenenler arasında düzenlenen sözleşmeler damga vergisinden müstesnadır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 13'üncü madde, TOKİ ihalelerine geçici süreli damga vergisi istisnası sağlanmasına ilişkin.

Bir izahat rica edelim, buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, dar gelirli gruplara 250 bin konut yapılmasıyla ilgili, sadece 2023 yılında geçerli olmak üzere Toplu Konut İdaresi Başkanlığının yapacağı inşaatlara damga vergisi istisnası getiriyoruz, sadece 2023 yılıyla ilgili. Yapılan işlem toplam binde 15,17 vergiden, harçtan, damga vergisinden vazgeçilmiş oluyor. Onu arz ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Hamzaçebi, buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Maddeyle ilgili çok kısa bir değerlendirme yapacağım. Birincisi, neden bu istisna sadece 2023 yılıyla sınırlı? Eğer iyi bir şeyse bu istisnayı daimi yapalım. Yok iyi değil ise niye bir yılla sınırlı yapıyoruz? Bir yılla sınırlı yapmanın amacı “Ya, seçimler var, şimdi seçime kadar bir kolaylık getirelim, seçimlerden sonra nasıl olsa biz yokuz, o nedenle bu istisnayı 2024 yılına taşımayalım.” mı demek istiyorsunuz? Sayın teklif sahibi dinliyor inşallah.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sonra görüşsek o konuları.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İkincisi, maddenin yazımıyla ilgili, bir redaksiyona ihtiyaç var. Arkadaşlar not alırlarsa memnun olurum. Şimdi, bir kere kanun yazma dilinde geniş zaman kullanılır, gelecek zaman kullanılmaz. “İhale edilen yapım işine ilişkin olarak çıkılacak ihaleler...” diyor yani hiçbir zaman gelmeyecek o ihale, “çıkılacak” gelecek zamanda bir şey, sanıyorum o, gözden kaçtı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Redaksiyon yetkisi alacağız sonunda, bunu değerlendirelim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir de maddeyi dikkatle okursanız şöyle bir problem daha var. “Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca konut ve konut ile birlikte ihale edilen yapım işine ilişkin olarak...” Tarihi geçmemiş ihalelerde 2 kere ihale ediyoruz, çıkılacak işler. “çıkılacak veya daha önce ihaleye çıkmış ancak bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla ihale tarihi geçmemiş ihalelerde...” birkaç kere ihale kelimesi geçiyor, onları düzeltmekte yarar var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ve asıl sormak istediğim niye bu madde bir yılla sınırlı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Niye kalıcı değil?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – İyi bir şeyse bunu daimi yapalım, yok kötü bir şeyse... Seçim için mi yapıyorsunuz bunu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Topluca isterseniz birkaç daha talep var.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet, ben de zamandan tasarruf için aynı şeyi söyleyecektim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle mi tamam.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Hamzaçebi bu şeyi söyledi, gerçekten bunun bir ekonomik faydası var ise sadece niye bir yılla kısıtlıyoruz?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Geçici madde ama bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, işte kalıcı olsun diyorlar.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Geçici veya kalıcı. Eğer bu damga vergisi konut fiyatlarını aşağı getirecekse, arzı artıracaksa uzun müddet ilanihaye bundan vazgeçelim eğer yapılabiliyorsa artıracaksa, konut fiyatlarını aşağı getirecekse, bir yıllık nedir? Yani hiçbir hikmeti yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş, Uğur Bey ya ben bu yasanın amacını anlamadım. Şimdi konut sektöründe bir kriz mi var? Yani fiyatlar uçuyor, öyle değil mi? Yani 1 milyonluk evler 3 milyon, 5 milyon olmuş, fiyatlar ciddi artmış, talep var. Hani konut sektöründe bir kriz olur, fiyatlar çökmüş olur, müteahhitler çok zora girmiş olur “Müteahhitler çok zor durumda. Biz böyle bir damga vergisinden vazgeçip onlara destek oluyoruz.” dersiniz yine kabul etmem ama anlarım en azından derim ki kanun yapıcının amacı budur. Zaten fiyatlar uçmuş, müteahhitler şu anda ciddi anlamda yüksek fiyatlardan satabiliyorlar işlerini yani niye böyle bir teşvik getiriyoruz? Bu bir.

İkincisi; şu ayrımı yapmıyorsunuz gene aynı şeyi söyleyeceğim, TOKİ biliyorsunuz hem sosyal konut ihalesine çıkıyor yani vatandaşa sosyal konut yapmak amacıyla ihaleye çıkıyor hem de lüks konut ihalelerine çıkıyor. Yani bayağı yani kalburüstü yerlerde kamu arsalarında yani kamuya ait arsalarda...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – TOKİ’de yok o.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Var, var.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – TOKİ genelde sosyal konut yapıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şöyle yapıyor ama lüks konut yerlerinde lüks alanlarda ihale yapıyor, oradan elde ettiği gelirle sosyal konut yapıyor çünkü bugün 1 milyon liraya, 500 bin liraya daire yapması mümkün değil ki. Ne yapıyor? Lüks yerlerde de ihaleye çıkıyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Onu Emlak Konut aracılığıyla yapıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle ama buradan da gelir elde ediyor. Aynı ihalelere TOKİ çıkıyor. Şimdi, lüks konut ihalelerinde de vergiden vazgeçiyorsunuz, sosyal konut ihalelerinde de vazgeçiyorsunuz. Böyle bir ayrım yapsak en azından şu rakama kadar olan daire bedeli gibi olabilir, hani 1 milyon liraya kadar olan dairelerde gibi veya neyse artık muhammen bedeli sosyal konut ihalelerinde bu istisnayı yapsanız hiç yoksa dar gelirli vatandaşa faydası olur diye bakabilirim daha düşük teklif verileceği için ama.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Lüks konut ihalelerinde de aynı şeyi yapmanızı doğru bulmuyorum diye söyleyeyim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir tamamlasın...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ve bu yasanın amacını anlamadığımı söylemek isterim.

Buyurun Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu redaksiyon yetkisiyle ilgili kısımda zaten düzenleme...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Redaksiyon yetkisini sonunda alacağız zaten. Evet, arkadaşlarımız not aldılar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Anlam bütünlüğü ifade etmesinde birkaç kere de tekrar var doğru.

Sayın Paylan’ın, Sayın Hamzaçebi’nin. Sayın Yılmaz’ın söylediği konularla ilgili bunu kalıcı madde hâline getirelim mi? Yani yıllık 1,2 milyar lira civarında bir maliyeti olabileceğiyle ilgili bir şey var. Bunun sadece sosyal konutların yapıldığı bu süreç içerisinde 250 bin konutla ilgili...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Sosyal konut” demiyor ki.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – TOKİ genel anlamda sosyal konut yapıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yo, lüks konut da yapıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, hayır genel anlamda sosyal konut yapıyor. Bir de TOKİ kamunun...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Geçen hafta geçirdiğimiz yasaya mahdud bir şey herhâlde bu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – TOKİ kamunun ihtiyaçları olan binaları da yapıyor. O ihtiyaç olan binaları yaparken de bundan muaf hâle gelecek ama genel anlamda baktığımızda yüzde 95’lik kısmı sosyal konut.

Bir de TOKİ’nin bazı yerlerde kendi arazileri üzerinden gelir elde edip oradan elde ettiği geliri dar gelirli vatandaşa konut yapmak için kullandığı yerler var ama istisnai durumlar, o kadar fazla değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onları işleyelim buraya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sonuçta Sayın Paylan aynı kapıya çıkıyor, TOKİ’ye bir finansal destek yani.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Gerekçede yazıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi 250 bin konut yapılmasıyla ilgili aldığımız karar çerçevesinde biliyorsunuz bu 250 bin konut sanıyorum on yıl taksitle ödenecek ve çok uygun şartlarla yapılacak taksit.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama maddenin lafzında öyle demiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Burada maliyeti biraz daha düşürmek adına yapılmış bir işlem.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Nokta atışı yapılmış proje için.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onu gösteriyorum, yılbaşına kadar olduğu için on aylık bir süreç var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 14- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (4) sayılı tarifenin mülga son fıkrasından önceki fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Şu kadar ki, 1/20-a fıkrası kapsamında şüyuun izalesi yoluyla satışa konu edilen her bir taşınmaza ilişkin devir ve iktisaplarda, bu fıkra göre alınması gereken en az maktu harç miktarı, devir ve iktisap sayısı ile ilişkilendirilmeksizin, devir eden ve devir alanın her birinden bir kez alınır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 14’üncü madde izaleişüyü davaları yoluyla gayrimenkul satışlarında alınan asgari maktu harcın toplamının belli bir tutarla sınırlandırılmasına ilişkindir.

Bir izahat rica ediyorum.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, onu geneli üzerindeki yaptığımız konuşmada çok teferruatlı bir şekilde ifade etmiştim. Bunun yanı sıra işlem bazında değil, şahıs bazında yapılmasının harçlar konusunda büyük bir iyileştirme ortaya çıkabileceğini, buradan kişilerin... Arkadaşlar bize örnek getirdiler, öyle bir noktaya geliyor ki artık, ödenen harç, gayrimenkulün satış fiyatından daha fazla olduğundan sadece bunu şahıs bazlı yapmamızın uygun olduğu kanaatiyle bu teklifi getirmiş olduk.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Söz talebi yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Redaksiyon yetkisiyle mi sundunuz Sayın Başkan?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, tabii, geneline ilişkin redaksiyon yetkisi alacağız. Bahsettiğiniz konuları da arkadaşlar not ettiler, onlara bakacağız.

MADDE 15- 3/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 26- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanun kapsamında sürücülere uygulanan trafik idari para cezalarına istinaden verilen ve aktif durumda olan ceza puanları pasif duruma getirilerek ceza puanı hesaplamasında dikkate alınmaz.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 47 nci maddenin üçüncü fıkrası, 51 inci maddenin üçüncü fıkrası ve 118 inci maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları kapsamında geçici olarak geri alınan ve ilgisine teslim edilmemiş olan sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmaları pasif duruma getirilir ve aynı madde de belirtilen süre ve şartlar aranmaksızın ilgilinin müracaatı üzerine iade edilir ve daha sonraki geri alma işlemi hesaplamalarında dikkate alınmaz.

Pasif duruma getirilen geçici olarak geri alma süreleri ve ceza puanları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki tüm adli ve idari işler bakımından ilgisine herhangi bir hak veya istisna sağlamaz ve uygulanmış olan trafik idari para cezalarını ortadan kaldırmaz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 15’inci madde geçici olarak geri alınan sürücü belgelerinin geri alma işlemlerinin kaldırılmasına ilişkindir. Bu konuda izahat rica ediyorum.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, yıllık on iki ay içerisinde 100 puanı geçenlerin ehliyetleri belirli süreyle geri alınıyor; iki ay süreyle geri alınıyor, iki ay bittikten sonra iade ediliyor. Bu geri alınan 10 bin civarındaki ehliyet sahibinin ehliyetlerini kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iade ediyoruz. Öte yandan, kanunla 5 ile 95 puan arasında olanların

bütün puanlarını sıfırlayıp yeniden...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kilometreyi sıfırlıyoruz tabiri caizse.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kilometreyi sıfırlamış oluyoruz, evet Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Özkan Bey’in bu konuda söz talebi var.

Buyurun.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, kitle oldukça büyük; mağdur olan kitle, bunu özellikle belirtmek istiyorum. Yaklaşık 1 milyona yakın vatandaşımız ehliyetini kaptırmış durumda birçok sebepten dolayı. Yani özellikle ben...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O rakam konusunda biraz hani tutanaklara da geçtiği için... Emniyetten arkadaşımız “200 binin biraz üzerinde.” dedi zannediyorum. Tam rakamı bir tekrar alabilir miyiz? Ehliyeti askıya alınanların toplam rakamı nedir?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sürücü kurslarındaki aday sürücülerle ilgili söyleyecek misiniz? Mağdur diye...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ehliyeti askıya alınanların toplam sayısı...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Askı yok onlarda Başkanım.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Sayın Başkanım, yanlış soru soruldu bence Sayın Elitaş tarafından. Trafikte herhangi bir sebepten dolayı ehliyetini kaptıran kişi sayısını soralım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, nedir?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TRAFİK BAŞKAN YARDIMCISI ÜMİT MUTLU – Sayın Başkanım, Trafik Başkan Yardımcısı Ümit Mutlu.

Toplam olarak çeşitli suçlardan dolayı, idari yaptırımlardan dolayı geri alma var. Örneğin, alkol, uyuşturucu madde kullanımı, hız, kırmızı ışık ihlali, 100 ceza puanı, mahkemelerce geri alma, drift, bunun gibi sıralanabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toplamda kaç geliyor?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TRAFİK BAŞKAN YARDIMCISI ÜMİT MUTLU – Toplam olarak şu an 324 bin sürücü belgesi var çünkü burada en büyük yekûnu da alkol ve uyuşturucu madde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Alkol kaç kişi?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TRAFİK BAŞKAN YARDIMCISI ÜMİT MUTLU – Şöyle, sadece 2022 yılında 223 bin ancak alkolde üç farklı kademe var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama bir süre sonra iade ediliyor değil mi?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TRAFİK BAŞKAN YARDIMCISI ÜMİT MUTLU – Aynen Sayın Başkanım.

İlk tespit altı ay, beş yıl içinde ikinci tespit iki yıl, yine beş yıllık süre içinde üçüncü tespit beş yıl süreyle geri alınma olduğu için burada en fazla yekûn alkol ve uyuşturucu maddede.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kademeli gidiyor yani.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TRAFİK BAŞKAN YARDIMCISI ÜMİT MUTLU – Evet Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Özkan Bey, devam edin.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Benim süremi yalnız sıfırlayabilir miyiz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Merak etmeyin, devam edin.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, özellikle Komisyon başkanımız ve de Komisyon üyeleri; şimdi, 324 bin kişi var özellikle bunu başka, şu anda diğer milletvekili arkadaşlarımızdan, Cumhuriyet İttifakı'na ait olan başka bir partiden de bir milletvekili arkadaşımız da söyledi, ölümlü kazaya karışmamış olan -tekrar

altını çiziyorum, ölümlü kazaya karışmamış olan- trafikte her ne sebeple olursa olsun ehliyetini kaptırmış olan bu 324 bin kişinin bir defaya mahsus affedilmesini özellikle talep ediyoruz. Neden? Onu da özellikle belirteyim: Bugün Ankara İl Sağlık Müdürlüğü'nün sitesinde, baktığımızda, Sağlık Bakanlığının SÜDGE kursları 2023 yılının sonuna kadar herhangi bir gün vermemekte. Yani vatandaş ehliyetini kaptırdıktan sonra geri alabilmek adına gitmesi gereken bu kurstan gün alacak ama maalesef gün alamamaktadır 2023'ün sonuna kadar. Bu sebepten dolayı bunun bir defaya mahsus affedilmesini özellikle talep ediyoruz. Bunun yanında, bakın, trafikte uluslararası kanunda en ağır suç trafikteki kırmızı ışık ihlalidir, kırmızı ışık en ağır suçtur. Bugün kırmızı ışıktan geçişi affediyoruz ama diğer suçları affetmiyoruz. Özellikle bunun altını çizmek istiyorum. Tabii ki bunun yanında etken olarak da trafikte büyük başka sebepler de var. Onun için tamamına birden getirilmesini talep ediyorum.

Bir dakika da şunu özellikle de belirtmek istiyorum Sayın Elitaş ve de değerli Komisyon üyeleri: Bakın, Avrupa'da uygulanan, Türkiye'de uygulanmayan bir sistem var, bunu da burada konuşmak zorundayız. Örnek veriyorum: Bir otobüs şoförü veya bir kamyon şoförü veya bir tır şoförü hafta sonu küçük araçla, bir B ehliyetiyle bir suç işlediğinde Avrupa'da bu işlediği suç sadece o kategoriden muaf oluyor yani B ehliyetinden muaf oluyor; normal, profesyonel hayatında kullandığı ağır vasıta ehliyetini de kaptırmamış oluyor. Bunu da özellikle altını çizerek sizlerle paylaşmak istiyorum. Burada da bir değişikliğe ihtiyaç olduğunu... Madem Avrupa kanunlarına uyum sağlamaktayız, Uyum Komisyonu Başkan Vekili olarak bunu da özellikle belirtmek istiyorum. Yani sonuç itibarıyla ölümlü kazaya karışmamış olan 324 bin kişiye yakın vatandaşımızın, 10 bin kişi değil, 300 bine yakın kişiye de aynı şekilde ehliyet affı getirilmesini talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş, şimdi, ehliyetlerle ilgili af getiriyorsunuz ama 324 bin kişiden yalnızca 10 bin kişiye af gelmiş oluyor bu durumda; 324 bin kişi var, yalnızca 10 binine af geliyor. Bakın, size söyleyeyim: Hepimiz şoförlük yaptık. Kırmızı ışıktaki geçmek insan öldürür, bunu biliyorsunuz, değil mi? Yani kırmızı ışıktaki geçip -daha geçenlerde burada ben gözümle gördüm- kırmızı ışık ihlali yapan birisi 3 kişiyi öldürdü. Hız sınırı insan öldürür mü? Öldürür, değil mi? Yani 90'la gidilen yerde 200'le gittiğin zaman insan öldürürsün. Alkollü araba kullanmak da insan öldürür, doğrudur. Ama 3'ü de insan öldürüyorsa, siz yalnızca bir tanesini affediyorsunuz. Yani kırmızı "Işıktaki geçersin, ben seni affediyorum; insan öldürdün, öldürebilirsin, affediyorum. Hız sınırı da insan öldürür, affediyorum. Alkolle 50 promil, 51 promille yakalandın, bir duble rakı içtin, 51 promille yakalandın; ben seni affetmiyorum." diyorsunuz. Burada bir adalet görmüyorum. Ya, alkollü kullanılmasın elbette, bunu caydırmamız lazım ama kırmızı ışıktaki geçmeyi de caydırmamız lazım, hız sınırını da caydırmamız lazım. Ya, burada cezalarda caydırıcılık ilkesi ne oldu? Tamam, alkole karşı olabilirsiniz, anlıyorum, muhafazakâr bir iktidar, alkole karşı ama kırmızı ışıktaki geçmeye de karşı olmalıyız, hız sınırına da karşı olmalıyız. Ya, burada eğer af getiriyorsak burada adaletli bir şekilde her yere af getirmemiz lazım; af getirmiyorsak hiçbirine af getirmememiz lazım, hepsini caydırıcı noktada tutmamız gerekiyor. O açıdan bu yasanın adaletli olmadığını düşünüyorum Sayın Elitaş. Bu yasayı adaletli bir hâle getirelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, bütün görüşlere saygı duyuyoruz Sayın Başkanım. Diyecek bir şeyimiz yok.

Teşekkür ediyoruz katkılarına, görüşlerine.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş katılıyor bana efendim, adalet yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 1 adet önergemiz vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/4901 esas numaralı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesiyle 3/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na eklenmesi öngörülen geçici 26'ncı maddenin ikinci fıkrasının aşağı şekilde değiştirmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kolluk tarafından her ne nedenle olursa olsun geçici olarak geri alınan ve ilgisine teslim edilmemiş olan sürücü belgelerinin geçici geri almaları pasif duruma getirilir ve aynı madde de belirtilen süre ve şartlar aranmaksızın ilgilinin müracaatı üzerine iade edilir ve daha sonraki geri alma işlemi hesaplamalarında dikkate alınmaz.”

Abdüllatif Şener

Cavit Arı

Konya

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Sürücü davranışlarını geliştirme eğitimi (SÜDGE) kayıtları için 2023 yılı randevu tarihlerinin tamamen dolmuş olması nedeniyle her ne sebeple olursa olsun sürücü belgeleri elinden alınmış olan vatandaşların ölümlü kazaya karışmamış olanlarının sürücü belgelerinin vatandaşlara iade edilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

“MADDE 16- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Şu kadar ki, boru hatları veya elektrik telleri ile taşınan ve sürekli akış hâlinde olan malların ithaline ilişkin olarak ithalatın yapıldığı vergilendirme dönemine ait katma değer vergisi beyannamesinin verilme süresi sonuna kadar Ödenen katma değer vergisi, ithalatın yapıldığı dönemde indirim konusu yapılabilir.”

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Madde üzerinde izahat vereyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Burada şirketlerin ithal ettikleri doğal gazın katma değeri konusunda, finans ihtiyaçlarında bir öne alarak onlara bir imkân sağlamış oluyor. Maddeyle ilgili açıklamamız bu Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 16'ncı maddeyle ilgili izahat yaptı Sayın Elitaş ama biz devam edelim.

Burada galiba bir aylık bir kaydırma mı oluyor?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 1 kereliğine, on beş gün.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu arada bir bilgi olarak aktarayım: Sayın Hamzaçebi “Redaksiyon gerekir.” demişti bir maddede. Ona baktık, redaksiyonun da ötesine geçen bir düzeltme ihtiyacı var gibi görünüyor. Maliye Bakanlığımız bir hazırlık yapıyor, bir tekririmüzakereyle, bir önergeyle düzelterek.

Arkadaşlar, bu maddede konuşmayı planlayan var mı acaba?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben bir şey soracağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş, bu ithalatı yapanlar şirketler. Yani burada hangi şirketlere özel bir yasa çıkarıyoruz, bunu öğrenmek istiyorum. Bu ithalatı yapan şirketler hangileri?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – BOTAŞ...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Özel şirketler de var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 2 tane özel şirket var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hangileri efendim?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – TMSF bünyesinde olan bir şirket var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Özel şirketler?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – BOTAŞ var. TMSF kapsamındaki Akfel, Bosphorus Gaz Corporation, Kibar Enerji Anonim Şirketi, SOCAR Enerji Anonim Şirketi; 4 şirket. Şirketler bunlar, 4 tane şirket var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir dakika, BOTAŞ var, Kibar Holding var, SOCAR var... 4'üncüsü?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Akfel.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Akfel hangi grubun?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu, TMSF kapsamında, en büyük de o zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – En büyük ithalatçı o mu?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – En büyük ithalatçı o.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani 4 tane şirkete özel bir düzenleme yapıyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şöyle: On beş gün öne almış oluyoruz onların şeylerini.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gelir İdaresi Başkanımız bir izahatta bulunsun.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Şimdi, Başkanım, şöyle: İthalatta ödenen KDV'nin indirilmesiyle alakalı bizim kanunda özel madde var, Katma Değer Vergisi Kanunu'nda. O madde yazılırken 84 yılında, ne elektrik ithalatı varmış ne doğal gaz ithalatı varmış. Şimdi, bu doğal gaz ve elektriğin ocak ayında ithalatı yapılırken bir beyanname açılıyor, gaz ve elektrik akıyor, geliyor; Şubatın 10'u gibi mutabakata varıyorlar ithal ettiği şirketle, mutabakattan sonra Şubatın 10'unda, 15'inde ödüyor. Bizim kanunda diyor ki: "Ocak ayında yaptığın ithalatla alakalı –bütün her şeyde yani bütün mallarda- o ay içerisinde ödersen o ayın beyannamesinde indirebilirsin. Yani ocak ayına ilişkin Şubatın 28'inde vereceğin KDV beyannamesinde indirirsin." Şimdi, bu, Şubatın 10'unda ödediğinde bu sefer ocakta ithal ettiği mallarla alakalı hesaplanan KDV'leri yapıyor ama orada ödediği KDV'yi ben ona ocakta indirtmiyorum, bu sefer şubat beyannamesinde, martta indirtiyorum. Bir haksızlık oluyor bunlara gerçekten. Yani bir dönem kayması oluyor, bir haksızlık var burada yoksa özel bir... Zaten mesela bir tanesinde hiç ithalat yok gibi; BOTAŞ'ın rakamlarının yanında bunlar yüzde 1 yani, ithalat rakamları. Yani bir dengesizlik var, o dengesizliği ortadan kaldırmak için özel bir şey getiriyoruz elektrik ile doğal gaza. Yoksa özel şirketlerle ilgili falan bir durum yok yani öyle.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben devam edeyim mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şöyle: Ama sonuç olarak bu şirketlere bir avantaj sağlıyoruz yani bir finansman avantajı sağlamış oluyoruz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Mağduriyeti gideriyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, bakın ama şu anda bu şirketler bu şartlarda ithalatlarını yapıyorlardı, bu şartlarda sözleşmelerini yapmışlardı. Biz, şimdi, yasa yapıcı olarak böyle bir avantaj sağladığımızda bir finansman avantajı sağlamış olacağız. Şunu soruyorum: Burada vatandaşın faydası ne olacak? Yani bu şirketler bir finansman avantajına girecekler; aylık yüzde 2’lik, 3’lük bir finansman avantajı sağlayacaklar ve bunlar çok ciddi rakamlar arkadaşlar. Milyarlarca liralık ithalat yapıyorlar, milyarlarca liralık rakamın da sonuç olarak yüzde 2’si, 3’ü ciddi rakamlara tekabül eder. Bence, Enerji Bakanlığımızın, mademki yasa yapıcı bu şirketlere böyle bir avantaj sağlıyorsa fiyatlarında da bir avantaj sağlaması lazım ve vatandaşa da bu fiyat avantajının yansıtılması lazım. Ya, ben şirket faydası için vekillik yapmıyorum, vatandaş faydası için vekillik yapıyorum. Şirketin faydasına olacak bir şey varsa da bunun vatandaşa yansıtılması gerekir diye düşünüyorum. Siz ne düşünüyorsunuz Sayın Elitaş?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Gelir İdaresi Başkanımız uygulama ile kanun arasında ortaya çıkan bir sorunu gidermek üzere bu maddeyi bize getirdi. Yani hesaplanan KDV’den indirilecek katma değer vergisini görmek için normal şartlar altında on günlük, on beş günlük bir süre varken burada bir buçuk veya bir aylık bir süreye çıktığından düzeltme yapılıyor. Şu anda, Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşa 100 liraya mal ettiği doğal gazı 25 liradan fatura ediyor, büyük bir desteği var zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şirketlere avantaj sağlıyor, ona bakalım. Devlet yapıyor, o ayrı; biz şirketlere avantaj sağlıyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şirketin katma değer vergisini alıyor zaten. Finansman...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bunlar BOTAŞ’a mal veriyorlar zaten. Yani öyle üzerinde fazla durulacak durum değil diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cinisli, buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Değerli Başkanım, konu BOTAŞ’tan açılmışken geçtiğimiz haftalarda burada Varlık Fonunun denetim raporunun görüşmeleri sırasında Sayın Varlık Fonu Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesine BOTAŞ’ın ertelenen 20 veya 24 milyar dolar -ne kadar olduğu daha belli değil ama bu civarda olduğu söyleniyor- borcunun ne karşılığı ve hangi şartlarla ertelendiğini sormuştum. Kendileri de bana -tutanaklara da geçmiştir muhtemelen- yazılı olarak cevap vereceklerini söylediler. Bu cevap bana hâlâ gelmedi, bunun gibi bazı cevaplar da gelmiyor. Bu konuyla ilgili zataalinizi bilgilendirmek istedim, ilginizi rica ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkanım, benim de bir sorum vardı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, buyurun Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bana da cevap gelmedi, aynı meseleyle ilgili.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aynı mesele, tamam onlara bir hatırlatma yazısı yazalım.

Buyurun Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bu şirketlerden herhangi birinin sağladığı toplam finansman miktarı ne kadar? Yani örneğin 50 milyonsa, 50 milyonu on beş gün repoda tutacak veya faizde tutacak; kazancı bu mu olacak? Ne kadar bu miktar?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Veya kredide ne kadar maliyetten kurtulmuş olacak?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Bize maliyetine bundan yapmış olduğu ithalat rakamlarını daha öne çekerek indirtmenin bize maliyeti 22 milyon civarında; bir kereye mahsus, 22 milyon.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani 4 şirket 22 milyonu on beş gün önce elde edecek, hesabına, kasasına girecek; on beş gün oradan bir faiz geliri elde edebilir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok “Finansman maliyeti, gecikme maliyeti 22 milyon.” diyor.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Ben daha erken indirttiğim için bana 22 milyon finansman maliyeti var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Bir kereye mahsus.” diyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Maliyenin indirmesi gereken parayı Maliye erken indirdiğinden dolayı kendisine ödenmesi gereken parayı ödüyor, ertesi ayı geri tahsil ediyor; oradan kaynaklanan bir şey.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Başkanım, şirket kredi kullanıyordur, kâr eder bu işten; parası vardır, hiç kâr etmez. Şirketin kendi pozisyonuna göre değişebilir, onu biz bilmiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Garo Bey, siz bitirmemiştiniz galiba.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Maliye Bakan Yardımcımız buradayken, BOTAŞ’tan konu açılmışken ben şu soruyu sormak istiyorum: Şimdi, biz, OVP’de bütçe açığını 462 milyar lira olarak öngörmüştük, hatta Cumhurbaşkanı Yardımcısı 25 Kasım tarihinde “462 milyar lira bütçe açığı olacak.” diye söylemişti; bakın, 25 Kasım tarihinde değerli arkadaşlar. Ama, bundan yalnızca bir ay sonra, bir baktık ki bütçe açığı 139 milyar lira oldu. Bunda BOTAŞ’ın ertelenen borçlarının ne kadarlık katkısı var? Yani, BOTAŞ’a aktarılabilecek rakamın ne kadarı aktarılmadı? Ve bu yüzden de bütçe açığının yani bu arada olan 300 milyardan fazla rakamın ne kadarı BOTAŞ’a aktarılmayan rakamla ilgilidir Sayın Bakan Yardımcım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, zaten bu soruya yazılı cevap istenmişti değil mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, bu soru değil; ben bütçeyle ilgili soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sayın Başkanım, buna bir müddet sonra cevap vereyim müsaade ederseniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Evet, bitirdiniz mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bitirdim, cevabı sonra...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 16’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 17- 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun ek 12 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Amatör sporun ve altyapı spor eğitim tesislerinin desteklenmesi

EK MADDE 12- Gençlik ve Spor Bakanlığına tescil edilmiş olan spor kulüpleri ve spor anonim şirketleri tarafından sporculara ödenen ücretlerden tevkif edilerek ilgili vergi dairesine kanuni süresinde beyan edilen ve vadesinde ödenen gelir vergisi, ilgili işverence Türkiye’de kurulu bankalarda açılmış olan özel hesaplara, ödemeyi takip eden beş iş günü içinde ilgili vergi dairesi tarafından 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre, bu maddenin dördüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar hariç, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 23 üncü maddesi hükmü uygulanmaksızın iade edilir.

Özel hesaba aktarılan tutarlar aşağıdaki harcamalar dışında kullanılamaz:

a) Amatör spor faaliyetleri ile altyapı spor eğitim tesislerinde sportif faaliyet gösteren sporculara, bunların çalıştırıcılarına ve diğer spor elemanlarına yapılan ücret ve ücret sayılan ödemeler (Her bir sporcu, çalıştırıcı ve diğer spor elemanları için yıllık olarak yapılacak ödeme, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinde yazılı tarifenin üçüncü gelir diliminde yer alan ve ilgili yılda ücretler için geçerli olan tutarın üç katını aşamaz.),

b) Bu fıkranın (a) bendi kapsamındaki sporcu, çalıştırıcılar ve diğer spor elemanlarının, sportif faaliyetlerine ilişkin işe, ibate, seyahat, sağlık, eğitim-öğretim harcamaları ile amatör ve altyapı faaliyetlerine ilişkin hazırlık kampları, müsabaka, malzeme ve ekipman, federasyon vize, lisans, tescil ve katılım harcamaları,

c) Amatör spor faaliyetlerinin gelişimi ile sporcuların yetiştirilmesi ve eğitimi için spor kulüpleri ve spor anonim şirketleri tarafından kurulan veya kurulacak altyapı spor eğitim tesislerin inşası ile bu tesislerin işletilmesi ve idamesi için yapılan harcamalar.

Spor kulüpleri ve spor anonim şirketlerine iade edilerek özel hesaba alınan ve harcanamayan tutarlardan spor kulübü ve bu spor kulübünün bağlı ortaklığı veya iştiraki olarak kurulan spor anonim şirketleri, kendi aralarında aynı amaçla harcanmak üzere aktarım yapılabilecektir. Yukarıda belirtilen harcamalar kapsamında olmak kaydıyla, spor kulüpleri ile spor anonim şirketlerince iade alınmadan önce yapılan harcamalar daha sonra özel hesaba aktarılan tutarlardan karşılanabilir.

Özel hesaba aktarılan tutarlar ile bu tutarlardan yapılan harcamalar, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir, gider, indirim veya maliyet olarak dikkate alınmaz.

Özel hesaptan amaç dışı kullanılan vergi iadeleri, amaç dışı kullanıldığı vergilendirme dönemine ilişkin gelir (stopaj) vergisi olarak özel hesap açılan mükellef adına 213 sayılı Kanundaki esaslara göre vergi ziyayı cezası kesilerek tarh edilir ve gecikme faizi hesaplanır.

Özel hesapta yer alan tutarlar, bu maddenin beşinci fıkrası kapsamındaki alacaklar hariç, rehnedilemez ve haczedilemez.

Hazine ve Maliye Bakanı, birinci fıkrasında iade edilecek tutarı %50’sine kadar azaltmaya veya kanuni seviyesine getirmeye yetkilidir.

Özel hesabın oluşturulması, idaresi, bu hesaba aktarılan tutarların kullanılması ve denetlenmesi ile maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığınca bu konuda müştereken hazırlanacak yönetmelik ile belirlenir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 17’nci madde, sporcu ücretlerinden kesilen gelir vergisinin kulüplere iade edilmesine ilişkin.

Bir izahat rica edelim.

Buyurunuz lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, daha önce, 2020 yılına kadar, amatör sporu desteklemek üzere, spor kulüplerinin sporcu ücretleriyle ilgili kısımda yüzde 15’lik stopaj vergisini tahsil ediyorduk Maliye olarak, arkasından kulüplere, amatör kulüplere de kullanılmak üzere geri iade ediyorduk. Bunu 2020 yılında değiştirdik. Demişiz ki: “Yüzde 70’ini kulüplere iade edelim, yüzde 30’luk kısmı da Gençlik ve Spor Bakanlığı farklı alanlarda kullansın.” Fakat spor kulüpleri, Kulüpler Birliğine yaptıkları ziyarette, bunun eski hâline dönmesiyle ilgili... Yani doğrudan doğruya bütün spor kulüplerinin kendi ödedikleri parayı kendisine iade etmek üzere, amatör kulüpleri destekleyen geçmiş dönemdeki uygulamanın devamını yapıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geçmiş uygulamaya dönüyoruz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, dönüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Turan Bey, buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben söz istemedim, ben bu uygulamaya taraftarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz mi söz istemiştiniz?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Konuşma yapacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bir beş dakika sonra yapsam olur mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii.

Garo Bey, buyurun, siz devam edin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, Gençlik ve Spor Bakanlığından Bakan Yardımcımız burada mı acaba? Yani bir görüş alsak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gençlik ve Spordan bir arkadaşımız var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şöyle: Bu geçmiş uygulamada ne sorun gördük, bu uygulamadan niye vazgeçiyoruz? Yani bunlar izaha muhtaç.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama teklif sahibi bunu biliyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onu teklif sahibi olarak çok iyi biliyorum. Şöyle: 2020 yılı öncesi uygulamada bütün stopaj vergileri kulüplerden tahsil ediliyor, arkasından tamamı iade ediliyordu. Dedik ki 2020 yılında: Bu paranın yüzde 70’lik kısmı kulüplere iade edilmek üzere Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesine gitsin; yüzde 30’luk kısmı da Gençlik ve Spor Bakanlığı, diğer kulüplere veya amatör kulüplere aktarsın. Fakat burada kulüpler, hem Maliye Bakanlığından Gençlik ve Spor Bakanlığına aktarım sırasında -hesaplama yöntemleri vesaire gibi- hem de Gençlik ve Spor Bakanlığından kulüplere aktarım sırasında bir gecikmeyle karşılaştılar; az önceki katma değer vergisine benzer bir durum. Maliyede kanun gereğince bunun kesintisinin yapılp arkasından bir sonraki ay iadesiyle birlikte kulüpler daha hızlı bu işe kavuşmuş oluyorlardı. Gençlik ve Spor Bakanlığı dedi ki: “Yüzde 30’luk kısımlarından vazgeçelim, kulüpler bunları kendi amatör tesisleri için kullansınlar çünkü her biri birer spor akademisi kurma niyetiyle, Süper Lig takımları da birer spor akademisi kurmak niyetiyle bu gayretlerini sürdürecektir.” O amaçla eski usule dönmüş olduk.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben devam edebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş, bence yanlış bir düzenleme, şundan dolayı: Şimdi, büyük kulüplerin büyük de imkânları var. Yani Fenerbahçe’si, Galatasaray’ı, Beşiktaş’ı veya diğer büyük kulüplerden bahsettiğimizde büyük imkânları var ama bir de mahalli kulüpler var yani yerel

kulüpler var, bunların profesyonel takımları da yok ve bunlar ciddi bir çaba içindeler. Ben de spor yöneticisi oldum, profesyonel kulübümüz de yoktu, amatör kulübümüz, devletten destek alamıyorduk ve gerçekten sağa sola, iş insanlarına gidip yardımlar almaya çalışıp yüzlerce çocuğu hayatın içinde tutuyorduk, kötü alışkanlıklardan uzaklaştırıyorduk. Yani, şimdi bu kulüpleri desteklemek için Spor Bakanlığının bütçesinde bütçe yok, yeterli bütçe koymuyoruz. O yüzden amatör kulüpler yeterince desteklenmiyor. Ya, bu açıdan bu yüzde 30'luk uygulamadan vazgeçilmesinin doğru bir adım olmadığını düşünüyorum ya da bundan vazgeçiyorsak da bunun yerine bir kaynak koymamız gerekir Spor Bakanlığımızın bütçesine yani aksi takdirde...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O artık 2024 bütçesi hazırlanırken değerlendirecek bir şey olur.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunu söyledik ama..

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toplam konuştuğunuz rakam nedir, onu da belki bir...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, toplam konuşulan rakam yaklaşık 120-130 milyon lira civarında. 130 milyon liranın yüzde 30'u

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok büyük bir rakam da...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama Sayın Başkan, bakın, 120 milyon lirayı bin tane amatör kulübe verin, 120 bin lira büyük para...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, hayır; öyle değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onun yüzde 30'u ama.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüzde 30'u.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olsun, buradan 40 milyon lirayı bin tane amatör kulübe verin, kırkar bin lira büyük para onlar için, çok büyük para hem de yani, onları ihya edecek para, en azından bir noktada nefes aldırarak bir para. Yani bu açıdan küçük kulüpler için küçük paralar büyük para hâline geliyor; bakmayın siz burada milyarlarca lirayı affediyorsunuz ama küçük amatör kulüpleri desteklememiz gerekiyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, aynı kanaattem ben de sizinle fakat rakam o kadar büyük olmadığından, artı, Kulüpler Birliğinin böyle bir talebi geldiğinden dolayı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, büyük kulüpler tabii öyle talep edecekler.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Zaten bu parayı da verenler onlar, kulüpler amatöre altyapı oluşturmak üzere...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onlar da amatöre harcayacaklar, değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tabii, altyapı oluşturmak üzere yapılan bir iş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama o zaman bakın, bundan vazgeçmemiz doğru değil. Vazgeçiyorsak da benim önerim -Meclis olarak hepimiz yapalım- Spor Bakanımızla görüşelim, amatör kulüplere kaynak aktaracak... Maliye Bakanımızla da görüşelim, hani, yüzü gülüyorsa, gözlerinde...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 2024 bütçesine koyarız inşallah onu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şu anda da aktarım yapılabilir, biliyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onu Maliye Bakanlığı kendi içinden aktarım yapabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İşte onu söyleyeceğim, Maliye Bakanımızla görüşelim...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Rica edelim ondan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – ...buradaki kaybı oraya aktaracak bir mekanizma kurulsun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani 30’u 50’ye çıkarıp kaynak aktarmaya çalışalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onu söylüyorum, çok ufak bir rakam Maliye Bakanlığımız için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buradaki kaybı başka şekilde telafi etmelerini...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Telafi etmeye çalışalım, Başkanım çok güzel söyledi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onu beraberce görüşelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Görüşelim inşallah.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, onu gözlerindeki ışıktan alırsız, oraya veririz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Ağbaba, Malatyaspor’u da ilgilendiriyor bu konu herhâlde.

Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Tabii, Sayın Başkan, iyi hatırlattınız; Doğu Anadolu’nun Süper Lig’de oynayan tek kulübü Malatyaspor, maalesef, Sayın Elitaş’ın arkadaşlarının sahip çıkmaması, siyasetçilerin sahip çıkmaması sonucunda küme düştü; bunu da tarihe not olarak düşelim. Kötü yönetimden, destek olmadığından dolayı düştü.

Şimdi, aslında bu kanun şeye benziyor, hani, fakire eşeğini kaybettirsin de sonra eşeğini buldurursun ya, milletin kan alacak damarı kalmamış, şimdi af getiriliyor. Borçlara yönelik yapılandırma kanun teklifi 860 milyar, bunun yaklaşık 360 milyarı SGK’nin. Hakikaten vatandaşa ödeme gücü bırakılmadığı için... Düşünsenize, bir vatandaşın bir devlete borcunu ödeyememesi -Elitaş tüccarlardan geliyor- ya da bir vatandaşa borcunu ödeyememesi ne kadar acı bir durum, ne kadar utanç verici bir durum. Maalesef, bu durum yaşandı. Arka arkaya gelen zamlar, ısıtma giderleri, elektrik giderleri, enerjiye yapılan zamlar olmak üzere tüketiciye ulaşan her türlü mal ve hizmetin fiyatının artması, bankadan kredi çeken vatandaşın kredisini ödeyememesi, SGK primlerini yatıramaması, öğrenim kredisini para bulamaması, vergilerini ödeyememesi durumunda vatandaş ne yapacağını şaşırmış durumda. Bugüne kadar en az 10 kez ortaya konulan yapılandırmalardan harekete geçerek bir sonraki yapılandırmayı bekler oldular, borçla borç ödemeye çalışıyorlar.

Teklife göre, 2 bin lirayı geçmeyen 4,6 milyar borç silinecek yani vatandaş devlete olan 2 bin liralık borcunu ödeyemez hâle gelmiş. Bu 2 bin lira ne anlama geliyor? 2 bin lira yaklaşık 120 dolara denk geliyor yani bir vatandaş 120 doları ödeyecek durumda değil. Hele hele önemli bir kalem var ki 360 milyar SGK borçları. Değerli arkadaşlar, bir esnaf SGK’ye niye borçlu kalır? Bakın, esnafı önce söyleyeyim, niye borçlu kalır? Çünkü esnaf, gelen zamlar karşısında maalesef BAĞ-KUR primlerini ödemekten âciz. Burada TESK temsilcileri var, herhâlde oran şudur: Yüzde 80 civarında esnafımız SGK’ye primlerini yani BAĞ-KUR primlerini ödeyemiyor. Esnafın düştüğü durumu görün, eskiden esnaf konusuna komşusunu, fakirine fukarasına yardım yaparken şimdi sayenizde yardıma muhtaç hâle gelmiş; bunun anlamı bu. Yani bir firma çalışanın SGK primlerini niye ödemez? Bizim esnafımız namuslu insanlardır -siz hepiniz biliyorsunuz, hangi siyasi partiye oy verirse versin namuslu insanlardır- maalesef bunlar SGK primlerini ödeyemez duruma gelmiş, esnaf kendi BAĞ-KUR primini ödeyemez duruma gelmiş; aslında bu işin özeti bu. Kötü yönetim sonucunda insanlar artık kazanlarını kaynatamıyor, dükkanlarının elektriklerini açamıyor. Yazın buzdolabını çalıştıramayan, klima çalıştıramayan, kışın buzdolabının fişini çeken esnafları hepimiz biliyoruz.

Değerli arkadaşlar, bakın, bir de tüketici kredisine var. Tüketici kredisine miktarı son bir yılda 331,5 milyar artarak 1 trilyon 105 milyar liraya çıkmış durumda. Tüketici, borcu borçla ödeyerek yaşamını sürdürmeye çalışıyor. Tüketici kredisini niye ödeyemiyor? Maalesef, alınan maaşlar belli, en düşük

emekli maaşı belli, asgari ücret belli; bunlarla yaşamını sürdürmesi mümkün değil. Ocak 2022-Ocak 2023 tarihleri arasında bankalardan kullanılan toplam ihtiyaç kredisi miktarı 461 milyar liradan 693 miyara çıkmış. Bireysel kredi kartı harcamaları da 2 katından fazla artarak 205 milyar liradan 460 milyar liraya çıkmış. Bankaların takipteki tüketici kredileri ve kredi kartı alacakları son bir yıldan bu yana 5 milyar artış göstererek 25 milyar liradan 30 milyar liraya yükselmiş durumda. Kasım 2022 itibarıyla bireysel kredi kullanan kişi sayısı -takipteki krediler hariç- son bir yılda 2 milyon kişi artarak 37,7 milyon kişi olmuş durumda. Artan hayat pahalılığı, iş, alım gücü nedeniyle çıkmaza giren vatandaş bankalara borçlanmış; borçlu kişi sayısı bir yılda 2 milyon kişi daha artarak 37 milyonu aştı. İcra dairelerindeki dosya sayısı 23,3 milyona çıktı. Hakkınızı yemeyelim, yeni bir sektör yarattınız. Son yıllarda sayısı artmaya devam eden bir sektör var, bunlar kim? Tefeciler. Hakikaten küçük, büyük... Öyle eskisi gibi değil, küçük tefeciler ortaya çıktı. Vatandaşın, asgari ücretlinin, emeklinin maaşını haczederek tefeciler artık insanlara para veriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayın lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Tamam.

Bir tarafta 2 bin liralık borcu ödeyemeyen insanlar, vatandaşlar, fakirler, yoksullar; diğer tarafta “5’li çete” diye tabir ettiğimiz bir grup var. Onlara yapılan harç indirimine, vergi indirimine baktığımız zaman da insanın dudakları uçukluyor. Bu firmalara en az 128 kez vergi ve harç indirimi yapılmış, 5’li çeteye on sekiz yılda en az 220 milyar dolarlık ihale verilmiş; yetmedi, bir şirkete 30 kez, diğer bir şirkete 36 kez, diğerine 24 kez, diğerine 19 kez, bir diğerine 19 kez vergi muafiyeti tanınmış; emeklimizin, memurumuzun, çiftçimizin, işçimizin geçimini sağlamakta zorluk çektiği, ülkemizin tam bir işsiz ordusuna dönüştüğü AKP iktidarı döneminde yandaş şirketlere tanınan her türlü imtiyazlar kamu vicdanını yaralamaktadır.

Buradaki olay, aslında işin özeti şudur: Bir tarafta zenginleşen insanlar, diğer tarafta icra altında kıvrım kıvrım kıvranan insanlar. Bu teklifin özeti budur; Türkiye’nin geldiği hâlin aslında küçük bir özetidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hemen bitiriyorum.

Türkiye’de maalesef icralık olmayan çiftçi kalmamış, icralık olmayan memur kalmamış. Emekli artık, gömlek almayı bırakın, palto almayı bırakın, on yılda bir üzerine elbise alabiliyor. Bu fakir fukara sizin sayenizde artık ikinci el ayakkabı satan, üçüncü el palto satan, üçüncü el gömlek satan...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bülent ağabey, seni tenzih ediyorum, bir şey söyleyeceğim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Senin tuzun kuru İbrahim Aydemir, senin haberin olmaz bu işlerden.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Millet yararına ne varsa ona karşı çıkarsınız.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Nerede fakir fukara varsa... Milletın anasını ağılattınız, bir taraftan birileri zenginleşirken diğer taraftan insanlar icrada inim inim inlemeye devam ediyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Söylediğin hiçbir şeye inanmıyorsun, inanmadıklarını söylüyorsun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bu, vatandaşın, Türkiye’nin gelmiş olduğu hâldir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir sorum var. Böyle bir düzenleme daha önce Gelir Vergisi Kanunu’nda vardı diye hatırlıyorum. Bir dönem uygulandı, sonra kaldırıldı diye hatırlıyorum. O konuda ilgili arkadaşlar bilgi verirse memnun olurum. Neden kaldırıldı? Verimsiz olduğu mu anlaşıldı, yoksa amaca aykırı bir kullanıma mı tanık oldu idare? O konuda bilgi almak istiyorum.

İkincisi, ben sporcu ücretlerinin vergilendirilmesine ilişkin bir değerlendirme yapmak istiyorum. Bu kadar yıllık tecrübemin sonunda vardığım nokta şudur: Mevcut artan oranlı tarifeye sporcu ücretlerinin vergilendirilmesi, maalesef, amaca hizmet etmiyor. Kulüpler yüzde 40’a ulaşan bu vergi tarifi nedeniyle “Nasıl vergi ödemeyiz, nasıl transfer ücretini göstermeyiz?” gibi bir kaygının içerisinde girmişler. Bir dönem sporcu ücretleri için ayrı bir tarife uygulanmıştı; bunu önermiyorum, ayrı bir tarife olsun demeyeceğim. Ama Anayasa’mızda sanatı ve sanatçıyı teşvik etmek devletin görevleri arasında sayılmıştır ve bu çerçevede Gelir Vergisi Kanunu’nun 18’inci maddesi sanatçıların elde ettiği ücretlerin stopajla vergilenmesini ve stopajla tespit edilen verginin nihai vergi olmasını öngörmüştür. Yine, Anayasa’mız sporun da sporcunun da teşvik edilmesini devletin görevi olarak saymıştır. Burada da sporculara yapılacak olan ücret ödemeleri stopaj yoluyla vergilenerek bu stopajın nihai vergi olması sağlanabilir. Sanatçılarda bir fark gözetilebilir, sanatçılarda oran yüzde 15’tir; sporcularda bu oran yüzde 25 olabilir, yüzde 20 olabilir, daha farklı olabilir.

Üçüncü söyleyeceğim de, yine yazımla ilgili bir husus. Birinci fıkrada “ilgili işverence Türkiye’de kurulu bankalarda açılmış özel hesaplara” ibaresini “ödemeyi takip eden beş iş günü içinde ilgili vergi dairesi tarafından” ibaresinden sonraya koyarsak fıkra daha düzgün hâle geliyor. Üçüncü fıkradaki “yapılabilecektir” kelimesi yanlış, “yapabilirler” olacaktır; ona da arkadaşlar bakarsa memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar sizden alsınlar, bir bakalım ona redaksiyon çerçevesinde.

Buyurun Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, biraz önce açıklamıştım zaten, bunun niye... 2020 yılı öncesi uygulaması ile 2020 uygulamasında farklılık vardı. Önce yüzde 100’ünü, şu andaki kanun maddesi çerçevesinde, doğrudan doğruya ilgili vergi dairesi kulüplerin hesabına yatırılıyordu. 2020 yılında sistem değiştirilerek Hazine ve Maliye Bakanlığı üzerinden Gençlik ve Spor Bakanlığına aktarılıp onlar dağıtımı yapıyordu; o yöntemin aksamalarının ortaya çıkmasından dolayı yine eski yönteme döndük.

Redaksiyonla ilgili kısımda ilgili arkadaşlarımız değerlendirsinler, amaç aynı zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlarımız bir alsınlar, bir bakalım redaksiyon konularına.

Teşekkür ediyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 18- 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun geçici 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “bölgesel ve/veya sektörel alanlarda yüzde yetmiş beşe” ibaresi “bölgesel ve/veya sektörel alanlarda ya da meslek gruplarına göre yüzde yüze” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “bölgesel ve/veya sektörel alanlarda yüzde yetmiş beşe” ibaresi “bölgesel ve/veya sektörel alanlarda ya da meslek gruplarına göre yüzde yüze” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ– Değerli arkadaşlar, 18 ve 21’inci maddeler hemen hemen aynı konuya ilişkin; AR-GE tasarım ve destek... Hemen hemen değil de, aynı konuya ilişkin; farklı kanunlarda aynı konuyu düzenleyen hükümler. AR-GE tasarım ve destek personelinin merkez ve bölge dışı çalışma sürelerinin belli alanlarda, sektörlerde yüzde 100’e çıkarılmasına ilişkin düzenlemeler.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Uzaktan çalışmayla ilgili...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 18 ve 21’i birlikte izah edebilirsiniz...

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, bu, uzaktan çalışmayla ilgili. Biliyorsunuz, AR-GE destekleri yapılırken personelin yüzde 50’ye kadar olan kısmının uzaktan çalışma imkânı vardı. Pandemi dönemince bunu yüzde 75’e kadar çıkarma konusunda Cumhurbaşkanımıza yetki vermiştik. Bu herhâlde olumlu olarak karşılandı ki, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı çerçevesinde, bunun yüzde 100’e kadar artırılma yetkisinin Cumhurbaşkanımıza verilmesiyle ilgili bir düzenlemeyi içermektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, bu kapsamdan bugüne kadar faydalanan kaç kişi var Sayın Elitaş; onu sormak isterim size ve bu uygulamanın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şu anda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızdan arkadaş var mı salonda?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bir de şunu eleştireceğim size: Genelde, ilgili yasalarda hep Bakan Yardımcılarımız gelirdi ama bugün gördüğüm kadarıyla hiçbir Bakan Yardımcısı burada yok, ne Spor Bakanlığı ne...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, evet; Grup Başkan Vekilimiz sununca, doğrusu pek ihtiyaç olmaz diye düşündük ama...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, gerek var mı ki?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olmaz ama yani şimdi Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcımızın olması gerekir, izahat vermesi gerekir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Niye gerekir? Teklifi sunan ne güzel anlatıyor işte.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şart değil de olsa fena olmaz diyelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, söyleyeyim; daha kaç kişinin faydalandığını bilmiyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kim bilmiyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bilmiyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Her şeyi biliyor o.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – E, bilmiyor. Söylesin; hayır, söylesin; haydi buyurun, söylesin. Sor bakalım, biliyor mu?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – O her şeyi biliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Her şeyi bilmiyor işte, bilmiyor, bilmiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, devam edelim, bir tamamlayalım.

Sayın Paylan, bütün konuları aktarın, topluca bir cevap versin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, kaç kişi faydalıyor bu uygulamadan?

Bir de bu yasa çıktığında da şöyle bir eleştiride bulunmuştum: Şimdi, orada bir şekilde çalışır gösterilip bu şekilde bu vergi istisnalarından faydalanmak gibi bir durumla karşı karşıya kalabiliriz. Covid gerekçesiyle getirmiştiniz bunu, hatırlıyorsunuz; uzaktan çalışma da olabilsin. E, Covid dönemi bitti, şimdi yüzde 75’e çıkmış, şimdi de yüzde 100’ü diyorsunuz. Yani öyle durumlarla karşı karşıya kalabiliriz ki... Tabii ki şeytanın avukatlığını yapıyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yaygınlaştı ama.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yaygınlaştı, ayrı ama yani yüzde 100’üne çıkarmak demek ne demek biliyor musunuz? Orada bir tane şirket kur, bütün elemanlarını dünyanın istediğin yerine gönder, bütün elemanlarından vergi istisnası al demek; ya, bu çok tehlikeli bir şey yani...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kötüye kullanılma...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, kötüye kullanılma olasılığı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Engelleme yolları var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bilmiyoruz işte, yok ki kimse; Sayın Elitaş biliyor mu bilmiyorum. Ya, yüzde 100’üne kadar personeli dışarı göndermek demek korkunç bir şey.

Ya, bir de teknoloji vahaları vardır Sayın Elitaş; siz bilir misiniz, bilmez misiniz bilmem, teknoloji vahaları vardır, o vahalar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Elitaş da sanayici.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teknoloji vahalarında bir habitat vardır, o habitatta insanlar bir araya gelirler, birlikte beyin fırtınaları yaparlar yani bilim, teknoloji öyle çıkar, beyin fırtınalarından çıkar. E, tabii, şimdi insanlar “zoom”la da buluşabiliyorlar ama sıkıntı şu: O vahalardaki insan varlığı önemli. Niye biliyor musunuz? Çünkü insanlar birbirlerinden etkileşerek bilim öğrenirler, teknoloji öğrenirler, öyle değil mi? Bir üstat gelir, 50 genç girişimciyi etkiler yani bunların yüz yüze temas hâlinde bulunması önemli bir şeydir. Siz sanayicisiniz, AR-GE yapmışsınızdır, bilirsiniz; AR-GE uygulamalarında üstatların yeni girişimcileri, AR-GE’ye yeni giren insanları etkilemesi, onlara ilham vermesi önemlidir yani bu uzaktan erişimle olmaz ve bunun kötüye kullanılma olasılığı çok yüksektir. Bununla ilgili düşüncelerinizi merak ediyorum. Kaç kişinin faydalandığını dahi bilmiyorsunuz ama bilmiyorum, size şimdi mesaj gelecek mi...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bakın, görüyor musunuz, nasıl abanıyor, görüyorsunuz değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yakaladı ya...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Merhamet yok bunlarda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamladınız mı Sayın Paylan?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş, yüzde 100’e çıkarma gerekçeniz nedir? Benim kaygılarımı siz anladınız, ben size izah ettim. Teknoloji vahalarında, oradaki insanları, AR-GE’cileri orada bulundurmak esastır. Yüzde 25’i dersiniz anlarım, haydi yüzde 50 de çok fazla ama neyse; ama yüzde 100’ü... Hiç kimse orada bulunmasın...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama sektörel olarak da Cumhurbaşkanına yüzde 100’e kadar artırma yetkisi veriyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yetki veriyorsunuz ama yüzde 100 çok fazla; bu anlamsız yani kabul edilemez. Gerekçesini lütfen izah ederseniz sevinirim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım, yani Garo Bey bizim açığımızı yakaladı, çok hoşnut oldu, hoşuna da giderek ısrarla söyledi.

İzninizle ben size rakamları hemen söyleyeyim; AR-GE merkezlerinde toplam personel sayılarını yıl yıl, 2016 ile 2022 karşılaştırmasını vereyim: Faaliyette olan AR-GE merkezi sayısı 2016 yılında 250, Aralık 2022’de 1.260. Toplam personel sayısı destek personeli dâhil olmak üzere 2016 yılında 26.407, 2022 yılı Aralık ayında 75.147. Lisans diploması olanlar 2016’da 13.897, 2022’de 45.035. Yüksek lisans 2016’da 5.835, Aralık 2022’de 13.780. Doktora ve üstü 599, 1.218; biri 2016, biri 2018’di. 2018 yılından itibaren ücretlerde stopaj teşviki yapmışız; 2018’de 913 milyon lira, 2019’da 1 milyar 281 milyon lira, 2020’de 1 milyar 513 milyon lira -küsuratlarını okumuyorum- 2021’de 2 milyar 210 milyon lira, 2022 4 milyar 287 milyon lira AR-GE teşviklerinde artış yapmışız stopajla ilgili yani yaklaşık dört yılda 4,5 misli teşviklerinde artış yapmışız.

Teknoloji geliştirme bölgelerindeki istihdam edilen personelle ilgili 2016 yılında 64, 2022’de 97 teknoloji geliştirme bölgesi olmuş. Toplam personel sayısı 40.033, 89.933; birinci 2016, ikinci 2022. AR-GE ve tasarım 32.686, 75.140, destek personeli 2020 6.357, kapsam dışı personel de 2016’da 5.327, 2022’de 7.233. Bunlarla ilgili teşviklere baktığımızda 2018 yılında 689 milyon, 2019 yılında 933 milyon, 2020 yılında 1 milyar 250 milyon, 2021 yılında 2 milyar 400 milyon, 2022 yılında 3 milyar 800 milyon lira olmak üzere böyle bir teşvik yapmışız. Rakamlar da Sanayi Bakanlığının.

Biz bunları çalıştığımız için onlar bizden istiyorlar, biz de kanun teklifi olarak yapıyoruz biliyorsunuz; kurumlardaki arkadaşlar da burada bize teknik destek sağlamak üzere buradalar. Biz de onlara diyoruz “Gelir İdaresi Başkanı bu konuda daha teferuathlı, iyi bir açıklama yapabilir. Çalışma Bakanlığı temsilcisi, Hazine ve Maliye temsilcileri daha iyi açıklama yapar.” diye onları söylüyoruz. Herhâlde rakamlar hakkında bilgi sahibi olduğumuzu anladınız.

Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama teknoloji vahaları...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, bakın, benim yeğenim TOBB ETÜ Üniversitesinden mezun. Öğrenciyken yazılım yapmaya başladı yani bu yazılım yapanlar gerçekten farklı bir duruma tabi oluyorlar. Şu anda bu şekilde Türkiye’de oturup Amerika’da aynen böyle söylediğimiz gibi uzaktan çalışmayla bu işlemi gerçekleştiriyor. Bizim de dünyadaki böyle cevherleri ortaya çıkarabilmek için, ülkemizdeki cevherleri ortaya çıkarabilmek için buna ihtiyaç var. Sektörel bazda Cumhurbaşkanımızın yüzde 100’e çıkarma yetkisiyle -tamamıyla ilgili değil- hangi sektörde bir şey var, sektörel bazda yapma imkânı veriyoruz. Cumhurbaşkanı “Ben telefon sektöründe AR-GE’yi de yüzde 100’e kadar dışarıdan çalışma imkânı veriyorum.” diyecek bazı sektörleri ayırarak. Daha önceki düzenlemede, yüzde 75’e kadar olan düzenlemede veriyorsa tamamına veriyordu, şimdi bölüm bölüm ayırarak sektörel bazda ayırma imkânını da vermiş oluyoruz. Sektörlerde hani, o vahayı oluşturabilecek şeyler var ya, bu vaha ileride bilgisayarla da internet ortamıyla da o vahayı oluşturuyorlar, görüyoruz. Microsoft’un şeyini gezdik, arkadaşlarımız vardı, burada da onların geliştiğini görüyorum, gurur duyuyorum. Microsoft’ta, geliyorlar, orada bir alan yapmışlar, herkese bir bilgisayar vermişler...

Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Belki ileride Plan ve Bütçe olarak biz de uzaktan çalışabiliriz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Aynen, evet.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Fazla uzatmayayım Başkanım.

Bu düzenlemenin, 2022 yılında yapılan düzenlemenin yüzde 75’e kadar olmasıyla ilgili kısmı anlaşılan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı faydalı görmüş ki yüzde 75’e kadar bizden bir talepte bulundu, biz de arkadaşlarımızla beraber uygun bulduk ve imzamızı attık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi yüzde 100’e...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, yüzde 75 olan kısmını yüzde 100’e çıkardık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onu söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, tamamlayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şunu söyleyeceğim: Sayın Elitaş, bakan, Covid döneminde uzaktan çalışma trendi vardı, şimdi şirketler bunun zararını görmeye başlayıp özellikle teknoloji şirketleri “Ofise dönün.” çağrılarını yapıyorlar. Ofiste bulunma zorunlu, Microsoft böyle, Apple böyle, Facebook bunu yaptı yani başka pek çok teknoloji şirketi “Gelin, ofiste çalışın.” diyor. Niye?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu zorunlu değil ama biliyorsunuz, şirketler isterse yapar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bakan, şunu söyleyeceğim: İşte, bunun aykırı, gidişata aykırı bir yasal düzenleme olduğunu söylüyorum. Bir de bunun kötüye kullanılma riskiyle ilgili bir şey söylemediniz. Şundan dolayı söylüyorum: X teknoloji şirketi, işte, Bursa’da fabrikası var, bir de bu AR-GE merkezlerinde şirket kurar, elemanlarını orada gösterir, kendi şirketini de uzaktan çalıştırır ve sigorta avantajından yararlanır. Yani bunun kötüye kullanılma riskini siz görmüyor musunuz arkadaşlar? Bu böyledir yani orada elemanın gösterecek, şirketinin merkezinde çalıştıracak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunun ikincil düzenlemeleri de var herhâlde değil mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunun kötüye kullanılması riskini nasıl gidereceğiz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şöyle: Her şeyi kötüye kullanabilirsiniz yani birileri bunu istismar edecek diye bunun faydasını göz ardı edip “Ya yapılmaz.” deme lüksümüz yok. Doğru olmadığını...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Faydasını göz ardı edelim demiyorum ben yani.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Haklısınız, istismar edilebilir mi? Edilebilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Edilebilir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Edilebilir.

Şimdi, birinde 97 firma var, öbüründe 1.260 firma var; bu 1.260 firma ile 97 firmanın denetimleri herhâlde kolay olur diye düşünüyorum; inşallah yani yapmazlar kanaatiyle... Eğer herkesi biz hırsız veya farklı bir gözle değerlendirdiğimiz takdirde, “istismarcı” diye değerlendirdiğimiz takdirde hiçbir şey yapmamamız gerekir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, bu ne kadar süreyle istisna getiriyoruz, ilanihaye mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, Cumhurbaşkanına yüzde 100’e kadar çıkarmaya, yarısına kadar düşürmeye yetki veriyoruz. Yani hepsini böyle yapacak diye bir şey söz konusu değil ki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Anladım ama şu anda, kötüye kullanılıyordur bu net olarak söyleyeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 18’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 19- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Kurumların kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlarına ilişkin giderlerinin veya istisna kapsamındaki faaliyetlerinden doğan zararlarının, istisna dışı kurum kazancından indirilmesi kabul edilmez. Şu kadar ki iştirak hisseleri alımıyla ilgili finansman giderleri, Kanunun 19 uncu maddesi kapsamında yapılan devir işlemleri sonrasında isabet edenler de dâhil olmak üzere, kurum kazancından indirilebilir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 19'uncu madde iştirak hissesi ve pay alımı dolayısıyla yapılan finansman giderlerinin devir sonrası devir alan kurum tarafından gider yazılabilmesine ilişkin.

Bir izahat rica ediyoruz.

Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, Sayın Başkanım, sunumda da söylemiştim, Sayın Bekaroğlu da oradan bize bir ifade de kullanmıştı. Bu kanunda iştirak hisselerini almak için kullanılan kaynağın finansıyla ilgili faiz giderlerinin iştirak şirketinin, iştirak sahibinin defterinde gider olarak indirilme imkânı vardı ama bu şirketi herhangi bir şekilde devralırsa tamamını satın aldığı takdirde o şirketle ilgili faiz giderlerini indirme imkânı kanunen “kabul edilmeyen gider” yazıldığı için, bu şirket birleştirmelerini hızlandırmakla amacıyla yapılmış bir düzenlemedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Zaten önceden de bir izah etmiştiniz.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Elitaş, bu yasaya niçin gerek duyunuz? Yani mesela, hangi şirketin böyle bir sorunu var? Yani mutlaka bu adrese teslim bir ihtiyaçla olmuştur. Yani bir grubun, bir şirketin böyle bir talebi olmuş ki bu yasa gündemimize geliyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Siz olsanız öyle yaparsınız değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İbrahim güzel söylüyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz öyle yapmayız efendim, onu siz yaparsınız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İbrahim'in yokluğu bugün her manada hissedilmiş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Her yasa bir ihtiyaçtan doğar değil mi Sayın Elitaş?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Muhakkak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Demek ki böyle talepler size geldi, ilk imzacı sizsiniz, belli ki size geldi, hangi şirketlerden geldiğini siz bilirsiniz. Hangi gruplar, hangi sektör veya hangi şirket veya hangi şirketlerin böyle bir sorunu var ki veya kaç şirketin böyle bir sorunu var? Bir listesi var mı bu şirketlerin?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genelde kalıcı bir düzenleme.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, bu kalıcı bir düzenleme değil, bu ihtiyaçtan doğmuş bir şey size söyleyeyim. Ya bir ihtiyaç var, bir şirketin böyle bir karın ağrısı doğmuş, bu birleşme...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çok küçük düşünüyorsun gerçekten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle, ben öyle görüyorum. Bu anlamda yani bu talep nereden geldi, hangi sektörden geldi veya hangi şirketten geldi, hangi gruptan geldi? Bunu bilelim. Çünkü bakın ne diyor? “Etki analizinde vergi gelirini azaltıcı etkisi olacaktır.” diyor ama “Ne kadar olduğunu bilmiyoruz.” diyor etki analizinde, okudunuz mu etki analizini Sayın Elitaş? “Vergi gelirlerini azaltıcı etkisi olacaktır.” diyor. Ben de size soruyorum: Ne kadar olacak? Kaç şirket böyle bir uygulamaya girdi? Kaç paralık vergi ziyarı olacak tüyü bitmemiş yetimin? Bunu size soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hamzaçebi’ye de söz verelim. Topluca bir cevaplayın.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, bu maddeyle birlikte geçici 1’inci maddeyi de konuşmak lazım. Aslında bu maddeye ihtiyaç duyulmasının nedeni geçici 1’inci maddedeki düzenlemedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aslında doğru. İkisini isterseniz ortak görüşmüş olalım.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun 19 uncu maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ilişkin olarak, sermayesine iştirak edilen kurum ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesi kapsamında yapılan devir işlemlerinde, devir öncesi iştirak hissesi alımı dolayısıyla ortaya çıkan ve devir sonrasına tekabül eden finansman giderlerinin, devir sonrası, devralan kurum tarafından kurum kazancının tespitinde gider olarak indirim konusu yapılması nedeniyle vergi incelemeleri veya takdir işlemlerine istinaden herhangi bir vergi tarhiyatı yapılmaz, vergi cezası kesilmez, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan ve kesilmiş cezalardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar iade edilmez.

(2) Bu Kanunun 16 ncı maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlerde söz konusu madde kapsamında yer alan mükellefler tarafından anılan maddede belirtilen esaslar çerçevesinde indirim konusu yapılmış olan katma değer vergileri ile ilgili olarak vergi incelemeleri veya takdir işlemlerine istinaden herhangi bir vergi tarhiyatı yapılmaz, vergi cezası kesilmez, daha önce yapılmış olan tarhiyatlardan ve kesilmiş cezalardan varsa açılmış davalardan feragat edilmesi kaydıyla vazgeçilir, tahakkuk eden tutarlar terkin edilir, tahsil edilen tutarlar iade edilmez. Anılan maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ilişkin yapılmış düzeltme talepleri de bu hüküm çerçevesinde değerlendirilerek sonuçlandırılır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Evet, tabii ki.

Geçici 1’inci maddeye ihtiyaç duyulduğu için kanuna da böyle bir daimî madde koyalım ihtiyacı duyuldu; bu ihtiyaç ne kadar samimi, ne kadar teknik olarak doğru, bunu tartışmak lazım.

Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 5’inci maddesine göre kural şudur: Bir kazanç kurumlar vergisinden istisna edilmiş ise bu istisna edilen kazancın elde edilmesi için yapılan giderler diğer kazanç üzerinden hesaplanan kurumlar vergisine tabi kazançtan indirim konusu yapılamaz. Vergiye tabi değilse bir kazanç ona ilişkin gider de kurumlar vergisi matrahında indirim konusu yapılamaz. 5’inci maddenin 3 numaralı fıkrası buna bir istisna getirmiş, iştirak hisselerinin finansman giderleri hariç; bunları gider yazabilirsin. Bu madde var iken şimdi burada ilave bir düzenleme yapılıyor. Deniliyor ki: “Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 19’uncu maddesindeki devir işlemlerine ilişkin finansman giderleri de indirim konusu yapılabilir.” Niye temel kuraldan vazgeçiyoruz, esnetiyoruz bunu? Bir gerekçesi olması lazım.

Şimdi, sormak istiyorum: Benim önümden bir Danıştay kararı var, Danıştay 4. Dairenin 2022 yılında vermiş olduğu bir karar, karar numarası da 1932; idarenin mutlaka bilgisi dâhilindedir. Mükellef şirket ihtirazi kayıtla bir beyanname vermiş, 2017 yılına ilişkin beyanname vermiş ve bu şekildeki bir kazancı olduğundan hareketle, bunun kurumlar vergisine tabi olmadığı düşüncesiyle ihtirazi kayıtla beyanname

vermiş, tarhiyat yapılmış, bunu yargıya taşımış ama en son Danıştay “Hayır, bu, vergiye tabidir.” demiş. Rakam da 2017 yılının rakamıyla 83 milyon lira. Bu bir örnek önümde, başka örnekler var mıdır, bilemiyorum. Geçici 1’inci madde düzenlemesine bu Danıştay kararı nedeniyle mi ihtiyaç duyuldu? Ben açık söyleyeyim, burada çok açık bir kollama görüyorum. Bu maddeyi getirin, size söyleyeyim, istiyorsanız 19’uncu madde hükmünü getirin ama geçici maddeyi çıkarın. Niye bir şirketi kurtarmak için buraya madde getiriyorsunuz? Ayrıca, ben bunun doğru olduğuna inanmıyorum.

5520 sayılı Kanun bu Komisyonda -ben de vardım o kanun görüşmelerinde- ciddi bir şekilde tartışıldı, konuşuldu ve eski 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu yerine gayet sağlam, muhkem bir kanun olarak getirildi; bütün müesseseleri tek tek tartışıldı, hepsi yerli yerindedir. Eski kanundan kaynaklanan sorunların tamamı giderilmiştir orada. Şimdi, ana ilkeden sapılıyor; devir, birleşme ve hisse değişimi hâllerinde iştirak hissesi edinimi nedeniyle yüklenilen finansman giderleri kurumlar vergisi istisna konusu olmayan kurumlar vergisi kazancının hesabında gider yazılıyor; mantığı yok, bu mantığı bozmayın. Bir şirketin durumunu kurtarmak için, kusura bakmayın -belki birkaç şirket daha olabilir- bunu getirmeyin buraya.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Durmuş Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Geçici maddeyle birlikte dikkate alındığında gerçekten bu madde adaptif bir madde. Ortaya bir sıkıntı çıkmış, bir olay çıkmış, o olayın çözümü için ortaya konulan bir düzenleme bu. Bu yanlış mı? Eğer bir rasyonalitesi varsa elbette bu yapılmalı.

Ben şunu sormak istiyorum Sayın Vekilim: Bir şirketin başka bir şirketin hissesinin yüzde kaçını alması iştirak hissesi sayılıyor?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüzde 99,99 iştirak, tamamı...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani kredi alıyorum, borsaya gidiyorum, borsada gözüme kestirdiğim veyahut da uygun gördüğüm şirketin hissesinin yüzde 99,9’unu o krediyle alıyorum ama birleştirmiyorum şirketi. Yüzde 80’ini alırsan iştirak hissesi olmuyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İştirak, hepsi iştirak.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani yüzde 1’ini de alsan, yüzde 10’unu da alsan, dolayısıyla şahsın yani bireyin kredi çekip borsada herhangi bir şirketin hissesini alması o finansman maliyetini gider...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Gider yazabiliyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani eğer serbest meslek sahibi vesaireyse beyanname verdiğinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yüzde 100’se yazamıyor, değil mi? Yüzde 100 birleşme olunca yazamıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hak sahibi olmuş oluyor, birleşme oluyor... Şimdi, yüzde 50’sine...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır, birleşme ikinci bir şey efendim. Şimdi, bu iştirak ediyor ama birleşme yok, sonradan birleşme yapıyor, onun mülkiyetini de alıyor ve şirketine katıyor. Bizim şu anda yaptığımız düzenleme böyle bir şey.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kredi borcuyla alan bir işletmeyim, yüzde 1’ini, yüzde 100’ünü bünyesine katmadan, devretmeden herhangi bir şekilde aldığınız takdirde o işletme için kullandığınız finansman giderlerini ana şirket, sahip şirket gider olarak yazıyor; vergiden, matrahtan indiriyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Anlaşıldı, evet.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Eğer bunu devralırsa, bünyesine katarsa kalan kısmını vergiden indiremiyor; doğru anlattım mı?

TÜRMOB TEMSİLCİSİ BURHAN DÜZ – Efendim şöyle: Şimdi, ilk kısımda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye, kendinizi bir tanıttın.

TÜRMOB TEMSİLCİSİ BURHAN DÜZ – Burhan Düz, TÜRMOB temsilcisiyim.

Öncelikle şunu ifade edeyim: Bir iştirak olduğunda, bu iştirakle ilgili bir banka kredisi çekildiğinde bunu iştirak alan firma gidere atabiliyor kanuna göre. Daha sonra, bir şekilde başka bir şirketle birleşme durumunda bu banka faiz kredisiyle ilgili birleşilen şirket de bu faiz giderini bu düzenlemeyle birlikte devralan şirket de gider olarak kaydedebilecek. Mevzuatta bu konuda bir muğlaklık vardı...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, şu anda kaydedemiyordu.

TÜRMOB TEMSİLCİSİ BURHAN DÜZ – Eskiden edemiyordu. Bu muğlaklığı gidermek amacıyla getirilmiş diye düşünüyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Muğlaklık yok, gayet net yani. İstanbul bir tane özelge vermiş, Gelir İdaresi Başkanlığı özelgeyi düzeltmiş...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Aslında bu iş mantıkiydi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir söz alabilir miyim çok kısa?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Durmuş Bey tamamlasın.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ama şunu biliyoruz ki: Bu şirketi devralan, birleşen ana şirket birleştikten sonra da bu finansman giderini gider olarak yazmaya devam etmiş, hukuksuz olarak bunu yapmış.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, edemiyor, şimdi edilebilir hâle getiriyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi legalize ediyoruz; bu, doğru bir şey değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, öyle değil, öyle değil.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Legalize ediyoruz; bu, doğru bir şey değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, Durmuş Bey...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ama bundan sonrakilerde bence son derece mantıki, birleştiği zaman bunu yazmaya devam edecekler.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Durmuş Bey, şöyle: Akif Bey maddenin esasıyla ilgili “Olabilir belki.” dedi geçici maddeyle ilgili şeylerini söyledi. Sizin söylediğiniz hassasiyetle geçici madde...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani ortada bir yanlış yapılmış, burada da bunu vurguluyoruz yani o kılıf doğru bir kılıf değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, hayır, müsaade ederseniz söyleyeyim.

Sizin söylediğiniz, geçici maddeyle ilgili kısım yani şu anda mantıklı olan bir şeyi, bir şirketin yüzde 99,9’unu alan, iştirak hâlinde gösteren veya o şirketin yüzde 100’ünü de satın alsa dahi bünyesine katmayan, birleşmeyen bir şirket satın almadan dolayı ödediği finansman giderlerini ana şirkette vergi indirimine tabi tutabiliyor, gider yazabiliyor ama o şirket ile 2 şirket birleşirse...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Buraya kadar hiçbir sorunun yok, gayet açık.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, geçici maddeyle ilgili kısmı...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani birisi önce şirketin iştirakini almış, sonra devralmış, birleşmiş ve...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, şöyle yaparız: Geçici madde 1’den...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – ...finansman giderini iştiraklerine tabi tutmuş; şimdi biz bunu affediyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım, şöyle söyleyeyim: Eğer ana maddede mutabıksak geçici maddenin 1’inci paragrafını madde metninden çıkarınız arkadaşlarımız da uygun görürse, sorunu çözmüş oluruz.

Akif Bey?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bir söz alayım da.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, yani benim teşhisimin ne kadar doğru olduğu ortaya çıkıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok, teşhisin doğruluğuyla değil, sizin tavsiyeleriniz... Ya, beraber uzlaşma diyorsunuz uzlaşalım diyoruz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Efendim, tabii ki şimdi, anladım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Uzlaşınca da böyle iddiada bulunuyorsunuz, ne yapalım yani.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Elitaş, doğru olmasa uzlaşmazsınız.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, tutanağı getirdim, Sayın Uğur Aydemir burada mı? “Biz vergileri kaldıra kaldıra vergi toplamıyoruz artık ya, vergi kalmadı, bitti hepsi.” İşte, bu anlayışın yansıması burada. Kaldır, oradan da kaldır, buradan da kaldır.

TÜRMOB temsilcisinin açıklamasını düzeltme ihtiyacı duyuyorum. Mevzuatta bir muğlaklık yok Sayın TÜRMOB temsilcisi.

TÜRMOB TEMSİLCİSİ BURHAN DÜZ – Efendim, şöyle...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bitireyim, bir dakika.

2008 yılında İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı bunun vergiye tabi olmadığına ilişkin bir özelge veriyor. Bu özelgeyi 2014’te Gelir İdaresi Başkanlığı düzeltiyor “Bunu gider yazamazsın, indirim konusu yapamazsın.” diyor. Onun üzerine incelemeler başlıyor, o incelemelerin sonucunda bir tane kararı burada okudum işte. Mevzuat gayet açık, net, Danıştay da “İdarenin yaptığı işlem gayet doğrudur, tarhiyat yerindedir.” demiş. Nerede tereddüt var? Sayın TÜRMOB temsilcisi, buralara hazırlanıp gelin.

TÜRMOB TEMSİLCİSİ BURHAN DÜZ – Efendim...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, bakın, mevzuatta bir tereddüt yok, yok öyle bir şey. Kanun koyucu “Ben bunu vergiye tabi tutmayacağım.” diyebilir, bu takdir Parlamentonundur; bir şey diyemem ama ben ne bu maddeyi doğru buluyorum... Geçici maddeyi asla doğru bulmuyorum bir kere; bu, resmen bir şirketi veya birkaç şirketi kurtarmaya yönelik bir maddedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cemal Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli Başkanım, şimdi, kurumlar vergisinde mevcut uygulama şirketlerin bir başka şirketin hissesine iştirak ettiğinde kullandığı finansmanı ve finansman giderlerini vergiden düşebiliyor, uygulamada hâlen böyle devam ediyor. Ancak bu şirketle konsolidasyona gittiğinde veya o şirketle birleştiğinde kullandığı finansmanı gider yazamıyor şu anda. Burada bir düallite var, bir çift başlılık var. Eğer bir şirkete iştirak ederek yüzde 99,999’una da iştirak edebilir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüzde 100’de olabilir.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi yüzde 100 olduğu zaman o şirketi almış oluyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok, birleşirse almış oluyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ha, birleşirse almış oluyor yani şirket birleşmelerinde.

Şimdi, burada, muhakkak ki uygulamadan bir talep geldi hem piyasadan hem de bizim vergi idaremizden. Buradaki geçici maddede de zaten getirilen “...ceza kesilmez, daha önce yapılmış olan tarhiyatlar ve kesilmiş cezadan, varsa açılmış davalardan feragat edilir.” gibi bir açıklama var, sanıyorum vergi idaresinin de karşılaştığı sıkıntılardan mütevellit bu.

Şimdi “kanuna karşı hile” denilen hukukta bir uygulama var biliyorsunuz. Şirketler eğer iştirak ettiklerinde verdikleri ya da yüklendikleri finansman giderlerini hâlen gider olarak Vergi Usul Kanunu’na göre, Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre düşebiliyorsa buna zaten devam edecekler. Belli bir süre sonra o şirketin, iştirakin tamamını da kontrol edebilecek hâle geldiğinde de bu gideri yazabiliyorsa niye birleştiğinde yazamasın? Ya da bakın, şirket birleşmelerini teşvik de etmemiz lazım ki bu konsolidasyonlar hem verimlilik açısından ülke genelini düşündüğümüzde de bir çarpan etkisi de yapabilir yani ekonomik anlamda böyle de düşünmek lazım. Ya da burada bir vergi kaybı söz konusu mu? Yani gerçekten Sayın Hamzaçebi’nin dediği gibi “adrese teslim” belli firmalar için mi yapılıyor? Tabii bu tereddütleri bilemiyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Geçici maddenin 1’inci paragrafını kaldırırsak zaten bu sıkıntı bitiyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ancak o zaman da devam eden davalar var muhtemelen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yanlışı affetmeyelim, bundan sonra gider yazmasına izin verelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir bilgi de arz edeyim size. Az önce 1 önerge geldi geçici maddeyle ilgili bilginiz olsun, hani, bundan sonraki tartışmaların seyri açısından. Birazdan önergeyi okutup takdirinize sunacağım.

Buyurun, tamamlayın.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben son olarak şunu söyleyeyim: Yani uygulama da devam eden bu Vergi Usul Kanunu’na göre kullanılan finansmanın giderlerini iştirakler de yazabiliyor ama birleşme hâlinde yazamıyorsa bu düalliteyi, bu çift başlılığı ortadan kaldırmak gerekir diye düşünüyorum.

Takdir Komisyonumuzun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan ilave galiba bir şeyiniz var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, geçici madde de aslında çok açık yani hangi adrese teslim olduğu çok açık. Bu “boru hatları ve elektrik tellerini sürekli taşıyan şirketler” diyor yani aynı şirkete ya SOCAR’a ya da -diğeri neydi?- Akfen’e adrese teslim, bu SOCAR’a muhtemelen adrese teslim. Madde gerekçesini okuyun, ne diyor? Maddenin ikinci fıkrasıyla diyor: “Boru hatları veya elektrik telleri ile taşınan ve sürekli akış hâlinde...”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bizim tartıştığımız (1)’inci fıkra.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, ben (2)’nci fıkrayı söylüyorum ama (2)’nci fıkra da tehlikeli, onu söylüyorum. “Maddenin ikinci fıkrayla, boru hatları veya elektrik telleri ile taşınan sürekli akış hâlinde olan malların ithalini gerçekleştiren mükelleflere ilişkin...” diyor. Yani doğrudan SOCAR’a...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, geçici maddeyi tamamen çıkarma teklifi var hem vakit açısından.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, bir bitireyim. Hayır ama şunu söylüyorum: Bakın, önceki uygulamayla finansmanını iyileştirdik, şimdi de SOCAR’a bu anlamda yeni bir adrese teslim düzenleme gelmiş. Yani AKP’li arkadaşlar adrese teslim bir teklife imza atmışlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamen çıkmasına dair bir önerge var, onu birazdan oylatacağım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Lütfen daha iyi inceleyip imzaları atın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ederiz.

Yalnız Gelir İdaresi Başkanımıza bir söz verelim, biraz itham gibi oldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben yok, Gelir İdaresi Başkanına söylemedim, imza atan vekiller getirdi bunu.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Benim de imzam var teklifte. Ben adrese teslim bir şeye imza atmadım. Bakın, bunun faydalı olduğuna hâlâ inanıyorum şirketlerin birleşerek güçlenmesi açısından.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bu geçici madde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Gelir İdaresi Başkanımıza da bir söz verelim.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Sayın Hamzaçebi Vekilimiz de ben yanlış düşünüyorsam beni düzeltsin. İhtirazi kayıtla beyanname vermiş -demin ki örnek olayda- ödemeyi yapmış, davayı kaybetmiş. Dolayısıyla geçici madde olsa bile onu kurtarmıyor çünkü burada biz “İade edilmez.” diyoruz. Onun için, o örnek doğru olmuyor üstat yani bizi biraz itham altında bırakır gibi oldu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Ama geçici madde başkalarını kurtarır mı? Zaten Sayın Vekilimiz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 19’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir de geçici maddede 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Kanun teklifinin geçici 1’inci maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İbrahim Aydemir

Erzurum

Uğur Aydemir

Manisa

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçe için buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Değerli arkadaşlarımızın yaptığı açıklamalar ve Komisyon üyesi arkadaşlarımızla mutabakat çerçevesinde bu geçici maddenin olmaması kanaatine vardık, uygun görmüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 20-3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 11 inci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(6) Hasarın giderilmesine ve tazminatın ödenmesine yönelik olarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından usul ve esasları belirlenen sertifikasyon, takip ve denetim esaslarına uygun şekilde orijinale eşdeğerliği belgelendirilmiş parçalar ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından usul ve esasları belirlenen yeniden kullanılabilir parçaların kullanımına ilişkin usul ve esaslar Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenir. Motorlu taşıtlarda garantinin korunmasına ilişkin ilgili mevzuat hükümleri saklıdır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 20’nci madde eş değer eşya ve yeniden kullanılabilir parçaların sigorta sektöründe kullanılabilmesine ilişkindir.

20’nci maddeyle ilgili bir izahat rica ediyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım -bunu da ifade etmiştik-“Eş değer eşyayla ilgili bir düzenleme yapmıştık.” diye aslında bir arkadaşımız söyledi. Doğru, daha önce yapılmış bir düzenleme var fakat eş değer eşyayla ilgili yönetmeliğin kimin tarafından yapılacağı konusunda, SEDDK’nin yapması Danıştay tarafından uygun görülmediğinden dolayı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sigortacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sigortacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından yapılması uygun görülmediğinden dolayı, yönetmeliği kimin yapacağı konusunda bir şey yapıyoruz, burada daha teferruatlı bir şey yapıyoruz.

Birincisi, eş değer eşyayla ilgili tanımı, Sanayi ve Teknoloji tarafından belirlenecek usul ve esaslar; diğer yeniden kullanılabilir malzemelerle ilgili tanımı da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı çerçevesinde yapılacak esaslar doğrultusunda SEDDK’nin yönetmelik çıkarmasına yetki verdiğimiz bir madde. Özkan Bey veya başka bir arkadaşımız buradan söylemiş olabilir bunun ilgili; daha önceki yaptığımız düzenlemede yönetmelikle ilgili Danıştayın yetkisi olmadığından dolayı iptali nedeniyle yönetmelik çıkarma yetkisini vermiş oluyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bu madde sanıyorum iki yıl kadar önce önümüze gelmişti ve geri çekilmişti. Niye o zaman...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Geri çekmedik, metne koymadık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, buraya geldi ya, ben gördüm, tartıştık burada.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sanmıyorum. Yine o şey vardı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tartıştık çok net, ben çok iyi hatırlıyorum yani burada bu mesele burada tartışıldı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, daha önce o kanun geçti; bize daha önce, 2021 veya 2022 yılında bize bu metni getirdiler. Dedik ki: Bunu farklı şekilde düzenleyebilirsiniz. Danıştay yönetmeliği iptal ettiğinden dolayı bundan vazgeçtik. Şimdi, Danıştay iptal ettiği için, bu yönetmeliği kimlerin yapacağı konusunda bir tarif yapıyoruz. Eş değer eşya geçmişti zaten daha önce.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

Şimdi, değerli arkadaşlar...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – İkinci el parça kullanılabilir şeyinde vardı, hatırlamıyor musun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, doğru.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O da vardı zaten, o kanunda var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Benim ilkesel olarak karşı olduğum bir madde değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bizim Niğde Milletvekili Ömer Fethi söyledi, doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, biliyorsunuz, piyasada araçların üçte 2’si ithal araç değil mi? En az üçte 2’lik bir ithal araç ağırlığı var, ithal araçların ithal parçaları kullanılıyor ve kaza durumları çok yaygın, kaza durumlarında orijinal parçalar...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İthal parçaların orijinali de Türkiye’imiz tarafından yapılıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Türkiye tarafından yapılıyor, Volkswagen alıyor, üzerine Volkswagen markasını basıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başka markayla yapılıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 10 liralık tamponu 100 lira yapıyor, sigorta şirketleri kullanıyor. Şimdi burada eş değer eşya kullanılması makuldür, Sanayi Bakanlığımızın da onaylaması makuldür. Hatta “çıkma parça” denilir kamuoyunda biliyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yeniden kullanılabilir dediğimiz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaza yapmış bir araba eğer ki pert olursa ne yapar? Çıkma parçalar oradan çıkarılır ve araçlarda kullanılır; bu da makuldür yani kullanılması gerekir. Niye? Çünkü ülkemiz döviz ödüyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çevre açısından da önemli.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii, ya ülkemiz bir de döviz ödüyor. Ciddi anlamda çevre kaybı dediğiniz gibi... Burada belli standartlar belirlenerek bunlar kullanılabilir, buna hiçbir itirazım yok. İtirazım şu noktada: Burada sektör milyarlarca liralık avantaj sağlayacak, milyarlarca liralık... Burada “3,8 milyar” diyor, belki çok daha büyük rakamlardır.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sigorta primleri düşecek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir dakika...

Onu güvence altına alacak bir ibare ben kanun metninde görmedim yani gerekçede de görmedim. Şunu demiyor: “Sigorta şirketleri bu sayede şu kadar milyar lira avantaj sağlayacak. Bu çerçevede de vatandaşta yüzde 50 daha ucuz bir prim hakkı sağlayacak.” gibi bir şey demiyor. Bununla ilgili benim çözüm önerim şu arkadaşlar... Bazı yurttaşlarımız da var ki “Ben mutlaka orijinal parça isterim.” diyor -tuzu kuru olanlar öyle yapıyor biliyorsunuz- yani araba neyse “Ben çıkma parça istemem arkadaş; çatlak olur, patlak olur, istemem.” diyor veya “Eş değer parça istemem, orijinal parça isterim.” diyor. Var değil mi böyle insanlar?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Onun primi ona göre olur.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İşte, ben de diyorum ki ikili bir tarife yapmamız lazım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Garo, orada farklı bir şey var bak. Kanunu okursan şöyle diyor orada: Sigorta poliçesindeki yapılan anlaşma çerçevesinde eğer birisi illaki “Ben bunu Volkswagen markalı orijinal parça istiyorum.” diye ifade ediyorsa zaten onun prim miktarı o şekilde artıyor, poliçeyi ona göre yazıyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, bankacılıkta da böyledir, sigortacılıkta da; karınca duası gibidir biliyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok, o 12 puntoyla yazılıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, karınca duası gibidir, yurttaşlarımız da sırf...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, hayır; 12 punto veya 16 punto.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, bunlar okunmuyor arkadaşlar, bunlar okunmuyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kanunda yazılı bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, benim önerim şu arkadaşlar: Bu konuda yaygın olan bir durum var; orijinal parça isteyen kişiler olacak, onlara ayrı bir tarife yapsın sektör.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Var zaten o.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, bir dakika... Bunu ilan etsin ama, 2 tarife olacağı ilan edilsin. Bir tane de eş değer eşya kullanılabilecek duruma göre poliçe satsın; bunun da en az şu kadar daha iskontolu olacağını kanuna işleyelim yani yüzde 25 mi olur, yüzde 50 mi olur, yüzde kaçsa...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Onu yapamayız ya, onu nasıl kanunla...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunu yapabiliriz, bunu yapabiliriz yani şu orijinal parçanın en az yüzde 20 daha aşağısında olacağına dair bir ibare koyalım. Yüzde 3-5 indirim yaptı, ne yapacaksınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kanunla onu yapamazsınız ki ama işin tabiatı bu zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, hayır, şunu söylüyorum: Bir güvence alalım yani bir güvence almamız lazım milletin Meclisi olarak. Mükelleflerin, vatandaşlarımızın daha ucuza poliçe alacağına dair bir güvence alalım bu yetkiye göre; onu söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, çok sayıda söz talebi var; hepsini bir dinleyelim, topluca cevap verelim, daha hızlı gideriz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Son madde mi Başkanım, daha var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 2 madde daha var, tekririmüzakere var, yeni madde ihdası teklifleri var.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, bu maddeyle ilgili değil de biraz önceki maddeyle ilgili çok kısa bir açıklama yapacağım izninizle.

Bir kere, ben eleştirimde asla Gelir İdaresini hedef almadım yani öyle bir düşüncem asla olmaz. Gelir İdaresindeki arkadaşlar o konuda hassasiyet göstermesinler, gösterirlerse üzülürüm.

Önümdeki Danıştay kararından hareketle bir değerlendirme yaptım. Evet, ihtirazi kayıtlı beyanname verilmiş. Kararda, ödendiğine ilişkin bir ifade yok ama genellikle ihtirazi kayıtlı verilen beyannamelerde ödeme yapıldığı için herhâlde o düşünceden hareketle ödeme yapıldığını ifade etmiş

olabilirim, hatırlamıyorum öyle bir ifade kullandıysam. Bu gerekçe öyle olabilir ama kararda da ödendiğine ilişkin bir ifade yok. Neyse, sonuçta, geçici 1'inci maddenin tekliften çıkarılması kabul edildi. Geçici 1'inci madde itibarıyla bir sorun kalmamış gözüküyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Durmuş Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Özü ve esası itibarıyla ben şahsen bu maddeyi destekliyorum fakat burada dikkat edilmesi gereken husus şu: Şimdi, Türkiye’de üretilen bir parça var; bu parça, yurt dışından Türkiye’ye otomobil ihraç eden bir firma tarafından kabul görüyor ama sigorta poliçesi nedeniyle üstünde onun logosunun olması gerekiyor ve dolayısıyla da “ithal mal” hükmüne giriyor ve insanlarımız da tatmin oluyorlar. Hâlbuki bu malın üretildiği yer Türkiye, teknoloji Türkiye’de. Dolayısıyla, yabancının sadece gelip buraya bir logo basmasıyla ekonomimizin zarar görmemesi lazım ancak bunun devam edebilmesi...

2 sorum var, sorulardan bir tanesi şu: Şu anda bu işi yapan kaç tane firma var? Bundan sonra bu işi yapmak isteyen firmalar buraya girebilecek mi? Rekabet ortamı korunabilecek mi? Onlar bu düzenlemeyi gördükten sonra tekelleşecekler mi? Tekelleştikleri zaman da üretimin maliyeti artmasa bile onların kârı vesairesi artacak yani bunun için bir düzenleme düşünüyor musunuz, bu rekabeti koruyabilecek bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz? Eğer bu düzenleme yapılabilecekse, rekabet korunabilecekse, kendine güvenen şirketler de bu piyasaya girmek istiyorlarsa ve girebileceklerse o zaman bence bu doğru bir şey, bunu kabul edelim, yapalım ama içeride bunun tüketiciye de bir yansımalarının olması lazım; o konuda da Garo Bey’in dediği gibi poliçede bir düzenlemenin yapılması lazım, bunun üzerinde bir düşünülmesi lazım diye düşünüyorum. Zaten Sayın Bakan Yardımcımız yasa bizim önümüze gelmeden önce geldi, bizi bilgilendirdi; kendisine teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Cinisi...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim.

Evet, özellikle Sayın Bakan Yardımcımıza teşekkür etmek isteriz, biz daha önceden bilgilendik; orada da bazı tereddütlerimizi ifade etmiştik.

Prensip olarak bizim son derece sıcak baktığımız bir madde fakat 2 sorumuz var, o zaman da sormuştum; birincisi, bu yerli üretimi destek için mi yoksa tüketiciye daha çok destek olmak amaçlı icabında yurt dışından da -mesela Çin’den- ithal edilecek daha uygun fiyatlı muadil parçalar da buna, bu maddeye uygun olacak mı? O zaman yerli üreticiye çok fazla desteği olmayabilir.

İkincisi ise spesifik parçalar için mi yoksa bir aracın bütün parçalarını da kapsayabilecek mi? Her parçayı yerli üretici yarın öbür gün üretebilir, illa bugün üretiyor olması lazım değil, böylesine bir madde de onları teşvik eder.

Bunları öğrenmek istiyorum, teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Özkan Yalım...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yalnız, burada atladığımız bir şey var bence Sayın Başkanım ve de Sayın Elitaş; şimdi, hepinizin, burada olan herkesin arabası olduğu gibi dışarıdaki vatandaşımızın da arabası var. Şimdi, muadil parça... Bu, daha önce, iki yıl önce gelmişti, orada da... Ben bunu alelacele getirilen bir kanun teklifi maddesi olarak görüyorum çünkü bu ilk geldiğinde sigorta şirketleri ve eksper firmaları tarafından temsilciler

gelmişti, kati suretle de karşı çıkmışlardı buna; ben hatırlıyorum, Sayın Paylan da hatırlıyor. Burada özellikle şunun altını çizmek istiyorum: Şimdi, yabancı marka araç muadili olan bir parçayı, yan sanayi bir parçayı siz kendi aracınızda, örnek veriyorum, 3 yaşını doldurmamış aracınızda kabul eder misiniz? Açık ve net söylüyorum, burada herkese soruyorum yani bu kabul edilecek bir durum değil.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ben kabul ederim, işi bilen kabul eder.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Onun için, burada dikkat edilmesi gereken ya poliçede de... Biraz önce arkadaşlarımızın dediği gibi, karınca duası gibi hem banka sözleşmelerinde hem de özellikle sigorta şirketlerinde bunlar geçerli; bence okunmuyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Okumuyor insanlar.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Bravo, insanlar da okumuyor çünkü insanlar acentesine güveniyor ama burada biz vatandaşımızın hakkını savunmak zorundayız. Burada resmen sigorta şirketlerinin muadil parça, ikinci el parça vesaire kullanmasını...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çakma parça.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Sigorta şirketlerinin çakma parça kullanmasını teşvik edeceğiz. 3 yaşını geçmemiş olan yabancı marka bir aracınızın değer kaybının ne kadar olacağını düşünebiliyor musunuz? Ben vatandaş adına bu maddenin doğru olmadığı kanaatindeyim, özellikle belirtiyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, ilave bir şeyiniz mi var?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şimdi, ben Elitaş'ın söylemesi üzerine maddeyi ve gerekçesini bir daha okudum, ne maddesinde ne gerekçesinde bu maliyet avantajının vatandaşaya yansıtılacağına dair, ikinci bir tarife yapılacağına dair...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Müsaade ederseniz açıklayayım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama hiçbir şey yok.

Ya, biz de sağ olsun, Bakan Yardımcımızla görüştük, bizimle istişare etti ama talebimiz o yönde oldu. Yani, biz şirketlerden yana değil, vatandaştan yana düzenlemeleri yapmak istiyoruz ve burada yani şu olsun...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Birazdan tutanaklara bazı ifadeler geçecek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şunu söylemek istiyorum: Yani, bir tarife orijinal parçaya göre olsun. Zaten onu talep edenler olacaktır yani müşterilerin, lüks arabaları olanların neredeyse tamamı “orijinal parça” diyecektir, biraz daha fazla prim verecektir ama bir tarife de ayrı bir fiyatlama da... Ya, diyelim ki 10 bin liraya arabaya kasko yaptın.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Bir de yaş sınırı koymak lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir de diyelim ki aynı arabada 5 bin liraya tarife olsun. 5 bin liralığı tercih edenler daha orta hâlliler, yoksullar olur ve onlar da ikinci tarifiyi tercih ederler. Yani, sigorta şirketlerine 2 tarife yapma yükümlülüğü verelim diyorum, bunları da müşterilerine sunsunlar, müşteri menüden isterse orijinali seçsin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Öyle oluyor zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama böyle olmuyor, yasa böyle demiyor İsmail Bey, okuyun, yasa böyle demiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Paylan, bitirirseniz, tamamlarsanız...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, yasa böyle demiyor, bunun kötüye kullanılma riskleri var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Zannediyorum anlaşıldı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hani, o açıdan 2 tarife yapılmasıyla ilgili bir güvence alalım diyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yasa metni bu hâliyle yeterli değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın İsmail Faruk Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, bu maddeyi çok önemsiyoruz. Bir, yerli üretimi destekliyor; iki, doğru alternatif sunuyor. Bu madde, yabancı tekellerin önüne geçiyor, farklı seçenekler sunmak suretiyle tüketiciyi destekliyor ama burada ikincil düzenleme çok önemli. Kanun maddesinde çok açık usul ve esasların...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Denetime tabi...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Evet.

...Sigorta Denetim Kurulu tarafından yapılacağı ifade ediliyor. Burada arkadaşlarımızın da söylediği, alternatif sunma, çok açık bir şekilde ikincil düzenlemelerde yer almalı bizce de. Orada işte “Şunu yaptırırsan şu, bunu yaptırırsan maliyeti bu, fırsatı şu, mahzuru bu...” Bunlar söylenmeli. Ayrıca, garanti süresi içerisinde araçların muhtemelen uygulanmayacaktır bu; buna ilişkin bilgiler de verilmeli. Gayet şeffaf bir şekilde bunlar...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Kaza anı var, garanti süresinde kaza da yapabiliyor araç.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - İşte o, o zaman şeye bağlı, tüketiciye alternatif sunulacak, denilecek ki: “Garantisi bozulsun ister misin? Bunu kullanırsan bozulur.” O bilgiler açıkça verildikten sonra ve kişi de bunu bu yönde tercih ettikten sonra hiçbir sorun yok demektir. Burada esas olan ikincil düzenlemenin çok sıhhatli bir şekilde yapılması gereğidir; bunu ifade etmek istedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cemal Öztürk...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, maddenin gerekçesinde net yazılmış.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Yok.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli arkadaşlar, Türkiye’de çok ciddi bir otomotiv yan sanayisi var. Kabul etmek lazım ki sadece isim ve marka dolayısıyla belki diğer rakipleriyle yarışmıyor gibi gözükse bile kalite açısından, standartlar açısından orijinalden de hiç aşağı olmayan ciddi yan sanayimiz var; bunu bir kere takdirle karşılamak lazım. Burada da zaten gerekçede şunu diyor: “Orijinale eş değerli belgelendirilmiş parçalar...” Bir de Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumuna burada yetki veriliyor, bir alternatiftir, bir opsiyondur. Dolayısıyla, Sayın Aksu’nun dediği gibi, bu maddenin lehindeyiz ve faydalı olacağını düşünüyoruz; dolayısıyla iyi bir madde bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Elitaş, buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Arkadaşlara teşekkür ediyorum, gerçekten çok olumlu değerlendirmeleri, katkıları var. Otomotiv sanayisini, yan sanayisini az çok bilen birisi olarak ifade ediyorum; şu anda gerçekten Türkiye, otomotiv yan sanayisinde Avrupa Birliği ülkelerine çok önemli

bir tedarikçi konuma geldi, her şeyiyle alakalı yani motorun blokundan piston segmanına kadar, silindirik kapağı dâhil, contası, lastikleri, jantı, aksı, şaftı ne akla geliyorsa hepsini yapabilecek pozisyondayız ve yapıyoruz. Bu firmaların da büyük bir kısmının orijinal parçası hâlindeyiz.

Biraz önce Sayın Cinisli veya Sayın Başkan söyledi, bizden aldıkları parçayı kendi markalarıyla yaparak o bünyenin içerisine koyuyorlar ve burada yedek parça olarak değişirken 10 liralık mal 100 liraya çıkıyor. İşte, burada, bizim ürettiğimiz orijinal yedek parçaların başkaları tarafından, kendi markasıyla ortaya çıkan, ülkemizdeki yapılan tamirat ve tadilatlarla ilgili kısımları bizim ürünlerimizle alın terimizle yapılmasında çok önemli bir unsur var. Hakikaten, Türkiye hem fason olarak ürettiği işlerde hem de orijinal olarak yaptığı işlerde gerçekten kalite standartlarını çok yükseğe çıkardı. Tekstil konfeksiyonunda böyle, otomotiv yan sanayisinde böyle. Bizim bölgemizin en önemli tedarikçisi olma konumuna geldik biz, 1 milyon 300 bin civarında araç üreten bir konuma geldik, yanlış hatırlamıyorsam 21-22 milyar dolarlık yan sanayi ihracatı yapan bir ülke konumuna geldik, 20 milyar dolarlık ihracat yapan bir ülke konumuna geldik ki bu da bizim için çok önemli.

Kanunun orijinal metninde zaten var olan şeylerin içerisine bizim ilave ettiğimiz kısım şu: “Hasarın giderilmesine ve tazminat ödenmesine yönelik olarak -zaten kanun maddesinde var, oraya bir ilave yapıyoruz, siz de çalışmalarda bulunuyordunuz, diğer arkadaşlarımız da bulundu- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından usul ve esaslarla belirlenen -bu sertifikasyon takip ve denetim esasları zaten kanun maddesinde var- uygun şekilde orijinale eş değerli belgelendirilmiş parçalar -bu kanun metninde var, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını ilave ettik- ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından usul ve esasları belirlenen yeniden kullanılabilir parçaların kullanımına ilişkin usul ve esaslar Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenir.”

Buradaki amacımız şu: Bir, Türk ürünlerini destekleyebilmek. Sayın Cinisli’nin söylediği önemli, biz de bunu değerlendirdik. Yani, Çin mallarının veya “üçüncü dünya ülkesi” diyebileceğimiz -ne dersiniz deyin- başka yerlerde yapılan yedek parçaların Türkiye’ye gelmesiyle ilgili, eğer orijinal eş değerliği ilgili, akredite edilmiş kurullar tarafından yapılıyorsa bu rekabet ortamında da herhâlde ona “Yok.” demek gerekir çünkü herhangi bir ülkenin malı orijinal eş değerliği belliyse, kalitesi de evsafı da aynıysa ona da “Yok.” demek gerekir, aksi hâlde farklı bir pozisyon ortaya çıkabilir.

Bizim bu kanun teklifindeki niyetimiz, amacımız, düşüncemiz şu: Özellikle hem zorunlu trafik sigortası konusunda hem de kasko konusunda maliyetleri düşüreceği yönünde bir kanaatimiz oluştu. Yani, maliyetleri düşürmek adına, SEDDK, yapacağı bu yönetmelikte, maliyeti düşürücü unsurlar neyse -Sayın Aksu’nun söylediği gibi- ikincil mevzuatta bunlara da imkân verecek düzenlemeler yapacaktır diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bütün grupların bu konuda mutabık olduğu tutanaklara geçti zaten, evet.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, taslağını getirdi Kurum Başkanı bize, bu konuyla ilgili. 9... Hangi maddesi bu?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI MEHMET AKİF EROĞLU – Bizim Trafik Talimatnamesi’nde...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Talimatnamenin 9’uncu... “Kurum, hasarın giderilmesinde ve tazminatın ödenmesinde, 5684 dördüncü sayılı Sigortacılık Kanunu’nun 11’inci maddesinin (6)’ncı fıkrası kapsamında, orijinale eş değerliği belgelendirilmiş parçaların veya yeniden kullanılabilir parçaların tercih edilmesi hâlinde bu yönetmelikte düzenlenen oranlara ek olarak yüzde 20’ye kadar indirim uygulaması getirebilir.” Zaten hazırlamışlar yönetmeliği.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Güzel, bu da tutanaklara geçmiş oldu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tutanaklara “kanun koyucunun niyeti” olarak geçmiş oldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye “yüzde 20’ye kadar” desin onu? En az yüzde 20...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama Garo, bunlar “kadar” olur.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, yüzde 20’yi aşabilir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama bak, bazı şeylere katkı koyarsan içinden çıkamaz olursun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İkincil düzenleme olduğu için düzeltirler orada; artırırılar, eksiltirler; kanun gerekmiyor yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye yüzde 20’yle sınırlıyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kanun gerekmiyor; bu, ikincil düzenleme.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yüzde 20’yle sınırlıyorsunuz burada. Daha fazla da maliyet düşebilir yani yüzde 50 de olabilir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkan bir açıklama yapsın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – SEDDK’den bir açıklama alalım.

Buyurun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI MEHMET AKİF EROĞLU – Sayın Vekilim, haklısınız. Bu yüzde 20 oranını niye koyduk? Hâlihazırda, şu anda trafik ve kaskoda ödediğimiz, sektörün toplam hasar maliyeti 22 milyar; bunun yüzde 60’ı eş değere konu olabiliyor, diğer yüzde 40 arabanın güvenlik aksamı olduğu için orada zaten müsaade etmiyoruz. Bu yüzde 60 eş değere konu olabilen, karoser, cam, aydınlatma grubu; zaten frekansı yüksek olanlar.

Şimdi, efendim, şu anda eş değer parça kullanım oranı -sektörde kullanılıyor bu- yüzde 13 çünkü yerli talebin de yerli arzın da olması lazım; önce sektör talep edecek ki üreticiler de bunu yapsınlar. Biz bu yüzde 13’ün zaman içerisinde yüzde 50’ye kadar artacağını, bu sertifikaların da süreceğini tahmin ediyoruz çünkü zaten daha fazla aşamayız.

Sayın vekilin az önce işaret ettiği konu... Şu anda zaten garanti kapsamında orijinal parça kullanma zorunluluğu var ve biz bunu değiştirmiyoruz çünkü orijinal garantisi bozulmasın diye. Dolayısıyla, doğal olarak... Bir de az önce siz çok güzel bir şey söylediniz. Lüks arabalar da bunu tercih etmezler diye düşünüyoruz. Biz doğal sınırın yüzde 50’ye gelebileceğini hesap ediyoruz. Bu maliyetler çerçevesinde baktığımızda da 4 milyarlık bir tasarruf olacağını düşünüyoruz; bunun da prime etkisini hesapladık. Çünkü bu toplam primin yüzde 70’i maddi hasardan, yüzde 30’u bedeni hasardan oluşuyor. Yüzde 70 maddi hasarın yüzde 30’u değer kaybı, yüzde 70’i maddi parçalar; onu oransal yaptığımızda, yüzde 13’lük bir indirim olabiliyor şu anda sektör genelinde, biz de burada “yüzde 20’ye kadar” dedik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama niye “yüzde 20’ye kadar...” “En az yüzde 10, en fazla yüzde 50” deyin bari.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İkincil düzenlemelerde onlar yapılır, ihtiyaca göre değiştirilir. Kanundan bahsetmiyoruz Sayın Paylan, ikincil düzenleme... Piyasa şartlarına göre yeniden bakılabilir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, bu, ikincil düzenleme; onu şart da koşabilir. Bu, kanun değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, tabii.

Tavsiyesini yaptı Sayın Paylan, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, bir soru soracağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsmail Bey, buyurun, siz de sorun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ben şunu sormak istiyorum: Biz bu kanuni düzenlemeyi yapmazsak orijinal parça haricinde parça kullanabiliyor muyuz?

İkincisi de şu: Diyelim ki ben arabama sigorta yaptıracağım. Sigorta şirketi bana şu iki alternatifi sunuyor mu “Orijinal parça ister misin, diyelim ki şey parça ister misin...”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – SEDDK cevap versin.

Evet, buyurun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI MEHMET AKİF EROĞLU – Efendim, şu anda bu çok fazla kullanılmıyor. Yüzde 13 dedim, sebebi de şu: Şu anda, Sanayi Bakanlığına vermiş olduğumuz bu sertifikalandırma süreci, takip ve kontrol süreci mevzuatımızda olmadığı için sigorta şirketlerimiz, Danıştayın iptal kararları olduğu için, bu alana girmek istemiyor, sigortalıyı riske etmek de istemiyorlar. Şu anda, sayın vekilimin söylediği gibi, ciddi bir merdiven altı ve yan sanayiden gelme... Eğer kontrolsüz parçaların önünü açarsak sigortalıya yapılma riski var, orayı yönetemeyiz; sanayide ne oluyor bilmiyoruz. O yüzden, önce burayı sertifikalandırıp kontrollü, gözetimli, kamuya şeffaf bir şekilde bu yetkiyi vermek, sigorta şirketlerimizi ileride davalasma olmasın diye rahatlatmak istiyoruz, ondan sonra bunun artacağını bekliyoruz. Şu anda da sigortalılara zorla bunu satamıyoruz, açık rıza gerekiyor genel şart gereği.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama iki tarife yapacaksınız, değil mi?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKANI MEHMET AKİF EROĞLU – Tabii ki Sayın Vekilim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13’üncü maddenin tekririmüzakeresine ilişkin bir önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 13’üncü maddesinin İç Tüzük’ün 43’üncü maddesi uyarınca yeniden görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Uğur Aydemir

Manisa

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Tekririmüzakere kabul edilmiştir.

Bu çerçevede yeni bir önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 13’üncü maddesiyle 488 sayılı Kanun’a eklenen geçici maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“GEÇİCİ MADDE 4- Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil), daha önce ihale ilanı verilmiş olmakla birlikte son teklif verme tarihi geçmemiş olanlar dahil olmak üzere konut ve konut ile birlikte ihaleye çıkılan yapım işlerine ilişkin ihalelerde, alınan ihale kararları ve Başkanlık ile işi yüklenenler arasında düzenlenen sözleşmeler damga vergisinden müstesnadır.”

İbrahim Aydemir

Uğur Aydemir

Bekir Kuvvet Erim

Erzurum

Manisa

Aydın

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde metni, ifade tekrarları önlenerek yeniden düzenlenmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi bu hâliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 22- 6360 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin on beşinci fıkrası kapsamında tüzel kişiliği kaldırılan köylerde, Emlak Vergisi Kanununa göre alınması gereken emlak vergisi ile Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınması gereken vergi, harç ve katılım paylarının alınmamasına ilişkin süre, Gelir Vergisi Kanunu’nun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi, 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi ile (5) numaralı bendi, 66 ncı maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendi hükümlerinin uygulama süresinin ve bu yerlerde içme ve kullanma suları için ücretin en düşük tarifesinin %25’ini geçmeyecek şekilde belirlenmesine ilişkin hükmün süresi ile tüzel kişiliği kaldırılarak tek mahalleye dönüşen beldelerde içme ve kullanma sularından alınacak ücretin, mevcut en düşük tarifenin %50’sini geçmeyeceğine ilişkin hükmün süresi 31/12/2025 tarihine uzatılmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - 22’nci madde, tüzel kişiliği kaldırılan köylerde içme ve kullanma suları için ücretin en düşük tarifesinin yüzde 25’i geçmeyecek şekilde belirlenmesine ilişkindir.

Teklif sahibi olarak buyurunuz lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, Sayın Girgin de bunu daha önce sormuştu, İstanbul Milletvekili Gökân Bey de.

CAVİT ARI (Antalya) – Benim size verdiğim belgeler de bu maddeyle ilgili.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Onu da şöyle açıklayayım kısaca: Şimdi, burada, kanunda bir geçici madde var, bir kalıcı madde var. Bizim, kanunu yaparken köye dönüşen, köyden mahalleye dönüşen yerler ile belden mahalleye dönüşen yerlerde 2017’ye kadar bunların alınmaması, emlak vergisinin alınmaması, su fiyatlarının da en düşük bedelin yüzde 25’i kadar olmasıyla ilgili düzenlememiz vardı. 2022 sonuna kadar uzatmışız, şimdi de 2025 sonuna kadar uzatalım diyoruz. Aslında kanunun kalıcı maddesinde büyükşehirlerde -Sayın Girgin’in söylediği, Muğla gerçekleştirmiş olabilir- kırsal alan ilan edilen yerlerle ilgili, ilgili ilçe belediyesinin kendi meclisinde karar aldıktan sonra büyükşehir belediyesi meclislerine gelmesi gerekiyor. Ama büyükşehir belediye meclisinde de -biliyorsunuz, bütün ilçe belediye başkanları ve onların temsilcilerinden oluştuğundan dolayı- farklı yerlerde olmayan konular olunca belki bu mutabakat sağlamıyor. Bununla ilgili o mutabakatı sağlamak üzere geçici maddeyi 2025’e kadar uzatma kararımız geldi.

Bunu takdirlerinize sunuyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, şimdi söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Süleyman Girgin, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum.

Tabii, 22’nci maddede, Sayın Elitaş’ın da söylediği gibi, 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un geçici 1’inci maddesinin (15)’inci fıkrasında ve (29)’uncu fıkrasında yer alan “31/12/2022” ibaresi “31/12/2025” şeklinde değiştirilmiştir.

Ben de özellikle sormak istemiştım ve onu tekrar soruyorum: Kırsal mahalle ve kırsal yerleşik alan uygulamalarını tamamlamış olan büyükşehirler kapsam dışında mıdır yoksa kapsam içinde midir?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kapsam içinde. Bunu ayırabilmek mümkün değil çünkü “kırsal alan” diye tanımlanan kısımlar yeni yeni yerler de olabilir yani yeni mezralar ortaya çıkabilir, yeni şeyler ortaya çıkabilir yani bu kalan, sürekli olan bir hâl değil. Şimdi, kırsal alan ile köyden mahalleye çevrilenler farklı bir olay. Kırsal alan, şehir büyüdükçe, yeni yeni olaylar ortaya çıktıkça... Diyelim ki Muğla’nın -neresi var bilmiyorum ama- bir bölgesinde kırsal alan ilan edilme isteği ortaya çıkabilir, orada bu imkânlar mevcut, hem emlak vergisi hem diğer konularda imkânlar mevcut, büyükşehir belediyesi veya ilgili belediye o bölgeyi kırsal alan ilan ederek teşvik imkânını da sağlamış olabilir. O kalıcı madde farklı, bu geçici bir madde. Bununla 2025 yılı sonuna kadar köyden mahalleye dönenler ile beldeden mahalleye dönenlere uygulama yapıyoruz. Kırsal alan ilan edilmesi konusunda bazı sıkıntılar var ama bu kırsal alanda bitecek bir nokta değil, sürekli olabilecek bir şey.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - Teşekkür ediyorum.

Başkanım, müsaadenizle ben devam etmek istiyorum.

Şimdi, bu anlamda, bazı düşüncelerimi, değerlendirmelerimi ben paylaşmak istiyorum. 5216 sayılı Kanun’la düzenlenen bu Kırsal Mahalle ve Kırsal Yerleşik Alan Yönetmeliği’ne göre, ticari, sosyal, kültürel açıdan gelişmemiş, belediye hizmetlerine tam olarak ulaşamayan, yüz ölçümünün önemli bir kısmı tarım, orman, mera, yaylak ve kışlak arazilerden oluşan, tarımsal üretim, hayvancılık ve orman faaliyetleri başlıca geçim kaynağı olarak tespit edilen mahalleler “kırsal mahalle” olarak belirlenmekte ve bu yerlerde yaşayanlar indirim ve muafiyetlerden yararlanmaktadırlar. 5216 sayılı Kanun’la kırsal mahallelere tanınan indirim ve muafiyetlerden ticari, sosyal, kültürel açıdan gelişmemiş, belediye hizmetlerine tam olarak ulaşamayan yerleşim yerlerinde bulunan ve geçimini tarım, hayvancılıkla sağlayan vatandaşlarımız faydalanırken 6360 sayılı Kanun’a göre tanınan muafiyet ve indirimler ise hiçbir şekilde tarım ve hayvancılıkla uğraşmayan, geçimini bu yollarla sağlamayanları da kapsayacak şekilde herhangi bir sınırlama getirilmeden düzenlenmiştir.

Şimdi, bu kapsamda, kırsal mahalle ve yerleşik alan tespitini tamamlayarak uygulamaya başlayan belediyeler 6360 sayılı Kanun’la tanınan indirimlerinin 31/12/2022 tarihinde son bulacağını düşünerek 2023 mali yılı gelir ve gider bütçesini mevcut mevzuat hükümlerine göre hazırlamışlardır. Ancak kanun teklifi kırsal mahalle ve kırsal yerleşik alan uygulamalarını tamamlamış olan büyükşehirleri kapsamıyorsa bu sürelerin uzatılması belediyelerin ve su kanal idarelerinin bütçede öngörülen gelirlerinin ciddi olarak azalmasına sebep olacaktır. Örneğin, Muğla ilinde tüm ilçelerde kırsal mahalle tespitleri tamamlanmıştır. Hizmet verilen 567 mahallenin 105 adedi merkez mahalledir. Merkez mahalleler dışında kalan 462 mahalleden 328 adedi ilçe belediyeleri tarafından Kırsal Mahalle ve Kırsal Yerleşik Alan Yönetmeliği’ne uygun şekilde tespit edilerek ve belediye sınırları içerisinde benzer durumda olan yerler bakımından adalet, eşitlik ve genellik prensipleri dikkate alınarak kırsal mahalle statüsüne geçirilmiş ve 5216 sayılı Kanun’un ek madde 3’te sayılan muafiyet ve indirimlerinden yararlanmaya

başlamışlardır. Geriye kalan 134 mahalle ise sosyal ve ekonomik açıdan yeterli ve belediyelerin altyapı hizmetlerinden tam olarak faydalanan yönetmelikte belirlenen şehir tarımına uyan yerler niteliğinde olması nedeniyle ilçe belediyeleri tarafından kırsal mahalle statüsüne bırakılmıştır.

Şu kaygı var, konuşmamın ilk başında da söyledim, örneğin, Sarıgerme Mahallesi'ni örnek göstermek gerekirse 2021 yılında 674 nüfusa sahip mahallemizde toplam 5.500 yatak kapasiteli 8 beş yıldızlı otel ile 20'den fazla turizm işletmesi bulunmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bitiriyorum Başkanım.

Verdiğim örnek mahalle, hepimizin bildiği gibi, Muğla ilinin gözde turizm mekânlarının bulunduğu yerleşke olup bunun gibi birçok örnek verilebilir. Takdir edersiniz ki sadece kanunla köy ve belden mahalleye dönüştüğü için köy sayılması, gerçekten köy niteliğinde olan yerleşimlerle aynı kefeye konularak bu yerleşkelerde indirim ve muafiyet uygulanması gerçek köylüye zül niteliğindedir. Özetle, bu kapsamda baştaki sorumu tekrar soruyorum ve mutlaka bu konuda düzenleme yapılmasını rica ediyorum: Kırsal mahalle ve kırsal değişik alan uygulamalarını tamamlamış olan büyükşehirler kapsam dışında kalacak şekilde yeniden bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Diğer yorumları da alalım, sonra size söz vereceğim.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Elitaş, özellikle bu Covid'den sonra, biliyorsunuz, zenginler kırsala doğru gitme eğilimini arttırdılar ve her yerde şehir dışında kırsal alanda lüks evler de yapılıyor. Elbette kanun teklifinin amacını biliyoruz yani köylüyü emlak vergisinden kurtarmak, işte daha ucuza su verilmesi gibi niyetler söz konusu olabilir ama burada elma ile armudu birbirinden ayırmamız lazım yani bunu ayırmıyor bu yasal düzenleme ve 2025 yılına kadar da erteliyorsunuz. Kamu vicdanını yaralar bu yasal düzenleme çünkü o kadar lüks villalar, evler, yok hobi bilmem neleri, şunlar, bunlar yapıldı ki ve bunu yapan insanlar çok zengin insanlar, bunları emlak vergisinden muaf etmek kamu vicdanını yaralar, kabul edilemez. Diyorsun ki: “Suyu da yarı parasından alacaksın.” Yani çok zengin insanlardan bahsediyoruz. Yani kanun yapıcısı, yazıcısı olduğunuz için soruyorum: Bunu ayıracak bir yasal düzenleme düşünmediniz mi Sayın Elitaş? Ya, orada, bu anlamda bu tespitleri yapma görevini versek yerel yönetimlere; neresi köy, köy evi, neresi lüks ev, bu anlamda tespitler yapılsa, bir tarih belirtilse, buna göre emlak vergileri de alınsa, su vergileri de ona göre alınsa, böylece yerel yönetimler güçlense, ne olur? Yani özellikle İstanbul'da... Kayseri'de de var, Erciyes'e bakan villalar çok; ben gittim gördüm yani kırsal alanda yapılmış. Onlar vergi vermiyor, belki sizin de var, bilmiyorum artık yani Erciyes'e bakan villanız var mı, bilmiyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Erciyes'e bakan değil, şehre bakan kıymetlidir bizde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ha, öyle mi? Peki o zaman.

Vallahi ben, o yol üzerinde lüks villalar gördüm yani kırsal alanda, onu söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kayseri'de bağ evi geleneği var tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bağ evi gelenekleri var ama lüks bağ evleri var. Yani her şehirde bu alışkanlık oluştu, dünyada da bu var yani şehirden biraz uzaklaşma, tekrar kıra, toprağa dönme ama zenginler uzaklaştığı zaman köy evi yapmıyor. Hatta bazı taş evleri de yenileyen zenginler var,

biliyorsunuz, köye gidiyor, taş evi alıyor –Rum’dan kalmış, bilmem neden kalmış- onu yeniliyor, milyonlarca liralık evler yapıyor. Ya, bu ayırtırmayı yapmamız lazım. Köylüyle yani geçimlik köylüyle, hayvan yetiştiricisi, efendim, geçimlik tarım işçisiyle, lüks amaçla köye dönen, lüks ev yapanları ayırtırmamız lazım. Ayrıca, yerel yönetim nasıl hizmet verecek bunlara? Yani zenginden alıp yoksula vermek değil mi amacımız? Ne yapalım o zaman? Bunu ayırtıralım, zenginden alalım emlak vergisini, tarım işçisine, çiftçiye, hayvan üreticisine destek olalım. Yani böyle adaletli bir yasal düzenleme yapalım. Bir de 2025’e kadar erteliyorsunuz ya. Hangi vicdana sığar? Bu açıdan, bu düzenlemeyi daha adaletli bir şekilde ele alalım diyorum, çalışalım diyorum. Bunu geri çekin, çalışalım, bir torba daha gelecek nasıl olsa, ona göre ona göre düzenleyelim.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Başkanım, bunu tekrar değerlendirelim yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Cavit Arı.

CAVİT ARI (Antalya) – Değerli arkadaşlar, öncelikle bu düzenlemenin şöyle kısaca bir tarihine bakmak gerekir. 2012 yılında AKP iktidarı, büyükşehirden bütünşehir uygulamasına geçmeye dair bir karar aldı. Bu kararla birlikte ülkemizde 30 şehir, büyükşehir yani bütünşehir statüsüne dâhil edildi. Buradaki siyasi amaç, aslında iktidarın, özellikle de kırsal oylarıyla büyükşehirlerdeki belediyeleri kazanabilmesidir; buradaki esas amaç buydu. Ve bu yasayla birlikte ne değişti? 30 büyükşehirde özel idare kurumları kapatıldı, buradaki köylerin tüzel kişilikleri kaybedildi, mahalleye dönüştü ve yine belde belediyeleri kapatıldı. İşte, şimdi, bütünşehre dönüşen bu tüzel kişiliğini kaybetmiş olan köylerle ilgili getirilmiş olan geçici maddeyle ilgili yeni bir uzatmayı görüşmekteyiz. 2012 tarihinde karara bağlanan ve 6 Aralık 2012 tarihinde Resmî Gazete’de yayınlanan bu yasayla birlikte bir geçici madde konulmuştu. Beş yıl süreyle bu köylerde yani köylerden mahalleye geçen yerlerde, işte birtakım vergilerin vatandaşlardan alınması ertelenmişti. Ancak tabii, sayılı gün çabuk gelir geçer, işte 2012’den beş yıl süreyle geçici süre verilmiş olması nedeniyle getirilen geçici süre doldu. İktidar, yeniden bir ilave süre tanıdı, en son 2019 yılında üç yıl süreyle 31 Aralık 2022 tarihine kadar geçici bir süre uzatımı yaptı. Bu arada ne oldu? Bu arada o bölgelerde birtakım sıkıntıların yaşandığı görülmekteydi çünkü hâlâ köy hayatını, bizim bildiğimiz geleneksel köy hayatını devam ettiren yerler vardı. Bazı bölgeler de artık şehirleşmişti, köy özelliğini kaybedip mahalleye yani belediyenin, ilçe belediyesi ya da büyükşehir belediyesinin -merkeze yakınlık olarak söylüyorum- özelliklerine yakın bir hâle dönüşmüştü. İşte, bu ertelemeler devam ederken bir taraftan da “Bu erteleme işine son verelim, artık buna bir kural getirelim.” diye “kırsal mahalle” tanımlamasıyla yeni bir sistem yaratılmaya çalışıldı. Adı “kırsal mahalle” ama mahalle desen, mahalle değil; köy desen, köy değil. İşte, orta yollu bir tanımlamayla “kırsal mahalle” tanımlaması getirildi. Yani devekuşu misali “Kuş desen, kuş değil; deve desen, deve değil.” derler, işte burası da böyle, ne mahalle ne köy. Kırsal mahalleyle ilgili kanun çıkarılırken bu Komisyonunda ve Genel Kurulda bunun bir çözüm olmadığını, esas çözümün bu mahallelerin yani köyden mahalleye dönüşmüş olup da hâlâ kırsal niteliğini devam ettiren yani köy özelliğini -yaşam koşulları, sosyal yapısı, merkeze uzaklığı gibi birtakım ölçütlerle- taşıyan yerlerin mahalleden eski hâline yani köy tüzel kişiliğine geçerek ancak bu sistemin düzeltilebileceğini ifade ettik. Ancak gelin görün ki siz -yine başa dönüyorum- “Büyükşehirlerde oyları kırsaldan nasıl daha fazla alırsınız?” hesabıyla bu düzenlemeye geri dönmediniz. Biz buradan şunu söylemek istiyoruz öncelikle: Bizim de taahhüdümüzdür, belirttiğimiz özellikleri taşıyan mahallelere köy tüzel kişiliklerini tekrar kazandıracağız çünkü o bölgelerde yani köylerde vatandaşlarımızın yaşamlarının düzene girmesi veya belirli kurallara tabi tutulmasının altında yatan en temel faktör, köylerimizin Köy Kanunu hükümlerine tabi olarak idare ediliyor olması.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayın lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Değerli arkadaşlar, sonuç itibarıyla, bakın, “kırsal mahalle” tanımlaması çıkarılırken -ifade ettiğimiz gibi- istenilen sonucu alamadınız, almanız mümkün değil. Onun da birkaç sebebi var çünkü bu “kırsal mahalle” tanımlamasının karara bağlanabilmesi için önce ilçe belediyesinin bunu kabul etmesi lazım, devamında da büyükşehir belediyesinin bu tanımlamayı aynen ya da değiştirerek kabul etmesi gerekir. Buralardan elde edilecek olan vergilerle ilgili gelir kaybı söz konusu olacağı için belediyelerde istenilen seviyede kararlar alınmadı. O zaman da söyledik, bu kayıplarla ilgili siz belediyelere vergisel kayıpları yönünden bütçeyle ilgili ek destekler vermiş olsaydınız belediyeler bu konuda daha rahat karar alabilirdi. Şimdi gelirden yoksun kalma ihtimali söz konusu olduğu için “kırsal mahalle” tanımlaması konusunda fazla adım atılmadı birçok yerde.

Sonuç itibarıyla, tekrar edersek, bu yerlerin bir an evvel köy tüzel kişiliklerinin geri kazandırılması gerekir; birinci konu bu. İkinci konu: Mademki “kırsal mahalle” tanımlaması bu Meclisten geçmiş bir kanun, o zaman “kırsal mahalle” tanımlamasının hayata geçirilmesinin kolaylaştırılması gerekir. Şimdi siz hem bu çıkardığınız kanunun uygulanmasını sağlamıyorsunuz ama bir taraftan da ilk çıkan kanundaki geçici maddeye kalıcı madde hâline getiriyorsunuz. Bu geçici madde 2012 Aralık ayında yayımlandı, 2022 itibarıyla on yılını doldurdu, on birinci yılına girdi; on bir yıllık bir geçici madde mi olur Sayın Başkanım? Dolayısıyla, siz ne yapacağınızı bilemediğiniz için, bakın, bu düzenlemeyle ilgili her seçim döneminde seçmene selam olsun, kırsalda yaşayan insanlara selam olsun diyerek bu geçici maddeyi geçici olarak devamlı uzatmaktasınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, ben de uyarmayı unuttum ama epey bir aştınız süreyi.

CAVİT ARI (Antalya) – Sonuç itibarıyla, tekrar söylemek gerekirse bakın, bu düzenlemenin doğru olmadığını ve... Esas itibarıyla, “kırsal mahalle” tanımlaması madem getirildi, oranın uygulamasını artırmanız gerekir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Bu geçici maddeler başka sorunlar yaratır, o sorunları da biraz önce arkadaşlarımız ifade etti; köyden mahalleye dönüşen yerlerde inanın, başka haksızlıklar ortaya çıkacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Çünkü birçoğunda artık, şehirleşme başladı, lüks binalar, büyük binalar yapılmaya başladı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Hamzaçebi’ye söz vereceğim.

CAVİT ARI (Antalya) – İşte, buradaki, 2 yapı arasındaki haksızlığın da giderilmesi adına yeniden değerlendirmeye ihtiyaç var diyorum.

Bu teklifin şimdilik geri çekilmesinde fayda var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaki görüşmelerine ilişkin bir tutanaktan bazı cümleleri bilginize sunmak istiyorum.

O zaman, tutanaklara göre Sayın Nurettin Canikli AK PARTİ Grup Başkan Vekili olarak Genel Kurulda bulunuyordu, bilmiyorum Sayın Elitaş da orada mıydı. Ben Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili olarak söz aldım ve bu 6360 sayılı Kanun'un geçici 1'inci maddesinin (15) numaralı fıkrasıyla ilgili olarak özetle şunu söyledim: "Bu madde, köyden mahalleye dönüşen yerlerdeki vatandaşlarımızın emlak vergisi ödeme zorunluluğuyla karşı karşıya kalacağını hesaplamamış. Bu kanun bu şekilde yürürlüğe girse köyden mahalleye dönüşen her yerdeki, bütün köylerdeki vatandaşlarımız emlak vergisi ödemek zorunda kalacaktır." Bir yerden de örnek veriyorum. "Sanki Trabzon'un Araklı ilçesinin Pervane köyündeki fındık bahçesi fındık bahçesi olarak kullanılmayacak; buralara binalar, apartmanlar dikilecek." Bu uyarım üzerine iktidar partisi grubu bir önerge hazırladı, Sayın Canikli bunu şöyle ifade ediyor: "Gerçekten, Sayın Hamzaçebi'nin ifade ettiği o 2 konuyla ilgili hatırlatmalar üzerine biz de gerekli çalışmaları yaptık; bir önerge hazırladık, verdik." Evet, ben de o önerge elimde, o şekilde kürsüde konuşuyorum. Önergede deniliyor ki: "Efendim, bu yerlerdeki, köyden mahalleye dönüşen yerlerdeki tarım arazileri, daha doğrusu araziler beş yıl süreyle emlak vergisinden muaf olsun." Bunu da eleştiriyorum yani "Beş yıl sonra ne olacak, niye beş yıl, beş yıl sonra buralarda tarım arazisi kalmayacak, apartmanlar, evler mi dikilecek buralara? Gelin, bunu beş yıllla sınırlamayalım "Bu kanunla mahalleye dönüştürülen köylerdeki tarım arazileri emlak vergisinden muaftır daimî olarak.' diyelim." diyorum.

Tabii, AK PARTİ yasa yapma açısından böyle gerekli dikkate, özene sahip olmadığı için, bu dediğimi öngöremedi, hesap edemedi; "O anı kurtaralım da nasıl olursa olsun." dedi. Seçimler de var ya, seçime gidilecek. "Beş yıl süreyle..." Ya, beş yıl sonra oldu 2017. Ne yapıldı? Bir beş yıl daha uzatıldı. Şimdi ne yapıyoruz? "Bir üç yıl daha uzatalım." 2025'te ne yapacağız? Siz yapmayacaksınız artık, biz yapacağız, diyeceğiz ki: "Bu deli saçmasına gerek yok, daimî olarak bu araziler emlak vergisinden muaftır."

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, Muğla Belediye Başkanına duyurulur.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Şimdi, arkadaşlar, bunu yapmayın. Bakın, gelin, doğru bir düzenleme yapalım. Eğer "Bu gece, bu Komisyon'da bu teklif bitsin, sonuçlansın." diyorsanız gelin, Genel Kurul'a kadar bir hazırlık yapın, sürekli olarak bunu ertelemek zorunda kalmayalım. Bu araziler tarım arazisidir.

Ha, burada şunu söyleyeyim, Sayın Cavit Arı söyledi: Daha önce 2017'de beş yıl süreyle bu uzatma yapılırken, Sarıyer'in Zekeriyaköy'ünü örnek veriyorum, hariç tutuldu. "Ya, bunun adı 'köy' ama burada milyonluk villalar var, artık bunları emlak vergisinden muaf tutmayalım." denilerek böyle bir tercih de yapıldı. Bu uzatma yapılırken en azından böyle bir çalışmayı da yapmak mümkündür. Sayın Arı'nın endişelerini de gidermek doğru olur.

Yine, o zaman iki husus söylemiştim. Diğer husus da "Köylerde faaliyet gösteren vergiden muaf esnaf var ya da köylerdeki birtakım ticari faaliyetler vergiden muaf esnaf tanımına içerisine giriyor."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – "Bu vatandaşlarımız da gelir vergisi ödeme zorunluluğuyla karşı karşıya kalacaklar. Köylerdeki esnafın gelir vergisi muafiyetini de sona erdiriyorsunuz." dedim. Neyse, o önergeye öyle bir hüküm de ilave edildi. Şimdi, bu maddeyle de hem araziler yönünden hem de bu vergiden muaf esnaf tanımına giren köylerdeki kişiler, vatandaşlar yönünden 31 Aralık 2022'ye kadar olan muafiyet hükmünün 31 Aralık 2025'e kadar uzatılması

öngörülüyor. Gelin, bunu daimi bir muafiyete dönüştürelim. Trabzon'un Araklı ilçesinin Pervane köyünün ya da Balıkesir ilinde -o zaman Genel Kurulda örnek vermiştim, bizim Ali Kemal Deveciler'in köyüydü galiba- hayvancılık yapan bir köyün muafiyeti için sürekli kanun çıkarmayalım, bunların adı "mahalle" oldu ama kendisi köy. Bir anayasa hukukçusunun bir benzetmesini de örnek vermiştim, anayasa hukukçusu şöyle diyordu: "Kanun koyucu kelimelerin günlük kullanım dilindeki anlamlarıyla bağlıdır, bu anlamları değiştiremez. Bir kanun çıkarıp 'Bütün kadınlar erkek.' dersiniz kadınlar erkek olur mu? Olmaz. Niye? Kadın, kadındır. Ama kanun çıktı, kadınlara 'erkek' diyor..." Bu da onun gibidir, "köy"e istediğiniz kadar "mahalle" deyin orası köydür, tarımsal karakteri olan bir yerleşim birimidir. Onun için gelin, bu geçici madde uygulamalarından vazgeçin, daimi bir muafık getirilelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın İsmail Faruk Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, konunun gelişimi uzun uzun anlatıldı, dolayısıyla onlara çok fazla girmeyeceğim ama şu tespiti yapmak istiyorum: Büyükşehir Belediyesi Kanunu yani 30 ili büyükşehir yapan kanun çıktığında köy tüzel kişilikleri kalktı ve mahalle oldu. Bunun bazı sakıncaları olduğu daha sonra anlaşıldı, işte burada ifade edilen şekliyle ve 7254 sayılı Kanun'u çıkardık 2020 yılında. 7254 sayılı Kanun'un ek 3'üncü maddesi var, bu ek 3'üncü maddeyle hem bu köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasından kaynaklanan sorunların, vatandaşımız aleyhine gelişen sorunların ortadan kaldırılması ama aynı zamanda da zaman içerisinde kentlerin genişleme eğilimi, istidadı göz önünde bulundurularak ilçe belediye meclislerine bir yetki verildi, ilçe belediye meclislerinin teklifi büyükşehir belediye meclisinin onayıyla mahalle statüsünde olan yerlerin bir kısmının kırsal mahalle, bir kısmının normal mahalle olarak tanzim edilmesi yetkisi verildi. Ancak 2020'den bu yana bunu çok az sayıda belediye uygulamaya geçirdi, hayata geçirdi. Onun temel sebebi de vergi kaybı yani "Ben bunu yaparsam orada verdiğim hizmetlerin karşılığını alamayacağım." şeklinde. Uygulamada bu -bazı belediyeler yaptı, bazıları yapmadı- ikili bir durum ortaya çıkardı. Hâlbuki kanunun yani bu 7254 sayılı Kanun'un maksadı vatandaşın, köylünün mağduriyetini gidermek idi yani belediyelerin gelir kaygısıyla hareket etmesi değildi. Şimdi, bu düzenlemeyle, kanun teklifiyle bu irade belediyelerin elinden alınıyor ve hepsinin birden bu muafiyet süresi uzatılmış oluyor. Dolayısıyla, bu anlamda doğrudur ama ifade edilen bazı mahzurları da gidermiyor yani kent hâline gelmiş birtakım mahalleri de kapsıyor. Burada farklı şeyler düşünülebilir mi? Bunun üzerinde kuşkusuz çalışılabilir. Tabii, burada, şunu sormak istiyorum hazır Bakanlık yetkilisi de buradayken: Her iki kanun birden yürürlükte olacak şu andan itibaren, o durumda çelişen bir şey var mı yani iki kanun arasında? Yeni getirilen madde ile 7254 sayılı Kanun'un ek 3'üncü maddesi arasında bir çelişme durumu uygulamada olacak mı, olmayacak mı? İşte, emlak vergisi, su parası, bilmem ne parası, harç parası falan; bunlar bire bir kontrol edilmiştir mutlaka ama kayıtlara geçsin diye bunları sormak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Cavit Bey'in kısa bir ilavesi var.

CAVİT ARI (Antalya) – Evet.

Sayın Başkanım, şimdi, bu düzenlemeyle ilgili, şu an gerçekten kırsal niteliğini taşıyan, eski köy havasını hâlâ koruyan bölgelerde bu vergisel muafiyetlerin ertelenmesi konusuna biz de sıcak bakıyoruz, doğru. Oradaki vatandaşlarımız mağdur olmasın ve hâlihazırda bu muafiyetten yararlanmaya

devam etsinler ancak bizim ifade etmeye çalıştığımız, o köy havasını kaybetmiş, artık şehirleşmiş olan bölgeler var. İşte, bu bölgeler ile diğer bölge arasında bir ayrım kalmıyor, burada esas sıkıntı buradan kaynaklanmakta.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Son söz olarak şunu söylemek istiyorum: Sayın Başkanım, bu kanunla birlikte kapanan il özel idarelerinden Antalya İl Özel İdaresinin son İl Genel Meclisi Başkanıydım, beş yıl süreyle orada İl Genel Meclisi Başkanlığı görevinde bulundum; bu kanun çıktığında, bugünleri görerek kırsal bölgelerde yani köylerde başta hayvancılık olmak üzere tarım, kültürel ve sosyal hayat ve köylerin ortak mallarıyla ilgili sıkıntıların doğabileceğini ifade ettik...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Ari.

CAVİT ARI (Antalya) – ...ve bugün gelinen noktada da bu sıkıntıların hepsinin tek tek yaşandığını görüyoruz çünkü çok yanlış bir kanun çıkarmıştınız. O yanlışlık da maalesef bugün devam ediyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Elitaş, yorumlara bir değerlendirmeniz var mı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, kısa bir açıklama yapmak istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada, Sayın Aksu'nun ifade ettiği, 2020 yılında çıkardığımız, artık bu geçici maddenin sürekli hâlde uzatılması yerine belediyelerin “kırsal alan” diye ifade edebilecekleri yeri olsun ve burada da 10 bin metrekarelik alan dahi kırsal bölge ilan edilebilecek konuma getirdik. Gerçekten, arkadaşlar güzel bir düzenleme yapmışlar.

Şimdi, Muğla milletvekillerimiz Muğla'yla ilgili Muğla Belediye Başkanımızın gönderdiği bilgiler çerçevesinde bize sunmaya çalıştılar ama Muğla'da bu konunun ne kadar uygulandığı kanaatini Belediye Başkanının verdiği bilgi çerçevesinde biz almış oluyoruz. Şimdi, burada, emlak vergisinin nasıl oluşacağı, nasıl tespit edileceği, kimler tarafından tespit edileceği belli. Bu çerçevede, o “kırsal alan” diye söylediğimiz veya farklı yerlerde bu değerlemeler yapılırken, emlak vergisiyle ilgili değerlemeler yapılırken bir komisyon marifetiyle yapılıyor. Bu sene, biliyorsunuz, yeniden değerlendirme oranı yüzde 122,9 idi, Cumhurbaşkanlığı kararıyla bu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yarı yarıya.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – ...otomatik olarak yarıya alındı. Şu anda, emlak vergisinde yüzde 61 nokta küsur uygulanıyor.

Bir de şöyle bir durum var: Sayın Hamzaçebi'nin işaret ettiği, İsmail Faruk Aksu Bey'in söylediği gibi, normal şartlarda, normal bir ilde emlak vergisi oranı binde 2 iken büyükşehir olmuş köylerde dahi emlak vergisi oranı binde 4'tür. Şimdi, o köylerde, Muğla'nın köyünde bizim bununla ilgili yaptığımız kanunda, eğer büyükşehir kapsamında olduğu takdirde emlak vergisi oranını binde 4 olarak uygulayacaklar. Bu kişiler 31/12/2022 yılına kadar emlak vergisi ödememiştir ama 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren hiç ödemedikleri vergi... Bir anda, 4 lirayla karşı karşıya gelmiş olacağız, o sorun ortaya çıkıyor.

Bir de su parasıyla ilgili kısım. O köylerde o dönem içerisindeki en düşük oran, miktar neyse onun, miktarın yüzde 25'i olacak. Beldeden mahalleye dönenler varsa beldeden mahalleye dönenlerde de en düşük su parasının yüzde 50'si şeklinde olacak. Şimdi burada da bazı sorunları da beraberinde getireceğini ifade etmek istiyorum. Onun için değerli arkadaşlar, bunu kalıcı bir madde hâlinde yapabiliriz. Komisyon aşamasında tartışırken “Hatta biz bunu öyle bir şey yapalım ki Çevre ve Şehircilik Bakanlığına o kanunun ek 3'üncü maddesinde eğer herhangi bir ilçe belediyesi büyükşehir

meclisinden karar alıp büyükşehir belediyesine götürdüğü takdirde büyükşehir belediyesi belli bir zaman içerisinde o bölgeyi kırsal alan ilan etmiyorsa bakanlığa yetki verelim.” dedik. Arkasından: “Ya, bu merkezî idarenin yerel idareye karşı farklı bir durumu olur, bu çerçevede yapacağımız düzenleme doğru olmayabilir, onun için bunu geçici bir süreyle uzatalım. Arkasından bunu 2023 yılında iktidara geldiğimizde 2025 yılında tekrar değerlendirelim.” dedik, bu hâle getirdik. Ya, ne el sallayanlar gördük, yine göreceğiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Değerli Başkanım, bütün bu konuda destek veren arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 adet yeni madde oluşturulmasına ilişkin önerge vardır.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Yeni Madde — 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 121 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde geçen “%5” ibaresi “%25” şeklinde değiştirilmiştir.”

Durmuş Yılmaz

Muhammet Naci Cinisli

Ankara

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasa madde 73, vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımına vurgu yapmaktadır. Bu amaçla vergi yükünün vatandaşlarımız arasında eşit bir şekilde dağıtılmasını sağlamak esastır. Ancak AK PARTİ iktidarı ülkemizi getirdiği koşullardan sebep vergi yükümlülüğünün yerine getirilmekte zorlanıldığı bir ekonomik hayat var etmiştir. Vergi borcunu ödeyen ve ödeyemeyen insanlarımız arasında bir adaletsizlik yaratılmaması gerekmektedir. Önergemizle yapılandırma ve vergi borçlarının affına ek olarak vergisini ödeyen vatandaşlarımızın da ödüllendirilmesi amacıyla 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 121'inci maddesindeki yüzde 5 oranı yüzde 25'e çıkarılmaktadır. Bu amaçla vergiye gönüllü uyum artırılabilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Yeni Madde - 23/2/2017 tarihli ve 6824 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- (1) T.C. Ziraat Bankası AŞ. (Banka) ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından tarımsal kredi kullandırılan borçlular, tarımsal üretime devam etmeleri şartıyla, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar başvuruda bulunmaları hâlinde 1 inci maddeden, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen hükümler de dikkate alınmak suretiyle yararlandırılır.

(2)Bu madde kapsamındaki kredi borcu yapılandırmalarında, faiz uygulanmaz. 1 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “Yapılandırmaya esas tutarın; defaten ödenmesi veya taksitlendirilmesi halinde ilk taksiti, 2017 yılının Ekim ayı sonuna kadar, izleyen taksitleri 2018 yılının Ekim ayından başlamak üzere her yıl tekabül ettiği ayda toplam beş eşit taksitte ödenir.” hükmü “Yapılandırmaya esas tutarın; defaten ödenmesi halinde borcun tamamı 2023 yılının Ekim ayı sonuna kadar, taksitlendirilmesi halinde ise ilk taksiti 2023 yılının Ekim ayından başlamak üzere her yıl tekabül ettiği ayda beş eşit taksitte ödenir.” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “2017 yılının Ekim ayı” ibaresi “2023 yılının Ekim ayı” şeklinde, ikinci, üçüncü ve beşinci fıkralarında yer alan yürürlük tarihi bu maddenin yürürlük tarihi olarak uygulanır.

(3)1 inci ve geçici 3 üncü maddeler uyarınca yapılandırılan ve ödemeleri hâlihazırda devam eden krediler hakkında, borçlunun bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen üç ay içinde başvurması hâlinde bu madde hükümleri uygulanır.”

Durmuş Yılmaz

Muhammet Naci Cinisli

Ankara

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Uygulanan yanlış politikalar ve yetersiz destekler sonucunda tarımsal üretim, tarımsal istihdam azalmış, çiftçi toprağını terk etmeye mecbur bırakılmış ve ağır borç yüküyle baş başa kalmıştır. Son 20 yılda tarım sektörü yıllık ortalamada sadece yüzde 2,8 oranında büyümüşken; çiftçinin borcu 128 kat artarak 2,6 milyar TL’den 334 milyar TL’ye ulaşmıştır. Çiftçimiz iktidarın uyguladığı yanlış politikalar sonucunda borcunun katlanarak arttığı koşullarla karşı karşıya kalmış ve yalnız bırakılmıştır. Önergemizle çiftçimizin T.C. Ziraat Bankası AŞ ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçları yapılandırılacak, bu yapılandırmada faiz uygulanmayacak ve yapılandırma sonrası tutarın 2023 yılı Ekim ayından itibaren başlamak üzere her yıl tekabül ettiği ayda beş eşit taksitte ödenmesi sağlanacaktır. Ayrıca yapılandırılan ve ödemeleri hâlihazırda devam eden krediler hakkında da bu madde hükümlerinin uygulanması amaçlanacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3’üncü önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4901) esas numaralı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 5 – 31/5/2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’a aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Geçici Madde: Bu kanuna göre sigortalı sayılanların 31/1/2023 tarihine kadar kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları şartıyla kanunun 41’inci maddesinin (1)’inci fıkrasının (a) bendinde yer alan “ücretsiz doğum ya da analık izni süreleri” ile (b) bendinde yer alan “Er

veya erbaş olarak silâh altında veya yedek subay, yedek astsubay okulunda geçen süreleri” ile ilgili borçlanma hükümlerinin uygulanması sonucunda kanunun 82’nci maddesi hükümlerinin tatbiki ile hesaplanacak borçlanma tutarı bir defaya mahsus olarak ilgililerden tahsil edilmez. Bu süreler ilgililerin sigortalılıklarına sayılır. Söz konusu uygulama sonucu Sosyal Güvenlik Kurumunca hesaplanan tutarlar Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna aktarılır. Bu konudaki usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından müştereken tespit olunur.

Bülent Kuşoğlu
Ankara
Emine Gülizar Emecan
İstanbul

Süleyman Girgin
Muğla

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul
Cavit Arı
Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

2023 asgari ücret zammı sonrasında askerlik ve doğum borçlanması ücretleri tutarı da yükselmiş durumdadır.

Yapılan hesaplamalara göre, doğum borçlanmasında bir çocuk için 720 günlük borçlanma tutarı 76.861 TL, 2 çocuk için 153.720 TL, askerlik borçlanması ise on iki aylık tutar için 38.430 TL, on sekiz aylık borçlanma tutarı ise 57.465 TL gibi dar sabit gelirli vatandaşlar için ödenmesi imkânsız boyutlara ulaşmış bulunmaktadır.

Türkiye’de çok çocukluluğun bizzat Cumhurbaşkanı tarafından teşvik edildiği bir dönemde ücretsiz doğum ve analık izni sürecinde iş gücüne katılımdan yoksun kalanlara, mecburi askerlik görevlerini yerine getirdikleri için istem dışı işten ayrılanlara bu süreler için borçlanarak prim ödeme mecburiyeti getirilmesi günümüz koşullarında hakkaniyet koşullarına uymamaktadır.

Ayrıca, söz konusu düzenlemeler günümüz koşullarında Anayasa’mızda da tanımını bulan sosyal hukuk devleti olgusu karşısında anlam ve gerekliliğini yitiren, üzerinde bir kez daha düşünülmesi gereken yasal sorumluluklar hâline gelmiştir.

AK PARTİ iktidarının yirmi yıllık döneminde vergi, sosyal güvenlik primi asıllarını gecikme faizi, vergi cezası, gecikme zammı gibi ferî kamu alacaklarını ilgilendiren çok sayıda affın çıktığı, matrah artırımı adı altında herhangi bir inceleme ve soruşturmaya tabi tutulmadan milyarlarca lira tutarında kamu alacağının affedildiği, yurt içinde ve yurt dışında bulunan kayıt dışı varlıkların ekonomiye kazandırılması kisvesi altında yine kaynağı sorulmadan, herhangi bir araştırma, inceleme ve soruşturma yapılmadan, herhangi bir vergi alınmadan (veya düşük oranlı göstermelik vergi alınarak) 8 adet varlık barışı kanununun çıkartılıp uygulandığı, hatta bununla da yetinmeyip deprem riski de göz önünde bulundurulmadan ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların kayıt altına alınması amacıyla çıkarılan 8 adet imar barışı adı altında kentsel rantların vergilenmediği yasaların çıkarılıp yürürlüğe konulduğu bir dönemde yüksek meblağa ulaşan askerlik ve doğum borçlanması prim ödemelerinin dar ve sabit gelirli emekçi kesiminden talep edilmesi adalet ve hakkaniyet kurallarına da uymamaktadır.

AK PARTİ hükûmetlerinin uygulamış bulunduğu yanlış ekonomi politikaları sonucunda ağır enflasyon oranları karşısında zaten yaşam koşulları gittikçe kötüleşen bu kesimlere bazı parametre ve göstergelerdeki artış nedeniyle ilave bir yük getirilmesi kabul edilemez.

Bu nedenle, kanunun “Sigortalıların borçlanabileceği süreler” başlıklı 41’inci maddesinde yer alan “ücretsiz doğum ya da analık izni süreleri” ile “Er veya erbaş olarak silah altında veya yedek subay, yedek astsubay okulunda geçen süreleri” ile ilgili borçlanma hükümlerinin uygulanması sonucunda kanunun 82’nci maddesi hükümlerinin tatbiki ile hesaplanacak tutarın bir defaya mahsus olarak sigortalılardan tahsil edilmemesini sağlamak üzere 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nda geçici bir düzenleme yapılmaktadır. Yapılan düzenleme ile Sosyal Güvenlik Kurumunun aktüerya dengesinin bozulmaması için oluşan mali yükün merkezî yönetim bütçesinden karşılanması hususunda da hüküm getirilmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

4’üncü ve son önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4901) esas numaralı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 9 - (3) (d) Bu Kanun kapsamında belediyeler, bunlara bağlı kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlar ve sermayesinin yüzde 100’ü bu belediyelere ait olan şirketlerce ödenmesi gereken tutarlar aylık dönemler hâlinde azami yüz yirmi eşit taksitte ödenebilir.

Emine Gülizar Emecan

Cavit Arı

Süleyman Girgin

İstanbul

Antalya

Muğla

Mehmet Bekaroğlu

Abdüllatif Şener

İstanbul

Konya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Söz konusu değişiklikle belediyeler ve bunlara bağlı kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarca ödenmesi gereken tutarlar için tanınan azami yüz yirmi eşit taksitle ödeme imkânının, sermayesinin yüzde 100’ü belediyelere ait şirketlere de tanınması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Yürürlük

MADDE 23- (1) Bu Kanunun;

a) 11 inci ve 19 uncu maddesi 1/1/2023 tarihinden itibaren elde edilen gelir ve kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

b) 17 nci maddesi Kanunun yayımı tarihini izleyen ayın başında,

c) 22 nci maddesi 1/1/2023 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

ç) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, 23’üncü madde yürürlük maddesidir.

Söz talebi yok.

Yürürlük maddesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 24- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - 24'üncü madde yürütme maddesidir.

Söz talebi yok görebildiğim kadarıyla.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, görüşülmekte olan teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde kanun teklifine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması, önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, ayrıca muhalefet şerhlerinin 1 Şubat 2023 saat 17.00'ye kadar verilmesini, kanun teklifinin Genel Kurul görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere özel sözcüler olarak Abdullah Nejat Koçer, Şirin Ünal, Ekrem Çelebi, Orhan Yegin, İbrahim Aydın, Bekir Kuvvet Erim, Ahmet Kılıç, Nilgün Ök, İbrahim Aydemir, Cemal Öztürk, Yaşar Kırkpınar, Uğur Aydemir, Salih Cora, İsmail Güneş, Tamer Osmanağaoğlu, Mustafa Kalaycı'nın belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyor, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.11

